

Arch

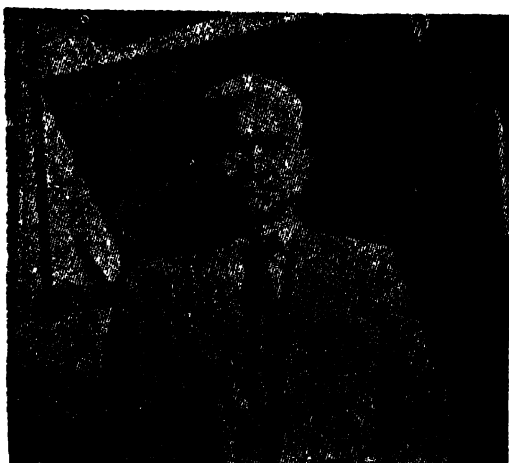
Mizoram State Archives
Acces 457
Date c
Sup. of Thankhumi
Price

Mizo Thawnthu

Ziaktu

P. S. DAHRAWKA

CHHUAHTU
THANKHUMI
CHHINGA VENG
AIZAWL.

P S Dahrawka

Date.
 File No.
 100-100000-100000

A CHHUNGA THU AWMTE

BUNG I

MIZO THAWNTHU LAR DEUHTE

		PHEK
1	ZIALUNG KHAW CHHAN HRANGKHUPA	— 1
2	THLIHRANTHANGA LEH AITHANGVELI	— 16
3	TUMCHHINGI LEH RALDAWNA	— 23
4	LALRUANGA LEH KEICHALA	— 31
5	LIANDOVA TE UNAU	— 66
6	SICHANGNEII	— 82
7	HLAWNDAWHTHANGA	— 93
8	CHEMTEII	— 101
9	KUNGAWRHI	— 109
10	HLUANCHHINGA	— 121

BUNG II

NULA LEH TLANGVAL INDUHNA THU

11	LALTHERI LEH CHALTHANGA	— 129
12	TUALVUNGI LEH ZAWLPALA	— 133
13	CHERTUALA LEH DARTHJANGI	— 138
14	CHAWNGVUNGI LEH SAWNGKHARA	— 141
15	TUANPUII LEH CHHAWRTUINEIHLALA	— 145
16	LIANCHHIARI LEH CHAWNGFIANGA	— 148
17	ZAWTLINGI LEH NGAMBAWMA	— 153
18	THANGSIRA LEH THANGZAIA	— 159
19	DUHMANGA LEH DARDINI	— 164
20	CHALKUNGA LEH THANGHNIANGI	— 175

BUNG III

CHHURBURA CHANCHIN

21	CHHURA CHANCHIN THUHMA	—	193
22	CHHURA LEH NAHAIA HI UNAU AN NI	—	196
23	CHHURA FINZIA LEH A U NAHAIA CHUNGA A THAT ZIA	— —	197
24	CHHURAN AIUM A HLOH	—	205
25	CHHURAN FAIFUK A HLOH	—	206
26	CHHURA LEH A PI CHAKAI KHAWRH	—	206
27	NAHAIA A THIDER	— —	207
28	CHHURA CHENGKEK LO	— —	207
29	CHHURA LEH NAHAIA IN INTHELENG	—	208
30	CHHURA BELLAM ZUAR	—	208
31	CHHURA LEH NAHAIAN LO AN INTHELENG		208
32	CHHURA SEKIBUHCHHUAK NEIH DAN	—	210
33	NAHAIAN CHHURA SEKIBUHCHHUAK A NEIH SAK DAN	— —	210
34	CHHURAN SEKIBUHCHHUAK NEIH LEH A TUM DAN	— —	210
35	CHHURA LEH NAHAIA BAHRA LAI	—	211
36	CHHURA LEH NAHAIA SE INTAWM	—	211
37	CHHURA MAWNGPING KHAW ZIN	—	212
38	CHHURA HMAWNG LERAH AN DANG	—	213
39	CHHURA A THLAMAH AN CHANG	—	214
40	CHHURA LIPUI CHUNGAH AN KHAI	—	214
41	CHHURA FA HAI	—	215
42	CHHURA THIHNA	— —	217

THUHMAHR UAI

Kan Mizo hnam hian thawnthu tha fe fe leh ngaihnamw tak tak kan ngah viau mai a, kan tiat-pui leh kan an-pui hnamah chuan thawnthu ngah pawl tak pawh kan ni mai thei e Kan thawnthu te zawng zawng hi bu khata ziak sen mai pawh a ni lo, chi hrang leh kawh hrang nei pawh tam tak a awm a ni Tuna hemi bua kan han sawite hi chu a tiangpui thua vantlang leh mi tinte tana ngaihnamw nia kan rin deuh deuhthe kan han chhuah a ni ber mai.

Tun hma lamin tih tak taka a bua buatsaih tumna a awm em em ngai lo nin a lang a, naupang zirila tel pahnh khat famkim mang lova ziate chu kan hmu chauh thin a ni Chuvangin kum 1932 lai vel khan Pu Suakthuama (a hnua Subedar lo ni ta) nen Mizo Thawnthute hi khawn khawm zai kan rel a. Ziaklohbu tam tak kan lei a, thingtlang khaw lama thian thenkhatte leh zirtirtu thenkhatte hnenah kan sem darh chiam a, thawnthu pahnh-khat an briat zawng zawng rawn ziak turin kan ngen ta a

Chung chu zawi zawun a lo thleng khawm a, kan thiar hrangin kan ziak nawn zel a Mahse, chung lai chu hun harsa a ni a, khawichhutna te pawh Mission ta chauh lo chu a la awm lo va, chuvangin, duh angin engmah a tih theih lo va Tin, Indo pui in a nangching a, thiltih chu a harsa ta deuh deuh va, chuvangin, tum angin kan buatsaih hlawhtling thei mai ta lo va, ka thawhpui Suakthuama lah Burma siparah a kal a, Subedar hial kaun min lo boralsan leh ta nghal a Keimahin tun tiai khaw hnu hian ka han chhunzawm leh ta a ni

Tunah hian chuan kan theih ang tawka ngunthluk leh thaa tih chu tum a ni a, mahse, a la tha taw lo em em ang a, a la famkim lo em em ang tih chu kan hria a ni Vawi khatna chauh a la nih avangin a famkim lohnaah leh a that taw lohnaah te chuan mite pawhin min ngaihnhathuam a, min briat thiampui turin kan ngen a ni Hemi atang hian mite pawhin a that taw lohna lai leh a dik lohna lai te min la rawn kawh hmuh a, min la rawn briatur zel kan duh a ni Chutichuan chhuah nawn leh theih hunte a awm chuan tha zawk leh famkim zawka tih theih kan beisei a ni.

He thawnthu bu hi bu thum ang renga then a ni a Bu I-na chu Mizo Thawnthu tlangpu lar deuh deuh te a ni a, Bu II-na chu Nula leh Tlangval lam thu a ni bik deuh a ' tin, Bu III-naah chuan Chhurbura kan mal thlur bik ta a ni

Kan thawnthute hi hetiang a bua siam a nih loh chuan, khawvel hmun dang leh ram dang chanchin te kan zir berte an nih avangin tuma hriat loh leh ngaihsak lohvin a awm ang a, a rial ral mai ang a, zawn khawm leh zawh pawh a ni lo mai ang tih a hlauhawm a ni Chuvangin, he thawnthu bu hi harsa deuh tak chung a buatsaih hram a ni Thawnthu minrawn ziake saktute zawng zawng chungah pawh nasa takin lawnthu kan sawi e

Tin, keini Mizote chu lehkha nei lo kan nih avangin hman lai chanchinte leh thawnthute hi tawngkaa inhlam chhawn a ni ber mai a, chu pawh chu naupan laia hriat upat hnua sawi chhawn leh chauhte an ni ber a Chutih avang chuan hriat dan leh sawi dante hi a danglam hret hret zel a ni Chuvang chu a ni hmasang ata tawh, "Unau thawnthu sawi pawh a dang," an lo tih ni Chuting bawh chuan heta kan han ziake pawh hi mi tam tak hriat dan nen chuan a inang kher lovang tih chu hriatsa a ni Entir nan— Lalruanga thawnthu bul tan dan hi mi tam tak chuan, "Tualte Vawk leh vancheng Kel a in ngai a, an fa chu mihring a lo ni a, Kelngotei an ti a," tih a ni a— hemi bua mi erawh hi chu a dang hret a ni, chutianga sawi dan dang hret chu a dang pawh a awm nual ang

AIJAL

15 4 64

P S Dahrawka

BUNG II-NA THUHMAHRUAI

Heta Nula leh Tlangvat lam thu kan han thliar deuh hi chu
tihfel a harsa ang reng viau mai Kan thawnthu te hi a tam
berah chuan chutiang lam chu a tel deuh vek tih theih a ni
Mahso, heta kan han thliar hran te hi chu hriat phak deuhthaw
mite leh an sulhnu te pawh hmuh theiha la awm te an ni deuh
ber Nimahsela, a la kim lo vang a a wi dante pawk a inang
lo viau tho vang Chhuah nawn leh te a awm theih chuan kan
la siam tha zawk zel ang chu

AIJAL

P. S Dahrawka.

The 15th April 1964

CHHUT THUMNA THU HMA

He Mizo thawnthu bu ka pa-in a lo buatsaih hi a chhut thumna hial kan lo thleng thei ta mai a Kan lo tum dan chuan Mizo thawnthu dangte belhchhaha a bu hi tihlen deuh tum kan ni a, mahsela mamawhnain min tur avangin chu lam hna chu kan ti leh hman ta lova A bu chhung bung leh chang kalhmang tlem tlem ti danglamın, a thu lam chu a nih ang angin kan han buatsaih leh ta zawk a ni

Hemi kan chhut dawn lai hian Press hrang hrang kan dawr a. Rokhawihna an neih hlawm avangin duh angin kan tichhuak rang thei lova, Murlen Press neitu Mamawian tlawm min lo ngaih sak a, a chungah lawm thu kan sawi duh bawk a ni

He Mizo Thawnthu bu hi College zirlei tanpuitu atana thlan a ni a, a nihna ang ngei a zirlaite kaihruaitu tha tak a nih ka beisei

A tawp berah chuan he lehkhabu duhsaka min lo chhuarsaktu zawng zawngte hnenah duhsakna sangber ka hlan e.

Dated Aizawl
The 29th May 1987

Thankumi
Chbinga Veng,
Aizawl

BUNG I

ZIALUNG KHAW CHHAN HRANGKHUPA

HRANGKHUPA LEH HAWNGLAIA

Hman lai hian Thangngiauva hi lo vatin a riak a, a riahna chu Zihngthal bul a ni a Chumi zan chuan Zialung Huai chuan Zihngthal huai chu a zu au ta a, "Pu Zih, Lo kal rawh, Nau i chhar ang" a zu ti a Pu Ziha chuan, "Lo han kal teh khai, Pu Hmawnga a damlo va, mikhual pawh kan thleng a, ui pawh a kaia, zanin chu kan buai em mai" a tia Thangngiauva chuan Buisen hi a man a, a kiangah chuan a thlung a, an in-au thawm chu a ngaithla reng a Nakin deuhvah chuan an rala Hmawng chu a tlu ta uan uan mai a, Pu Ziha chuan, "Pu Hmawnga a thi ta," a tia

Nakinah chuan Zialung Huai nau chhar chu an lo hawng a, an thawm chu Pu Zihan a hria a, a han au va "In nau chhar chu a fel e?" a han ti a, an ni chuan, "Fel e, a hming pawh kan han sa nghal a, 'Zialung Khaw Chhan Hrangkhupa' kan ti a, an kawmthlunz te pawhin an nei ve a, an hming pawh kan han sa a, Sarthanga kan han ti ta, 'a tlangval huna tlanga a su n suih lai Sakei seh tur' a ni a," an ti a An thu sawi thawmah chuan Thangngiauva chu a ngaih a tha thei ta lo va, nupui rai teuh nei a ni si a "Zanin thu ang reng reng chuh" a ti a a zana zanin a haw ta a.

In a han thlen chuan nau chu an lo nei ngei a, "Kan kawmthlang te'n an nei ve em?" a ti a, a chhungte chuan, "Nei e," an ti a An kawmthlangpa chu a han au va "Lo leng teh khai, zanin ka thu hriat kher kher chuh " a ti a Ani chu a lo leng a "Engtizia nge ni le?" a ti a Thangngiauva chuan "Zihngal bula riah ka tum a, Bui-sen hi ka man a, ka kiangah ka thlung a, Zialung Huain Zihngal huai chu a rawn au va, ' Pu Zih, lo kal teh khai, nau i chhar ang," an ti a, Pu Ziha chuan "Lo han kal teh khai Pu Hmawnga a damlo va, mikhual pawh ka nei a, uipawh a kai nghe nghe a zanin chu ka buai em mai e' a ti a Nakinah chuan kan rala Hmawng chu a tlu ta uan uan mai a, Zihngal huai chuan "Pu Hmawnga a thi ta" a ti a Nakinah chuan Zialung Huai nau chhar chu an lo hawng a, an thawm chu Pu Ziha chuan a lo hia a, "In nau chhar chu a fel em?" a lo ti a, "Fel e, a hming pawh kan han sa nghal a, 'Zialung "Khaw Chhan Hrangkhupa' kan ti a, An kawmthlang te pawhin an lo nei ve a, chu pawh chn Sarthanga kan han ti ta mai a, "a tlangval hunah tlanga a sum suih lai Sakei seh a tan kan ti" an ti a" a ti a

Tichuan Hrangkhupa leh Sarthanga chu naupang duhawm tak an lo ni ve ve a Hrangkhupa chu naupang khawlai leng thei a lo nihin Zialung Huai chuan lak an tum a, arpa tha takah an chang a, khawlaiah hian a hmaah an tlan a, ani chuan a um a um thin a, a man phak lova, a tawk viai viai thin a daipawn a thlen hian a kir san leh thin a. Tin, a lo len deuh

chuan Kel-chal tha takah an chang leh a, a um a um thin a, Zialung kham karah an hruai lut a, an hruai bo ta a

Sarthanga kha a lo tlangval ta a, a nuin summawng a dengpawp a A pachuan a lopian lai thu kha a theih-nghilh a, sum suihah a tir a, an chuan tlanga mi a han suih ta a A pa chuan a tir thu kha a hre chhuak leh ta a, a hnungah thal kengin a um leh ta a Sakei chuan a lo veh a lo veh a, an chu Sakei aikaih ah chuan a lo muthlu a A pa chuan Sakei chu a han kap tlu tawp mai a, a lawm em em mai a, Sarthanga pawh chu a lo harh a, "Ka thih ni ka pelh ta a nih hi" a tia, a ngho te chu a zut a zut a, a ngho chuan a at a, a hualsual a, a thihpui ta tho tho va

Tin, Zialung khuaa mi, Hawnglaja ho an lo rammu a Chumite chuanin Hrangkhupa chu an chhar a, 'He-ta hi naupang a awm e, engtizia nge ni?' an ti a, an la ta a Tin, an hawn kawng ah chuan kawng zawlah hin fei an sawh khat khup a chu naupang te chu an han vawrh a, fei karah chuan a tla ta a "Han vawrh leh teh u" an ti a, an han vawrh leh a, mahse fei karah biwk cnuan a tla leh a Fei karah chuan Chem hi a zingthalin an dah leh khup a mahse a zuk tlak chuan chem pawh chu a tlu leh dual thin a Chutah chuan Hawnglaja, an hotupa chuan "Ka fa atan ka nei dawn e" a ti a Hawnglaja chu fa nei hauh lo a ni a, a fa atan a hawn ta a

Hrangkhupa chu a lo tlangval chuan tlangval fel tak a ni a, Hawnglaia chuan a nupui a leisak a, veng khat hotu atan a dah ta a Tin, Hawnglaia chuan Fathang a khawn a khawn thin a, a lo rei deuh chuan Hrangkhupa chuan "Ka pu, ka kawmchhak leh kawm-thlang hi min awl rawh" a ti a, kum lehah chuan "Ka vengte zawng zawng min awl rawh," a ti leh a Chutah Hawnglaia chuan, "Hrangkhupa hi ka tuar dawn lo" a ti a, a nupui a thahsak ta a Chuveleh Hrangkhupa chu a thin a ur ta em em mai a, "Hawng lai lo ngai reng rawh, phuba la lo chuan ka awm lovang" a ti ve ta a.

Hawnglaia chuan sial a chhun dawna, seluphana an thlun tawh hnu hian Hrangkhupa chu a zuk kal a, in chhung a mi fei a va la a, a chhun khalh ta mai a. Hawnglaia chuan a hlau ta deuh deuh mai a, an khuaah chuan a awm rei ngam ta lo va, a vengte nen chuan Riangtlei khuaah an kai ta a

Riangtleiah chuan Htangkhupa chu a han zin leh a, a rilruin Hawnglaia nu chu thah a tum a. a inhmeichhe chei a Hawnglaia hote chuan a kawt zawlah ni lum an lo ai a, Hrangkhupa chu a va kal a, an lo hre hauh lo va, hmeichhe naranah an lo ruat a, in-chhungah chuan a va lut a, tapchhaka Hawnglaia nu thu chu a lu a va tan ta mai a. Alu chu a puan-hnuai a, a thi chu a ke chawnah a far a, Hawnglaia hnenah chuan "En teh ka pu, in uun min lo seh ta mai" a ti a.

Hawnglaia chuan "I pi chaw! va phultir rawh" a ti a, va lut leh a, amah chuan vut chu a inphul nual a, a kal ta a Chu mi hnuah chuan a ipa te chu an va lut a, "Ka pu, ka pi lu bungin tapchhakah a lo lum reng mai" an rawn ti ta mai a, a ni chuan "Khawiah lu bunga awm lek loh tur" a ti a, a va lut a, a lo thi phung mai a, a lu chu a lo bung nout mai a Chuveleh "Hrangkhupa zuk ni phiangsena le" a ti a, a khua chuan an um ta a

Hrangkhupa chu a tlan zela Raifan lui kama Lung-bialah an zuk um phak a Raifan lui chu a lo liana, a kai thei ta lo va, Lungbialah chuan Raw lerah hian a lawn a, chu raw bulah chuan a hnu a tawp ta a, a ngahna an hre ta lo va, chunglam an hin en a, raw lerah chuan an hin hmu ta mai a Iionuan, an liwm em em mu a, Hawnglaia chuan, 'Han hnuk tni rawh u' a ti a, a hote chuan 'Hnuk tni lo ve, bal chhunga sa a lawm' a lu i lam lawk ang u, 'an ti a, a lu chu an lam ta bur bur mai a Hrangkhupa chu a mangang ta a, "Vawin zet chu ka thi dawn a nih hi," a ti a A siamtute a au ta a —

*"Kan fum lai ni bang tlung e,
Siamtu tiang thli bang hran lai e
Ka thlang hnawm tui luang ral a
Puirua lo kuai thul ngai e"*

a han ti a

Chuvehleh thipui leh ruahpui chu a maka inakin a lo thawk ta chuk chuk nai a, ral leh lama raw pahnih hi a rualin an rawn len kur a, a lawnnaah chuan a rawn len kai ta thawk amai a, ani chuan a diarin a lo tawn sawk sawk a, a pakai ta a, a pakai vehleh a diar chu a phelh a, ral leh lai ah

chuan a inperh kai ta daih mai a Ral leh lam atang chnan, "En teh, Hawnglai, i nu lu hi," a ti a, raw bul vuak nan chuan a hmang ta bal bal mai a Hawnglaia chuan, "Nichin khan ka thu awih ula chuan, kan that daih tawh tur, nangmahni vangin kan thah tak loh hi le," a ti a, a hote chu a vaw ta hrep mai a Ihlpui leh ruahpui chuan a nuai hrep si a bak beihin an haw chhuak leh ta a Lui ral leh lam atang chuan, Hrangkhupa chuan, "Keimah Zialung Khaw Chhan Hrangkhupa ka ni ngai e, Hawnglai, lo ngai reng rawh, i se chalin i nu chu ka thlaichbiah ngei ngei ang," a ti a Hawnglaia chuan, "Rawn thlaichbiah sek sek rawh," a ti a

Nakinah chuan a han zin leh a, Hawnglaia in hnuaiah chuan hnung tawlin a lut a, Hawnglaia chuan a in hnuaiah chuan Sial a dah teuh mai a, Sial chuan an hlau va, an ri ta khup khup mai a, 'Engngeni ta zuk en teh u,' an in ti a, an zuk en chuan, "Engmah a awm lova hniak a awm a, mahse, a chhuak lam a ni," an ti a Ani chu kawm kunah a tawm ru tlat mai si a A nakinah chuan an thawm reh deuh veleh Hawnglaia se-chal ber chu a lu a sat chhum ta hmawh mai a, hnungtawih bawh chuan a chhuak eh ta a An zuk en a, se-chal chu lu bungin a lo tlu reng mai a, hniak chu an han en a, 'Lut lam hniak ngei a ni,' an ti a, an hual ta mup mup mai a, an zawng vel a, chutia au buai chhung chuanin hladeuh mai a lo tlan hman a, an um phi ta lo va Hrangkhupa chuan mikhual hnemah thu a chah leh ta a, "Ka pi thlanah khan Mai ka han tuh leh dawn e, Hawnglaia kha lo in-ring rawh se," a ti leh a An lo veng tlat a, mahse,

an chaw ei hlanin a han tuh leh ta mai a. A nakin-
 ah chuan Mai chu a lo to ta a, Hawnglaia chuan,
 "Hrangkhupa kha a mai tuh ato ta e, a zamna han
 siam rawh se," tiin a chah ve a, chu pawh chu an
 hriat loh hlanin a han siam leh ta mai a, Chuta
 chinah chuan Hawnglaia chuan, "Hrangkhupa a ka
 chelh lo a ni e, keimah pawh hi min la that dawn
 e," a ti a, "Hrangkhup, inrem tawh ang," a ti ta a
 Ani chuan, "Aw le, lo zin ta che," a ti a. Hawng-
 laia chu Hrangkhupa hnenah chuan a zuk zin ta a
 Hrangkhupa chuan pathlangah chuan zu-khawn a lo
 siam sak diam a, a kiang bargah chuan Hawnglaia
 nu lu leh a se-chal lu kha hrui senin a cher a, a lo
 tar dun rial mai a. "Ka pu, nang chuan i nu kha
 khawiah mah i hmu leh dawn tawh lo va, kei chuan
 Pathian zarah nupui dang tha tak ka nei leh ta
 asin," a lo ti a, Khai, i chhawlhal vei nen, zu hi
 zuk khawn teh," a ti ta a. Hawnglaia chuan
 zu chu a zuk khawn a, Hrangkhupa chuan, "Mei a
 thim em mai a, i nuin meichher a chhit en sak ang
 che," a ti a. Far fim hi a han chhi a, Hawnglaia
 nu lu ro hnar kuaah chuan a han tar ta a, "Ti khan
 i duh tawkin khawn rawh khai i nu meichher chhit
 enah pawh zu i khawn khat tak em hi le," a ti a
 Hawnglaia chu a mittui a tla ru ta zawih zawih a,
 a zu khawn pawh chu a tlak hlei thei ta lo va.

Thil an intihsiak ta a, pawnpu letlingin an sin
 ve ve a, vahchap kang laiah an intlansiak a, Hawng-
 laia pawnpui pawr chu a ut thial mai a, Hrang-
 khupa pawnpui pawr chu engmah a ti lo a ni. Tin,
 an iuzuan siak leh a, lungpuiah hian an per kai a
 Hawnglai chuan Hrangkhupa chu a i a lo deuh va,
 chutah zawnng Hawnglaia chu a lo pat tak avang
 nuin an ring. Inrem takin an awm ta a ni.

CHHUANVAWRA

Hrangkhupa chuan fapa reng reng a nei lo va' fanu nula tha tak tak erawhchu a nei hlawm a, chuti-chuan Hni zuarin a zin chhuak ta a A hni zawrhnaah chuan hmeithai inah a thleng a, an lo in ngai ta a, ti chuan thu an tiam ta a "Naute lo pai ta i nih a, mipa a nih chuan he hni hi han ak sela mi han zawng rawh se, hmeichhia a nih erawh chuan nang man awmpui mai angche," a ti a A hni zawrh chu hmeithai chuan a lei a ni a, Tichuan neu chu a la para, a han hring a, mipa a lo ni a, atha em em mai a, naupang duhawm tak hi a ni a Tumahin a pa an hriat loh avangin palo-va an ti hui hui mai a A lo tlangval a, a fel em em mai a, athiante tumahin an tluk lo tawpmai i Mah-se sa a kah a piang hian, "Tu kah nge," an tih a "pa lovi kah" an tih chuan, "palova kah anih chuan chhuh sakrawh u, an ti a, an chuh sak zel mai thin a Chu tiang chuan vaw tam tak an ti a, atawpah chuan a-mangang ta hle mai a Anu hnenah chuan Ka nu mi eng ang nge maw i nih le' tlang hrai mi mai em i nih a, falak em maw ka nih le?" a ti tangawt mai a "Engahnge ni Tante, chutiang te mi zawh tak hialle?" a nu chuan a han ti a A ni chuan thil awmdan zawng zawng cau a hrih ta a "pa ka neih loh va, falak mai ka nih chuan, dam hi nuam ka ti lova, ka intihlum mai dawn a ni," ati ta a A nu chuan, "Nei tuk e, pa alaia pa ropui ber i nei alawm, Hrangkhupa lal ropui tak hi i pa a ni e" tun a hrih ta a CHutia pa ka neih chuan ka zawng dawn e, a ti ta a A nu chuan "chu-ti a nih chuan hei hi ak la kal ta che," ati a Hrang-khupa hni zawrh a nu lei kha a ak a, a pa zawng-tur chuan a kal ta a

Hrangkhupa khawdai a han thlen chuan a pa Hrangkhupa chuan sial a lo khalh a, Palova chu a lo kal hnak hnak a, a pa chuan, "Tu khua nge i nih a, khawiahnge i kal dawn?" a lo tia, a hni ah chu a hmuh a, a fapa a ni tih a hre ru reng a, anichuan, "Ka pa ka zawng dawn a ni," atia Hrangkhupa chuan, "Tu nge i pa chu," a han ti a Palova chuan, "Ka pa chu Hrangkhupa a ni a, i hre ngai emaw, i hriat chuan khawiahnge a awm ka pu, min hrih rawh," a ti ta a Anichuan, "Aw le, ka se khalh hi zui zel la, keim i englo ah hi ka rawn ak ang e," a tia Sial chu a zui ta a, azui zel a, huangah an lut dawn ta a, Palova chuan, "Ka pu, hei, in sei pui hnuaiah an lut dawn e," a ti a Hrangkhupa chuan, "Lut rawh se," a ti a, sial chu a khalhlut ta dum dum mai a Chuveleh Hrangkhupa chun, "I pa i zawna chu keimah hi ka ni e," tiin a hrih ta a

Hrangkhupa chuan fapa chutiang a nei tih a in-hriatin a lawm em em mai a, a chhungte hn uh loh chuan a thukru ta then mai a Nakin ah chuan a fanu te a nupui te chu an feh an lo hawng a, Hrangkhupa chuan, "Gunah hian Nuta nei ta ula engnge in pek peih ang?" tiin a zawt hlawm a "Kei ka thi ka pe ang," ti an awm a, "Kei ka puan ka pe ang," ti an awm a, pek tur h'ir chu an sawi nak nak hlawm a, an nu chuanin, "kei ka pua ang" a ti ta a Hrangkhupa chuan a thuhruk chu a han phawrh cbhuak a "Hei hi in nuta chu a nih hi," a han ti ta a, chuveleh thi te an awrtir a, puan tha te an sintir a, an nu chuan, 'Kei ka pua ang' ka tih kha," a ti a, a paw nal na a An kawmchhhaka hmeithaichu an han ko va, "Ka pi, nuta hmeltha tak kan nei ta e," an

han ti a. "Zuk ni tak a, tunge a hming?" a han ti a, annı chuan an lo hre ta lo va, an han zawt chawp a, "Tunge i hming?" an han ti a. Anı chuan, "Palova," a ti ta a. A farnute chuan, "Chu zawng a chhe em mai, kan duh lo ve," an ti a. Pitar hnenah chuan, "Hming a nei lo, min zuk sak sak rawh," an ti a. Hmeithai te chu a zuk kal a, "E, hei, in chhuang em tel tel a, 'Chhuanvawra' ni rawh se," a han tia. Anı ho chuan, "E, ka pi te chu i thiam mang e," an ti a, an chum tel tel a, an chum hlum ta reng mai a.

Ni khat chu a nu chaun leikapuih hian puan a tah a, a puan tah hnuaiah chuan Chhuanvawra chu a mu a, van lam a han en a, sang tak maiah hian muvanlai a leng van van mai a. Chhuanvawra chuan, "Ka nu i puantah kha zial rawh khai, khita muvanlai khi ka han kap teh ang," a ti a. A nu chuan, "Taite, engahnge nanga mu kah avanga ka puantah ka zial ang?" a ti a. Anı chuan, "Naupangin a chang an inchuh ang a, i puan tah kha an chil chhia ang e," a ti a. A nu chuan, "Taite i kah thlak theih nak hman chuan, duh leh chil chhe vek rawh se," a ti ta a. Anı chuan a han kap ta a, muvanlai chu a lo tla ta chai chai mai a, naupangte chu an lo tlan khawm a, a chang chu an inchuh ta mur mur mai a, a nu puantah chu an chil chhe ta vek tak tak mai a, an chhung chuan an chhuang ta deuh deuh mai a.

Ni khat chu an huanah a va lut a, thlan hi a hmu ta thluah mai a, a pa hnenah chuan, "Hei ka pa, tu thlan nge?" a ti a. A pa chuan, "I u thlan," a ti a, a dangte pawh chu a zawt zel a, "I pu thlan

e i pi thlan te, i ni thlan te," a ti a Chutiang huan a ti zo ta vek mai a, Chhuanvawra chuan, "A nih leh, chung zawng zawng chu engtizia nge?" a ti a A pa chuan, "Hrileia hoten an thah vek a" a ti ta a Ani chuan, "Ka do dawn e," a ti a pa chuan, "Do lo ve, i la naupang lutuk em mai," a ti a, a ngawi ta a

Chumi hnuah chuan an va ramchhuak thin a, Chhuanvawra chuan sate hi akap a kap mai thin a, kap thei em em mai a A ramvah dawn apiang chuan pa chuan, "Taite, khi mi tlang chhipah khi chuan an chuang suh ang che," a ti thin a, ani chuan, "Aw le," a ti mai thin a

A ramvah dawn apianga a tih tak fo avang chuan, nak a ti hle mai a, a tawpah chuan, "Thil eng nge naw awma, ka ramvah dawn apianga tlanga chuang o tura min tih fo hi ni, ka han chuang teh reng ng," a ti a, a han chuang a, a han thir vel ta a an piah ralah chuan khaw tam em em mai chu a lo wu tuar mai a

Inah chuan a zuk hawng a, a pa hnenah chuan, "Ka pa, saw laia khua saw tu khua nge ni?" a ti A pa chuan, "Aw Taite, i han kal a ni maw, a paw em ve le' khi khi alawm, Hrileia khua, i leh i pu leh i u te that zotu chu" a ti ta a Ani chuan, a tuar thei ta hauh lo mai a, "Ka do dawn ni," a ti ta tlat mai a. Chutih lai vel chuan, Hrangkhupa'n fapa Chhuanvawra huaisen em em mai a nei," tih thu a thang huai huai mai a.

Chhuanvawra chuan Hrileia do chu a tum ta a, a farn'te'n an phal lova, "I thi ngei ngei ang," an ti tlat a Anı chuan atum lui tlat mai si a Tichuan, a chempui chang nei chu ditipah an thukru a, a phaw chu in hnuai favai zingah an phum a, a fei chu thing-khawnah an rawlh a

Nimahsela, Chhuanvawra chuan an khaw tlang-valte hnen ah chuan, "Khua te u, insiam rawh u, Hrileia khua i run ngei ngei ang u," a ti a Chutichuan, tlangvalho zawng zawng chu an insiam a, an kal zung zung mai a, Chhuanvawra chu a mangang em em mai a, a hriam zawng zawng leh a phaw chu an thuhruk sak tlat si a A mangang lutuk chu khum ah a han tlu tawp mai a, a han mu zangthal a ditip-a a chempui chang nei a han hmu ta a, "Tunah chuan ka chem ka hmu ta, ka kal thei ta," a ti a, Pawnah zun zungin a va cbhuak a, favai zingah a phaw chu a zuk zun lang ta a, "Tunah zet chuan, engmah ka ngai ta lo, ka kal vang vang mai tawh ang," a ti a. A pa chuan, "A nih leh le, i kal dawn takzet chuan, thu ka hrih ang che, nakinan chuan Hrileia khaw tlangval zawng zawng khan, 'Keimah Hrileia' an rawn ti vek ang a; nimahsele, an ni lo-vang a, Hrileia meuh chu a haja hai ruai lohvin a lo kal ang a, a thibeh chu artui tiat a ni ang a, a kaah chhimbai a zam phut mai ang. Nangmah lem lo siam la chu chu lo chang ang che," a ti a.

Chhuanvawra chu a kal ta a, changel hian ama lem chu a lo din a, lungpui phenah hian a lo chang a, a lo kal apiang chuan, "Keimah Hrileia," an rawn

theuh va, ani chuan a lo kal apiang chu a lo that
 -i a, an lei a hlep zel a, mi lei ngawt chu mi pa-
 nih chawfun tiat hian a fun a A hnunung berah
 huan Hrileia chu a lo kal a, "Keimah Hrileia ka
 " ngai e, khawnge in Chhuanvawra chu," arawn ti
 A kaah chuan chhimbai hi a zam phut mai a
 Chhuanvawra changel mi lem chu a han kap a,
 'Chhuanvawr, kha ngai reng rawh, ka that a che,'
 han ti loh loh mai a Chuveleh Chhuanvawra
 huan, "Ngawi reng rawh, Hrilei, keiman a ni that
 he ni," a han ti a, a khawh thlu ta tawo mai a,
 a thibeh chu a hlep a, a tuithawlah a khung a A
 thah dang lu te kha chu a khuate'n an la zel a, an
 haw ta zut zut mai a

Chhuanvawra chuan, "Khawnge ka khuate hian
 min fak dawn em?" a ti a, dai kiangah ariak ta a
 A khaw tlangvalte chu an hawng a, kawtchhuahah chu-
 an an lo hmuak chian mai a, tlangval zawng zawng
 mai chuan, "Keimah Hrileia thattu" an inti theuh mai
 a Chhuanvawra farnute chuan, "Khawnge Chhuan-
 vawra," an lo ti zel a, anni chuan, "Nangni chhuan-
 vawra leh vawr lova pawh kan hre lo ve, keimah
 Hrileia thattu ka nih hi," an ti zel a, zak em em
 chuan an haw ta a A tukah chuan a khua mai
 chuan mi lu chu an lam ta bur bur mai a Flai
 lamah chuan, Chhuanvawra chu a lo haw hna hna
 mai a, a pi chuan, "Dawihzep pa, khawiah nge
 awm khawtlai mai mai, farnute tizak mai mai che,"
 a ti a A lo hau hrep mai a, ani chuan, "Tlaina a
 awm e ni ngai e," a ti mai a Tichuan, a eng lo
 fun, a iptea mi chu a han phawrh a, "Ka pa, ka

chawfun hi han phelh teh a ti a A pa chuan, "Mi dawih chawfun ka phelh ngai lo ve," a ti a, a farnute pawh chu a tir theuh va, a pa tih ang theuh chuan an ti a, a hnahnung berah chuan a nu a han tir ve a. A nu chuan, "A ni tak e a' thil chu tihsual tum a awm ang a, tihfuh tum a awm ang chu," a ti a, a han phelh a, mihring lei hlir mai chu a lo ni a, mahse, a hmaa an thin a ur em avangin vaw khat-ah an thinur chu a reh phut thei lo va "Ka pa, ka tuithawl hi han in teh," a ti leh a A pa chuan, "Mi dawih tuithaw ka in ngai lo ve," a ti leh a, chutiang chuan a farnute pawh chuan an ti leh theuh va, a hnahnung berah chuan a nu bawh chuan a han in leh a, tuithawl chhunga Hrileia thibeh chuan a hahmai chu a han deng bal ta mai a Chuveleh a pa chuan, "Khawnge ka han in ve teh ang," a ti ta a, a han in a, Hrileia thibeh lehlam chuan a hahmai chu a han deng bal ve leh ta a Chhuanvawra chuan, "Ka pa, kan khuate mi lu lam chu han en teh, lei nei pakhat mah an awm lo tawp ang," a ti a A pa chuan a han en vel a, lei nei pakhat mah chu an lo awm ta hauh lo mai a, chuveleh Chhuanvawra pa chu a thin a ur ta a, "Zahpuawmho te u," a ti a, sekawtrawh chu a la lawk a, a hawl darh zo ta a "Ka vawh chaw pek a hun, ka chaw chhum a hun," tun chhuanlam tul lo lo chu an chhuanlam a, zak tak chuan an haw darh zo ta a.

Tin, chumi hnuah chuan, Hrileia nu chuan Chhuanvawra ka ngam lo a ni tih a hre ta a, inrem-na siam a rawt ta a. Hrileia nu chuan mikhual a han chah a, "Chhuanvawra kha lo zin rawh se, tun-

ah zawng engmah kan intih tawh lovang chu, kan ngam lo a ni alawm, tha takin kan awm dial dial ang chu, kan kut hi zuk chhim rawh se," a han ti a. Ani chuan ka kal dawn e," a ti ta pek a. A chhungte chuan an awih lo va, "I kal chuan i thi tawh ngei ngei ang," an ti a. Ani chuan, "Thi teh suh e," a ti mai a, a tum lui ta a. A pa chuan, "A nih leh Taite, i kal lui talh dawn chuan, thu ka chah ang che, Hrileia nu hi a lusun mangan lai a ni a, fimkhur ang theih a awm ngai lo ve, a zu chu zuk in hlek suh ang che," a ti a. Ani chuan, 'Aw le," a ti a.

Tichuan, kut chhim chuan a zuk kal a, an lo titha khawp mai a, nuam a ti em em mai a. Hrileia nu chuan, 'Chhuanvawr, ka zu hi han in teh," a ti a, ani chuan, Mihurnu zu ka in ngai lo ve," a ti a. In tir atum teh fo va, a tawpah chuan a ning a a. "Mihurnu zu ka in ngai lo ve," tih leh ben hlek a rual a, leia a zuk tla si chuanin Chhuanvawra hmuah a per a, chu zu chu tur nena siam a lo ni a. Chhuanvawra chuan, "Kan mihurnu i chi a thlim mang brep e," a ti a, a han liak a, a thih phah ta a ni an ti.

A tawp ta

THLIHRANTHANGA LEH AITHANGVELI

Aithangveli hi van chung a awm a ni a, Thlihranthanga hi leia awm a ni a. Ni khat chu Aithangveli te nufa chu leipuah an feh a, an leipuah chuan vani-an hi a lo hmin sen tuar mai a. Aithangveli chuan, "Ka nu, hei ang hi mihring an awm ang em?" a ti a. A nu chuan, "Awm e, thlanga thlanga Sesuahsanga fapa Thlihranthanga a awm an tia lawm," a ti a. Ani chuan, "Ka zawng dawn e," a ti ta a, tichuan a kal ta a, Pitarte leipui feh haw hi a tawk a, "Ka Pi i vun hi ka ha ang e," a ti a. Ani chuan, "A ni tak e, Kawlhite, thih hi ka chak em a, min that la, ka vun hi hik teh tak khai," a ti a. Tichuan, a that a, a vun chu a hik ta a, kawrah a ha ta a, tichuan a kal ta a.

Thlihranthanga in hnuaiah chuan arte chiap hian a zuk chiap leu leu va, Sesuahsanga chuan, "Thlihranthang, ar lawi hmaih i ner em ni, zuk en leh teh," a ti a, a zuk en a, pitarte chu a zuk hmu ta a.

"Ka pa, pitar a ni," a han ti a, a pa chuan, "Se vengah i tha ang em? han ti teh," a ti a. Ani chuan, "Se vengah i tha ang en?" a han ti a, "Tha ang," a ti a. Tichuan, in chhungah an hnuaia lut ta a, an awmpui ta a. Thlihranthanga chuan pitar Se venna turin an leipuah chuan thlam a zuk sa a. Pitar chuan, "I thlam sakah chuan pipu suih ang che aw," a ti a. Ani chuan, "Pitar te te pipu i uai peih dawn em ni?" a ti a. Ani chuan, "Peih e," a ti a. Tichuan, Thlihranthanga chuan thlam tlungah chuan pipu chu a suih ta a. Chutah chuan sial a veng thin a.

Chu pitar chu Thlihranthanga nu chuan a haw em mai a, ni tin hian Thlihranthanga chuan pi-chu chaw a pe thin a Pitar chuan, "Lo lu atang-thawm han, nei thin ang che," a ti a Ani chuan kal apiang hian thawm a neih ziah mai a, tin, Thlihranthanga nu chuan chu pitar chu a huat thin em vangin, a ei atan sazu ek te nena infin niai hian law a siam thin a Thlihranthanga eiah chuan buh-mu leh sa a siam thin a, nimahsela, Thlihranthanga chuan pitar chu a khawnguh i nitin hi n buhrum hi sa chu a eitir zawk thin a Ni khat chu Thlihranthanga chuan, "Khawnge pitar hian 'lo lu-ah hian thawm han nei ang che,' a tih avangin, ni tin hian a nei fo thin a ka en thla teh reng ang," a ti ta a hawm nei hauh lovin lo lu chu a zuk dak dek dek ani chuan a tar vun chu a lo hlip a, piputh chuan lo uai der der mai a

*"Pipu ka suh leh tualrawnrawn tang e
An tha hniang hnamte man lung e"*

lo ti diai diai mai a, a thatzia chu a en hian a eng hut mai a

Chutichuan, a rukin a haw ta vang vang mai a, pa hnenah a han sawi a, 'Ka pi, pitar se venga an hman kha pitar a ni awzawng lo, Aithangveli an ih hi a ni a hmel thatzia mai chu kan vau ngawpu kha a thatin a en hian a en phut mai," a ti a. pa chuan, "I nu hnenah chuan sawi hlek suh, zuk il leh ta la, zuk man tawh," a ti a Tichuan, a ruk chuan a zuk kal leh ta dek dek a, ani chu pipu- chuan a lo la uai a, a han en vel thin a, a that man a vel zawng zawng chu a en phut mai si a, pipu uai hlaah chuan --

*"A nun e khawng se in lo ti,
A pan e khawng se in lo ti,
Lian mang aw, khawng aw lou,"*

a lo ti leh diai diai mai a Chuveleh Thlihranthanga chuan a veh den den a, a man chawih mai a, A thangveli chuan, "Thlihranthang, min man suh, min min huat em kha," a ti a Ani chuan, He tiang i nih hre hek lo, pitar emaw a ti che alawm, a haw lo tawp ang che Ngawi rawh, kan inneih theih na ka ngaihtuah ang e," a ti ta a Thlihranthanga n chu zawnei a ni a, tichuan, inah a han hawng ta a a ni hnenah chuan, "Ka ni, ka pum ka ti na dei ang a, ka nute'n thum an rawn vawr chuan, "In ina pitar hi a nei lo chuan a dam lo vang, lo ti ang che," a ti a, a rukin ahrilh diam a Ani chuan. "Aw le," a ti a Tichuan, Thlihranthanga chuan, "Ka pum a na," a ti a, mumal nei lo tawpin a let tawp tawp mai a. "Ka nu, ka ni va zawt teh u," a ti a, tichuan, a nu chu a va kal a, thum chu a vawr a, a ni chuan, "In ina pitar saw a nei lo chuan a dam lo vang," a lo ti tlat mai a, a nu chu a lungni lo khawp mai a, "Tlangvalin pitar nei lo thu va awm suh," a ti a, a va haw a, Thlihranthanga chuan, "Ka nu, ka ni chuan engtinge a lo tih?" a ti a A nu chuan, "Engmah a sawi lo ve," a ti a san mai a Thlihranthanga chuan, "Ka pa, nang va kal ve teh, heti zawngin ka nung zo dawn lo ve," a ti a A pa chu a va kal ta a. A ni chuan, "In ina pitar saw a nei lo chuan a dam lo vang," a lo ti leh a Chuveleh a pa chuan, "Pitar mah ni se, dan na tur a nih phawt chuan a nei tur alawm," a ti ti a A pa chu va haw ve a, "Ka pa, ka ni chuan

engtinnge a lo tih?" a lo ti a A pa chuan, "A' in
ina pitar saw a neih loh chuan a dam lo vang' a lo
ti a, engpawh ni se, damna tur a nih phawt chuan
i nei tur alawm," a ti a A nu chu a thinur ta em
em mai a, "A nei lo tawp ang, a neih chuan ka
awm hlei lawng e," a ti a A pa chuan, Chutih thu
a awm hlei ang, dam alawm kan duh," a ti a, ti-
chuan innei turin an inbuatsaih ta a

Thlihranthanga pumna pawh chu a lo dam ta a,
an innei ta a An induh zan chuan a nu chuan
Thlihranthanga leh Aithangveli inkarah chuan, pate
te, arbawm te, suk te hi a dah hnawh teuh mai a,
inkar hla takin chhuatah a muttir a A nu mut hih
hlan chuan an inkara mi zawng zawng chu kawm-
charah an dah bo vek a, inngheingn an lo mu a
Aithangveli chuan a tar vun hak chu a hlip a, an in
chhung zawng zawng chu a en phut mai a, chutih
lai chuan a nu muhil chu a lo harh a, khua a var
ta emaw a ti a, a han haw vel a, a mo nu that eng
a lo ni ta a Chutih lai chuan Thlihranthanga chuan
a tar vun chu meiah a lo rawh sak tawh a Zingah
chuan an han tho va, Aithangveli chuan a tar vun
hu a han ha dawn a, a lo awm ta lo va, a en hian
eng phut mai a A nuchu a zak ta em em mai
, a ngaihna a hre ta lo va, a tlan ta mai a, a haw
huh ta hlek lo mai a Aithangveli chuan, "Thli-
hranthang, ka kal mai ta nge, i nuin hawn tum si
o, heti chuan ka tan pawh a nuam bik lo ve," a ti

Nimehsela, Thlihranthangan a phal si lo va An
ina deuhte hian, "Thlihranthanga nu kha lo haw
awh rawh se, a lo haw loh chuan a mo nu a kal

leh dawn e," an han ti thin a Ani chuan, "Kal lo ve, ki lo haw ang e," a ti thin a. Kanten hi a va kai dawn uaih uaih thin a, a zak a, a haw ngam leh thin lo va, a kir leh thin a Chutiang chuan an innei reng a, fa pakhat an nei ta a

Aithangveli chu a paten lak chhoh leh an tum ta a, Aithangveli chuan a pasal hnenah chuan, "Khai le, tunah chuan ka paten lak chhoh leh min tum ta a, thlin minrawn hruai dawn a ni a, mahse, mi pawm tlat la, engmah chuh suh ang che," a ti a Ani chuan, "Aw le," a ti a Tichuan, thlipui chu a a maka makin a lo thawk ta hum hum mai a Aithangveli chu a pasal chuan khumah pawnpu hnuaiah a pawm tlat mai a, thli chu a nasa khawp mai mai a, an bungrua zawng zawng chu a let remrum tawh mai a, mahse, Thlihranthanga chuan engmah a ngaihsak hlek lo mai a An tapchhak zawlah chuan an nau chaw bel hi a lo lum ta ter ter a, "Khawnge saw chauh saw chu maw," a ti a, a han ban a, chutia a han kan deuh hlek ve leh chuan, Aithangveli chu thli chuan a len chhuak ta daih mai a Thlihranthanga chu lungleng hian a tap a tap mai thin a, mani-lo-maha a lunglen nak alai chuan, an fa te kha a thi leh ta hlah mai a, a tawpah chuan, an pawhchu lunglengin a thi ve ta a Chutia an pafaa an thih tak avang chuan, Thlihranthanga pa chuan, "Aithangveli kha lo zin teh se, a pasal leh a fa pawh an thi a," tin a han chah a Aithangveli chuan, "Ka pa ka zuk kal ang em?" a ti a, a pa chuan, "Zuk kal ta che u, amaherawhchu, hma deuhvin lo haw ula, tin, in kal dawn rau rau chuan kan huana fu-ai hi keng ta che u," a ti a Ani chuan,

Aw le," a ti a, fu chu an keng a, an zuk kal ta a
 n zuk thlen chuan lai thi tih takah n chhung nu
 n lo khat khup mai a Aithangveli chu a lo lut z,
 Aithangveli a lo kal a, kawng lo kian rawh v," an
 a, mi chu an kiang duak duak mai a In chhung
 va luh chuan, "Kei chu ka tap dawn hlek lo a nia,
 h chu ka duh lo a ni Amaherawhchu, ka pu biak
 duh a ni," a ti a, a pu chu a han bia a "Tu-
 n hian tinung leh thei ila khi lama hawpu i remti
 ng em?" a ti a A pu chuan, "E' i tihnun theih
 awt chuan ka rem ti e," a ti a Tichuan, a fu-ai
 u a han puh ser ser a —

"Thenawm ing e, in zal hnuaia,

Zing awm ing e, ki rai lai,"

han ti a, chuvelah a lo phu ta hrut a, a fu-ai chu
 han puh leh ser ser a,

' Thenawm ing e, in zal hnuaia,

Zing awm ing e, ki rai lai,"

han ti leh a, Thlihranthanga chu a ngai tem a lo
 ing leh ta a "Khawiahnge ka fa thlan?" a ti a, an
 n hrub a, "Va phawh leh teh u," a ti a Engmah
 awm tawh lo vang, a thihna a rei tawh em mai e,
 ti a. Ani chuan, "a ruh tal a la awm phawt ang
 a ti a. An va phawh ta a, a ruh chauh a lo ni
 ah a 'Changel kawr han la teh u," a ti a, chang-
 kawrah chuan a fa ruh chu a han chuktuah khawm
 fu-ai chu a han puh a —

"Pialremi e, an to tawh hnu,

Lungawmi e, ki rai lai,"

a han ti leh a, changel kawr chu a tisaah a lo chang a, a fa chu a ngai ang thanin a lo nung leh ta a. An lawm em em mai a Aithangveli chuan, "Khai le, ka pain rei chu zuk awm suh ang che u a ti a, kan khaw lamah kan haw tawh ang e," a ti a. A pu chuan, "Tute then dawn manah ni khat chu kan awm teh ang," a ti a. A pi pawh chuan a ti bawka, chutichuan an ti an ti a, ni 20 ngawt an awmpui ta a. A tawpah chuan Aithangveli chuan, "A ni zoza ta lo, kan haw tawh ang," a ti a. Chutah chuan thawnga-leivirin a hruai ta daih mai a, van lamah an chhoh san ta a.

Aithangveli nu leh pa chuan an lo hmu a, an lawm em em mai, hlim em em in an awmho ta a

(A tawp ta)

TUMCHHINGI LEH RALDAWNA

Tumchhingi hi Van-chunga awm a ni a, Raldawna hi leia mi a ni a, ni khat chu Raldawna te fafa hi an kawmchar huanah an lut a, an kawmchar huanah chuan vani-an hi a lo hmin sen tuar mai a, Raldawna chuan, "Ka pa, hei ang hi mihring an awm ung em?" a ti a. A pa chuan, "Awm e, Van-chung nula Tumchhingi a awm alawm," a ti a. Tumchhingi leh Raldawna chu hmel tha hmingthang an ni ve ve a, anmahni pawh chuan an awm tih an inhre ve ve a. Tichuan, Raldawna chuan, "Ka zawng dawn e," a ti a. Vani-an hmin chu ak a, sairawkherh a keng baw k a, a chhuak ta a.

Van-chung khua chu a han thleng ta a, nula pakhat hmel tha em em mai hian puan a lo tah a, Raldawna chuan, a themtlang a zuk perh a, nula huan, "Tumaw ka themtlang rawn sai chu," a lo ti.

Ani chuan, "Keimah Raldawn ka sai lai" a ti a. A vani-an hmin nen chuan a han teh a a lo tluk ta o va, a kal leh ta a. A chhakah chuan nula hmel tha em em hi a han hmu leh a, luhkapuih hian puan a lo tah leh a, Raldawna chuan a themtlang a an perh sak leh a, "Keimah Raldawn ka sai lai," a ti leh a, a vani-an hmin nen chuan a han teh leh a lo la tluk lo fo va. A chhak lehah chuan, Tumchhingi chuan puan a lo tah ve a. Raldawna chuan themtlang chu a han perh a, ani chuan, "Tumaw a themtlang rawn sai chu," a ti a. Ani chuan, "Keimah Raldawn ka sai lai," a ti a, a vani-an min nen chuan a han entawn leh a, a vani-an hmin huan a lo tluk ta mah lo va, "Hei zet hi a ni, tumchhingi chu," a ti ta a.

Tumchhingi puantahna bulah chuan a zuk kal a, thu tinreng an sawi dun a A tawpah chuan Raldawna chuan, "Khai le! Tumchhing, hawh kan khaw lamah ka hrui hawng ang che," a ti a Ani chuan, "E, ni lo ve, ka nu leh ka pa pawh an awm si lo va, engtinng e chuti maia ka kal theih ang" a ti a. Raldawna chuan, "Ni lo ve, i nu leh i pa an awm chuan, an phal lo vang, tun hi a hun lai tak a ni zawk e," a ti a Tumchhingi chuan, "A ni zawk dawn tak e," a ti a, an pahaih chuan an kal dun ta a Tumchhingi nu leh pa chu leipuah an feh a ni a, chutia an kal tak hnu chuan sava te hi an vauah chuan a va hram reuh va,

"Tumchhingi leh Raldawna,

Anlan dun dun, a nu'n e, a pa'n e,

Zei tin tilajna maw e,"

a va ti reuh thin a. Tumchhingi nu chuan a pasala hnenah chuan, "Ngawi teh, chu sava hram chu a va mak reuh ve, sawi a nei awm mang e," a ti a A pasal chuan, "Han ngai chiang teh," a ti a, a han ngai ngun a, sava te chu a han hram nawn leh thin a,

"Tumchhingi leh Raldawna

An tlan dun dun, a nu'n e, a pa'n e,

Zei tin tilajna maw e,"

a han ti leh a A pasal hnenah chuan "A Tumchhingi leh Raldawna an tlan dun a ti a ni," a ti ta a A pasal chuan, "Engtikah tak la inhmu ang maw, kan ti reng alawm," a ti a

Tin, anni chu an kal dun ta zel a, bla fe an kal u chuan, Tumchhingi chuan. "E, ka dar samkhuih theihngihl ta, ka han la leh tang e," a ti a ldawna chuan, "Ni lo ve, tuna nang i kal leh uan, i nu leh pa feh an hawng tawh ang a, i lo leh an phal tawh lo vang, keimah ka han kal ta wk ang e," a ti a Tumchhingi awmna tur chuan angte nuam fe, sang deuh hian a dawh sak a, chu h chuan a dah a, a kal ta vang vang mai a

Chutia a kal hlan chuan Phungna hian a awmna angte hnuaiah chuan Fangra hi a chil ta soh soh ti a "Ka thlain ngun bun chhing chheng, thi rh chhing chheng, ka takin zeng mah chaw lo," ti roh thin a Tumchhingi chu lo ngawi reng tur a ni a, "I hi hi hi keimaha thla asin le," a lo zuk vei awr awr a Phungna chuanin, "I hi hi hi ti la ka han dawlh uak uak ang che," a ti roh thin Tichuan, a han chil leh soh soh thin a, a han ul pah chuan Tumchhingi thla chu a hmu thin a, na thla emaw a ti roh thin a

"Ka thlain ngun bun chhing chheng,

Thu awih chhing chheng

Ka takin zeng mah chaw lo,"

han ti leh roh thin a Tumchhingi chu lo ngawi ng se tha mai tur, "I hi hi hi keimaha thla asin," a lo zuk ti leh thin a. Phungnu chuan, "I hi hi ti lo la, ka handawlh uak uak ang che," a ti h thin a Phungpuinu chu a han hawi chho va, tumchhingi chu a han hmu ta a "Tumchhing, engnge i lawn?" a han ti a Tumchhingi chuan, 'Ka

lu lamin lei lam ka haw a, ka ke lamin van lam k
haw a, ka lawn mai a ni," a ti a Phungnu chua
a han bei chiam thin a, a thei ngang lo va, "Tum
chhing, engtinge i lawn, mi han hrilh thua thu
rawh, min hrilh loh chuan ka han dawlh tak ta
ang che," a ti a. Ani chuan a hlau ta a, "Ka lu lamin
van lam ka haw a, ka ke lamin lei lam ka haw
ka lawn a ni," a ti ta a. Chutichuan, Phungnu ch
a lawn ve ta a Tumchhingi awmna chu ha
thleng a, "Tumchhing, in hrik en ang," a ti a. An
chuan a hnial ngam si lo va, an in hrik en ta
phungnu chuan, "Ka hrik en hmasa rawh," a ti
a han en a, "I hmuh apiang vam rawh," a ti leh
nghal si a Phungnu hrik chu bawkbawn-rul pui p
hi a ni si a. A vam dah loh dawn chuan Phungn
chu a hlau si a, "Ka vam zel e," a ti a, a ruk hia
a pah ru thin a. A nakinah chuan, "Tumchhing
ka lo en ve tawh ang che," a ti a. Tichuan, a ha
en ve ta thung a, Tumchhingi lulei chu a vai hia
a var siah mai a, hrik reng reng chu a hmu t
awzawng lo va, a lu lei var sir ser chu a it ta er
em mai a. "Tumchhing, i ngua kha ka lo bun v
ang e," a ti ta roh mai a, ani chuan a hlau zual t
hle mai a, "Bun ve rawh," a ti a. A han buntir
"I thu kha ka lo awrh ang e," a ti leh a, a awrh
leh a. Chutichuan a ti ta zel mai a, a pe lo ngai
si lo va, a pe zel a, a tawpah chuan a dawlh t
puat mai a,

Chumi hnu chuan Raldawna chu a lo thleng
a han en thin a, a lungni lo em em mai a, "E Tum
chhing, i mit te chu a lo va terh ta zek zuk ve," a ha
ti a. Ani chuan, "Khitah khian Raldawna a lo k

ang ka ti a, ka thir nan a terh a nih hi," a ti a
 "E, i kut te chu a lo va zum ta sel sul ve," a ti leh
 a "Khitah khian Raldawna a lo kal ang ka ti a,
 ka kawh nan a zum a nih hi," a ti leh a A han
 en vel chuan a lung chu a ni lo em em mai a, mahse,
 han tih ngaihna chu a hre chuang si lo va, "Kal
 rawh le, Tumchhingi i niba i nih loh na vaih chuan
 i thaw a veng lo vang e," a ti a, a chhuih kawrh
 kawrh mai a Phung tih takah kawngsir kaw hlekah
 chuan a peng dawn thut thut thin a, a han tin leh
 to to thin a Raldawna chuan, "Tumchhingi i nih
 nek loh hi, kalkawng pawh i hre hrep lo ve," a ti
 a, a han chhuih kawrh thin a Ani chuan, "Ka ek
 te pawh a chhuak a ni mahna," a ti ve roh thin a

Tin, Raldawna kuate chuan, "Raldawnan Tum-
 chhingi a rawn hawn dawn e," an ti a, a khua mai
 chuan an lo hmuak a, kawtchhuahah chuan an lo
 ding ping mup mai a Ani chuan Phungnu chu a
 rawn chhawm hnuk hnuk mai si a Anni chuan
 "Raldawnan Tumchhingi a rawn hawn awzawng lo,
 Phungnu a ni a rawn hawn ni," an ti ta huai huai
 mai a, nau chaw hmuam te chuan an puh uai uai
 mai a An in lam panin an haw ta dur dur mai a
 Anni pawh chu in an han thleng a, Phungnu chuan
 Raldawna te in chu a hre lo va, an kawmchhakte
 mah chuan loh a han tum roh va, Raldawna chuan,
 "Tumchhingi i nih nek loh hi, kan in pawh i hre lo,"
 a han ti a Phungnu chuan, "Thenawnte pawh an
 damna, damna lo kan ti pawh a ni mahna," a ti
 vei roh va.

Chutichuan, Phungpui chuan Tumchhingi kha a dailennaah a e chhuak leh a Haite chi-ah a chang a, a lo to va, a lo lian a, thing ler sang deuh maiah hian a zam a, sang tak maiah chuan haite liang kawm tha fe maiah hian a rah nal nal mai a Ram chhuak rual pui hian an deng hui hui mai a, tuma'n an deng thla thei lo va, Raldawna chuan, "Keima'n kan deng thla ang e," a ti a, a han deng ve a, a tla ta nal nal mai a Mipui chuan an zawng leh hui hui mai a, tuman an hmu thei lo va, Raldawna chuan a han zawng ve a, a hmu ta mai a "Hei thlaichi burah a that fe awm hi maw le," a ti a, a hawn a, a verh a, khum mawng bang lerah a tar ta a A chhungah chuan Tumchhingi chu a lo awm reng mai a, an feh hlan chuan an chaw te, an chawh-meh te chu a lo chhum hmin sak dim diam thin a A siam peih hnu chuan, Haite chhungah chuan a luh bo san leh daih thin a, Raldawna chuan, "Tunge kan chaw lo chhum leh diam thin chu," a ti a, an then-awmte a zawh vel leh tuma'n ka hria an ti si lo va Raldawna chuan, "Ka en thla teh ang," a ti ta a, zingah chuan feh tur chuan a chhuak ve bawk a, kawtchhuah an thlenin a nupui Phungnu hriat lohvin a kir ruk san leh ta a An bang chhakah chuan a awm a, a bih ru reng ta mai a, zanriah chhum hunah chuan, an khum mawng bangrela Haite chhung atang chuan Tumchhingi chu a lo tum thla ta chhak mai a, chaw chu a chhum ta barh barh mai a Ani chuan, bang awngah chuan a bih reng a, rei fe a en a, a en zo ta lo va, a zuang lut a, a va man ta a A man veleh chuan, Tumchhingi chuan, "Raldawn, min man suh i nupuin min dawh leh ang e," a ti a

ni chuan, "A dawlh lo vang che, ka awm loh
 lana a dawlh mai vang che chuan," a ti a Hlim
 m emin an awm dun ta heuh heuh mai a

Tlaih chuan Phungnu chu vawk chaw dawl nen
 lo haw luai luai nrai a, sumhmun atang chuan, "Ral-
 dawn, kawng min va hawn rawh a tu chu nge i
 phunpui ser sawr ni?" a han ti a Ani chuan, "Ka
 u," a ti a, Phungnu chuan, "Ka nu, ka pa i ti a,
 a inpawm tak iam uam a le," a ti a "Raldawn,
 nin va nghat rawh, atu chu nge i phunpui ser sawr
 ni?" a han ti leh a Ani chuan, "E, ka u, maw
 e," a ti a, Phungnu chuan "Ka u, ka nau i ti a,
 a inpawm ang iam uam a, a ti a Chutichuan,
 mah chuan a inngat a kawngka a bawh thla a, a
 ut ta a Tumchhingi a lo awmpui a ni a, Raldawna
 chuan, "Khai le, insat teh u le," a ti a Phungnu
 ut chu a dawivaib sak a, khawmhma chem a suih
 ak a, chu chu Phungnu chuan tahpui chem hriam vur
 hui a hmu a Tumchhingi tan chuan tahpui chem
 hriam vur hi a pe a Pawnpui a kawrtawng hakti a,
 Phungnu chu awngphah puanhlap a kawrtawng hakti

Phungnu chuan "Tumchhing aw mi sat mi sat," a
 a Tumchhingi chuan, Phungnu aw mi sat mi sat," a
 bawk a A tawpah chuan Phungnu chuan, "Khai
 u le," a ti a, a han sat a, a ri ta khur mai a, eng-
 ah a ti zo lo va, Tumchhingi chuan, "Kei ve aw
 u," a ti a, a han sat a, a chhawk hmawk mai a, an
 pa chuan an zawn nawl nawl a, kawmcharah chuan
 i thlak ta a Tumchhingi leh Raldawna chu hlim
 k leh nuam ti em em chuan an innei a, an awm
 ta reng mai a.

Zan khat chu Raldawna chuan, ka khuate hia;
 Phugnu emaw a la nei fo min ti dah ang e, a ti a
 khua chuan in tin a chhiar chhuak vek a, "Khuate
 naktuk zingah chuan, ka nupuin chawfun hnah
 rawn dil ang che u a, tuma'n lo pe hlek suh ang ch
 u," a ti vek a, A tukah chuan Tumchhingi chu hna
 dil chuan a vak a vak ta mai a, a luhna a piangal
 chuan, "Ka nei lo," an lo ti zel a, a khaw in chu
 lut kim vek a, a hlawhchham ta der a, a va haw
 chuan a pasal hnenah chuan, "Ka hmu hauh lo mai,
 a va ti a A pasal chuan, "I puanfen khan rawnfur
 mai mai rawh," a ti a, feh turchuan a chhuah san ta a

Chutia a chhuah san tak hnu chuan, "Khaw
 nge puanfen ema han fun tak chu maw," a ti a
 Huana saisu hnah chu lak a tum a, a zuk kal a
 saisu hnah chu a zuk sik chhum dawn a, a dan
 zawng zawng chu a sik chhum vek tawh a, a hnal
 sir tlemte hi a chhum ve thei lo va, a hain a zuk seh
 a, a seh zawng chuan a hnah kau sir hriam bung
 thei lo chuan a leiah hian a lo at a, a pan a, a hua
 sual a, a thih phah ta an tih chu

(A tawp ta)

LALRUANGA LEH KEICHALA

LALRUANGA PA ZAUHRANGA

Hmanlai hian khaw pakhat a awm a, chu chu
 mahsuang khua a ni a Tuk khat chu an Puma h chuan
 aute hi a lo awm reng mai a, chu naute chu hmei-
 lihia a ni a Zinga an han hmuh chuan mak an ti
 ni em mai a, an en hui hui a, "Fu fa nge ni ang?"
 ni ti a, an inzawt chhuak vek a, tuma'n ka fa an
 hi si loh avangin an lal chuan, "Keima'n ka fa
 tan ka nei dawn e," a ti a, a nei ta a "A hming-
 h chuan Kelngoten ni rawh se, kel pui hin pawh
 ni mai thei asin," a ti a Tichuan, Kelngoten an
 ta a A lo thang lian a, nula hmel tha tak mai
 e lo ni ta a

Chutih lai chuan hmar lam khaw hla tak maiah
 ngun pum chher thiam hi a awm a, ran tina nula-
 to hi ngun pun chher thiam hnenah chuan an kal
 mai hui mai a Kelngoten pawh chu an khaw nula
 pakhat nen kal ve an tum ta a An nu leh an pate
 huan an ui a, mahse, an kal lui ta a Ngun pum
 chher thiam hnen an thlen chuan, "Ngun min chher
 ak ve rawh," an han ti a Ani chuan a hnenan ngun
 hbertir apiangte chu zan khat mutpuiah a lo hlawn
 ir ziah thin hi a ni awm a, Kelngoten te pawh chu,
 "Zan khat mutpuia inhlawn loh chuan," a lo ti a
 "hu chu Kelngoten chuan a duh ve ti lo va A thian-
 u erawh chuan, "Kan kalna a hlat tawh vei nen,
 hlawnchhama haw leh ngawt ai chuan," a ti a, a in-

phal ta a. An chu ngun thatak a chher sak a Kelngotei erawh chu a lem chawh a chher sak a. Chu chu Berawchal hnai leh hluma siam a ni a

Tichuan, ngun chhertirtu tam takte nen chuan, an hawho leh ta a Kawngah chuan ngun lui an zuk tla a, an ngun chu an nawt tle sup sup a Kelngotei pawh chuan a ngun chu a lem tih a hre si lo va, a han nawt tle ve dawn a, a lo zawp ta a, a chhe ta vek mai a A u lutuk chu a tap a tap ta mai a, a mittui han hru chuan berawchal hnai chu a mitah a hnawh palh a, a mit chu a vung, ping ta tlat mai a, a kal ve thei ta la va A thiante chuan an kal san ta vek a, an Kelngotei chu tlang val hovin an inpuak chhawk ta a, tin, an mutpui zel bawh a An khaw dah chuan an hnutchiah a, chu chu a nutaten an zuk hruai dawn a, an chuan, "Mit mutpui leh dawn em ni?" a lo ti a Tah chuan a nutate chuan kalkawngah an rawn mutpui thin a ni tih an hre ta a. Tichuan, Kelngotei chu a rai ta a A thiannu pawh kha Tuiruang an kan lain a ibual a, Tuiruang huan a lo rai a, nau chu a pa ve ta bawh a Tichuan, Kelngotei leh a thiannu chuan nau chu an pai ve ve ta a

An thian duna an nau pai chu an pum chhun atang chuan an ingaizawng a, an pum a lo nat via chuan an dul leh dul chu an chuktuah a, a nuan leh mai thin a. Tichuan, an hrii chu a lo hun a nau chu an han hring ve ve ta a Kelngotei chu a fapa a han hring a, "A pa bik pawh hriat a ni si lo va, a pate hi an zau em mai a, Zauhranga i ti ang,

"ti a, a hming chu Zauhranga an ti ta a A thian-
u erawh kha chuan fanu a rawn hing a, pai lai
angin ngahzawng a rawn tleipui a, chuvangin, a
mangah chuan Zawltleipui i ti ang an ti ta a

Zauhranga leh Zawltleipui chu Tahsuang khaw
upangah chuan naupang duhawm bei an ni ve ve a,
ula leh tlangval an lo nih te chuan an hmel a thain
gkimah hian an fel ve ve riau zel a, anmahni pawh
inngaina bik a Zawltleipui chu pa nei lo a nih
vangin a nu nen khan an hmeithai a, lo hi an nei ve
in a Vaw khat chu an lovah chuan Nghalchang
an tak mai hi a chhuak fo mai a Peringo te an
aih a, sadai te an sah pawhin a sawt reng reng lo
ai a, a hniak chu se-chal hniak tia a ni a Zawlt-
leipui te nufa chu an mangang em em a, min an
hang thin a, an chang chhuak thei si lo va, a tawp
h chuan a nuin, "Kan lova Sanghal kap thei hi chu
wm sela, Zawltleipui hi man lovin an nei nai
r," a ti ta a

Chutia atih chuan Zauhranga chuan, "Ka chang
te tebreng ang," a ti a, a chang ta a Zauhranga chu
n khuaah chuan tlangval fel leh sa kap thei pasaltha
ni a Nasa takin a inthum a, savun kawr a pumin
ha a, a mit a lang re re chauh va Zanah chuan,
Zawltleipui te lovah chuan a va chang ta a A Sa-
ghal chan chu a lo chuak dawn a, vau atang chuan,
Zauhranga chu a han hmu a Sanghal chuan Tlip hi
han tir a, "Mi nge a nih sa han fiah rawh," a ti a
lip chuan Zauhranga chu a han vel vut vut a, a han
h vak a, mahse, engmah a ti lo va, Sanghal hnenah
chuan, "Mi a ni lo vang. thingbul a ni awm e," a ti a

Chutah Sanghal chuan a la ringhlel a, Vaihmithe ruah
 a tir leh a, an han bawh khat vek a, mahse, a che leh
 hlek ta lo va, tahchuan a lo chhuak ngam ta a.
 lo chhuah veleh chuan a han kap ta a, vauah chuan
 a tlu lut a, a thi ta der mai a Chu Sanghal chu
 lian khawp mai a, a ruang chungah chuan a ha
 chuang a, raw ler sang tak mai lo kuai leh hi a ha
 chhawk a, tichuan a haw ta a

In a thlen chuan a khuain sa chan tur chuan
 sawm a, an thawk chuak ta chiam a Nimahsela
 chu Sanghal chu Lası Chawngtinleri vawk a lo ni
 Chawngtinleri chuan a lo tinung leh a, a lo hruai b
 daih mai a, a hmunah chuan Sanghal te tak te, sui
 thum lek hi a lo thihtir ngat mai a Mipui an v
 thlen chuan sanghal chu a lo te hle si a, "Zauhranga"
 dawt a sawi a ni, engatinge sanghal hei tiat lek kap
 a khuaa sa chan tura mi sawm si ni," an ti hui
 hui mai a Zauhranga chu a hrilhhaı hle mai
 mahse, a chung a chuanga raw ler a fik te chu
 kawhmuh a, a sang hle si a, "Ka sa kah chu he
 hi zawng a ni lo reng reng a ni," a ti a, a tang v
 tlat bawh si a En ta che u, a hniak te pawh hi
 len em hi," a ti a Tichuan, a hniak (hnu) chu a
 chhui let ta a, an chhui zel a, Chawngtinleri ina
 chuan an va chhui lut ta a Ani chuan chaw a lo p
 a, a lo hiat hoh hoh mai a. Zauhranga chuan, "He
 ka sa kah sa asin, engatinge i lo lak bo leh daih ma
 Kan lovah a chhuak thin a, kan buh a ei zo tal
 ngial dawn a perngo kan kaih pawhin a sawt si l
 va, chu vang chuan ka kap a nih kha," a ti a. La
 chuan, "E, a ni tak maw, chuti chu mi pawı i khawi

awh k nia, va thi leh tawh," a ti a sanghal hian chu a
 thihna ngarah chuan a va thihthir leh ta a, sanghal te
 ha chu, "Ri-teh," a ti a, a ko tho va, a hruai haw
 h ta a Tichuan, a khua chuan sanghal hian sa chu
 in chan ta a Tin, Zawltleipui chu Zauhranga nen
 huan an innei ta bawh a

Vaw khat chu Zauhranga chu khualkhuaah a
 a zin a, hmeithai inah hian a va thleng a, a thlen in
 kawmthlangte chu nupa rek, pitar leh putar upa tawh
 tak, fa nei lo an ni a "Mi chawm hlum duh chu
 awm sela chuan, kan Tuiruang Dar hi a nei mai tur,"
 an tia Chutia an sawi lai chu Zauhranga khan a lo
 hre ru reng a, chu mite nupa chawm hlum chu a
 tum ta a An tuiruang Dar chu tumpawn pathum
 nei a ni a, han tum hian aw hrang pathum hi a in-
 chhawn thliah thliah mai thin a, chu chu anni nupa
 chuan arbawm mawngphahah hian an hmang mai
 mai a lo ni a Tin, Zauhranga chuan chu mite nupa
 chu a chawm ta ngat ngat mai a, lo hi a nei thin a,
 lo lam ah hian a riak tlat mai a, sa-thang leh sava-
 thang hi a kam thin a, a awk thei em em mai a
 A pi leh a pu chu chaw leh sava sa tinreng hi a
 hmainsain losul hawng hnenah hian a thawn haw reng
 reng mai a, chutiang chuan kumthum lai a ti a, a lo
 ning ta a A tawpah chuan varung sa leh chawah
 chuan hnamtur a telh ta a "Ka pi leh ka pu
 khan tun tuma ka sa rawn thawn hi chu then-
 awmte pawh pe ve lovin anniahi chauhvin lo ei
 pawh se, kei pawh ka lo haw dawn a, a dang pawh
 awm dawn tawh lo ve," tun a chah a A thu chah
 ang ngei chuan a pi leh a pu chuan mipawh pe ve
 lovin an ei a, an thih phah ta a

Zauhranga chu a tuk zingah chuan a lo haw a,
a pi leh pu ruang chu a vui a, chaw leh sa an ei
bante pawh chu tuma'n ei lovin an phum tel vek a.

Chutichuan, Zauhranga chuan, Tuiruang Dar chu a
hawn dawn ta a Chumi zana a mumangah chuan, Tui
ruang huai chuan, "Hei kan Dar duh lai tak i la dawn
a ni a, khua i luh hma chuan tum hlek suh ang che,
chuti lo zawng a tha lo vang e," an lo ti a. A tuk
ah chuan a kalpui ta a, an khaw kawtchhuah a thlen
ni chuan tum a chak ta em a, "Khuaa lut ang baw
ka ni tawh alawm, khawnge kan tum chhin teh ang,
khuaa mite lo hriat atan," a ti a, a han tum ta a.
A ri chu a ring viau mai a, a inchhawn thluah thluah
mai a, a mawi khawp mai a. Khuaa mite pawh
chuan an lo hre ngei a, "Chhei, Zauhranga'n Tui
ruang Dar a rawn hawn ta," an ti a, a khua chuan
an lo tlan a. Zauhranga'n Tuiruang Dar a rawn
hawn dawn tih kha an lo hre huai tawh reng a ni a.
Nimahsela, Tuiruang Dar chu a tum veleh khan a
khaina a chat a, a thlauh ta hlaub mai a, a lir ti
teng teng a. Zauhranga chuan a han chhar leh mai
dawn a, mahse, Dar kha a lir chak sauh va. Tichuan,
a um zel a, Dar chu chhuk leh chho pawh sawi lo
chuan a lir ta zel a, a um chak deuh leh a lir chak
deuh va, a um zawh deuh leh a lir zawh deuh va,
tichuan, a lir zel a, a man pha lek lek thin a, a
tawpah chuan Tuiruang lipuih a lir lut ta a. Pawna
atang chuan li mawngah chuan awmin a zuk hmu a,
a zuliluh a, a zuk hmu si lo va, pawna chhuah a
a zuk bih chuan a zuk hmu leh si thin a, Tichuan,
vaw. tam fe a zuk liluh a, mahse, a hmu si lo va,
a tawpah chuan a beidawng chu a haw ta a.

In a han thlen chuan a chanchin chu mite linen-
 h chuan a sawi a, an uipui em em mai a, a khua
 huan a zawng tur chuan an thawk leh ta a Vau-
 am atanga an zuk bih chuan au hmu reng a, mahse
 an zuk luh chuan an hmu zo leh thin lo va An
 hua a tui thiam ber mai chu Vanzema a ni a, sa-
 ngha ang mai a ni a, amah chauh chu mite chuan
 an iing tawh a Tichuan, Vanzema chu a zuk lut
 leh a, li mawnga pat ek chhah tak chu a zuk keu a
 zuk keu va, a tawpah chuan a ken pawp hawk ti mai
 a, chutah chuan putar pui hi a lo awm a, hnang a
 lo hlawh a, "Nauva engnge i duh le?" a lo ti a Van-
 zema chuan, "Tuiruang Dar ka rawn zawng a ni,"
 a ti a Putar chuan, "Rang takin haw leh tawh nau-
 pangho len bo hlan a ni hlawh va, i nihlawh a nih
 hi, chuti chu ni lo se nungin i chhuak lo vang," a
 lo ti a Tuiruang Dar kha chu putar sirah chuan
 rul fep nei hian a lo bawh hnan khur mai a

Vanzema chu a lo chhuak a, a thil zuk hmuh
 chu a han sawi a, mite chuan an awih hreh viau mai
 a, dawt sawiah an ruat tlai a "A nih loh leh, i lut
 leh ngam ang em?" an ti a Ani chuan, 'A ngam
 chu ka ngam a, mahse, ka luh leh chuan nungin ka
 lo chhuak lo vang,' a ti a Mahse, an khuate chuan
 a luh leh ngam loh chuan dawt a ni ang an ti deuh
 tlai si a Chuvang chuan, Vanzema chuan tlawm chu
 a ngai ta em em a, "A nih loh leh, ka zuk lut leh
 ang a, ka taih hian hruizen sei takin hling ula, a
 chet lah chuan min hnuk chhuak thui ang che u,"
 a ti a Tichuan, Vanzema taih chuan an hling a,
 a zuk lut leh ta a, nakin deuhah chuan hruizen chu

a che laib a, an han hnuk chhuak thui ε, a lu chu a lo bung reng mai a, tahchuan, tihngaihna an hre ta lo va, an haw ta a

Tin, Zauhranga nupui Zawltleipui kham nau a rawn pai a, fapa duhawm tak mai hi a rawn hring ta a, a hmingah chuan Lalthima an sa a A lo thang lian a, naupang duhawm tak leh fel tak mai a ni a, an chhuang em em a Mite pawh hian he nau chu cng ang tak la ni ang maw, an ti hui hui a Nimahsela, a dam lova a zual tulh tulh a, rei lo teah a thi ta mai a A nu leh pa chuan an ui em em mai a, an tap an tap thin a

Nakin deuh thla thum chinah chuan a thlarau mitthi khuaa a kal a hun dawn veleh chuan, a pa Zauhranga chuan mitthi thlarau kalkawng 'Thlanpial'-ah chuan a lo tlan khalh a, a lo chang ta ran mai a Tahchuan, Lalthima thlarau chu a lo kal ta ngei a, puan hi a rawn lukhup a, a lo kal chhar chhar a, chu chu Zauhranga chuan a lo mai chawt mai a Ani chuan, "Min thlah rawh," a ti a A pa chuan, "Ka thlah lo vang che," a ti a Chuveleh a fapa thlarau chu pangangah te, eng eng naw blauhawm tak takah-te a chang a, mahse, a pa chuan, "Ka fapa nia ka hriat nak nak," a ti a, a thlah duh tlat lo va A tawpah chuar, "Ka pa min thlah rawh, keimah aia tha zawk leh fel zawk fapa in nei leh dawn a ni, a hmingah pawh Lalruanga in sa tur a ni," a ti a. Nimahsela, a thlah duh chuang lo va, chutah chuan Khawimu-ah a chang a, a pa kutah chuan a seh ti vawt a, a han thlah zawk a, chuveleh a thlawh bo san ta a.

LALRUANGA PIANNA LEH A TLANGVAI LAI

Tin, nikhua a lo rei deuh va, Zauhianga nupui chuan nau chu arawn pai leh ta nger a. A nau pai chu thla thum lek a nih atangin a nu pum chlung atang chuan a lo tawng thei ta mai a. Engkim hi a nia a, khaw chin te hi a hie em em mai a. Pum chhung atang chuan khaw chhiat ni tur leh khaw that ni turte hi a nu chu a hrih thin a. A nu a feh dawn e, zing lama khua a chhiat viau te pawh hian, "Ka nu, vawun chu siksil keng duh suh, khua a tha dawn e" a ti a. A nu chuan a awih duh lo va, "Nang pum chhunga mun eng va bre suh che, khun that mun lo pui," a ti a, siksil chu a keng lui a. Mahse, ruah a sai leh ta si lo va, a nu chuan siksil chu hnawksak a ti em em mai a. Tuk dang lehah chuan khua hi a tha at mai a, mahse, a nu feh tui chu a nau pai chuan, "Ka nu, vawun chu siksil keng rawh, khua a chhe dawn e" a ti a. A nu chuan, "Nang kan pum chhunga mun eng va bre vet suh che," a ti a, a dul chu a beng kawrh a, siksil chu a keng duh lo vei a, nilengin ruahin a nan leh ta thung a. Chutichuan, pum chhung atang chuan eng engemaw hi a hrih thin a. Nakinah chuan a hrih chu a lo mun a, a nu chuan a han hing chhuak chhuah va, khum mawng lianga sazu tlan chu a han man nghal a mai a. A pa chuan, "A tawng thei lutuk dawn em mai," a ti a, a lei hmawr a hleh sak a, chu chu anahthial rovin a fun a, ditipah a zep a, tin, a hmingah chuan ruat lawk tawh ang khan Lalruanga an sa leh ta a.

Lalruanga chu a lo thang liana, engkimah a fel em em zel maia. A pa hnung hi a zui a, ramah te hian an vak duna, sathangte hi an kam dun thin a Chutia naupang te a la nih lai pawh chuan, a pa hi fin hneh a tum thin a. Ni khat chu Lalruanga chuan, a pa hnenah chuan, "Ka pa, Sakhi nge lian ang Bui pui?" a ti a. A pa chuan, Sakhi nge nge a lian ang chu le," a ti a Lalruanga chuan, "A nih Sakhi pui hawn la, keun Bui pui ka hawn ang a, miten a engge lian an tih zawk i fiah ang aw, kei chu Bui pui a lian zawkin ka ring e," a ti a An thangah chuan, Sakhi chu a lo awk ngei a, Lalruanga chuan Bui kua a lai a Bui pui chu a man ve ta bawk a Zauhranga chuan Sakhi chu a pumin a ak haw a, Lalruanga chuan Bui pui chu a nungin a hling a, a chaih haw bawk a Khua chu an han thleng a, mite chuan, "En teh u, khi te Lalruanga pa'n Sakhi pum a ak haw zer zel mai," an lo ti a A hnungah chuan Lalruanga chuan Bui pui chu a rawn chaih a, mite chuan, "En teh u, saw pui Lalruangan Bui pui a man a ni, a va lian roh em," an lo ti a, an en hui hui hlawn a In chu an han thleng a, Lalruanga chuan, "Kha maw, ka pa, Bui pui a lian zawk ang ka tih reng kha," a ti a.

Vaw! khat dang leh chu Lalruanga chuan, "Ka pa, Sazuk sa nge to ang Zawngtah?" a ti a A pa chuan, Sazuk sa nge nge a to ang chu le," a ti a Lalruanga chuan, "Kei chu Zawngtah a to zawkin ka ring e, a nih nungin Sazuk sa hawn la, keun Zawngtah ka hawn ang a, a engge to zawk i fiah ang hmiaing," a ti a. Tichuan, Sazuk chu an thang ah chuan a lo awk leh ta a, tin, Lalruanga chuan Zawngtah chu a lo ve leh ta bawk a Zauhranga chuan

Sazuk sa chu a kawt haw teuh mai a, Lalruanga chuan Zawngtah chu a bawr bawrin a kawt haw teuh mai a bawk a Khua an han thlen chuan, mite chuan, Lalruanga pa Sazuk sa phuith chu an lo him a, "E mai, Lalruanga pa chuan Sazuk sa a kawt teuh mai" an ti mai a, dil enah pawh an en lo va A lunung chuan Lalruanga chuan Zawngtah chu a kawt haw teuh mai a, mite chuan "En teh u, saw alruangan Zawngtah a kawt teuh mai, a va tui awm n, kbawngge bawr khat kha mi lo pe ve tel," an lo a, an lo dil huai huai a, a sem zo ta mai a In u an han thleng a, a pa hnenah chuan, "Kha maw a pa, Zawngtah a to zawk ang ka tih reng kha law," a ti leh a

Tin, vaw khat dang leh pek chu Lalruanga chuan, Ka pa, tlang sang taka au nge ring ang, ruam thuk ka au?" a ti leh a A pa chuan, "Tlang sang taka u nge nge a ring ang chu le," a ti a Ani chuan, Kei chu ruam thuk taka au a ring zawkin ka ring

A nih ti rawh, nang tlang sang takah au la, kei ruam thukah ka au ange," a ti a Tichuan, tlang sang kah chuan Lalruanga pa chu a han au vak a, mah- e, anmahni pahni mai lo chu mi dang a hre ve awm ri va pawh an awm lo va, a au ri chu boruak- a tham ral mai a Lalruanga chu ruamah chuan han au ve vak mai a, a khawk rum rum mai a Chu- leh chuan ruam atang chuan Thehlei te chu an te el chul mai a, Ramar te leh Sava dang te chu an thlawk chhuak ta phawk phawk mai a Lalruanga chuan, "Kha maw, ka pa, ruama au chu a ring zawk a hlau leh a hria pawh an tam zawk asin," a ti a.

Lalruanga hu a lo tlangval ve ta a, amahin sa
 thang te hi a kam ve thin a, a awk thei viau mai a
 Tum khat chu a thang awk chu a bo fo ta mai a, a
 thang chu a per vek thin a, mahse, a awk ngai si lo
 va A rutu awmin a ring a, a charg ta a A chan lai
 chuan Zukchal leh Sakhi hi a thangah chuan an lo
 awk ta a, a enthla ta reng a A thang awk la thintu
 chu Vanhrika a lo ni a, zing ni chhuah veleh chuan
 Vanhrika chu chung lam atangin ni zung zuun a lo
 kal nual nual inai a, Lalruanga thang awk chu a han
 phel a, mahse, a kal leh hma chuan Lalruanga chuan
 a man ta chawih mai a, "I, nang hi i ni maw ka
 thangawk iu fotu chu ni? Ka that ngei ngei ang che
 maw le," a ti a Vanhrika chuan, "Mi that suh, Van
 hrika ka ni a, daw i te leh thiam tinreng ka hrilh ang
 che," a ti a Lalruanga chuan, "A nih leh he zuk
 chal sa leh Sakhi sa hi ka dumbura khung theih vek
 dan min han hrilh teh," a ti a Chu chu a han hrilh
 a, Zukchal sa leh Sakhi sa chu a dumburah chuan
 a khung thei ta vek a "A nih leh ruam khata Hnal
 thial zawng zawng hi ka bengah zeh tham leka zial
 theih dan min hrilh teh," a ti leh a, cnu pawh chu a
 hrilh leh a Tin, mual khat thing zawng zawng tianga
 hawl theih vek dante a hrilh leh ta a Vanhrika chuan
 a daw i bur tha ber a pe bawk a Tichuan, ruam khat
 Hnahthial chu a zial zo vek a, a bengah chuan a
 zep a, mual khat Thing chu a tiangah chuan a hawl
 zo leh ta a, a haw ta a A ralthawlah chuan lui lian
 tak tui chu a thun zo ta vek bawk a. Lalruanga chuan
 daw i chu a thiam ta viau mai a

A hawng a, in chu a han thleng a, pawn luhka
 ah chuan a pa chu a lo awm a, tualah chuan a tiang

phu a dah a, in chhungah chuan a lut zel a A nu
 nenah chuan, "ka nu, ka dumbur kha han phawrh
 teh," a ti a, a han phawrh a Zukchal sa leh sakhi
 sa chu a'n phawrh chhuak ta rui mai a Lalruanga
 u chuan pawn luhkaa Lalruanga pa chu a han au
 va, "Lo lut teh, hei Lalruanga'n sa a hawn teuh mai,"
 a ti a Ani chuan, "Awih loh loh tur, tun lawkah
 huakin a lo lut a nih kha," a ti a Mahse, a va luh
 chuan sa chu a lo awm hnur mai a, mak a ti viau
 maia Lalruanga nu chuan sa chu chhum turin a han
 siam a, mahse, a mawngphah tur hnah an nei lo va,
 Lalruanga chuan, "Hei, ka beng a hi hnahtial ka zep
 a " a ti a, a han pe a An han phelh chuan a pung
 ta thur thur a, in chhungah pawh chuan a leng ta lo
 va, a khua chuan an sem ve ta a Tin, a chhumna tui
 thing an nei leh lo va, Lalruanga chuan, "Tuala ka
 tiang saw va tan ula, va ek mai rawh u," a ti a An
 va ek a, thingai khat zet hi a tling leh ta a Lalru-
 anga thltihtheihzia chu mak an ti ta em em mai a,
 a hmng chu a thang ta em em mai a

Vaw khat chu nula puantah hi an rim a, Lal-
 ruanga chuan nula puantah lai chu a tihchah sak thin
 a Nula chuan a ning a, "Lalruang, i kut a hlei em mai,
 tichat tichat suh," a han ti a Mahse, a sawt lo va,
 a tihchah sak leh thin a Nula chuan, "I ninawm em
 mai, i hetih vanga i ,," a han ti a Lalruanga
 chuan, "Ka hetih vanga engnge ? a ti a, a han tichat
 ch a Nula chuan, "I hetih vanga i pa'n i ,," a
 an ti leh a Lalruanga chuan, "Ka hetih vanga eng-
 ge ka pa'n ?" tih pah chuan a han tihchah sak leh

a Tahchuan nula chuan, "I hetim vanga i pa'n i lei hmawr a hleh," a ti ta a. Chuveleh a lei hmawr chu a han khawih a, a lo taw viau a A pa hnenah chuan a kal a, "Ka pa, khawiah nge ka lei hmawr in dah?" a ti a, a zawt ta a A pa chuan, "Ditipah khan hnah-thial rovin kan fun a, kan zeh kba maw le" a ti a An han la a, a lo vuai then mai a, Lalruanga chu an han pe a, ani chuan a han hmeh zawm leh ta mai a.

LALRUANG LEH KEICHALA THIANAH AN INMAN

Lalruanga te chhung chuan Lo hmun hniah an nei a, pakhat chu zo lamah a ni a pakhat chu phai amah a ni a Buh te a lo hmin dawn tan a, ven a ngai a. An pafa chuan an inven sem a A pa chuan phai lam a veng a, Lalruanga chuan zo lam a veng a Keichala hian phai lam a Lalruanga pa buh veng chu a rumthaih fo mai a, a veng ngam ta lo va Lalruanga hnenah chuan inven thleng a rawt ta a Lalruanga chu phai lam lo-vah chuan a riak lut ve dawn ta thung a Ani chuan, rawchhem te, khuang te a keng a chhepchher te a siam baw a, a riak lut ta a Zannah chuan Keichala chuan a rawn rumthaih ve dawn a, ani Lalruanga lah chuan hla a lo sa e —

*A khu sumpui zing hnuaiah,
Halngam khuai ang zu lawi i,
Nakin semrua mut ing e,
Bauvin zai hla vawr ing e,
Pheiphungin lenchawm a ben.*

a ti a A ka chuan hla a sa a, a hnarinrawchhem
 a tum a, a kut lehlamin khuang a heng a, a kein
 chhepchher a khawng a, a lo 11 chul mai a Kei-
 chala chuan tam tak an ni emaw a ti a, a rumthaib
 ngam ta lo va "Lahuang, in va tam awn ve, eng
 zat nge in nih?" a ti a, a zawt ta chawt a Lal-
 ruanga chuan, "Tam e, kan tam mai," a ti a Kei-
 chala chuan, "A nih leh in buhfun min han hmuh
 teh," a ti a. Lalruanga chuan a iptea an a buhfun
 pakhat chauh chu, "Hei pawh, hei pawh", a ti a,
 a phawrh ngai kha a khung a, a phawrh leh thin a,
 tam tak a chhiar ta a.

Keichala chuan a huphur ta a, thianah a sawm
 ta chawt mai a, "A nih Lahuang, inthian ang" a ti
 a. Lalruanga chuan, "Inthian ang hmiang, lo kal
 rawh," a han ti a Keichala chuan, "Nangmah lo kal
 rawh," a ti a A pan hmasatu nih chu an ngam lo
 deuh ve ve a A tawpab chuan, "Lai leh laiah in-
 tawh ang," an ti a, an intawh ta a, Lalruanga chuan,
 "A nih leh thil intihsiak ang le, i seh nge na thala
 ka kah i en ang Ka thlim kawta lungpui kha han
 seh teh," a ti a Keichala chuan a han seh vak mai a,
 a haziau chu lo mawng thlengin a lum a, a lo chho
 leh chuan a ha hnu chu an han en a, a rang neng nung
 chauh a ni mai a Lalruanga chuan a thal chu a han
 phawrh ve a, "Pak chheih kha, keimah Lalruang daw
 tin thiam a," a ti a, a thlam kawta lungpui chu a keh
 kar takah chuan a han kap bur ta chawt mai a Kei-
 chala hnenah chuan, "Haw rawh, ka thil i phaw dun
 ang," a ti a An han phaw dawn a, Lalruanga chuan
 a nem ngat ngat a, Keichala chuan a pawt ngat ngat
 a an phaw thei ta lo va Lalruanga chuan, "Khaw-

nge, ka tanna i dal e, keimahin kan pawt teh ang, a ti a, amah chuan a han phawi ta mai a Keichala chuan mak a ti viau mai a, a huphurh ta deuh deuh mai a Lungpui kha chu a kah keh ngeiah a ngai a, Lalruanga chuan, "Ninga seh ai chuan ka kah a na zawk a nih hi," a tih san mai si a

Lalruanga leh Keichala chu an inthian nghet ta a Lalruanga chuan, "A nih leh Keichal, nu leh pa hmuh ang hmiang," a ti a Keichala chuan, "Ni leh pa hmuh tlak pawh ka nei hlei nem Nimahsela, kan khuaah lo zin la, kan Kelsaithi pawh i lo dawn nia," a ti a Tichuan, Keichala te khuaa zin tur chuan au kal dawn ti a An kal hma rei vak lovah khan Lalruanga chuan, nupui a nei a, a hming chu Ruangtheichawngi (Thenkhat sawi dan chuan (Ruang theihawih) a ni i Lalruanga a zin hian chuan a rai hram tawh hle chauh a ni a Tin, Lalruanga hian nau mipa mi ang mang lo a nei bawh a Tichuan, Lalruanga chu Keichala te khuaa zin turin a chhuak ta a Ni tam tak an kal a, hla tak an thlen hnu chuan Changel hnun nasa tak mai hi an va hmu a, Lalruanga chuan, "Keichal, he lai chu nunchar zir nan a va tha ve le," a ti a Keichala chuan "Zir ta che," a ti a "A nih hlau hlek lovah aw," a ti a Keichala chuan, "Hlau lo ve," a ti a Lalruanga chuan, "A nih leh a tawh tawh i tih ve lei hei hian min vawm dawn nia," a ti a, tninghawn hi a pe a, "Ti khan Changel kungah khan lo th rawh," a ti a Lalruanga chuan a Kawihnam chu phawi a, a han sam ta buan buan mai a, "Hei! hei!, hei!" a ti a, a tlan vel a, Changel chu a ha

haw k zung zung mai a Keichala awmna bul chu a
 lo thleng a, Keichala chuan, "A taw k taw h e, a taw k
 taw h e," a ti a, a thinghawng ken chuan a han vawm
 a. Anı Lalruanga chuan a hre duh lo va, a hai der
 a Keichala awmna kung chu a han fik ta hmaw k
 mai a, Keichala chu a tla thum dum mai a "Thian
 tha chu ni lo la, Saphu thlik," a han ti a Lalruanga
 pawh chuan, "Nang pawh thian tha chu ni lo la,
 Thal fang char a han ti ve a

Tin, an kal leh ta a, ram hla tak an thlen leh
 hau chuan, Thang bawn pur hmun hi an va thleng
 a Keichala chuan, "Lalruang, he lai chu nunchan
 zir nan a va tha ve le," a ti a Lalruanga chuan
 "Zir ta che" a ti a "A nih hlahh hlek lo vah aw,"
 a ti a Lalruanga chuan, "Hlau lo ve," a ti a, Kei-
 chala chuan, "A nih Theipui awnah hian lo thu la,
 a taw k taw h i tih vele h he hian min vawm dawn
 na," a ti a, neltiang te tak te hi a pe a Keichala
 chu mual letliam ah a va kal a, Sakerah a va chang
 ta a. Chutih hlan chuan, Lalruanga chu Thalteh
 kungah a lawn a, a hik nal par mai a, neltiang aiah
 hlan lungtum tha lenglawng hi a la ta zak a Mual
 letliam atang khan Keichala chuan, "Huk, huk, huk,"
 arawn ti a, mei kawhin a lim vel ta pur pur mai a,
 thang bawnte chu a bawh eng pup pup mai a Lal-
 ruanga awmna kiang chu a lo thlenga, anı chuan,
 "A taw k taw h e," a ti a, lung chuan a nak thawlah
 a han deng ta dawt mai a Keichala chuan na a ti
 a mai a, "Thian tha chu ni lo la, Saphu thlik,"
 a han ti a Lalruanga chuan, "Nang pawh thian tha
 chu ni suh la, Thal fang char," a ti ve leh a.

Vawī khat chu khua a lo tlai a, an rianna tur hmun an han thleng a, Lalruanga chuan, "Keichala nang khu ta tui zu chawī nge i dur, khi laia mei han lak," a ti a Keichala chuan "Khu laia tui zu chawī," a ti a, tuichawī tur chuan a kal ta a A ka hlan chuan, Laliuanga chuan, a meitalh chuan mei lo chhem a, a ralthawla tui chuan chaw a lo chhum a, a lo so bawrh bawrh a, a lo peih tep tawh mai a Keichala chu a lo haw a, "Lalruang, khawia mei leh tui nge i neih?" a ti a. Laliuanga chuan, "Mipa na chuan le, kan tinhna kan han sik neuh neuh a, tui leh mei chu a lo chhuak mai alawm," a tihsan a

A tukah chuan Lalruanga leh Keichala chu an kal zel a, hmun pakhat hi an va thleng a, chutah chuan Nghalrual tam tak hi a lo awm a, Laliuanga chuan, "Keichal, nang han luh chhuak la, keim ka lo chang ang e," a ti a Lalruanga chuan a khanah a lo chang a Keichala chuan a han luh chhuak a, a zak dawnah hlir mai hian Lalruanga chuan a thalin a lo kap thlu nghauh nghauh mai a A thi chhuah hmain khawihnunin a kahna hmuamhma chu a char zat zat zel a, a kap thlu rum mai a Nakinah chuan, "Keichal, ka hriamhma hie thei rawh le," a ti a Keichala chuan a han let a han let hlawm a, mahse, a hriamhma chu a hmu thei ta hauh lo mai a, a tawpah chuan, "Eng tin nge i tih?" a ti a Lalruanga chuan, "Mipa na chuan le, Saw pawh, saw pawh, kan ti a, kan lo kawh thlu zung zung mai alawm," a ti a Keichala chuan mak a ti viau mai a Tin, thui vak lo an han kal leh a, Nghalrual chu an lo awm leh chiam a, tahchuan Keichala chuan, "Lalruang, han luh chhuak la, ka lo chang ve ang e,"

a ti a Lalruanga chuan, "Ni ang hmiang," a ti a,
 a h n luh chhuak ve a Keichala chuan a chang ta
 a Sanghal lo chhuak chu, "Saw pawh, saw pawh
 a ti a, a lo kawh ve a, mahse, an tlu ve awzawng lo
 mai a, an tlan liam zo zel mai a A tawpah chuan
 te deuh, a pikhaw h a chelh bet a, a chumin a chani
 hlum ta a. A bek leh a dar vel te chu a chum duk
 chur chur mai a, a duk lam pang chu lei lainah a lo
 delhtir a, "Lalruang, ka briamhna hie thei pawh lo,"
 a lo ti ve a Lalruanga chuan a han lai let a, "Hei
 a duk chur hlawm alawm, i chum hlum a nih hi,"
 a ti ta mai a

Khua chu a lo tlar lam leh ta a, riakhmun an
 khuar leh dawn ta a Keichala chuan, "Lalruang,
 khi ta mei han lak nge i duh, khu ta tui zuk chaw?"
 a ti ve a Lalruanga chuan, "Khu ta tui zuk chaw
 a ti a, tuihaw tur chuan a kal a Keichala hmu
 lohah chuan a awm khaw tlar a, nakin de hah chuan
 a lo haw a Keichala chuan mei chu a lo la chhem
 awzawng lo mai a, a tinhna chu a lo sik thi phung
 mai a Lalruanga chuan, "Kha, i tinhna te chu a va
 thi nasa pheng phung ve, engizia nge?" a han ti a
 Keichala chuan, "A, hei, ka tinhna atanga mei sili
 chhuah ka tum ve a, mahse, mei awzawng a chhuak
 lo mai, ka tinhna zawng zawng pawh ka sik na zo
 tawh," a ti a Lalruanga chuan, "Khawng, keima n'
 a ti a, puan a han inlukhuh a, meitalh chu a han
 talh ri bek bek a, meibu mut chu a tin karah a zep
 a, meitalh chu a bawmah a khung leh si a "En ti
 che hei," a ti a, a hin hmuhtir a Tichuan, chaw te
 leh sa te chu an chhum a, an ei a, an riak ta a

A tukah chuan an kal leh ta a, chumi ni chu Keichala te khua an thlen ni tur chu a ni a Tla lamah chuan khua chu an thleng dawn ta a, la hla feah hian, Keichala chuan, "Lalruang, tah khan lo awm la ka han dai kal lawk ang e," a ti a, hma lan mual letlamah chuan a va kal a, Lalruanga chuan a enthla zui zel a Tahchuan, Keichala te khua chu a lang uar mai a Keichala khuaa mite chu Keimi hlan an ni a, inrelah te chuan an lo awm sup sup a, "Tu pa mei sei sei," an ti a, inrelah chuan an meite chu an lo thlak thla zer zur hlawm a Keichala khar ralkhat atang chuan a han au ta a "Zia thup aw zia thup aw, hringmi hawng e, zia thup aw," a han ti a An zia chu an thup ta vek a, mihring ang vekir an awm ta a Lalruanga chu an chawlhnaah khan a kir leh thui a, nakin deuhvah chuan Keichala chu a lo kal a, tichuan an kal dun leh ta a

Keichala te chu Keimi lal an ni a, an khua chu a ei lo teah chu an an va thleng ta a An hahdan chauh tih chuan Lalruanga chuan, "Keichal, khawiah nge i nu leh i pa chu an awm?" a ti a Keichala chuan "Kawmchara papui chhungah sawn," a ti a Lalruanga chuan a va en a, Sakei nupa lianpui mai hi an ni a, an upa tawh bawka, an lo then lawk fui mai a, an hahniah te chuan vangvatsaitial lianpui hi a lo puar leng lung mai a Lalruanga chuan, "Keichal, nu leh pa hmuh tlak pawh ka nei lo ve i t lawk a, i nu leh pa te hat tehlul vei nen chuan," a ti a Huana bahlhla hnah chu a zuk la a, puandurr thar diakah a chantir a, chu chuan an hahniah vangvatsaitialte chu a han hruk fai sak duak duak a, a chhuah san leh ta a Zan chu a lo ni a, Lalruanga

chu hma takin a mu thua a , a muhl der a, a ke zungpui hi a hnartir bar bar mai a Keichala nu leh pa chuan Keichala hnenah chuan, "I thian hi thian tha a nih hi, kan khuate lakah hian humhim la, tin, zu te zuk la, vawk te talh la Tin, zu i zuk dawn chuan zawt la, 'Belpui nge ka zuk ang che Belte?' ti la, belte a tih chuan belpui zuk la tin, 'vawk pa lian nge i duh vawkte tlei chauh' ti la, vawkte a tih chuan vawk pa lian talh ang che Tin, kan huana Kelsaithi hi lawhtir bawk ang che," an ti a Chutianga thu an inhrilh chu Lalruanga chuan a lo hre vek a

Khua chu a lo vai a, Keichala chuan, "Lalruang, vawm chu zu ka zuk ang che, belpui nge ni arg, belte?" a ti a Lalruanga chuan, "Keini thian dunin belpui kan phu hlei nem, belte rothum bel lek khan le," a ti a Tichuan, Keichala chuan belpui hlir mai chu a zuk ta a, an khuate nen chuan him takin an a Tin, a tuk lehah chuan, Keichala chuan, "Lalruang, vawk ka talh ang che, vawk pa lian nge ni ang, vawkte tlei chauh?" a ti leh a Lalruanga chuan, "Keini thian dunin a lianpui te chu kan phu hlei nem, vawk te tleitir a tawh alawm," a ti leh a Keichala chuan an vawk pa lian bei chu a talh leh ta a, an khuate nen chuan a sa chu an insem ta vek a, him takin an ei ta hlawm a

A tuk lehah chuan Keichala chuan an Kelsaithi Lalruanga chu a lawh dawn ta a, Lalruanga chuan zan lamah khan Keichala te kawmchhak pitar a lo hanrawn ru a, "Ka pi, hei ka thian Keichala'n an kelsaithi hi min lawh dawn a, a eng lam zar nge tha

ber ang le?" a ti a. Pitar te chuan, "E, a chhim lam zar khu a tha ber a, ui pawh an ui ber a ni, i lawh hunah pawh 'He lam zar hi a tha,' he lam zar hi a tha an lo ti thin anga, awih duh suh lang, 'Eh khaih ka tla thelh' ti la, a chhim lam zar chu uai thlak leh hmawh thin la, chuti lo chu a tha i lo lo vang," a lo ti a Chutichuan thi kungah chuan Lalruanga chu a han lawn ta a Keichala leh a farnute chuan, "He lam zar hi a tha" an lo ti thin a, mahse, Lalruanga chuan a awih duh lo va, "E khaih, ka tla thelh," a ti a, a chhim lam zar chu a uai thlak leh hmawh thin a, tichuan, a tha lam hlir chu a lo ta a, a han bun a, thlangra vum rui hi a ni a, chu chu Lalruanga chuan a dumburah a khung zo ta vek mai a

Lalruanga chu a haw ta a, Keichala chuan a meitah bawmah thli a khung sak a, "Hei hi chu in thlen hma loh chu hawng hlek suh ang che," a ti a Zing tak marah a chhuah tir ta a Keichala khuah mit chuan Lalruanga chu seh an lo chak tawh hle mai a A haw dawn tih an hiatin seh lohvin a chhuah ang tih an hlau va, an cho ta a Ni a lo chhuah vele chuan, Keichala kuate chuan, "Keichala thian buanah," an rawn ti a, Keichala chuan, "Sam a la kbul mek," a ti a Rei lo deuh an han rial a, "Keichala thian buanah," an han ti leh a Keichala chuan "Hmai a la phih mek," a ti a Rei vak lo hnu-a chuan, "Keichala thian buanah," an rawn ti leh a Keichala chuan, "Chaw a la ei mek," a lo ti leh a Chutiang chuan chhuanlam a siam sak zel a Tin Lalruanga kha thui fe a kal hnu khan feh reh lai a lo ni tawh a, "Keichala khan ka meitah bawmah khan eugnge maw a thun tehreng le," a ti a, a har

pawng a. Chuveleh thli a tleh chhuak ta a, Keichala e sumhmun bathlar di chu a han chhem nghing ta awp mai a, tahchuan, "Keichala thian buanah" anrawn tih leh chuan, Keichala chuan Lalruanga n a thleng hla tawh tawh ninn a ring ta a, Nichinah, khuantevikah khan a chhuak daih tawh," a ti ta a Chuveleh, "Huk, huk, huk," an ti a, mei kawhin an um ta chiam mai a

Keichala ngaih chu a tha leh ta lo va, an um phak mai ang a, an seh mai ang tih chu a hlaw hnawh a, a um ve ta vak a A thiant chu a lehpi ta vek a, a tlan hmasa fal a Lalruanga chu a va hmu a Chuti laiah chuan, Saphu khur hi a lo awm kher a, Lalruanga chu a luhti a, an chuan a ka chu a lo thut phui ta a A thiant chu an lo thleng a, Keichala chuan, "Kan um pha tawh chuang hlei lo ang e, lo chawl ula, ro i lo rel teh ang," a lo ti a, an thu khawm ta a Mitdel pakhat hi a tel ve , Keichala sirah chuan a thu a, Keichala nen an in-karah chuan Lalruanga keartui hi a khawih roh va, "Hei chu lungtat atan a va tha awm e, kei ka hawn ang," a ti a, a chul houh houh va Keichala chuan a han en thui a, Lalruanga keartui chu a lo ni a. Mi dang hmuh ve hma chuan, "Khawng e ka ta tur asin," a ti a Lalruanga ke chu a nem pil a, a thut hlah leh ta a Tahchuan, Keichala chuan, "Hlah-awm han sawi teh u, nangni engnge in hlah zawng ber ?" a han ti a Mitdel khan, "Kei chu Lalruanga khan chhum han tizing mup mup sela, ruah fang kha bawkbawn tiat tiatin lo tla phoh phoh mai sela, chuveleh Lalruanga khan fik han tum raih raih mai sela, chu chu ka hlau ber mai," a ti a Midangte pawh

chuan, "Kei pawh le, kei pawh le," an ti ta theuh va Chu chu Lalruanga khan a lo hre ru reng mai si a, chhum chu a han tizing chawp ta chuk chuk a, ruah fang chu a lo tla ta phuarh phuarh a, tahchuan, fik chu a han tum ta raih raih mai Chuveleh chuan, "Aih," an ti a, an tlanche zo ta a. Mitdel kha an tlansan vek a, Lalruanga chu a lo chhuak a, chem phekin a hem hrep a, lei te a barh hung mai a, a kalsan ta a Mitdel chuan in a han thlen chuan, "Lalruanga in tih kha chu ka hmu a, ka hem hrep a, lei te ka barh a, ka rawn haw san ta mai," a ti a Amah chu a sawisa hrep chu a ni zawk si a.

Tin, Lalruanga chu an khaw lam pan chuan a haw ta zel a, a zin hi a thang rei khawp a, a kal dawna a nupuin nau a hrin lek lek kha, a lo piang hman tawhin, a lo hawn leh hi chuan nula tleirawl a lo ni tawh a An khaw dai a va thlen chuan, kawng chhak-ah hian a fanu chuan thing a lo phur a, a fanu tih hre lo chuan a thlen ta mai a, "Kelsaithi te ka pe dawn che nia," te a ti a Lalruanga chuan, a fanu chu heti hian a hming te a han zawt a —

"Lam chhaka thing rawt nu

I chun i zua hmu g kha san mak rawh," a ti a

Ani chuan —

"E, ka nu chu Riangtheibawih,

Ka Pa chu Halngamen raw,

Halngam chanu kei ka hi,

Lalruanga chanu kei ka hi,,

a ti a Tin, "Ka pa pawh hmara Kelsaithi phur tur Keichala khiah a zin asin," a ti lehngah a. Lalruanga chuan, "Chemte, i pa chu keimah hi ka nih

chu, ka hre lo che a ni e, i nu hnenah chuan engmah sawi suh ang che," a ti a Tichuan, an in zuhaw ta a. In chu an han thleng a, Lalruanga chuan a thi hawn chu Thlangraah a han bun ta ruih mai a Tahchuan a fanu chuan, "I e, ka nu ka pa chuan," a ti hman chauh thin a, Lalruanga chuan, "Chemte, hei hi a tha, hei hi a tha," a ti chul thin a Tichuan, engmah sawi lo chuan an khaw chhuak thei ta a

I ALRUANGA NAU THU LEH KEICHALA NENA AN INHMELEMAKNA

Lalruanga khan nau mipa a nei a, a u Lalruanga chu thiltihtheihah a el deuh viau mai thin a Lalruanga lo haw hnu chuan, Keichala te khuaa Kelsaithi lo tura kal chu a tum ve ta tlat mai a Lalruanga chuan, "I thei lo vang, i thi ngei ngei ang," a ti pawhin, "Nangmah mahin, Ka thei e i tia lawm, engnge ka theih loh bik ang?" a ti tlat mai a, an ui zo lo va, a kal ve ta ngawt mai a

A tawp a tawpah chuan a va thleng ve ta ngei a Keichala te inah chuan a va thleng ve a Lalruanga ti ang bawkin, "Keichal nu leh pa inhmuh ang," a han ti ve a Keichala chuan, "Nu leh pa hmuh tlak pawh ka nei lo ve," a ti a Nu leh pa hmuh tlak loh an awm ngai lo ve, a ti a "Keichala chuan Kawmchar papuichhunga saw an awm saw," a ti a A va en nak chuan, Sakei nupa lian pui mai chu an lo then lawk fur mai a "E khai, Keichala nu leh pa fer fur chu an va chhe fer fur em mi rap roh

mang e," a ti ta hrep mai a. Keichala nu leh pa chuan Keichala hnenah chuan, "I thian hi thian tha a nih loh hi, zuah duh suh u, i thiant sawm la ei mai rawh u," an ti a.

Nimahsela, Keichala chuan Lalruanga a tih ang bawh khan, "Zu ka zuk ang che, bel pui nge ni ang, bel te?" a ti a. Ani chuan, "Bel te te chu kan kham hlei nang, bel pui ngat le," a ti a. Bel te rothum bel chuan an zuk a, an thinah an hnawh den den chauh va. 'A nih vawh ka talh ang che, vawh pa hian nge i duh vawh te'" a ti a. Ani chuan, "Vawh no te te chu kan kham hlei nang, vawhpa hian ngat le," a ti leh a. Tahchuan, vawh te tak te chu a talh leh ta a. Keichala chuan an khuate chu a ko khawm a, amah chu an seh ta a, a sa chu an insem darh ta vek mai a.

Lalruanga chuan a nau kal ta mai kha a ngaih-tuah a, "A va thi ngei ang," a ti a, a um zui leh ta vat a, nimahsela, a va thlen chuan a nau chu an lo ei zo vek tawh mai a. Keichala hnenah chuan a va zawt a, "Ka nau kha in lo hmu em? a va ti a. A kha, a a em a, kan khuaten an ei ta mai a nih kha maw le," a lo ti a. Lalruanga chuan, "Han inko khawm sela, han luak chhuak sela, kan tinung leh a ni ang chu, kal suh kan tih pawhin a ngai lo a nih kha," a ti a. An han inko khawm a, an han luak chhuak leh vek hlawm a. An han tinung dawn a, a la nung thei ta lo va, "A engnge kim lo ni ang," an ti a, an han let vel a, a zakhnuai vun hi a lo la kim lo va. 'A zak vun atan chuan Chaichim vun hi an bel a, an tinung leh thei ta a. A lo nung leh

chuan a u chu a ban hmu a, "Engnec maw i rawn tih ve dawn mai na le" a ti a Lalruanga chuan, "Ka rawn lam che a nih hi, i thia kan tihung leh che a nih hi," a ti a A nau chuan, "Dawt dawt sawi sub, khawia va thih lek loh tur," a ti a Lalruanga chuan, "A nih leh i zakhnuai kha en teh," a ti a A han en a, Chaichim vun a lo ni a, "Hetiang ka duh hleinem," a ti a, a pawt thla leh ta mai a, a thi chu a ni leh ta reng mai a, a tihnun leh theih ta lo va

Chutichuan, Lalruanga chuan, Keichala hnenah chuan, "Khai le, Keichal, thian tha kan inti knawlo ta si a, tun chinah zawng doial kan chang dun tawh dawn a nih hi Amaherawhchu a thi hnunung zawk zawkin Hrangsaipua Sekiphira inthlaichhiahan kan ti a ni ang chu," a ti a Keichala chuan, "A nih leh a ni mai ang chu, tihngaihna dang awm ta si hek lo" a ti ve mai bawka Tichuan, an inthen ta a Chutichin chu hmelma an ni ta a, inthah tumin an impel tan ta a

Lalruanga te chuan zo lam leh phai lam lo an nei leh bawka, keichala chuan Sanghar hi i tir thia Lalruanga chhungte chu Lalruanga fehna a han zawrtir thin a Zo lama a feh chuan 'Phai lamah' lo ti zel tur leh, phai lama a feh chuan, 'Zo lamah' lo ti zel turn Lalruanga chuan a chhungte a hrilh lawk vek a Chutianga an lo tih thin avangin, Keichala chuan Lalruanga chu a chang fuh thei hlek lo mai a Nakinah chuan Lalruanga chuan an thlam kawta lungpui phenah chuan ama lim hi a din a, thal a kentir a, a lu atan chuan lungtat chang tak mai hi a siam a, a dintir ran mai a A chhungte hnenah

chuan, "Vawin chu ka fehna lam han hrilh dik tawh rawh u," a ti a Ama lim a siamna lam phai lama a feh ni chuan an lo hrilh dik ta a Ani chuan ama lim kha thlam chung atangin a lo chang ta a Keichala chuan vau lam atangin a rawn veh thum thum mai a, Lalruanga lim chu a han zuan a, a lu tak maiah chuan a han seh ta vak mai a Mahse, lungtat chang tak mai a lo ni si a, a haziau chu a bulah chuan a lum zangthal hual hual a, chutih lai tak mai chuan Lalruanga chuan a zekdawh takah a han kap chat ta mai a Tahchuan, Keichala thi tur chalchang chuan, "E, kei emaw che hmasa dawn ka ti a, nang i che hmasa ta a nih hi Hrangsaipua Sekiphira inthlaichhiahah kan tih kha maw?" a han ti a Lalruanga chuan, "Ni e a, thlaphang suh, ka rawn thlaichhiahah ngei ngei ang che," a ti a Keichala chu a thi ta a

LALRUANGA'N HRANGSAIPUIA SEKIPHIR A LA

Lalruanga chuan, Keichala chu a that ta zawk si a , chuan chuan an inthlam tawh angin a thlaichhiah nan Hrangsaipua Sekiphir lak chu a tum ta a Tin, Hrangsaipua hi amah Lalruanga ang mai bawka mi thil ti thei a ni a, Lalruanga'n a sekiphir a rawn la dawn tih pawh hi a lo hre lawk a Lalruanga lo thlen dawn chuan a in chu a dawin a zut pbui vek a, awng reng reng a awm lo va, sut awng erawh chu a tiphui hmaih a Tichuan, amah chu luhkaah hnang a hlai a, a awm reng a, Lalruanga a lo kal phawt chuan lo hmu ngei turin a awm a.

Lalruanga lo thleng chuan Hrangsaipuia'n a in chu dawin a zut phui vek tih chu a han hmu mai a, thotle-ah a chang a, a han thlawk vel a, sut awng chu a hmu fuh ta a, tuma hriat lohvin sut awngah chuan a thlawk lut a, tapchhakah chuan a thu ta riau mai a Hrangsaipuia fate chuan sumhmuna an pa hnang hlai chu an han ko va, "Ka pa, lo lut teh, hei mikhual kan thleng e," an ti a, mahse, a awih lo va, "Sumhmuna ka awm reng a, tumah an lo lut hleinem," a ti a Nimahsela, a fate chuan an ko chhen a, "Tak tak a ria, va en mah rawh," an ti a A va lut a, a va en nak chuan Lalruanga chu tapchhakah chuan a lo thu ieng mai a, Lalruanga a ni tih chu a hre nghal ta mai bawk a Tichuan, an indawi tan ta a, an inbiakna chu dawin a ni ta vek mai a

Hrangsaipuia chuan, "Kha, thur bebu tlang atangin i lo kal a, ka tapchhakah i lo thu thur bebu mai a ni maw?" a han ti a Lalruanga chuan, "Pial thinthen tlang atangin ka lo kal a, i tapchhakah ka lo thu pial thinthen mai a nih hi," a ti a Tin, Hrangsaipuia chuan, "Kha, uih vut vut tlang atangin i lo kal a, ka tapchhakah i lo thu uih vut vut mai a ni maw?" a han ti leh a Lalruanga chuan, "Thiang vilvel tlang atangin ka lo kal a, i tapchhakah ka lo thu thiang vilvel mai a nih hi," a ti leh a Hrangsaipuia chuan, "A nih loh leh zu ka zuk ang cho le," a ti a Pathlangah chuan bel pui hi khawn turin a siam a, a hung ruau mai a, a khawna tur arthladawn chhungah chuan Rulangan hi a dah a, Lalruanga hoenah chuan, "Zuk khawn teh le," a ti a Ani Lalruanga chuan, "Nang khawn hmasa rawh khai," a ti a.

Mahse, Hrangsaipuia chuan, "Ka leh a che," a ti leh ta zel a Tahchuan, Lalruanga chuan a diar chu a han vawrh a, Muvanlaih a chang a, "Kawk kaw kaw lek a ti a, arthladawn chhunga rulngan chu a zuk ching chhuak ta nawlh mai a, vanlaizawl lamah a thawhpui ta daih mai a, tichuan, Lalruanga chuan zu chu a khawn ta a Tin, Hrangsaipuia chuan a tapchhak zawlah chuan buh hi a han tito va, a lo hmim dawn tiar ta mai a, rapchung hnua lamah chuan khawpui hi a han tiri ta dar dar mai bawh a Lalruanga chuan hmawlh te hi a han thliak khawm a, a han vawrh a, Vaki-ah an lo chang a, "Hrangsaipu, i buh hi veng tha rawh, vakim an khai zo dawn e," a ti a, vaki chuan an rawn khai zo ta duak mai a

Tin, tukthuan ei a lo hun a, chaw ei chu an han siam a, Lalruanga hmaah chuan Hrangsaipuia chuan a daw a phum a, chu chu Lalruanga chuan a hre ve ran mai a Chaw chu a ei duh ta lo va, sumhmuna Hrangsaipuia fanute buh deng chu a han insualtir ta bui bur mai a, Lalruanga chuan, "Saw, i fate an insual e, an invaw hlum thei dawn alawm maw le, va theih ta che," a ti a Hrangsaipuia chuan, "Anni zawng an tih dan a nia," a ti mai a, a ngaih-sak duh lo va An rapa sarep leh sarep chu a han insualtir leh a, "En teh kha, sarep leh sarep a insual e," a ti leh a; mahse, a en duh hauh lo mai a Tahchuan, Lalruanga chuan in hnuaiah chuan Nghal-rual a han tlattir sup sup mai a, an innawr ngek chelchul mai a, Lalruanga chuan, "Hrangsaipu, i fei kha la la, han chhun teh khai," a ti a, mahse, "An dan a nia," a ti leh mai a Nimahsela, Vawk kawng-kaah chuan sum ruk zet mai hi a han tantir ta a

a ngek ta ruai ruai mai a, Hrangsaipuia chuan
 "Khawnge, saw chauh tal chu maw le," a ti a, a sei
 a phawi a, a va vit hlum a, chun i hlan chuan, Lal
 ruanga chuan an chaw thleng chu a lo her a, tichuan,
 chaw chu an han ei ta a, Hrangsaipuia chuan ama
 daw chu a ei ta zawk a

An chaw ei kham hnu chuan Lalruanga chuan
 Sekiphr chu kaih a tum ta a Hruizen a keng a, se
 huangah chuan a lut dawn a, Hrangsaipuia chuan,
 "Kela, Lalruanga kha tauh rawh," a han ti a Lal-
 ruanga chuan, "Mawia amah mahni daw chhe ei pa
 kha tauh rawh," a ti a, amah chu a tauh ta ngek
 zawk a. Hrangsaipuia chuan a U hnenah chuan
 "Uia, Lalruanga kha seh rawh," a han ti leh a Lal-
 ruanga chuan, "Mawia amah mahni daw chhe ei pa
 kha seh rawh," a han ti leh a, amah baw chu a seh
 leh ta zawk a Tin, Sial chu a han hling dawn a,
 Hrangsaipuia chuan, "Siala, Lalruanga kha si rawh,"
 a han ti a Lalruanga chuan, "Mawia amah mahni
 daw chhe ei pa kha si zawk rawh," a lo ti leh a
 tichuan, amah baw chu a si leh ve ta zawk a Ti-
 chuan, a hum zo ta si lo va, Lalruanga chuan Sial
 chu a hling ta a, a kalpui dawn ta a

Hrangsaipuia chuan a sial leh Lalruanga chu thlah
 turin a zui ta a. Kawngah chuan Hrangsaipuia chuan
 a sial chu a han daw thin a, a dingchut chut thin a
 Mahse, Lalruanga chuan a han daw ve a, a daw
 bla a chham zawha, "Siala kal rawh, chui chui," a
 han tih chuan a kal leh ruau ruau thin Tichuan, an
 kal zel a, Tuiruang lui an thleng ta a Lalruanga
 chu a phaw chungah tui chungah a thu a chaw a fak a,
 a kut lehlamin a se mei chu a vuan a Hrangsaipuia

cha vau kamah lungpui lian tak chungah a thu a, an indawi ta a Hrangsaipua chuan, "I phaw leh i mawng kha inbelhbawm sela, i kut leh se mei kha inbelhbawm baw rawh se," a han ti a Ani Lalruanga chuan, "Nang pawh i thutna lungpui leh i mawngtam kha inbelhbawm rawh se," a han ti ve a Lalruanga chuan, "Kei chu ka phaw hi ka mawngtam huam lek in ka zai bial ang a, ek awng tur ka verh pawp baw ang a, engmah a paw vak lo vang Nang erawh chu ti khan a sur asa hnuaiah i thu reng mai ang a, a chang leh tui a lo lian ang a, a hnut hrep thin ang che a riltam tuihalin i thi dawn a nih kha," a ti a sawithah ta a Chu chu Hrangsaipua chuan a hlu ta a, "A nih leh insut leh ang," a ti a Lalruanga chuan, "Mi han sut hmasa rawh," a ti a, Hrangsaipua chuan tha takin a han sut leh ta a Lalruanga erawh chuan a sut sak tha duh lo va, sut zo lo deuhvin, "Tho rawh le," a han ti a Hrangsaipua chu a han tho va, a mawngtam ti chu lungpui chuan a bet tuar mai a, in inthen ta vang vang a Lalruanga chuan an thu intiam angin Hrangsaipua Sek'phir chuan Keichala chu a thlaichhiah ta a Hrangsaipua erawh kha chu a mawngtam hek kha a dam tha thei ta lo va, a huaisual a, a thihpui ta a

LALRUANGA ZANGKAKI HNENAH A KAL A, A TANG HLUM

Tin, a va cham chhuong khan Lalruanga khan Hrangsaipua fainu Zangkaki chu a muthih hlamin, a zahmawhah chil a perh sak a, a lo harh chuan 'Kha ka tlawm che a nia,' a ti a Chuvang chuan

Zangkaki chu a thin a rim a, phuba lak dan tui a
 igaihtuah ta a Rai hauh si lovin "Ka rai a, Lal-
 ruanga kha nau puakpuan nen lo zin leh rawh se"
 in rei deuh hnu chuan a rawn chah leh a Lalruanga
 chu Zangkaki te khaw lamah chuan a kal leh ta a
 A chhungte chuan an ui a, i va thi tawh ngei ang
 an ti a, mahse, a ngai lo va a kal lui ta a Lal-
 ruanga chu inring takin a thawk a, a dawı bur zawng
 zawng pawh a keng vek a Tuiruang lui a va thlen
 chuan tiau-chhum hi a lo zing phui mup mai a,
 enmah pawh a hmuh theih loh va, Lalruanga chuan
 a han hal fai duak mai a Tuiruang chu a lo hian
 nasa viau mai a, a han hleuh kai ta a Mahse, a
 dawı bur tha ber mai chu a thlah ta hlah mai a,
 vaukam a thlen chuan a han in en vel a a lo kim
 ta si lo va, Chaichim te hi a dawı bur um tui chuan
 a tir ta a Chu Chaichim te chuan phaiaphak hnah a
 la a, chumi chungah chuan a chuang a, lai chu a
 inlen thlaktir ta diai diai mai a Lalruanga dawı bui
 kha chu a kiu thla vang vang mai a, dawı hla chu
 a sa 7-1 a Tuiruang kima vai nu nau awı hian Lal-
 ruanga dawı bur hla sak chuan a nau chu a lo awı
 a, a nau puak lai chu a awı hlum der mai a Vaiho
 chuan chu englo chu thil ti thei tak a ni tih an
 hriatin an lo la ta a, chivang chu a nia vaiho hian
 engkim an thiam a, an tih theih tak ni an ti nghe
 nghe a Tin, Chaichim te pawh kha an lo man a,
 phaiaphak hnah khawr atang khan vaiho hian lawng
 siam hi an thiam ta a ni an ti bawk

Tin, Lalruangi khan Zangkaki hnen chu a va
 thleng ta ngei a, Zangkaki chu a nutapa Hrangsu-
 puia ainhaha dawı thiam zawk khi a ni si a Lalruanga

chuan a han rim a, an indawi tan leh nghal chu a ni ta mai a Zangkaki chuan Lalruanga chu a han chawi a, a han dawı ta mial mial a, a mut chu a chhuak ta em em a, a chawi mu ta a Nakinah chuan a lo harh hlawl mai a, Zangkaki chuan, "Lalruang, i mumangah engnge i hmuh?" a han ti a Ani chuan, "Ka hmaah hian chhum pui hi a lo zing mup mup mai a, ka lo han vai a, a lo kiang leh ta duak mai a," a han ti a Tahchuan Zangkaki chuan a la hneh lo a ni tih a inhria a, a han chawi mu leh ta a Nakinah chuan a lo harh leh a, Zangkaki chuan, "I mumangah engnge i hmuh?" a han ti leh a Lalruanga chuan, a hma ang bawk khan chhum a lo zing a, a han vai a, a vai kiang zo lo lek lek a ni tin a han sawı leh a Zangkaki chuan a han chawi mu leh a, a lo harh chuan a mumang chu a han zawt leh a Chumı tum a vawı thumnaah chuan Lalruanga chuan, "A hmaa mite ang bawk khan chhum chu a lo zing leh ta mup mup mai a, ka han vai chiam thin a, mahse, ka lo vai kiang zo ta hlek lo mai a," a ti a Chuveleh chuan, Zangkaki chuan, "Aih!" a ti a, a theh thla tawp a, a zuang chhuak a, Lalruanga chuan, "Kan mi hur nu," a ti a, a thalin a han kap zui a

Mahse, a awmna in kha lung in a ni nghal bur ta mai si a A thal han kahna chauh kha a pawp re re a, a tang chua ni ta a Achhung lam atang chuan Lalruanga chuan a hming a han chhal a, "Keimah Lalruang dawı tin thiam a," a ti a, a han dawı a han dawı thin a Lung in chu a khi tuar thin a, mahse, pawı lamah khan Zangkaki khan a lo zut phui zat zat zel a Lalruanga chuan a tanna lung in

chu a dawí chum zo ta ngang si lo va, a tug lilen ta a
 A thal kahna awng re re kha a ngkabi chuan t h
 fun lengin a ti zau va, chata tang chuan Lalruanga
 chu chaw an pe thin a Chutiang chuan rei fe chu
 a han awm a Mahse, a lo rei zual hna chuan Lal-
 ruanga chuan, "Tunah zawng chaw pawh ran rawn
 be tawh suh u, ka zun ka ek pawh a hing lutik tu
 a, ka tuar ta lo ve, ka thih hun lunah ka thi ma
 tawh ang e," a ti a Ichuan, Lalruanga chu a tang
 hlum ta a ni, Zangkaki dawia a hneh loh avangni
 A dawí bur tha ber kha chu hloh lo sela chuan a
 hneh ngei ang an ti a ni

(A tawp ta)

LIANDOVA TE UNAU CHANCHIN

Liandova leh Tuaisiala hi unau an ni a, Liandova chu a upa zawk a ni a, Tuaisiala chu a naupang zawk a ni a. An nu hovin an hmeithai a, an rethei em em mai a. Chutih naka lai chuan an nu chuan a hur san a, pasal dang a neih san ta daih mai a, Liandova te unau chu an lungngai em em mai a, an tap an tap mai a. A nu kal dawn chuan Liandova chuan, "Ka nu kal suh, i kalin keini unau engtingge kan lo awm ang, riltam pawhin kan thi mai ang asin, engmah thawk thei pawh kan ni si lo va," a ti a. A nu chuan, "In awm awmin in awm ang a, in thang thangnaah in thang ang a, nangni pahnih vanga pasal neih loh ka duh h'einem," a ti miau mai si a, a kal san lui ta a. Tichuan, an unau chuan an tap an tap ta mai a.

Nimahsela, tah tahin engmah a sawt si lo va, a tawpah chuan Liandova chuan a rilru a ti khauh va, "Haw rawh Tuaisial, tap tap tawh suh, ei tur zawn a tul a ni. Mi ina inhlawhna kan zawn loh leh bahra tal laih tur a ni," a ti a, tichuan, an vak-vai tan chu a ni ta reng mai a. Tichuan, a changin bahra te an va lai thin a, a changin mi inah an inhlawh thin a, Liandova chuan ama ei khawp chu khawiah pawh a va hlawh thei zel a, mahse, Tuaisiala chu kep a ngai si a, chu chu mite chuan an awih si lo va, a nau chu a buaipui em em mai a. Bahra te an va laih lah hian mi briamhrei leh mi hmanrua te hawh chawp a tul si thin a, an thil hawh manah chuan an bahra laih sa te chu an chbuh sak

leh teuh si thin a Amah Liandova chauh chu a lai-
 a ni a, Tuaisiala chuan engmah a la ti ve tham
 hang si lo va, an unau kham khawp pawh chu an
 hang leh si thin lo va, chutichuan, rethei tak leh
 haw-kaw-puar pawh ei tur nei lo chuan an awm
 hun a.

Liandova chu mi Buh veng tur leh Se veng turte
 an a va inblawh thin a, ama ei khawp bal hi a
 hlawh thin a, Tuaisiala chuan a kalna apiangah chuan
 a zui ve zel thin si a, chutia zanriah ei hun tea mi
 na chaw ei tura an kal apiang hian, Liandova chuan
 Tuaisiala chu in hnua lamah a luhtir a, "Ti khan,
 in hnuaiah khan ngawi rengin sut awng zawnah lo
 awm la, bal ka rawn thlak thin ang a, chu chu i lo
 ei ve zel dawn nia," a ti a Chutia a tih loh chuan
 an an unau ei tur chu an pe phal si lo va, nimah-
 sela, Liandova chuan a nau chu a khawngaih em em
 mai si a, a ei tur hmuh ang apiang chu a pe ve zel
 lo thei si lo va Vaw khat chu chutia bal an in-
 rawlruk thin chu Tuaisiala chu a lo ngampa ta deuh
 va, a a si a, "Ka, u, a lian lian kha han thlak rawh,"
 a ti ta roh va, chuveh a neitute chuan an hre ta a,
 Liandova chu an hau hrep a, "Bal i heh kan tih thin
 hi, i nau i lo rawlruk zuk nia le, nangni hrawk phir
 kan chawm peih lo che u, chhuak hmanhmawh rawh
 u," an ti a, an hnawt chhuak ta nghal a

Chutiang chuan Liandova chuan hrawk hlawnah
 dang a zawng zel a mahse, Tuaisiala a kep tih an
 hriat veleah a hnawng leh thin a Mi ram chhuah-
 mahse hian an kal ve a, mi hnung an zui ve thin a,
 mahse, chungah chuan an hlawhtlin chung pawhin a

rul kawl a ti awm mang hlei lo chauhte hi an char
 taw a ni thin a Min chutia a ruhkawl an pek
 knawnte chu Liandova chuan an kawmchar papui
 chhungah a khung khawm zel thin a Ni khua a lo
 rei a, an lo fel ve tial tial a Ni khat chu ei tur an
 nei tawh si lo va, inhlawhna renchang an hmu si lo
 va, an vak an vak a, an vahna lamah chuan mim
 fang khat hi Liandova chuan a han chhar a, an lawm
 en em a, an unau chuan an in phel ta a Tuaisiala
 lah chu a riltam te hian a u hnenah chaw a ngen
 a, a tap leh mai si thin a, a a bawk a, a naupang
 bawk a, a u chu a timangang thei em em mai thin a
 Chuti chung chuun Liandova chuan Tuaisiala chu a
 fawng thlamuan thin a "Tuaisial, lunggai ma ta
 che, zangkhu a li bungbu thei a ni Chunga Pa-
 thianin bawkkhupin min en reng alawm," a ti vei
 reuh thin a

Waw khat chu Liandova chu mi buh vengin a
 inhlawh a, a buh ven pah chuan Sahlum hi a hrual
 a hrual a, a sahlumah chuan buhhum chu a hrual
 hnan zel a, tichuan, sahlum tam tak buhhum nen a
 hrual chu a nei teuh va Lo vah a lo hun a, mi
 tlang kawng bul, kawtchuah bulah chuan Liandova
 chuan pipu a suih ta a Mi feh kal tur leh hawng
 lamte an chawl a, pipu-ah chuan an uai thin a, chutia
 an uai hlan chuan Liandova chuan an hreipui leh
 chem te chu a lo hmanga, chumi bul vel chu lo-vah
 a vat ve thin a Sawntlung thuam thum leh a vel
 zim te chu a lo vat ve thei ta a Nakinah chuan buh
 tuh a lo hun chuan Liandova chuan a sahlum buh
 hum nena a hrual belhbawm sa kha sawntlung pang-
 ah te chuan a perh bei khat ta vek a Chung chu

a hunah chuan a to ve a, a tha hle mai nghe nghe
 i Tin pipu kha a la suh ta reng a, chuta uai
 apiang Tuthlawh chu a hinang a, a thlo zo ve thei
 eh ta a

Ni khat chu an thlawhlai an awm lai chuan
 Choak hian Rul arawn pa a, an thlawhlai chuan
 a lo thlawk a, chu chu Liandova te unau chuan an
 an hmu a, an lo au vak a, Choak chuan a thlawh
 ia a An va chhar a, Khuavang rul a lo ni a, hnah-
 thial in an fun a, thlam hianah chuan an zep te
 mai a, Chuta chinah chuan Khuavang pitar te (lapi
 te an tih baw) hian an awm loh hlan chuan bah
 chang rum leh sa hi Liandova te unau tan chuan a
 lo chhum sak leh diam thin a A ngathna reng reng
 an hre thei lo va, chutia bah chang rum leh sa hman a
 lo awm leh mai thin chu mi dah a ni an z tih te an
 hlau va, ei pawh an ei tha ngam thin lo va, mahse,
 a lo awm fo avang chuan ei chu an ei zel ti o va
 Nakinah chuan an chang a, an en thla ta a pitar te
 hi a lo kal a, an rawng chu a bawl leh ta ni ch melh a,
 a tih zawh vele chuan an man ta a “Ningmah hi
 i ni maw ni tina kan tara ei tu in lo sam sak
 thin hi ni, engtizia nye ni le?” an ti a An chuan,
 “Hman nia Choak put rul in auh thla kha ka ta a
 ni a, in lo chhanchhu k a puen tharin in lo tuam
 lum a, dam takin ka hmu leh a ka lawm em em a
 chuvangin, in tana thil tha tih ve ka duh a, in ei tur
 hi ka rawn siam sak thin che u a nih hi,” a ti a
 Liandova te unau chuan an hneni awmah an ngathna
 mahse, khuavang pitar chuan, “In hnenah zawng ka
 awm thei lo vang, amaherawhchu, rin ngath chang
 apiangin min lam ula, ‘ka pi te kha ka va ngath en
 aw,’ han ti ula nangmahni tanpu tu in ka lo kal zel
 ang,” a ti a, a kal san ta a

Tin vaw khat dang lehah chuan Liandova te unau chuan an khuate ram chhuak hnung an zui ve leh ta a Chumi tum chuan ni khat chu an kalkawng ah chuan Saphai lian deuh mai a lo in kham a, thingtuluang emaw au ti a, an kan zel mai a A hnung berah chuan Tuaisiala chuan a rawn kan ve a, che hrut hian a hria a, a han en ngun a, a mit khap fuk hi a han hmu leh ta nghal a, a hlau va, a tian a, a u hnenan chuan, "Kan thingtuluang kan khan mit a nei a, chet pawh a che hrut asin," a ti a "Awih loh loh tur, khawia thingtuluang mahin mit neiha chet lek loh tur, sawi reng reng suh, ngawi mai mai rawh," a ti a Liandova chuan Tuaisiala chu a khap a, Liandova chuan Saphai a nih a ring nghal mai a, mahse, a sa tha min pe ve awm si lova tih a rin avang in a nau kha khap a duh a ni a, zep bopui mai a tum a, an thiante khan an hiat chuan thaha a sa chan an duh ngei dawnin a hre bawk si a Nakinah chuan an chawla, an thu khawm a, tahchuan Tuaisiala chuan a thil hmu leh hiat kha mak a ti deuh va, a la a si a, a sawi leh ta mai a, "Nichina kan thingtuluang kan khan mit a nei a," a han ti a, a u chuan a lo chhang thui a, "Dawt dawt anih chu, khawia thingtuluang mahin mit va neiha lek loh tur, i at vang a nih roh chu, a kau bawk pawh a ni ang chu," tih pah hian Tuaisiala chu a han sik ru hlawk a, Ani Tuaisiala pui chuan, 'Ka u hian min khap a duh a nih hi' tihna chang pawh bre hek lo "Awih-ah a, engnge maw min sib rawk chu le, mit chu a nei ngat nia maw le, chet pawh a che thei asin, ka at vanga ni teuh lo em mai," a ti a, a la tang ta khu khu a An thiante chuan an han zawt Chiang ta a, Saphai

a nih chu an ring ta a Liandova hlah ang ngei chuan, "I va en ang khai, Saphai a nih chuan i that eng khai, a sa i chan nghal ang u A n'h loh leh Tuaisiala hi kan vel hrep dawn nia," an ti ta a Liandova chu a lungawi lo hle mai a, a lo tleng bo tawh te pawh a ni mai thei a, tih te a ring a, Tuaisiala tan te chuan a hlahpui baw k si a Nimahsela, a hmun an va thlen chuan a lo la awm reng a, tichuan, an that a, an chan ta a Liandova rin ang ngei khan a sa tha chu anni unau chu an pe ve phal ta lo ngei baw k a A pumpui leh a ril bawr chu an pe a "kha kha in chan taw k a nih kha, lui mawng lamah tlan thla rawh u, in uih e," an ti a Lui mawng lamah chuan an inhnuk thla sa sawi teh ta mai a Liandova chuan rethei hi a inti em em mai a, a lung a chhia a, a tap a tap mai a, Tuaisiala erawh chuan rethei tih a inhre ve si lo va An sa charaite chu a sa chhia a ni tih pawh a hre baw k si lo va, a hlim deuh fu mai a An sa pumpui chu an chem neih chhun bil deuh mai chuan a zuk zai thin a, a ri ret ret a A u hnenah chuan, "Ka u, tap tap teh suh, chu engnge maw ni ka zai ri ret ret a nia, dar a ni awm e," a ti thin a. Liandova chuan, "Khawia dar mah khatah awm loh tur, i at vang vek a nih hi," a ti a, a lungawi thei lo hle mai a Nimahsela, Tuaisiala chuan a zai ngut ngut a, a tawpah chuan a zai tet ta hlawl mai a, a chhungah chuan thi leh dar hlir mai a lo awm tak tak a A zai rik ret ret thin kha dar tlang a lo ni a, tichuan an thiante hmuh kha an hlau ve leh thung a, lui mawng lehzuai chu an pan-pui leh ta sauh sauh mai a An Saphai thah kha Pawi sumdawng Singaia mi hausa tak mai lemtu a lo ni a, tichuan, Liandova te unau chuan thi leh dar

chu an ngah ta em em mai a An dar te chu an tap kawm an ker a, tahchuan an thukru ta vek a, an thi te chu an thulah chuan a khat teuhvin an beng bawk a, mahse, tumahin an thil neih chu an hre lo va, anni unau chu an awm ngaiin an awm a, an zep tlat a, chuti lo chu min an chhuh sak mai ang tihte pawh an hlau bawk a

Tin, buh seng a lo hun a, Liandova te unau chu an thlamah an va kal a, Liandova chu a lungleng viau mai a, "Ka pi te kha ka va ngai em ve aw," a han ti a Vau atangin khuavang pitar te kha a lo chhuak a, an hnenah chuan a lo kal a, "Engnge in duh le," a rawn ti a Liandova chuan, "A, hei buh seng te a lo hun ta a, kan buh te hi min sengpuia kan ti a ni e, engmah hriam leh hmanrua pawh kan nei si lo va," a ti a Khuavang pitar te chuan, "Aw le, a nih tak chu, naktuka buh sengpuiah a khuain mi sawm ula, in buh sengna hmanh chuan ka lo lam ang a, tichuan, in bih chu nilenga seng tur a awm mai dawn nia Amaherawhchu, nangni unau chuan min nuih hlek suh ang che u, chuti lo chu in buh seng tur a awm lo mai ang," a ti a "Aw le," an ti a, a khua chuan buh sengpuiah an sawm ta a An buh seng ni chuan nu pui pui te hian, "Liandova te unau lo, ar hmai tia lek te chu nau chaw hmuam chung pawhin kan seng zo lawk mai ang chu," an ti a Nau chaw hmuam chungte chuan an lo thawk a, an han seng ta a An khuavang pitar te kha an hma-bakah chuan a lo lam a, a lo su hlau hlau reng a, chutih chhung zawng chuan an seng zo thei ta lo va nu nau chaw hmuam te chuan an nau chaw hmuam te chu an chhak zel zul rai a Nakinah chuan, ni te

chu a lo thlang her ta bav ih a, khui chu a lo thlang
 ta a, Tuaisiala buh seng ning chuan, "Ka pi te reuh
 chu e," a ti a, a han nuh ta a Chuveleh chuan an
 buh seng tur zawng zawng chu a awm lo duak ta ma
 a, an zo chu a ni ta a Liandova te unau chuan buh
 chu an kum khat ei dawn lai an nei ve ta a An la
 rethei hle chungin vanneihna engemaw an tawh hiet
 hret a.

Tin, vaw khat dang leh pekah chuan lai ropui
 tak mai, Lersia leh a hote chu Liandova te awmna
 khuaah chuan an lo zin a An laber Lersia chuan
 khua an thlen dawn chuan, "Min min hre teh reng
 emaw," a ti a, Kangthain a in vaw vual vak mai a,
 phar ang mai hian a paw hruah mai a, chuti chung
 chuan khua chu an han lut ta a Liandova te unau
 awmna khuaa mite chuan Lersia thlen chu an chak
 theuh va, mahse, tuma'n an hre si lo va Lersia a
 ni mahna tin a hote zawk chu, "Ning ka nuh lo
 thlang rawh," an ti a, an kai darh zo ta a, an laber
 chu a chuang ta reng mai a Liandova te unau chuan
 Lersia chu an han kai ve ta a, "ka pu, kan mah lo
 thlang rawh khai, ei tur engmah zawng kan nei lo na
 a, kan mei lum tal zuk ai ve rawh khai," an ti a
 Lersia a ni tih pawh an hre bik hauh lo va, an Lersia
 chuan, "Aw le a va lawmawm ve le, ei tur zawng
 lungngai suh u, keima'n ka nei e," a ti a, a zu lut
 ta a In chung an thlen chuan Lersia chuan a zu
 peng chu a han phawrh a, "Ka zu hi in teh u khai,"
 a ti a, Liandova te unau chu a han intir a, a lo thlum
 em em mai a, Tuaisiala pui chuan a ngai vung vung
 a, "A, a va thlum em, Lersia kawndai zu an tih

pawh het lo liam hian a thlum bik lo vang, ' a ti ta roh va An mikhualpa chuan, "Keimah hi Lersia chu ka nih hi, pawnah sawn va chhuak la, 'Lersia kan thleng e' va ti tawh," a ti a. Liandova chuan a fiamthu emaw a ti a, mahse, a lo ni lo va, Tuaisiala chu an luhka tlang sangah chuan a va ding a "Lersia kan thleng e," a ti a, a va au ta vak a Nakinah chuan, mite chu an lo kal a, Lersia chu an va kai a, "Hawh ka iah lo thleng rawh, ar ka talh ang che, he mite zawng an mi chhe en a, ei tur pawh an nei loh hi," te an ti a, a therin, "Vawh ka talh ang che," te an ti a, an rawn sawm leh hui hui a Nimahsela, tumi kohna chu a zawm duh tawh lo va, "Keini putu za ni kan inpu tawh a ni e," a ti a Zanniahah chuan amah Lersia buh fun len sa fun te chu an ei a, a tuk thlenga an ei tur chu a lo nei a, Lersia chaw an ei chuan Tuaisiala chuan tui a ti khawp a, a han bar apiang hian, 'A va tui tehlu em, van te chu Pit dawr tia lekin a ni ka hmuh a," a ti roh thin a

Nakinah chuan an haw dawn ta a, Lersia chuan Liandova hnenah chuan, "In chungah ka lawm em mai a, ka khuaah lo kal ula, Sial ka lo puichhuah ang che u," a ti ta a Tichuan, Liandova te unau chuan Lersia chu an zui haw ta a, a inah chuan an thleng ve thung a, ei tui tha tak tak leh tui tak tak a citu a, nam an ti em em mai a

Liandova te unau chu an hawn a lo hun dawn ta a, Liandova chu Lersia kawmchhak hmeithai mah chuan a han leng a, "Ka ti, hei Lersia hian, 'Sial ka puichhuah ang che u,' a ti a, a Se eng khu nge maw tha ber diwn le" tun a laa rawn a Chh hmei-

thai chuan, "E, Taite, minrawn nachang i hui chu
 i fong hle mai a Tuma n Lersia Se chu tha bei an
 hre lo asin, a hre ber ka ni ang, minrawn fuh hle
 a ni, Se pa lian pui pui leh Se pui lian pui pui a
 Se huangah an awm khup ang a, chung chu hling duh
 hlek lo la, a hnunung berah Kel pa tiat lek favai
 zingah han chil ula, a lo tho ve tath tarh ang a, chu
 chu hling ang che a, chu chu a Se chu tha bei, tila-
 kipa no nei thei chu a ni," a ti a Liandova chuan,
 "Aw le," a ti a, a hre ta ran a An hawn dawn tuk
 chuan Lersia chuan Liandova hnenah chuan, "Khu
 ka Se huang chhunga Se awm zinga mi khu in duh
 ber zuk hling rawh u le," a ti a, a luhkaah chuan a
 thu vung a, a en ve reng a Liandova chuan hui
 a la a, Se kawngkaah chuan a lo chang a, Tuaisiala
 chu a va khah chhuahti ta a Se pa lian pui pui te
 chu Tuaisiala chuan a duh khawp mai a, "Ka u, kha
 kha lo hling rawh, kha tuk ka lo hling rawh," a ti
 chul mai a Ani Liandova lah chuan "Ka hlin theih,"
 a ti thin a, a chhath zel mai a, a hling fuh duh hlek
 lo mai a A hnunung berah chuan a pa chal lian
 deuh mai a la awm a, Tuaisiala chuan, "Ka u, hei
 hi chu lo hling tawh ngei ngei rawh, a dang a awm
 tawh hlek lo a nia," a ti a, a han khah ruau ruau
 mai a Huang kawngka a hnath deuh veleh chuan,
 "Ka u, hling rawh, ka u, hling rawh," a ti a Tuai-
 siala chu a rak chul mai a, Liandova chuan muang
 chang hian, "A khah, ka hlin theih" a ti leh ta a,
 tahchuan, Tuaisiala chu a tap ta a, "Ka u zawng, i
 sual em mai, i hling fuh duh lo va, a dang pawh a
 awm tawh si lo," a ti a, a tap pur mai a Liandova
 chuan, "Tuaisial, lungngai ma ta che, keini unau phu
 tawh zawng kang lai favai khu han chil la a lo awm
 leh mai ta ve ang," a ti a Tuaisiala chuan beisei

tawh lo chung hian a han chil a, Se pui Kel pui tia lek chu a lo la awm a, a lo tho tarh tarh a, chu ch Liandova chuan a hling ta a Tuaisiala lung chu awi lo em em mai a, "Ka u zawng, a lian tha tha hling duh lo va, a chhe ber kher i hling a—," a ti a a phun nung nung mai a Mahse, Liandova chuan a thlem a, "Ni lo ve, keini zawng mi chhia kan ni hi, a lian pui pui kan phu hleinem, hei hi kan phu tawh chauh a ni zawk e," a tihpu a, an kai a an kal ta a

Lersia chuan, "Kha ka Se chi tha ber in la t a ni a, Pathianin mal a sawm sak dawn che u nia," a ti a Liandova finzia chu mak a ti a, a en zu vawng vawng a, an kal liam ta a Lersia Se chi tha an lak chu an khuaah pawh an kai lut lo va, tum hmuh lohvin ramhnuai sih zau takah hian an dah a an hung tlat a, tuma'n Sial an nei tih pawh an hre lo va Thlatin hian Liandova chuan a nau Tuaisial chu Se en tur chuan a tir thin a, an Sial chuan no te hi a lo nei thar ziah mai a. Se no te thar apiang chu Tuaisiala chuan Sakhi emaw a ti a, a haw hnu hian a u hnenah a hrilh a, "I e ka u, kan Se huang ah khan Sakhi a lo awm ve reuh va, a zuang zek zek mai," a ti thin a A u chuan, "Duh leh tichuar lo awm ve mai mai rawh se," a tih san thin a Re vak lo chhungin Liandova te unau chuan Sial chu an ngah ta em em mai a

Chutichuan, Liandova te unau chu a ruk chuan an hausa ta em em mai a; mahse, tuman an hausak zia pawh chu an la hre lo va. A chang chang hian an dar neih kha an tum thin a, mite chuan an dar tum ri chu an hria a, an lo kal a, kawngka atang hian —

"Liando te unu mai"

Dar zenge in tum in tum

an ti a, an rawn zawl thin a anni unu chuan n
dar chu an thukru leh thuai a, bur chhi hi an w
bel bel a --

' Dar zengmah kan tum love

Liando bur chhete kan tum kan tum '

tun an lo chhang thin a

Ni khua a lo rei a Liandova pawh chu a lo
tlangval ve ta a An hausak dan chu an lil fani
Tuaichawn, chuan a rukin a lo hre vek mai a Cha-
vang chuan, Liandova chu a ngaizawng ta em em a,
pasala neihuh a duh ta viau mai a Tuaichawngi
chu a hmel tha em em mai a, a nu leh a pa
pawh chuan an chhuang em em mai baw a An
lalpa chuan, 'Ka lanu Tuaichawngi hi a pasal ch
ber ka khaw tlangval zinga mi ka tnlanu dawn ani,
tlangval zawng zawng hnatanin kal vek tai a An
Kawtchhuahah an lo haw lam chu a pasal ch
ber chu a lo kaw ang a, pamin a lo pe ang, a ti a
An ni ruatah chuan tlangval zawng zawng chuan
tinha lamah chuan an kal vek a Liandova te un
pawh chuan, "Mi sahmin tipuarah pawh kal ve mai
mai ang hmiang," an ti a, an kal ve ta a An
lamah chuan Tuaichawngi chu a na leh pui te nen
kawtchhuahah chuan an lo awm a, an khaw upit
pawh an awm khup baw a Tlangvalho chu an lo
hiw zung zung a, Tuaichawngi enu kawng saah chuan
a lo ding reng a An khaw mi tha fete leh tlangval
hmel tha pui pui te chu an lo kal zung zung mai a,
mahse, Tuaichawngi chuan tumah a lo uksak hek lo
mai a. A tawpah chuan a hnubnung bawh Liandova

te unau chu an lo kal ve hna hna a, Tuaichawngi chuan Liandova chu a lo kaw k a, "Hei hi ka pasal tur duh ber chu a ni," a ti a, a puan rin ken chu a pe ta a Chuveleh chuan Tuaichawngi pa chu a thin a ur ta em em mai a, a ang a, "Ka khaw mi tha fate leh tlangval dang hei zozai zingah hian ka khaw mi chhe ber kher leh rethei ber maw i thlan chu' Tuai-chawng, i hamtha lo vang e," a ti a, a kawhna kut zungchal chu a tan sak ta a Tichuan, Tuaichawngi chu a pa te in lam pawba haw ngam ta lo chuan, Liandova nen chuan an inzui haw ta a, an innei ta a Tuaichawngi pa chuan Tuaichawngi manah chuan, "Sial ka Se huang su daih khawp leh Thi ka Thuambin uai thak zo min pe tur a ni," tin Liandova hnenah chuan a ngen elting ta a

Tichuan, Liandova te unau chuan Tuaichawngi man chu an pek a lo tul ti a Nimahsela, an thi neih zawng zawng kha thil loh vek a ni si a, thilna tur la pawh an nei si lo va Tuaichawngi chuan a nu hnenah latui a han dil a, "Liandova te unau puan a tet nasa em mai a, a thi na latui min lo pe ta che, ka nu," a ti a A nu chuan, latui pakhat hi a lo pe a, mahse, chu chuan a daih teuh si lo va, ni tin chuan a dil ziah mai a, a nu chuan, "Engahnge maw i hman zawh zai le?" a lo ti a Tuaichawngi chuan, "A, ka nu, an puan a lo chhe nasa em alawm maw le," a ti a Nimahsela, a nu chuan a ringhlei a, a va bih ru a Tuaichawngi chuan Liandova te unau puan chhin awzawng a lo thui lo va, thi a thil a lo ni zawk a A thil sa chu tam tak mai a lo inbang nghing tawh mai a, a la thil leh tur chu thlangraah hian a vum tun hian a lo la awm baw k a. Chuta

hin chu Tuaichawngi nu chu a lawm rilru ta viau mai a, Tuaichawngin latui a va dil leh te chuan ui o takin a lo pe a, "A daih loh leh han lam leh zel aw h aw Chemte," a ti thin a

An thi thil chu tam tawka an hriat veleh Tuaihawngi pa hnenah an kalpui ta a Tuaichawngi pa huambanah chuan an bang an bang a, a hnuhnung berah chuan thipui hru fual delh dawlh hi Liandova huan a han bang leh hnawk mai a, a uai tliak ta a, awk an ti ta a Tin, chumi zawhah chuan Sial chu bek leh tur a lo ni ta a, an khaw tlangval fel deuh leuh chu Tuaisiala'n a hruai a, ramhnuaia an Se nuanga mi chu an zuk khalh chhuak ta dum dum mai a Tuaichawngi pa Se huangah chuan an khalh lut zung zung mai a, an lut tam ta fe tih hnu-ah chuan lut hnuhnung ber tilah chuan Tuaisiala'n Sairaw-khehin a han perh pawp mai a, chu chuan a phin buai a, Tuaichawngi pa Se huang chu an su darh ta vek mai a, tichuan, Liandova te unau chu an Tuai-chawngi man chu an tlak ta a.

Liandova leh Tuaichawngi chu an induh em em a, hlim tak leh lawm takin an awm dun zel a Kum thum an inneih hnu-ah chuan fapa tha tak mai an rawn nei a, an lawm em em mai a Tahchuan, Khuangchawi an lo tum ta a, an laina zawng zawng hla tak taka mite an chah khawm vek a Liandova te nu pawh kha an chah ve a An Khuangchawina tur chu hlim takin an buatsaih zel a, a khaw mipui chu an hlim em em mai a. An tih pui ni, Khuang chung a Liandova te chhung an chuan ni chu a lo thleng ta a Ruai te chu mi zawng zawngin an theh a Tlah chuan Liandova te chhung chu khuang

Hlang chungah chuan an chuang a, mite chuan an
 dawn a, an uai-pui krawp a, an sep vuh vuh mai a
 Tuzichawngi chuan thite chu a vawrh ur ur a, an
 mchuh hui hui mai a, tin, a kut zungchal a pa tap
 bilh sak kha a vilik a, a pa hnenah chuan, "En teh,
 ka pa, i kut mi tan sak hi," a ti a, a lek vah vah
 mai a, a pa chu a huihain a zak deuh hle mai a.
 Nakinah chuan Liandova chuan, an kawmchar bang
 lai chhunga papui chhunga a seruhkaw! dah khawm,
 an retheih laia mi pek khawm kha a va la chhuck
 a, mual laia chuan a chhang ta ruh mai a, "Hei
 kan retheih laia in sa mi hleh khawm kha a nih hi,"
 a ti a, mite chu an zak a, an haw zo ta a Tin, a
 nu an chah kha an khuangchawi tiak hnu ni thum
 nun a lo thleng ve chauh va Liandova te in chu lai
 in ang mai, sei pui mai hi a lo ni si a, chhiabhlawhte
 lah an ngah bawk si a, a nu kha a lut zak a, kai
 tenah chuan a ding reng a Chhiabhlawhte chuan
 'Ka pi lo lut rawh," an ti a, an kai lut ta a An
 chuan, Liandova te unau ei atan tin Laiking rep te
 Vaimim pu lung te leh bal te hi a phur vei um a,
 chungte chu a phawrh zak a, chhiabhlawhho chuan
 an phawrh sak a, an dah tha a Ni rei lo te chauh
 a cham a, a haw leh dawn ta a, an khuangchawina
 se sa rep te chu an phurhtir teuh mai a, tin, an
 thilrawn phurh te kha an phurhtir leh vek a, "Kein
 zawngin kang kha kan ei duh lo ve, nangman hawn
 leh zawk rawh," an ti a, tichuan a kal ta a

A kal ta chu kawtchhuah a va thleng a, Liandova
 te khaw lam chu a leh haw a, a ding a, a ingaihtuah
 a, "Aw, Liandova te unau feti taka an lo ropui ta
 mai tak chu!" a ti a, a zak lutuk chu a rilu a mit
 sulh a, a tlu tawp a, a thi chu a ni ta reng mai a.

Anni Liandova te unau erawh kha chu him tak leh lawm takin fanau malthuan chawin an awm ti an tia lawm Liandovan an retheh yang lai taka a nau Tuaisiala a tawng thlamuanna "Tuaisial, lungngai ma ta che, zangkhoa a la bungbu thei a ni. "Chunga Pathianin bawkkhupin min en reng alawni." a tih chu a lo thleng ta a ni Tin, ni khua a lo lei a, Tuaichawngi nu leh pa te kha khaw hianah an awm a, an lo tar ta hle a Liandova leh Tuaichawngi chu zin atan an sawm a, an fate nen an zuk zin a An kal lam chuan Run lui chu an dai kai thei a, Tuaichawngi pa khua chu dam takin an thleng a, an inhu khawm chu an him em em a, lei tawh tak an cham a Nakinah chuan an hawn a lo hun ta a an haw lam chuan Run lui tui chu a lo hian ta chian a, an dai kain pangigiah chuan an dai lain Tuai-chawngi chu tuin a lak tak a ni an ti, Liandova chu a tap ta a -

*"Ka kal lana pal siau siauin,
Ka hawn lamah Run tui a hian e,
Run tui hianah ka Tuaichawngi banah ka kai e,
Ka kai zo lo, ka Tuaichawngi a sam ta hi e,"*

a ti a, a tap a tap a

Thenkhat sawi din chuan, Liandova hian hmei a nei a, a ban lehlamin a hmei chu a kai bawh a, a hmei chu a tla dawn tep bawh a, chu mi a han tan-puina lamah chuan Tuaichawngi chu a thlah palh tak a ni an ti

(A tawp ta)

SICHANGNEII

Hman lai hian parawl pakhat hi a awm a, tuk tin hian zing takah tui a chaw i ziah thin a Nimahsela, a aia hmaah chuan a tuichawi tur chu an lo tihnut sak fo mai a, a tinutu lah chu a bre si lo va Pitar pakhat hian, "Kei chu i tuichawi tur tinutu hi ka hria asin, Sichangneii te unau an ni a, van lam atang khian an lo thlawk thla a, an rawn inbual a, an tinu thin a ni, chang la i man theih chuan i nupuiah nei la, an hmel a tha si a, a tihzia khawp ang Amaherawhchu i man dawn pawhin an hnung lamah man tum ang che, chuti lo zawng an thatin a en ang chia, i man fuh theih lo vang," a ti a A tuk zingah chuan khuan hmasa atangin a chang ta a Sichangneii te unau chu an lo thlawk thla a, an han inbual dawn ta a, an that chu a en hian a eng phung mai a Tahchuan, sawi set set lo chuan an hma lamah chuan a bawh rawk a, a bawh theih a, van lamah an thlawh bo san ta a A tuk lehah chuan a chang leh a, chumi tum chuan a man fuh ta a, a u zawk Sichangneii chu a man ta a Inah a hruai haw a, a thla leh a chang chu a pawh sak a phulraw theiah a khung a, rapchungsangah a thukru ta daih mai a, tichuan, an innei ta a

Ni khua a lo rei a, fa tha tak tak an nei a, an fate chu mipa hlir an ni mai a, fapa pasarhi an nei ta a, an hmingah chuan Kiptheia te, Dothera te, Haitheia te, Chhintheia te, Mantheia te an ni a, an naupang ber chu Tlumtea an ti a An nupa chuan lo hi an nei thin a, mahse, an fate mipa hlir an ni a, an chhang a zing si a, a rual chuan an feh dun thei thin lo va,

an fate chu an in awm chhawk thin a An pa in a awm ni chuan an nu chang kha a phawrh a, a tawntu teuh va, an lam siau siau thin a, an hlim thei em em a An nu ina a awm ni chuan engmah ti lovin an awm a an ngui em em a, an hlim thei ve thin lo va Tahchuan, an naupang ber Tlumtea chuan, "Ka nu, ka pain min awm ni chuan englo chang kan tawn a, kan lam siau siau va, kan hlim viau thin asin," a ti ti a

An pa khan "In nu hnenah chuan sawi ieng reng suh ang che u," tia a hrih avangin mi dang kha chuan an sawi duh lo a ni a, Tlumtea'n a sawi tak mai pawh khan an nu hnenah chuan, "Mawi a, dawt a nia," an lo ti sap sap a, zep an tum a An nu chuan, Tlumtea hnehah chuan, "Khawiahnge i pa chuan chu englo chang te chu a dah?" a ti a, a zawt a Tlumtea chuan, "Rapchungsanga bui chhungah khian a dah," a ti a An nu chuan, "Han la teh," a ti a, Tlumtea chuan a han la ta a A chang leh a thlate chu a han invuah a, kawngkaah chuan a han fu thurh a, "Fa te u, ka mawi em?" a han ti a, a fa upa te chuan, "Mawi lo, i zahpawh n roh, mi'n an hmu reu reu ang che, lo haw rawh," an ti sap sap a, Tlumtea erawh chuan, "Mawi a, ka nu, i mawi ngawt a nia," a ti a Luhkapui hingbanan chuan a va sawt kai leh thurh a, "Fa te u, ka mawi em?" a han ti leh a, a upate chuan, "Mawi lo, mawi lo, lo haw thui rawh," an ti leh sap sap a, mahse, Tlumtea bawh chuan, "Mawi a, ka nu, i mawi e," a ti leh a Chuta tang chuan, van lamah a thlawh kai san ta daih mai a Nakinah chuan an pa feh chu a lo haw a, "Fa te u, khawnge in nu?" a han ti a, anni ho chuan thil awmzia chu an han hrih a Ani chuan, "Chuti

chu in nu mah awm tawh hlei lo, ka intihlum mai dawn, ka tilmu ka chhu keh dawn e," a ti ta a A fa upate chuan, "Chhu keh lo vang," an ti tiam tiam a, Tlumtea erawh chuan, "Mawi a, ka pa, han chhu keh teh," a ti leh ta mai a A han chhu keh tak tak ta a, "A lehlam hi ka chhu keh leh dawn e," a han ti leh a A unaute chuan, "Chhu keh lo vang, kan nu awn tawh lo mah tih a, nang lehzel i awm lohvin, eng tin nge kan khawsak ang," an ti leh tiam tiam a Tlumtea bawh chuan, "Mawi a, ka pa, han chhu keh leh teh," a ti leh ta a Ani chuan a han chhu keh leh tak tak ta mai a, a thi dawn ta a, a chalchang chu Tlumtea chuan a lawm a, "Ka pa a lam e," a ti a, tumum khuang te a lo sawh a, tichuan, an pa chu a thi ta a, anni chu an vakvai ta a

An mangang chuan, "Enthei, nang han en teh, kan nu awmna i hmu thei em?" an ti a Entheia chuan a han en vang vang a, an nu buh deng lai chu a han hmu a Tahchuan, Kaptheia chuan an nu sum ko tlangah chuan thal chu a han kap bur ta chat a, an nu chuan a lo hmu a, a hrualhrui a zuk thlak a, tahchuan, an uai kai ta hlawm a An nu inah chuan, pa pakhat an nu nuta anmahni haw em em mai, hringer hi a lo awm ve a, chumi ho chuan lo vat turin an unauza chuan an kal ta a Chu pa chuan an vaia thing kih khung a delh hlum tir vek-na remchang a ngaihtuah a, thing lian pui hi tlu lek lekin a rek lawk a, chawchhun ei a lo hun a, chumi thing tlu lek lek hnuaiah chuan chaw a fak pui ta a. An han ei tan dawn chauh va, chu pa chuan, "Tikhan lo ei rawh u, tahkhan ka han kal lawk ang

e," a ti a, an chhakah chuan chum thing chu a han chek thlu ta mai a Chutia thing lo thlu ta mai chu, "Dothei, do rawh," an ti a, Dotheia chuan a do va, Haitheia'n a hai kiang a, tichuan, thi lovin an lo awm hlawn a Hringei pa chuan, "E, nau te u, in thi vek tang ka ti asin le," a ti a Anni ho chuan, "Kan thi duh phiangsen nang, ngum sek paw reu ro pa," an ti a. Hun dangah chuan, chu pa chuan an unauza chuan lo hal turin a hrui leh ta a Lo an thlen chuan vahchap lai takah chuan, "Hetah hian chaw lo fak ula, lo mawng luah khuan Chakai te ka zuk khawrh ang a, ka lo kal leh hma chuan lo awm ieng ang che u," a ti a, a kal san ta a Lo mawng a thlen velch chuan lo chu a hal ta hlauh mai a Chuvelch anniho chu an mangang a, "Haithei, hai rawh, Haithei, hai rawh," an ti a, Haitheia chuan vahchap chu zau fe a han hai fai a, lei a hai khua a, an lut a, Chhintheia'n a chhin ta a A kan zawh hnu chuan Hringei pa chu kangvarah chuan a lo chho va Fanghmir bawm kang vap te chu, "Heng hi an lu ruh kang vap a ni ang," a ti a, a bar chho zouh zouh va Anniho chu him takin an lo thu far si a, a zahzel chuan, "Nau te u, in la him maw? In kang hlum vek ta emaw ka ti asin le," a ti a Anniho chuan, "Kan kang hlum duh nang maw, ngum sek po reu ro pa," an ti a Tichuan, inah an hawn chuan thl awmzia zawnz zawnz chu an nu chu an hrilh a, an chuan, "Hemi hi Hringei a ni a, a la tihlumin a la ei tak tak ang che u tih a hlauhawm a ni Chuvang-in, lei lamah zuk haw leh ta ula, mual saribah sa thang zuk kam ang che u," a ti a, tichuan, an ehhuak leh ta a

An chhuk thlak hnu chuan an nū thu ang chuan, mual sarīhah chuan thang chu an kam ta a. An awk thei viau mai a, sa tinreng hi an awk thin a, empai hian an phur teuh teuh mai a. Vawī khat chu an sa phur haw chu leihkapuah an thu khawm a, "Kan nu leh kan pa te ei ve hleih loh vah," an ti a, an insawī lungleng a, chung lam an nu awmna lam chu an han thlir a, chutih lai tak chuan an nu chuan fawvai a rawn leihbaw tih va, an mit a ti del ta vek mai a. Mitdel chung chuan an sa thang chu an va en thin a, an awk teuh teuh va, phurh tur hian an insem chhawk a, an insem lai chuan Chawmnu hian a lo va dawh ve thin a, an sem ve fo mai a. An chan tur zat hi chang lovin an inhre ta deuh fo mai a. Tlumtea chuan, "Kei-ma'n ka sem ve tawh ang e," a ti a, a han sem ve ta a. An kut an han dawh kha Tlumtea chuan, "Hei tu kut nge?" a ti zel a, anni chuan an sawi zel a, a pasarihna chu, "Hei tu kut nge?" a han ti leh a, tuma'n 'Ka kut' an tih tak loh avangin, Tlumtea chuan a man bet a, a pawm nawl nawl a, lungpui chungah chuan a keuh ta chawrh mai a, a thluak a per sawk mai a, a thluak per chuan Tlumtea mit takah a per a, a lo var ta re re a, mit varna a ni tih a hre ti a, a mitah chuan a han hnawih a, a vai ti vek mai a. A unaute mitah pawh chuan a hnawih theuh va, tichuan, mit var an lo nei leh ta vek mai a.

Chuta chin chu lo an nei ve ta a, hlo thloin an iak a, thlamah chaw an in chhum chhawk thin a. An upa ber Kaptheia chuan a chhum hmasa ber a. Thlamah chuan chaw a chhum hmin ta diam tih ve leh chuan Chawmnu a lo kal a, "Kapthei, i chaw nge i phal nangmah?" a rawn ti a. Kaptheia chuan,

"Mahni ai chuan, chaw le," a ti a, chaw chu a pe ta
 a A unaute an lo haw chuan chaw chu chhum
 chawp an nghak leh ta a. Chutiang chuan unau
 parukte chuan an ti a, chaw chu nghah chawp a ngai
 ziah mai a Tlumtea chu athinur viau mai tawh a,
 mahse, "I la hre ve mai ang," an tihsan mai thin a
 A hnahnung berah chuan Tlumtea chuan a han chhum
 ve ta a, a chaw chhum pah chuan bawmrang lian tak
 mai hi a tah a Chawmnu chu a lo kal ve ta ngei a,
 'Tlumte, i chaw nge i phal nangmah?" a han ti a
 Tlumtea chuan, "Mahni ai chuan chaw le," a ti a
 Chawmnu chuan han ei mai hi a tum a, mahse, Tlum-
 tea chuan, "A la hmin lo ve, lo leng thu rih rawh,"
 a ti a Chawmnu chu Tlumtea bawm tahna kiangah
 chuan a lo thu a, "Kha eng tur nge?" a ti a Tlumtea
 chuan, "Arpa lianpui mai, nangmah tiat lai mai hi
 kan nei a, chu mi bawm tur chu a ni a, nang i len
 chuan kan arpa pawh a leng ang, han lut chhin teh,"
 a ti a Chawmnu chu a lut chhin ta roh va, chuve-
 leh chuan Tlumtea chuan a chilh ta tlat mai a, "Ti-
 hian inah ka hawn ang che'ng a, naupangin an khawih
 vir huai huai mai ang che le," a ti a. Chawmnu
 chuan a hlau va, "Tlumte, ka intlan ang e," a ti a
 Ani chuan, "Engin maw?" a ti a Chawmnu chuan,
 "Chem in vaia inkim, Hreipui in vaia inkim, Fei in
 vaia inkim, Tuthlawh in vaia inkim Silai in vaia
 inkim, Nupui in vaia inkim, Sial in vaia inkimin," a
 ti a Tlumtea chuan, "Aw le, min pe nghal vek rawh"
 a ti a. Chawmnu chuan a dang zawng chu a pe nghal
 a, "Sial erawh chu nakinahrawn la ang che," a ti a

A unaute chu tlaiah chuan an lo haw a, "Chaw
 hminsa i nei thei bik emaw chu?" an ti a, ani chuan,
 "Thei ang chu," a ti a. Anni chuan, "A nih leh i ei

ang u hmiang," an ti a. Tlumtea chuan, "Chaw ei nge in duh, Chem insem?" a ti a, a unaute chuan, "In sem tur mah a awm chuan Chem insem le," an ti a Tlumtea chuan chem chu a han sem theuh va "I ei tawh ang u le," an han ti leh a, ani chuan "Chaw ei nge in duh, Tuthlawh insem?" a ti leh a Anni chuan, "Insem tur mah a awm chuan tuthlawh insem le," an ti leh a Ani chuan a han sem leh ta dial a Chutiang chuan, "Chaw ei nge in duh, Hreipui insem? Chaw ei nge in duh, Fei insem? Chaw ei nge in duh, Sialai insem? Chaw ei nge in duh Nupui insem?" a ti ta zel a, anniho chuan insem chu an thlang zel a, tichuan, chaw ei hma chuan an han insem zo ta vek a Tlumtea chuan ama nupui tur chu a hmai a hnawih hang a, an insem zawh chuan, "Tu nupui nge tha ber i han phih fai hlawn teh ang u," a ti a, an han phih fai chuan Tlumtea nupui chu a tha ber a A naute hnenah chuan, "Chawmnuin heng zawng zawng hi min pek a ni a, 'Sial pawh nakinah la la ang che u,' a ti a," a ti a

Nakinah chuan an vaim Se la turin an kal leh ta vek a, an kal hlan chuan an kawmchhakah Chawmnu chuan meihawl a rawn rawh a, an nupuite ina awmho hnenah chuan, "Tui mi han pe teh u," a ti a. A upaber nupui chuan tui chu a han pe a, a lo ei ta mai a. "Min han pe leh rawh u," a ti leh a, an han pe leh a, a lo ei leh ta mai a. Chutiang chuan an vai chuan a ei ta a Tlumtea nupui erawh chu a nau vei lai tak a ni a, nau chu a han hring thla hlawn a, thei leh thei lo chuan tui chu a han pe ve a, a kutah a lo man a, a in lamah a hruai haw ta daih bik mai a, a inah

a awmpui ta a A fa hrii hlim hlawl a kal san tak kha chu engemaw ti tiin a lo tal tlei ve thei a, enkawl-tu pawh awm mang lovin a lo sei hian ve thei ta mai a

A lo puitlin chuan, "Ka pa te hian tangka phekkhat tal an nei lawm maw ni chu aw, ka nu zawngkal ka duh a, ken atan ka duh mange a," a ti a, a zawng a zawng a, dawhthleng hnuaiah hian tangka phekkhat chu a chhar ta a Tichuan, a kal ta a Khawpakhat hia va thleng a, an lal chuan, "Fahrahte, khawnge i nih dawn?" a lo ti a Ani chuan, "Fahrahte chu leh! 'Sazu-ah chang rawng' tih thiam awm maw ka zawng dawn," a ti a Lal chuan, "Ka lo tih ang che chu," a ti a, lal chu tangka phekkhat a ken kha a pe a, "Sazu-ah chang rawng," a ti a, Fahrahte a chu sazu-ah chuan a chang ta a, lalin tangka a dahna kha a en ru a, thul mawngahdahin a hmu a, zanah chuan thul mawng chu a rek ru a, a tangka phekkhat chu a ru chhuak leh ta a Tin, a tukah chuan khaw dangah a va kal leh a, lal inah vek a va thleng leh a lal chuan, "Fahrahte, khawnge i kal dawn?" a lo ti leh, ani chuan, "Fahrahte chu leh! 'Khawimu-ah chang rawng' tih thiam awm maw ka zawng dawn," a ti a Lal chuan, "Ka lo tih ang che chu," a ti a Tichuan, lal hnenah chuan tangka phekkhat chu a pe a, lal chuan, "Khawimu-ah chang rawng," a han ti a, a chang ta a, Bepui parte chu a han tlan a Lalpa tangka dahna kha a enthla a, thul mawngah a dah a, chu chu zanah sazu-ah a chang a, a rek pawp a, a ru chhuak leh ta a A tuk lehah chuan khaw pakhat-ah hian a va kal leh a, lal inah bawh a va thleng leh a, lal chuan, "Fahrahte, khawnge i kal dawn?" a lo ti leh a Ani chuan, "Fahrahte chu leh! Nau duhawm

puiah chang rawng' tih thiam awm maw ka zawng dawn,' a ti a Lal chuan, "Ka lo tih sak ang che chu," a ti a "Nau duhawm puiah chang rawng," a han ti a, nau duhawm puiah a chang leh ta a Tang-ka phek khat kha a pe a, a dahna a enthla a, zanah sazu-ah a chang a, a ru chhuak leh ta a Tichuan, amah leh amah kha 'Chang rawng' a inti thei t zel a, tichuan, a nu te khiw lam zawnga kal chu a tur ta a

A tuk khua a lo var a, "Khawimu-ah chang rawng,' a ti a, Khawimu-ah a chang a, a nu te hhaw lamah chuan a thlawk ta vang vang a A nu te in a va thlawk thleng chiu mihringah a chang a, a nu nen chuan an han inhmua, a han insawi a, an inbro ta a A nu hnenah chuan, "Ka nu, nakinah chuan Phungnu (Chawmnu) hnenah chuan, 'Siamtu inhlil ang hmiang' tih, 'Nangma'n sawi hmasa rawh,' a tih chuan, 'Kei ka siamtu chu luia Nghaleng hi a ni' ti ang che," a ti a Tia, ani chu a nu chuan a thlawk ta a Nakinah chuan Phungnu chu a lo haw a, a nu chuan, "Ka in awm dun rei ta viau mai a, Siamtu inhlil ang hmiang," a ti a Phungnu chuan, 'Nangman sawi hmasa rawh,' a ti a Fahrahtea nu chuan "Kei ka siamtu chu luia Nghaleng a ni a, nanga siamtu engge ni?" a ti a Phungnu chuan, "Kei ka siamtu chu chung a Farva thla sen a ni," a ti a A tukah chuan, Phungnu chu Sangha sawisa tur chuan luiah a kal ta a, sangha chu a hmet ang chawp chawp mai a; tichuan, tuiah chuan a dah leh ta mai a Fahrahtea kha khawimu-ah a chang a, Phungnu thiltih zawng zawng kha a enthla zel a, amah Phungnu a lo thlen hman a thlawk haw thui a, a nu hnenah chuan,

"Phungnuin vawin chu sangha a sawisa a, a lo bel ang chawp chawp mai a chuvangin, a lo haw nuith chuan, 'Vawin chu engtizia emaw ni ka awm te a na thum mai a, vuak hrep ang main ka sil em um mai a,' lo ti ang che," a ti a Tichuan, tlaiah chuan Phungnu chu a lo haw a, Fahrahta nu chuan, 'Vawin chu engtizia emaw ni ka awm te a na thum mai a, vuak hrep ang main ka sil em um mai a, a hrechawia khawp mai,' a lo ti a Phungnu chuan sangha tha a siamtu dikah a ngaih phah a, a lawm rilu viau va

A tukah chuan, Fahrahta chu Phungnu siamtu chung a Parva thla sen sawisak tum chuan a ku va ta a Khawimu ah a chang a, a thlawk ta vang va a, van chung khua a lalpa kiwtah chuan nau a duhawm puah a han chang a, a han awn ta a chu lal chu parva thla sen kiwtah chu a ni a Lal chuan nau chu a hmuh veleh an khuate chu a zawt a, "Hei hi tu nau nge ni, iawn en theuh rawh u," a ti a An va en theuh va, mahse, tuman ka nau an an ti si lo va Chuvang chuan, lal chuan, "A nih leh leh ka faah awm rawh se," a ti a, fa atan a a ti te Na-kin deuh hnu chuan an fa chah chuan, lal hnen-ah chuan, "Ka nu, ar te ka chah duh," a ti a An han chah tir a, rei lo te-ah chuan, "Kha u, ka chah ning tawh e," a ti a, a pe leh ta a A tukah chuan, "Ka nu, artui ka khal duh," a ti leh a, an han khal- tir leh a, mahse, rei lo deuh hnu-ah chuan, "Kha u, ka khal ning tawh e," a ti leh ta mai a A tuk lehah chuan, "Ka nu, Parva thla sen ka khal duh," a han ti leh a, a nu chuan, "A, hei ziwnng khal lo va, i ni siamtu a ni a, i tina ang e," a ti a Mah-

se, anı chuan, "Ka tina lo vang," a ti a, a han khalh tir leh ta a Rei vak lovah chuan, "Ka khal ning tawh e," a ti a, a pe leh ta mai a A tuk khua chu a lo var a, Parva thla sen baw chu khalh a ngen leh a, an khalh tir leh ta a Tahchuan, Fahrahtea chuan Parva thla sen chu ama nu tak takte khaw lamah chuan a thlawhpui ta daih mai a An in chungah chuan a zuk tum a, a nu a ko va, "Ka nu, lo chhuak teh," a ti a Mahse, Phungnu chuan a chhuah khalh a, Parva thla sen Fahrahtea ken chu a han hmu a, a thinur em em ta mai a Fahrahtea nu lo chhuak ve nen chuan an insual ta chiam mai a A nu chuan, "Taite, ka hneh dawn lo a thla lehlam kha ulh thiak rawh," a ti a, a han ulh thiak a An han insual leh a, a la hneh ta chuang lo va, "Ka la hneh lo ve, a thla lehlam ulh thiak leh rawh," a ti a, a han ulh thiak leh a Chuti pawh chuan a la hneh lo va, "A khup ruh khing khat kha ulh thiak rawh," a ti leh a, a han ulh thiak leh a A la hneh ta lo cheu va, "A khup ruh leh lam tithiak leh rawh," a ti a, a han tithiak leh ti a Mahse, a lun a la nawr ta chuk chuk a, a la hneh tak tak thei chuang lo va, "Ka hneh thei chuang lo ve, a ring ruh kha thuai chhum mai rawh," a ti a, a ring ruh chu a han thuai chhum leh a, Phungnu chu a thi ta a. Tichuan, an nufa chuan thlamuang takin an awm dun thei ta a ni

(A tawp ta).

HLAWNDAWHTHANGA

Hman lai hian pa pakhat Laizahielera an tih hi a awm a, fapa pathum a nei a A upa bei chu Hlawndawhthanga a nia, an mi lai chu Laicherhnauma a ni a, tin, a tlum ber chu Zahrama a ni a Fanau pakhat chauh an nei a, a hming chu Ngunchiangi a ni a, nula hmel tha tak mai leh hla phuah thiam tak mai a ni a (Ngunchiangi hmel thatzia leh hla phuah a thiamzia hi Pawiho thawnthu ropui bei pakhat a la ni reng a ni)

Hlawndawhthanga te unau thum chu inkawm ngeih tak mai an ni a, an chak a, an felir an hmelte pawh a tha em em hlawm a nula te lawhin an neazawng viau thin a, an khuaah chuan mi lan sai ber leh khawsa thei ber chung an ni thin An fana Ngunchiangi pawh chu an fanau bei chhun a ni a, an duatin an hmangaih em em a, an ving lai chuan an khawsa thei baw a, a hnathawl pawh an phal mang thin lo a ni

An khawsa thein an nuamsa e ti rah ila mite ang bawkin lo nei mi leh hlo thlo mi chu an ni ve tho va, amaherawhchu, taima tak leh inkawm ngeih tak an nih avang chuan an tih apiang him takin an thawk zel thin a Mite ang bawkin duhthu te an samin nupui fanaui nei an nih hun tuite chu an titi fo thin a Hlo thlawh hun chuan lawmte an nei thin a Nula tepawh hian annu unau lawm chu an chak em em thin a ni, thenruai kawmte reng reng pawh an thiam bawk sia

Chutiang mi leh chhungkua nimahsela, upain vanduai leh pharchar a tlai lo an tih angin an chunga vanduaia lo thleng chu rak tak mai leh raptilak

tak mai a ni Chhung khat lainate tan pheh chuan dam lai lusun nihna a ni a, thil manganthlak tak mai an chungah a lo thleng ta a ni, chu chu hetiang hi a ni —

Kun khat chu Hlawndawhthanga te chhung lo chu a kang tha lo viau mai a, ni tin mang an khawh thin a Kangvar ni saah chuan tui te hi a hal duh nasa mai si a, tin, an lo lamah chuan tui lah chu a vang riau mai baw a Chuvangin, tuithawl hian tui an pai thin a Nikhat chu khua a sa zual em em mai a, an tuithawla tui chu an tlak ta thuai mai a Chawfak kham hnu lawk chuan an u ber Hlawndawhthanga chuan, "Tui ka zuk zawng ta'ng e, tikhan lo thawk zel rawh u," a ti a, vauvah chuan tui zawng tur chuan a lut ta a Tui chu a vang nasa khawp mai a, a zawng a zawng ta mai a, a hmu hlei thei si lo va, a tui lah chu a hal tawh em em mai si a, a mangang hle tawh mai a, vah pawh a vak tha peih tawh lo va

A tawp a tawpah chuan khiangpui kawrawng chhunga tui tling sen deuh kuk chu a hmu ta a A lawm viau mai a, tui chu a kut phahin a thum a, a in ta bawrh bawrh mai a, a in bang chu a tui-thawlah a khung a, a unaute tan khan a ken sak ve ta a. A unaute lah kha an tuihal leh dangrovin an lo chau der mai a, a tui rawn hawn chu a han tulh ve ta a, an lo harh leh ta a, an lawm viau a ni

Mahse, nakin deuh hawn hun hnaih lam ah chuan, Hlawndawhthanga tin chu a lo piang danglam ta a, a lo sei ta tual tual mai a, mak ti taka an en reng lai chuan, Sakei tin ang mai a lo ni ta a. A unaute tin pawh chu an han en chuan chutiang vek chu a lo ni

ta a, mak an tun rapthlak an ti em em a, mahse, tihngaihna a awm chuang si lo va, tichuan, rei lo teah chuan Sakei an chang ta vak mai a Hlawndawhthanga, Laicherhnawma leh Zahrama an unau thum chuan Sakei an ni zo ta a, mei sei pui puite an nei a, kangvarah chuan an pathum chuan an inchhah a, an zuang ta ziai ziai mai a, an tlan vel thial thial ta mai a ni Pa pakhat feh hawng hian a hmu a, "Hlawndawhthanga te unau ka um phak veleh ka huih ngei ngei ang," a ti a, mahse, anni unau chu a hmu ta si lo va, in thlengin a tlan ta mai a

Nakin deuhvah chuan an vauvah Sakhi a lo huk a, Sakei an nih tak avang chuan n unau thum chuan an va um ta vat a, rang tak mai chuan an man a, an pawt darh ta nghal a In lam pawha haw lovin an awm bo ta mai a An chhungte chuan a ngaihna an hre lo va Mahse, pa pakhat Hlawndawhthanga te Sakei chan hnua ialkhat atanga hmutu khan an pa hnenah chuan an thlawhlai Sakei pathum a hmuh thu kha a huih ta a Chuveleh an mangan chu a zual ta a, Sakei an unau thum chuan a seh tak ni ngein an ring a, rin loh theih pawh a ni baw lo va Tichuan, a khaw mipui chuan an zawng ta a, Sakei hnu te chu an hmu dup si a, mahse, an ruang pawh an hmu si lo va, an mangang em em a, ni thum lai chhung an zawng a, an hmu der lo mai a, ni zawng zawngin an ui em em a, an nu leh pa te lah chuan an chhuan thin tehlul nen, an lungngai em em mai a, an tap an tap mai a ni.

Mahse, rin loh takin ni thum hnu-ah chuan an Chem te leh an hnathawh kawr te nen an pathum chuan an lo haw leh ta thut mai a Mite leh an

chhungte chuan mak an ti viau mai a, engtizia nge ni tia an zawh lah chuan chhan ngaihna pawh an hre mang hek lo Engpawh ni se, an lawm leh ta em em a, an chhungin hlim tak chuan an awm leh ta a ni Chuta chin chu an duh chang changin Sakeiah an chang thei ta tlat mai a, rei tak chhung chu khuaa mite lah chuan an hre hauh si lo va An khuaa chuan sa a tla fo ta mai a, 'Chumi Vawk chu Sakein a la,' tih awm ta fo mai a, mite chu an mangang sawt ta hle a ni

An farnu Ngunchiangi kha chuan thil pakhat mak tih deuh tak a nei a, chu chu an khuaa mite vawk sakein a seh zin tehlul nen, anni vawk chu engmah a ti ve hauh lo fo mai a ni Tin, sa a tlak apiang hian a nutate chu an vauin inah an awm ngai hauh lo tih kha a hre tlat bawk a ni Ngunchiangi chuan chung chu a pa a hrilh a, mak an ti dun viau a ni An pahnh chuan Hlawndawhthanga te unau thum awmzia hriat chian tumna kha an nei ta a A rukin fehnaah te leh zana an lenna te an en thla ru ta a ni, a rukin rinhlelhna an nei ta a ni ber a ni A tawpah chuan an hie chhuak ta a, keimi ah an chang a lo ni reng mai a, an khuaa sa tla zawng zawng te kha Hlawndawhthanga te unau tih a ni tih kha an hre ru chiang ta a, an mangang em em a, pawl an ti em em mai thin a, mahse, tihngaihna a awm si lo

Nakin deuhvah chuan mi zawng zawng hriat an lo ni ta a, anmahni pawhin inthup reng theih niin an hre ta lo va Tichuan, mihring zingah pawh an cheng ta lo va, an vak chhuak a, khaw tin maiah an hrang ta a, an hlau em em mai a Pasaltha pawh an pasaltha hlei thei lo va, feh te hi an kham thiap thuap fo ta mai a ni.

Hlawndawhthanga chuan a unaute chu fimkhui turin a hrih fo va, tin, ameh tak hi chu a unaute angin a hrang nasa ve mang lo reng baw a Rai an seh zin luattuk te hian a unaute chu a zilh thin a, mahse, an sawt chuang lo va, an nghal em em mai a Rei vak lovah chuan Laicherhnawma leh Zahrama chu pasalthain an kap hlum ta mai a, tichuan, Hlawndawhthanga chauh chu a awm ta a Chuta chanch erawh chuan Hlawndawhthanga pawh chu a hrangin a kawih ve ta hle mai a ni

Khaw pakhatat chuan nula tleirawl te nuhrawn nei hi a awm a, chu khua chu Hlawndawhthanga hlauvin feh an kham thu mai a, mahse, ka nula tleirawl te kha chu a nuhrawnin thing phur turin a tir lui tlat mai a, a hnial ngam si lo va, a chhuak ta a Thing phur tak ngial pawhin tumah dang chu chhuak ngam an awm lo va Khua atan i hla em em lo, lungdawh awmna a va thlen chuan tlangval hmel tha tak pakhat a va hmu ta a, amah chhu chak awm tak leh lian tawh tak a ni a, lungdawh chuan a thu a Tlangval chuan nula tleirawl chu hmel tha a ti hle mai a, a lo bia a, "Hei engtizia nge, in khua a mi tumah pawh an vak chhuak na nge? Mitthi an awm em ni?" a ti a Nula tleirawl chuan, "Hlawndawhthanga a hrang a, tumah chhuak ngam an awm lo a ni," a ti a. "Engtizia nge nang i lo chhuah ngam si, i hlau ve na nge?" a ti a. Nula chuan, "Hlau ve tehlul mai, mahse, ka nuhrawnin mi tir lui tlat a, ka hnial thei si lo va ka lo kal ma' a ni," a ti a Tlangval chuan, "A nih tak chu, kal rawh keima'n ka zui ang che, hlau reng reng sub," a ti a, an pahnih chuan

thing chu an fawm dun ta a Tin, an fawm zawh chuan tlangval chuan, "Tikhan haw ta vang vang la, heti lai atang hian ka lo en zu zel ang che Khi lai tlang i thlen hma khi an chuan lo leh haw hauh suh la, tlang atang erawh khi an chuan min han en leh ang che I thing phurh kha chu sumhmuna keuh lovin tual laiah keuh la, i nuhrrawn tlaia seng tura a tirh che pawhin seng duh hlek suh ang che," a ti tlat a

Nula chu lawm takin a haw ta a, tlang chu a han thleng ta a, dai bul lawk a ni tawh a, tahchuan a han haw kir ta a, Hlawndawhthanga kha sakei hian em em maiah a lo chang tawh a, chumi a zuk hm a hlau nasa khawp a, a tlan haw ti a, in thlengin a tlan haw ta a ni In a thlen chuan a thing phurh chu tualah ngei chuan a keuh ta a

Khua a lo tlaia, a thim thut thut tawh a, tuala thing kha seng loh a la ni ta a A nuhrrawn chuan thinnur takin thing seng turin nula kha a han tir a Mahse, Hlawndawhthanga hrilh lawk ang ngein a hnial ta tlat a. Chuvang chuan, amah chuan ang ang chungin a va seng dawn a, a han tikhawm hman chauh va, Hlawndawhthanga chuan a la ta lawp mai a, a seh hlum der ta mai a. Chuta tanga rei vak lovah chuan kha nula kha a lo rai a, fapa a rawn hring a, Hlawndawhthanga thlahte bul chu a ni ta a

Tin, Hlawndawhthanga chuan Vuichhip tlaug huai nula Tialtangi a ngazawng em em mai a, ni tin hian a rim thin a A kalkawngah chuan khaw pakhat a awm a, chu khua ran pakhat chu Tialtangi rim tura a kal pah chuan a li ziah mai a, mihring tam fe

a suat tawh bawh a ni Chuvang chuan, chu khuua mite chuan Tialtangi an be ta a, an inthawi ta chiam mai a An tawngtaina leh dilnate chu Tialtangi chuan a lo hria a, an duh anga tihsak a lo tum ta a ni Khuua mite kha an khaw daia felpui siam turin a hrih ta ngawt mai a, an felpui siam chu Hlawndawhthanga veivahna lam kawtchhuaha a ni a

Chutia felpui an siam zawh tawh hnu rei lo deuhvah chuan, Tialtangi chuan, "Hlawndawhthang, i lo kalna kawtchhuaha felpui an siam kha i hmu thin na nge?" a ti a, an chuan, "Hmu ang chu," a ti a Tialtangi chuan, "I hel thin a ni maw?" a ti a Hlawndawhthanga chuan, "Hel lo ve," a ti a Tialtangi chuan, "A nih leh engtinngae i tih?" a ti a An chuan, "Tlangval na chuan le kan zuan kahlen theuh zel mai," a ti a Tialtangi chuan, "Ka awih lo deuh mang e, i zuan kahlen zo maw? I va chak awm ve!" a ti a An chuan, "I awih loh leh mi va en teh reng ta che," a ti a.

Tichuan, an kal dun ta a, Tialtangi hmu lai ngei chuan Hlawndawhthanga chuan felpui chu a han zuan khum zak mai a, a han zuan khum let leh thauh nghal mai a Tialtangi chuan, "A hnuaiah khan i lut ngam na nge?" a ti a, an chuan "Ngam ang chu, mahse, min delh anga sin," a ti a, Tialtangi chuan, "I lut ngam lo tihna a nih chu, a delh i hlaui chuan," a ti a Hlawndawhthanga tlangval huaisen inti chuan a ngaihzawng hmaa ngam lo nih chu a hreh ta a, "A nih en rawh, engahnge ka ngam loh vang," a ti a, a lut a, a kamna chu a han khawih per ta a, a delh ta nghek mai a. Hlawndawhthanga chu a

zangthal hman a, chutia falpui tuma tibkan zawh loh tura an siam chu a nam kang vu mai a, "Tialtang, he falpui hi ka tichhe vek mai thei asin," a ti a. Tialtangi chuan, "Nam kang vu lo khan han indelhtir chhm teh," a ti a. Ani chuan a hreh viau mai a; mahse, a ngaihzawng thu chu a hnial hreh si a, a han indelhtir a, chutia a delh beh tak si chuan tan a siam leh zo ta lo va, a delh hlum ta a ni an ti.

(A tawp ta)

CHEMTEII

Hman lai hian lai pakhat a awm a, amah chu tlangval nupui nei lo a ni a. Ni khat chu a Hiaa mi pahnh an rawn inkhinga ta a. Chu mite chu in pain a thih dawnin Sepui pakhat chauh a thih an a. 'Sum leh pai engmah ka nei si lo va, he bi in la rawn vulh pung ang a, in la rawn insem a ni ang chu," a ti a. 'Nikhua a lo rei a, anmahni unau pawh chu nupui fanau nei an lo ni tawh a, tin Sepui pawh chuan tha tak in note tam tak a lo nei tawh a. Tichuan, an Sial chu an han in sem dawn a, a upa zawk chuan a nau hnenah chuan. I ta ve thu a awm lo, kan pa khan kemah chauh a ni in pe' ni," a ti ta mai a. Chumi thu chu in mahni unau an inrem thei ta lo va, lai hnenah chuan an siwi ta a ni. Nimahsela, lai pawh chuan rem ngant a hre lo va, tamah hnatpuitu dangte an awm si lo va. Lal chuan heti hian a ti ta a — "Zanmah han ngaihtuah ula, khawvelah hian engnge ni chak bei? Chu chu naktuk zingah min rawn hrilh rawh u, chu ni hre zawk zawk chuan. Sial chu in nei ang, a ti a an haw ta a.

Inah chuan a upa zawk chuan a han ngaihtuah a han ngaihtuah a, Sakawr chak deuh mai hi a lo nei kher bawh a, chu aia chak chu engmah awmin a ring ta lo va.

Tin, a nau zawk kha chu lungnga' takin a haw a, fanu nula thirawl chauh hi a nei a, a fanu chuan, "Lal chuan engtingge a lo tih?" a ti a, a lo zawt a. "A! Chemte, Sial zawng kan chang lo a ni sa mai,

lalin 'Khawvelah hian engnge chak ber rawn ngaihtuah ula, chumi hre zawk zawk chuan Sial chu in nei ang,' a ti a, kan hre awm si lo va," a ti a A fanu chuan, "Chu zawng kapa, mu rawh, naktuk zingah ngaihtuah tur a nib chu, zing fimah finna a awm ngai," a ti a A tuk khua chu a lo var a, a fanu chuan, Ka pa, lal hnenah chuan kal la, 'Khawvela thil chak ber chu rilrua ngaihtuahna hi a ni e' han ti tawh, rilru a ngaihtuahna hi zawngin mitkhapkar lovah khawvel zawng zawng hi a fang chhuak thei vek a ni ti ang che," a ti a

Tichuan, zingah chuan lal hnen ah chuan an unau chuan an haa kal a, lal chuan a upa zawk kha a lo ziwa, ani chuan, "A, ka Sakawr aia chak zawk engmah awmin ka ring lo ve," a ti a Lal chuan a nuih tet tet a, a ni e, ni lo ve a ti lem hlei lo va Tin, anaupang zawk chu a han zawt leh a, ani chuan, "A, khawvela thil chak ber chu rilrua ngaihtuahna hi a ni, rilrua ngaihtuahna hi zawngin khawvel zawng zawng pawh hi mitkhap kar lovah a fang chuak thei vek a ni," a ti a Lal chuan, tunge hriih che," a ti a, ani chuan, "Ka fanu Chemtei'n," a ti a Tin, lal chuan, "A nih leh thil pakhat han ngaihtuah leh rawh u, chumi hria chuan Sial chu in nei tak tak ang, khawvelah hian enge ni thau ber, chu chu rak tuk zing ah min rawn hriih rawh u," a ti leh a

Inah chuan an haw leh ta a, a upa zawk kha chuan Vawk pa thau tak hi a lo nei kher a, chu aia ihau chu engmah hi awmin a ring lo va, tahchuan a rilru a tinghet leh ta a A naupang zawk kha chu a lungngai hie a, in a thlen chuan a fanu chuan, "Ka pa,

lal chuan engtinng a lo tih?" tin a lo zawt leh a Aní chuan, "A, Sial zawng kan chang awm hlei lo ve, 'Khawvela thil thau ber rawn ngaihtuah ula, chumi hre zawk zawk chuan in chang ang,' a ti a, kan hre awm si lo va," a ti a A fanu chuan "Ka pa, chu zawng naktuk zinga ngaihtuah tur a nih chu, zing fimah finna a awm ngai," a ti leh a A tuk khua chu a lo var leh a, a fanu chuan, "Ka pa, lal hnenah chuan han kal la, khawvela thil thau ber chu lei hi a ni e, han ti tawh, khawvel mihring zawng zawng leh rannung chi tineng hi lei thau tlanin kan awm a, mahse, a cher chuang lo a ni han ti ang che," a ti leh a

Tichuan, zingah chuan an unau chuan lal hmaah chuan an han ding leh hem hawm a, lal chuan a upa zawk chu a han zawt hmasa leh a aní chuan, "Vawk pa thau deuh mai ka nei a, chu aia thau chu engmah awm ka ring lo ve," a ti leh a Lal chuan a nuih leh tet tet a Tin, a naupang zawk chu a han zawt leh a, aní chuan, "Khawvela thil thau ber chu lei hi a ni e, khawvel mihring zawng zawng leh rannung zawng zawng chi tineng hi ama thau tlanin kan nung a, mahse, a cher chuang lo a ni," a ti leh a Lal chuan, "Tunge hrilh che," a ti a Aní chuan, "Ka fanu Chemteu'n," a ti leh a Lal chuan, "Tunah thil pakhat han ngaihtuah leh ula, chumi hre zawk chuan Sial chu in nei tak tak ang, khawvelah hian engnge hlu ber?" Chu chu han ngaihtuah ula, naktuk zingah mi han hrilh ang che u," a ti leh a, an haw leh ta a

A upa zawk chuan a han ngaihtuah a han ngaihtuah a, "Nupui te aia thil hlu hi a awm thei dawn em maw ni?" a ti a, tahchuan a rilru a tinghet leh ta a A naupang zawk erawh kha chu a hma ang bawkin

lungngain a thlep reng mai a A fanu chuan, "Ka pa, lal chuan engtingge a lo tih?" a ti a, a lo zawt leh a Ani chuan, "A, khawvela thil hlu ber han ngaihtuah ula, chumi hre zawk chuan in nei tawh tak tak ang a ti a, kan hre awm si lo va, kan chang dawn ngang lo a ni e," a ti leh a A fanu chuan, "Ka pa, chu ziwng naktuk zinga ngaihtuah tur a nih chu, zing fimah finna a awm ngai e," a ti leh a Khua chu a lo var leh a, a fanu chuan, "Ka pa, lal hnenah chuan han kal li, 'Khawvela thil hlu bei chu muthilh a ni e,' han ti tawh Muthilh hlan hi zawngin tumah kan awt lo a nia, mi zawng zawng hi muthilh hlan chuan kan intluk vek a ni Lalber pawh a muthilh hlan na na na chuan engmah a ni bik lo a ni," a ti a An unau chuan lal hmaah chuan an han ding leh len lawn a Lal chuan a upa zawk chu a han zawt hmasa leh a Ani chuan, "Nupui te ni a hlu hi khawvelah engmah awmin ka ring lo," a ti leh a Lal chuan a nuh leh tet tet a A naupang zawk chu a han zawt leh ve a, ani chuan, "A, muthilh hi a hlu ber a ni, muthilh hlan hi zawngin tumah kan awt lo va, mi zawng zawng kan intluk vek a ni Lalber pawh a muthilh hlan na na na zawngin engmah a ni bik lo ni," a ti leh a Lal chuan, "Tunge hrilh che?" a ti leh a Ani chuan, "Ka fanu Chemter'n," a ti leh a

Lal chuan a naupang zawk fanu chu fing a ti hle a, a rilruin finfiahna a ngaihtuah ta a A pa chu la mu kawl ip khatin a kentir a, "Bei hi i fanu chu pe la, zaninah lo theh tiak sela, ti arh sela, laah kai sela, puanah tah sela, chu chu kawrah han thui sela, naktuk zingah thui sa diamin min han pe rawh se," a

ti ta a La mu chu a pu ta teuh mai a, a fanu hnenah chuan lal thuchah chu a hrilh a A fanu chuan, "Ka pa, lal hnenah chuan han sawi leh ta la, 'La chu ka ti tiak ang a, ka ti arh mai ang a, mahse, a herna tur Herawt ka nei lo va, a saina tui Lasai ka nei lo va, a kaihna tur hmu ka nei lo va, a tahna tur Puanbu leh puan thui Khawl pawh ka nei bawh lo va, chung chu zaninah lo siam peih diam sela, min han pe rawh se, chuti lo zawng a kawr kan thui hman lo dah ang e,' a ti e, han ti tawh," a ti a. A pa chuan lal hnenah chuan a han sawi leh a lal chuan mak a ti hle a, a pa nnenah chuan, "A nih leh he artui hi i fanu pe la, zaninah han tikeu sela, han chawm hian sela, naktuk zingah khuang thui ak akin min han pe rawh se, tukthuan hmcha t li a tan ka duh a nia," a ti a Artui chu a la a a law a a fanu hnenah chuan a pe a, lal thuchah chu a hrilh leh a A fanu chuan, "Ka pa he buhlu hi lal chu han pe la, lo tuh sela, lo tithat sela, a kem tha takin lo khawl sela, min hian pe rawh se chuti lo zawng Ar no a lo keu veleh pek tui leh chawm lenna a awm loh zawngin a thi leh mai dah ang e,' a ti e han ti tawh," a ti a A fanu thuchah ang chuan buhhum chu a han pe a, a thuchahte chu a han hrilh leh a Lal chuan mak a ti rilru hle mai a, fing a ti hle mai a, a pa hnenah chuan, "A ni lo ve, i fanu chu ka hmu duh e, naktuk zingah amah lo kal sela, ka lo hrilh ang e Amaherawhchu, a lo kal dawn chuan in chei hlei lo in chei lo hlei lovin lo kal sela, lei pawh rap lovin, amaherawhchu pheikhawk bun si lovin, sakawr chungah pawh chuang si lovin Tin, thil pek engmah ka duh lo va, rawn keng suh sela, amaherawhchu, lawmman keng lovin kut ru-k

mai chuan lo lal suh se," a ti leh ta a Chu chu a fanu hnenah chuan a huih leh a, a fanu chuan, "Eng-tinne ni ang aw," tun zan khuam a in ngaihtuah a

Tah chuan khua chu a var a, a han insiam a, lal hnenah kal tui chuan, a sam chu pial deuh main a khuih a, a zial duh lo va, f41 deuh hian a inbual bawk a Tin, lenkhang sei tak hian fel takin a rawn inzem chah mai a, ke bun siam chawp a vuah a, parva pakhat hi lawmman atan a keng bawk a, a kal ta a Lal hnen chu a han thleng a, "Hei, i thupek ang zelin ka lo kal a ni, 'pheikhawk bun lovin, sakawr chung pawha chuang si lovin, amaherawhchu lei rap si lovin lo kal rawh se' i ti a, chutiang chuan ka lokal a ni Tin, 'thilpek engmah ka duh lo va, amaherawhchu lawmman keng lovin kut ruak ngawt chuan lo kal suh se' i tih avangin hei parva lawmman atan ka rawn keng a ni," a ti a Parva chu a kutah a fuktir a, pek tum ang chuan a han ban a, chu chu lal chuan lo han lak a tum a, chuveleh parva chu a thlawk ta hlauh mai a, thilpek chu engmah a pe lo va, kut ruak chuan a lo kal si lo a ni ta A hmel a lo tha em em bawk si a, lal chuan nupui atan a duh ta a, inneih thu an sawi a, palaite an tir ta a

An inneih dawn chuan lal chuan thu a tiampui ta a, 'Funah kei hi roreltu ka ni a, ka rorelna lam hi engmah i rawn khawih vein i rawn sawi ve tur a ni lo Mipain hnathawh bik kan neih te hi hmeichhmain an lo khawih ve ka awi lo a ni Pathian thu angia hmeichhiate chu mipa tanpuitu mai tur in ni a, chuvangin ka rorelna te i lo khawih ve zawngin nang leh kei kan innupa thei lo a ni mai ang. Ka in

chhunga i duh ber pakhat hi i la ang a i pa mah i
haw leh mai tur a ni,' a ti a Tin, a hmei hlae pawh
chuan, "A ni alawm, chutianga thutiam sa neh chu
a tha hle alawm," a lo ti ve mai baw a

Tichuan ropui tak leh hlim tak chuan an innei ta
a ni Nimahsela, an inneih achin rei vak lovah chuan
lal upa pakhat chu a upatpuite'n an itsik avangin
dawt hlir mai hian an rawn hek ta a Mahse, chu upa
chu atang zo ta lo va, thia n loh an chan tir ta a Thih
thu hial a chungah an ti tluta a Chu chu lal nupui
chuan a lo hre chiang em em si a, an heknate dawt
vek a ni tih a hre reng mai si a Chu upa chuan
laln hnenah chuan tanpui a rawn ngen a, a ni'n a
lo khawngah a, lal hnenah chuan a va sawipui ta a ni
Lal chuan, "Chuti a nih chuan zuk ni tak a," a ti a
Upa chu thiam a chantir leh ta a, a thu chu a phelh
leh ta a Amaherawhchu a nupui-a hnenah chuan,
"Khai le, hei kan inneih dawna kan thutiam kha i
hre reng baw a, ka roeln i rawn khawih bua
ta a ni a, engemaw i duh ber hi i la ang a, i pa mah
i kir leh mai tur a ni Nang leh kei kan in nupa thei
dawn lo a ni mai," a ti ta a A nupui pawh chuan
lungawi takin, "A nia lawm, thu tiam tawh sa chu
bawhchhiat tur a ni lo ve Amaherawhchu chutia kan
lo inthen dawn mai si chuan ka thiam tawpin rawng
ka bawl ang a, zanin chu chaw kan la kil dun ang
chu, kan chaw kil dun hnahnun ber pawh a ni mah
thei a,' (a rilruin nih phei zawng a ni kher lo thei a)
a ti a Tichuan rawng chu a bawl ta sauh sauh mai
a Engkim tui takin a buatsaih a Tin, damdawi
zuartu hnen atangin muthihna hlo a lei baw a
Zanah chuan chaw chu an han ei dun a, thingpui te

an in a, hlim takin an awm duu a, a hnunhng berah chuan zu an han in a, a pasala in turah chuan mut-hihna hlo chu a phul ru ta a. An han in zawh veleh chuan a pasal chu nghet deuh main a mu ta chawrh chawrh mai a, chu veleh chhiahhlawh-ho a ko va, a pa in lamah a zawntir ta a Kawmchar lam pindan pakhtah an muttir a

A tuk khua chu a lo var a, a nupui chu a kiangah chuan a va kal a, lalpa chu a lo harh ve ta bawk a A awmna ngai ni lovin a hria a, a ngaihna a hre mang lo va, a han hawi vel a, a nupui hnenah chuan, "Hei engtiziang ni? Khaw lam nge ni? Khawiahnge ka awm?," a ti a Ani chuan "Ka pa in a nih hi, mak i ti teh elo" a ti a Lalpa chuan, "Engtiziaa i pa in-a awm nge ka nih, eng vang nge ni?" a ti a Ani chuan "Kan inneih dawna kan thutiam kha i hre lawm ni? 'Ka roielna mi khawihpui chuan, ka in ata i duh bei i la ang a, i pa in-ah i haw leh mai tur a ni' i ti a, chuvangin nangmah hi ka duh ber chu i ni a, hei ka la che a, ka pa in-ah ka hawn che a nih hi," ti ta a ni.

(A tawp ta).

KUNGAWRHI

Hman lai hian pa pakhat hian Hnang a hlai a, a hnang hlai chuan a Kutzungpui hi a ti-at a, tichuan, a kut chu a lo vung vak a, hnai a la ta a Nakin ah chuan a lo tuah ta a, an han khe a, i hnai zingah chuan Naute te tak te hi a lo chhuak tel ta reuh va A Kutzungpui chu a rai a lo ni zawk reng mai a, mak an ti em em mai a, naute chu hmeichhia a ni i, a hmingah chuan Kungawrhi an ti a

A tirah chuan buhtun fang phel hian an chawm thin a, a lo hian deuh va, a fang pumin an chawm a A lo hian leh deuh va, buh fang phelin an chawm a, tin, rei lo deuhvah chuan a fang pumin an chawm leh a Tichuan, an chawmna chu a than len dan ang zelin an ti tamin an tilian deuh deuh va A tawp-ah chuan a lo puitling ve ta a, nula hmeltha em em mai a lo ni ta a Tlajah te hian nula dangte nen an inkawi bah a, tlangvalhote hian lukka atang an thlii huai huai thin a Chung tlangval zingah chuan Keimi tlangval hi a awm ve thin a, chu chuan Kungawrhi chu a ngaizawng ta em em mai a, a tan neih ngaihna awmin a hre si lo va, awm ngaihna pawh a hre mang thin lo va

A tawpah chuan chu Keimi tlangval chuan a ruk in Kungawrhi hniak vaivut chu a tham a, a fun a, a rapah a rep ta a, chuta tang chuan Kungawrhi chu a na tan ta a, a dam thei ta reng reng lo mai a Chutia khaw khat nula hmeltha dam ta lo chu a nulatpui te leh tlangvalte hian an en huai huai mai a Keimi tlangval pawh khan, 'Engtiziange ni tak le, chuti taka a lo nat mai ni, ka han en ve teh ang

chu naw," a ti a, a a en ve ta a A kal hma kh n
 Kungawrh hniak a rep kha a dah dai deuh va, tichuan
 a va en lai khin Kungawrh chu a lo dam deuh va
 Kungawrh chuan a pa hnenah chuan, "Kha tlangval
 pakhat lo kal lai kha chuan a dam deuh huan ka
 hria a—" a ti a A pa chuan, "I ngaihzawn vang a
 nih chu," a ti a, an Kungawrh chuan, "Ka ngaih
 zawn pawh ka hre chuang lo asin," a ti a Mahse, a
 pa chuan a awih sak chuang lem lo va Inthawina tul
 an tih ang chi tinrengin a thawi a, mahse, a dam thei
 chuang reng reng lo mai a Kungawrh pa mangang
 chuan, "Kungawrh tidam thei chuan man lovin nu-
 puah an nei ang," tin a puang ta a

Keimi tlangval khan, "Keiman ka tidam thei ang,
 ka bei ang e," a ti a Keimi tlangval a ni tih an hre
 si lo va, tichuan, tidam tur chuan a bei ta a Kung-
 awrh hniak a rep kha zaw zawin a dah hla tial tial a,
 Kungawrh pawh chu a lo dam ve tial tial zel a
 Nakinah chuan a hniak vaivut kha a phelh a, a hniak
 ang tak khan leiah chuan a siam leh ta a, tichuan
 Kungawrh pawh chu a lo dam fel leh ta a Kung-
 awrh dam hnu rei lo teah chuan Keimi tlangval nen
 khan an innei ta a, tin, an inneih atanga rei lo teah
 chuan Keimi tlangval khan an khaw lamah hruai ta a

An khua atanga hla vak lovah chuan lui lian tak
 hi a awm a, chu lui tui chu a lo lian phut mai a, dai
 kai mai rual a ni si lo va A tih ngaiha dang a awm
 si lo va, a tawpah chuan Keimi tlangval chuan, 'A
 ni lo ve, Sakeiah ka chung alg a, ka reiah vuan tlat
 la, ka bleuh karpui dawn che nia," a ti ta a Tichuan,
 Sakeiah onuan a chang ta a, Kungawrh chuan a

meiah chuan a vawntir a, 'Huk, huk, huk' a tui a
hleuhpui ta a. Chuan pitai thing phat hi a
hmu a, a hlan ta em em mu a, a theih towk chuan
a tlan haw a, thabarin Kungawrh pa mah chuan a
tlu lut a, a thidang ta a. Ina mite chuan, 'Eingge
ni ta ngai le!' an ti a, mak an ti a, an mangang a,
an han zawh leh engmah a sawi thei si lo va

"Buhtui hngang kha han tulh teh u khai," an ti a,
an han tulh thui a, a lo harh deuh chuan a han
sawi dawn a, "He, he, he, naufa chu, — he, he, he,"
a ti a, a la sawi thei ta lo va. "Buhtui kha han tulh
leh tah u," an ti a, an han tulh leh a, tichuan a lo
harh fel ta a, a hah te chu a lo dam Chiang ta a. "Eng
fakau nge i hmuh ni ngai le, han sawi teh le?" an ti
a. A han sawi ta a, 'I fa chu, i fa chuh! A pasal
kha Keimi a loni a, saw lai tui lian saw a rawn hleuh-
pui ta a, Sakeiah a chang a, Kungawrh chu a meiah
a vawntir a. A, ka hlauhzi chu, ka hlauhzi mai
chu! Ka sawi thei lo a ni, a tlanpui ta dawrh dawrh
mai a ni," a ti a. Chuveleh Kungawrh pa chu a
mangang leh ta em em mu a, a chhanchhuak tuin
mi a zawng leh ta vat vat mai a, "Ka Kungawrh
chhanchhuak thei apiang chuan man lovin an nei ang,"
a ti a. a zawng leh ta ruai mai a ni

An khaw tlangval huaisen Phawthira leh a nau
Hrangchala chuan, "Kemahnin kan unauvin kan la
chhuak thei ang," an ti a, kal an tum ta a. Kung-
awrh pa chuan zu leh sain a hrai puar teuh va,
funpui an er a, tichuan an kal ta a. Kungawrh te
awmna khua an va thlen chuan Kungawrh pasal chu
a lo ram vak a, a ram vah hlan chuan an va thleng
a. Kungawrh chuan a pasal a lo thleng mai ang tih

a hlau va, Phawthira leh Hrangchala chu zampherin rap-pui-chung-sangah a zial ta tlat a, a thukru ta a Nakin lawkah chuan Kungawrhı pasal chu a lo haw ta a A hnar a han len ruai ruai a, mihring rim, rim danglam deuh chu a hre ta a Kungawrhı hnenah chuan, "Hringmi rim nam rum rum," a han ti a, Kungawrhı chuan, "Keimah ka awm reng alawm," a tihsan ta mai a Mahse, a pasal chu a hawi vel ruai ruai reng mai a, Phawthira nau Hrangchala kha chu a thlaphang em em a, a hlau lutuk chu a mit-tui a tla ta thin a, chu mi far chu Keimi, Kungawrhı pasal chuan a hmu a, "Kungawrh hringmi nam rum rum, luaithli far fep fep," a ti leh a Ani Kungawrhı chuan, "Hei ka awm reng alawm, i duh leh mi ei ta che," a ti a, tichuan a ngawi leh ta a

A tukah chuan Keimi chuan Kungawrhı hnenah chuan, "A nih leh, zan sawm riakin ka ramvak dawn e, chaw fun rawh," a ti a, Kungawrhı chuan chaw chu a fun a, dai pawnah a va thep mai mai a A lo haw chuan Kungawrhı hnenah chuan, "Kungawrh, hringmi nam rum rum, luaithli far fep fep," a ti leh a Ani lah chuan, "Hei, keimah ka awm reng alawm, i duh leh mi ei ta che," a ti leh mai thin a, chutia a tih chuan a ngawi leh mai bawk thin a Chutiang chuan vawı hnih vawı thum Kungawrhı chu a tihder a, A va vah chhuah hlan apiang khan Phawthira leh Hrangchala chu ei turte a pe thin a, tin, an tlanbo theih dan turte an rel thin a

Tuk khat chu Kungawrhı pasal chuan, "Kungawrh, chaw mi han fun teh, zan khat riak lekın ka ram vak dawn e," a ti a Chutia a tih chuan zan

Kungawihī teho khan ram tuk khat an lo kal hman leh a A hel chhuah veleh chuan mei kawhin a um leh tangat ngat mai a, rei em em lovah chuana va um phak leh dawn ta mai a Tunah chuan engmah tieh leh tur an nei ta si lo va, an mangang ta viau mai a Phawthira chuan a tih dan tur a ngaituah ta a, Phawthira chuan, "A ni lo ve, he lai Phaipheng bulah hian ka lo chang ang a, kha lai kawng sirah khan biru rawh u," a ti ta ringawt mai a. A sawi ang chuan a lo cnang ta a, chemtum ringawt nen chuan, engmah dang nei hek lo Sakei (Keimi) chu a lo tlan a, an han inbei ta a, mahse, Phawthira chuan a sat hlum ta nge nge a Chuta tanga thui lo teah chuan riah hmun an khuar ta a, khua te pawh a lo tlai ta si a

An riahna lai chu Khuavang lamthuam thum a lo ni kher a, khua a lo thim veleh chuan Khuavangho chu an lo kal a, "Tu maw ka lamthuama riak?" an rawn ti a Phawthira chuan, "Phawthira leh Hrangchala, Phaipheng bula Kamkei lu kan tuk sawk sawk, kan sah sawk sawk" a lo ti a An riahna hmun hi a ralti tih an hriat avangin, an inven chbawh dawn a, Phawthira hian a veng hmasa a ni a Chutianga a lo chhan veleh khan Khuavangho chuan, 'Huai aw, huai aw,' an ti a, an tawh kirsan a Mahse, rei lo teah chuan an tih ngai bawkin, 'Tu maw ka lamthuama riak?' an rawn ti leh a, Phawthira chuan a chhan dan pangngain, "Phawthira leh Hrangchala, Phaipheng bula Kamkei lu kan tuk sawk sawk, kan sah sawk sawk," a lo ti leh a, tichuan, Khuavangho chuan, "Huai aw, huai aw," an ti a, an tawh kir leh dial dial thin a

a ti a Ani chuan, "Ni lo ve, khuta lei lama mihring leh Sakei in-um khuan chhan an ngai em mai a, ka nuh an tiza a ni," a ti a. A nupui chuan, "A nih leh, tanpui ta che," a ti a Tichuan, pathian chuan mihring hnenah chuan, "Kha, a um phak takngial dawn a che u, mei chi theh rawb u, mei chi," a zuk ti a Mei chi chu an han theh ta a, a ram kan chuan a kang ta duai duai mai a Keimin mei a nghah rem chhung chuan ram tuk khat an lo kal hman a. Mei a rem veleh chuan a huk a, mei kawhin a um leh ta chiam mai a, rei vak lovah chuan a um phak leh dawn ta mai a, chung lama pathian chuan, "Tui chi theh rawh u, tui chi," a zuk ti leh a, tichuan, tui chi chu a theh leh ta a, tui chuan a ram dapin a dap leh ta mai a Keimin tui a hel chhung chuan Kungawrh te chuan ram tuk khat an lo kal hman leh a A hel chhuah chuan hukin mei kawhin a um leh ta chiam mai a, rei vak lovah chuan a um phak leh dawn tep ta mai a, tah chuan chung lama mite chuan, "Kha, a um phak leh dawn takngial a che u, hling chi theh rawh u, hling chi," an zuk ti leh a Tichuan, hling chi chu an han theh a, a ram khahin a khat leh ta a, chu chu Keimi chuan a hel ta ngat ngat a, a hel chhuah chuan anni ho kha chuan ram tuk khat an lo kal hman leh a Mahse, hukin mei kawhin a han um leh ta ngar ngar a, rei lo teah chuan a um phak leh tep chu a ni ta mai a, tah chuan chung lama mite bawk chuan an zuk hrilh leh a, "Kha a um phak leh takngial dawn a che u, lung chi kha, lung chi kha," an zuk ti leh a, lung chi chu an han theh leh ta a. Tichuan lungpui chu a ram khahin a khat leh ta tat mai a Chu chu Keimi chuan a hel leh ta tauh tauh mai a, a hel chhuah chuan anni

Kungawrh: teho khan ram tuk khat an lo kal hman leh a A hel chhuah veleh chuan mei kawhin a um leh tangat ngat mai a, rei em em lovah chuana vi um phak leh dawn ti mai a Tunah chuan engmah theh leh tur an nei ta si lo va, an mangang ta viau mai a Phawthira chuan a tih dan tur a ngaituah ta a, Phawthira chuan, "A ni lo ve, he lai Phaipheng bulah hian ka lo chang ang a, kha lai kawng sirah khan biru rawh u," a ti ta ringawt mai a A sawi ang chuan a lo cnang ta a, chemtum ringawt nen chuan, engmah dang nei hek lo Sakei (Keimi) chu a lo tlan a, an han inbei ta a, mahse, Phawthira chuan a sat hlum ta nge nge a Chuta tanga thui lo teah chuan riah hmun an khuar ta a, khua te pawh a lo tlei ta si a

An riahna lai chu Khuavang lamthuam thum a lo ni kher a, khua a lo thim veleh chuan Khuavangho chu an lo kal a, "Tu maw ka lamthuama riak?" an rawn ti a Phawthira chuan, "Phawthira leh Hrangchala, Phaipheng bula Kamkei lu kan tuk sawk sawk, kan sah sawk sawk" a lo ti a An riahna hmun hi a ralti tih an briat avangin, an inven chbawk dawn a, Phawthira hian a veng hmasa a ni a Chutianga a lo chhan veleh khan Khuavangho chuan, "Huai aw, huai aw," an ti a, an tawlh kirsan a Mahse, rei lo teah chuan an tih ngai bawkin, 'Tu maw ka lamthuama riak?' an rawn ti leh a, Phawthira chuan a chhan dan pangngain, "Phawthira leh Hrangchala, Phaipheng bula Kamkei lu kan tuk sawk sawk, kan sah sawk sawk," a lo ti leh a, tichuan, Khuavangho chuan, "Huai aw, huai aw," an ti a, an tawlh kir leh dial dial thin a

a ti a Ani chuan, "Ni lo ve, khuta lei lama mihring leh Sakei in-um khuan chhan an ngai em mai a, ka nuh an tiza a ni," a ti a A nupui chuan, "A nih leh, tanpui ta che," a ti a Tichuan, pathian chuan mihring hnenah chuan, "Kha, a um phak takngial dawn a che u, mei chi theh rawh u, mei chi," a zuk ti a Mei chi chu an han theh ta a, a ram kan chuan a kang ta duai duai mai a Keimiin mei a nghah rem chhung chuan ram tuk khat an lo kal hman a Mei a rem veleh chuan a huk a, mei kawhin a um leh ta chiam mai a, rei vak lovah chuan a um phak leh dawn ta mai a, chung lama pathian chuan, "Tui chi theh rawh u, tui chi," a zuk ti leh a, tichuan, tui chi chu a theh leh ta a, tui chuan a ram dapin a dap leh ta mai a Keimiin tui a hel chhung chuan Kungawrh te chuan ram tuk khat an lo kal hman leh a A hel chhuah chuan hukin mei kawhin a um leh ta chiam mai a, rei vak lovah chuan a um phak leh dawn tep ta mai a, tah chuan chung lama mite chuan, "Kha, a um phak leh dawn takngial a che u, hling chi theh rawh u, hling chi," an zuk ti leh a Tichuan, hling chi chu an han theh a, a ram khahin a khat leh ta a, chu chu Keimi chuan a hel ta ngat ngat a, a hel chhuah chuan anni ho kha chuan ram tuk khat an lo kal hman leh a Mahse, hukin mei kawhin a han um leh ta ngar ngar a, rei lo teah chuan a um phak leh tep chu a ni ta mai a, tah chuan chung lama mite bawh chuan an zuk huih leh a, "Kha a um phak leh takngial dawn a che u, lung chi kha, lung chi kha," an zuk ti leh a, lung chi chu an han theh leh ta a Tichuan lungpui chu a ram khahin a khat leh ta tat mai a Chu chu Keimi chuan a hel leh ta tauh tauh mai a, a hel chhuah chuan anni

Phawthira leh Hiangchala chu an zuk lut a, 'Ka Kungawrhi min chhuah rawh u, min chhuah loh chuan ka samkhuih ka thlak ang,' a han ti a, Khuavanghlo chuan, "Nanga Kungawrhi leh Aawrhlovi pawh kan hre lo ve, i duh leh i samkhuih chu thlak la ti nia," an ti a Phawthira chuan a samkhuih chu a han thlak a an khua chu thler khat a min ta a 'Ka Kungawrhi min chhuah rawh u, min chhuah loh chuan ka dawhkilh ka thlak ang e,' a han ti leh a Anni pawh chuan an tih ngai bawkin, "Nanga Kungawrhi leh Aawrhlovi pawh kan hre lo ve, i duh leh i dawhkilh chu thlak la ti nia," an ti leh mai a A dawhkilh chu a han thlak a, an khaw thler khat dang chu a min zo leh ta a Tah chuan an khuate chuan, "Hetu chuan kan min zo mai dawn alawm, pe rawh u khai," an ti a An lal fanu chu an han ti vai a, an han pe a, mahse, Phawthira chuan, "Hei hi chu a ni lo" a ti a, bang thlang den nan a hmang ta mai a, 'Ka Kungawrhi min chhuah rawh u, min chhuah loh chuan ka diar ka thlak ang e,' a ti a Anniho lah chuan, "Nanga Kungawrhi leh Aawrhlovi pawh kan hre lo ve, i duh leh i diar chu thlak la ti nia," an ti ti lon ta mai a Chutah chuan an khuate chuan, "Chhuah mai rawh u, kan min zo takngial dawn alawm," an ti a, tichuan, Kungawrhi chu a punin belmang an chulh a, an chhuah a, Phawthira chuan a chalah chil a hnawm a, a han hru fai a, "Hei ngei hi a nih hi," a ti a, an la ta a

Chu mi khua atang chuan Kawihruhi hi lei chung lamah a zam kai chho va, chutah chuan an lawn kai chho dawn ta a Kungawrhi leh Hiangchala chu an hmasa a, a hnuhnung berah Phawthira chu a lawn

a, tichuan an han lawn an han lawn a, Kungawrhı leh Hrangchala chu an chhuak chauh va, Hrangchala chuan kawıhrui chu a sat chat ta mai a, a hnubnung bera lawn Phawthira chu a tla thla ta a, a tang ta a

Hrangchala leh Kungawrhı chu an kal ta a, nakinah chuan Kungawrhı pa hnen chu an thleng ta a In an thlen chuan an inneihna tur chu Kungawrhı pa chuan a buatsah ta a. Tichuan ropui takin an innei a, Kungawrhı nu leh pa chu an tar tawh bawk a, an lal ai an laltir ta a Kungawrhı leh Hrangchala chu lalah an thu ta a

Phawthira erawh kha chu a tan chhuah lehna mai a awm loh avangin, tih ngaihna dang a awm ta rih si lo va, nupui te a nei ve ta mai a Tin, kawı a tuh leh a, chu mi lo zam chhuah hun chu a nghak ta a ni Nikhua a lo rei a, fa pahni pathum a lo nei ve hman a, a kawı tuh chu a zam zel a, a lo zam chhuak leh ve ta a ni Chutia kawıhrui a lo zam chhuah ve-leh chuan haw chhuah chhoh a tum ve leh ta a Kawıhrui chuan a han lawn lung lung thin a, a fate chuan, "Ka pa, khawiahnge i kal dawn? Ka lawn ve duh, min lo nghak rawh," an ti thin a An ko chhuk leh thin a Nakinah chuan Artui a chhum sak a, "Artui hmin hma hi chuan min ko suh u," a ti a, a lawn leh ta a Mahse, rei lo teah artui chu a Hmin a, "Ka pa, lo chhuk rawh, artui a hmin e," an ti a, an ko thla leh ta a A leh pekah chuan Chi-rawt-lung a chhum sak leh a, "He mi hmin hma loh chuan mi ko suh ang che u," a ti a, an thil chhum chu an han hawh thin a, a la sak tlat fo mai a, tichuan, a lawn chhuahsan thei ta a.

A lawn chhuah veleh chuan Phawthira chu Kungawrhi pa khuaah chuan a kal vang vang mai a A va thlen chuan Kungawhi te nupa chuan khuang an lo chaw a, khuang chungah chuan an nupa chu an an lo chuang a, Phawthira chuan khuang chung a an chuang lai chu Hrangchala kha bung thum laiah a han sat chhum ta mai a Mipute chuan, "E e e, engatinge kan lal a rawn thah tak mai, man ula ti-hlum ve nghal rawh u," an ti a, an man ta a Phawthira chuan, "E, mi that rih suh u, ka han sawi ve ang e," a ti a Mite chuan, "A ni tak e, sawi tur a neih chuan han sawi ve ang hming," an ti a An han sawitir ta a

"He Kungawrhi hi a pasal hnen atanga kan lak chhuah hian min rawn um ta a, mei chi te, tur chi te, hling chi te, lung chi te kan theh a, kan dan zel pawhin kan dang zo lo va, a tawpah chuan min rawn um phak ta a Tih ngaihna dang a awm tawh si lo va, Phaipheng bulah ka lo chang a, nasa taka kan inbeih hnuin ka sat hlum ta a Tin, zana kan riahna chu Khuavang lamthuam a lo ni a, an lo kal apiang chuan, 'Tu maw ka lamthuama riak?' an rawn ti thin a, kei chuan, 'Phawthira leh Hrangchala, Phaipheng bula Kamkei lu kan tuk sawk sawk, kan sah sawk sawk,' ka lo ti thin a, ka ven chung zawng chuan an lo kal ngam ngai lo va Mahse, ka mut a lo chhuak ta a, Hrangchala hi ka ventir ve a, kamut-hih hlanin Khuavangho chu a lo laktir ta ta mai a, Khuavangho an lo kal chuan mi kai tho vat ang che, ka thawh theih loh leh ka hnarah tulthir lingin hawh ang che, ka tih pawhin mi kai tho si lo va, tichuan Khuavangho chu a lo laktir a, lei hnuai khuaah an

kal bopui ta a ni An kal bopuina lei hnuai khuaah chuan kan luhkhung a, min chhuah leh turin theih-tawpin kan bei a, ka samkhuih te, ka dawhkilh te, ka diar te ka thlak a, an khua ka timin zel a, ka timin zo takngial dawnin an hria a, min chhuah leh ta a Tichuan kan lo haw dawn a, kawı hrui-ah kan lawn a, a hnuhnung berah ka lawn a, he Hrangchala hian Kungawrhı nena an lawn chhuah veleh kawı hrui chu a sat chat ta mai a, kei chu Khuavangho khuaah chuan ka tla thla leh ta a, tihngaihna dang awm ta sı hek lo, nupui te ka nei a, tin, a hranpain kawı ka tuh leh ta a, chu mi kawı hrui chu a zam kai veleh tunah hian ka lo chhuak thei ve ta chauh a nih hi Chuvangin Kungawrhı hi ka chhan chhuah a ni a, keima nupui tur ngei hi a ni a, he kan misualpa Hrangchala avang hian nei thei lovin ka awm ta a ni Ka nupui tur min neih khaih a, hetiang hian an lo awm ta a nih hi Thirrim lo thei leh that lo thei ka ni hleinem," tın a han sawı ve ta a

Khuua miteleh Kungawrhı nu leh pa ngei pawh chuan "Chuti a nih chuan zu ni tak a—" an ti a, an thiam ta a, tichuan, Phawt'ıra chuan Kungawrhı chu a nei ve leh ta zawk a, lal-ah chuan an awm dun ta zawk a ni.

(A tawp ta)

HLUANCHHINGA

Hman lai hian thliarkar ram pakhatah hian nupa anawm a. Anmahni chu upa lam an ni tawh a, mahse, fa pakhat mah an nei hauh lo mai a, an tan fa neih pawh a beiseiawm tawh lo va, Anmahni chu an ni pa thu-ah chuan an lungawi dun hle a, inphunni leh inhnialoa runthlak tak pawh an nei ngai lo va, an inhau ngai lo a ni ber mai. Mite hian "Fa pawh ni thei dun si lo che u, inthen ula, nupui pasil ding nei ve ve ta ula, fate pawh in nei thei ve ve zawk ang a, a tha zawk ang chu mawle, Fate hi kan inhring nun leh lawmnate tifankimtu an ni asin mawle," thu sawi thin mah sela, an beng a lut lo em em a, inthen lam thu chu an ngathla duh lo viau thin a. "Pathian sam suih sa kan inthen lo vang. Fa te zawng kan awt em em tih zawng tuma hah rual a ni lo va mahsela, kan chan tawka Pathian runtah hian kan vailem lo ve," an ti mai thin a. Chutianga lungawi tak ieng chuan anawm a, fa neih te pawh chu beiseiawm tawh lo hial khawp chuan an lo upa ta a ni.

Anmahni chu lo nei mi an ni a, an iether em em lo va, an hausa em em bawk hlei lo va. An chan tawkah chuan an lungawi em em zelin a lang a, hna te hi taima takin an thawk ieng mai a. Anmahni lah chu an hrisel viau bawk si a, mi hriatein ean leh tuma awh em em an ni hlei lo va, andi nupa pawh chuan tumah an awtin tu nun mah nei la an ti bik bawk hek lo va, an titi tui ber leh an nunni tifankim lo bera an hriat chu an fa neih loh thu chu a ni ber fo va. "Fapa pakhat tal leh kan tar chawm atan leh kan lam leh hnam rawngbawl tur hian hah nei ve ni ila chuan kan lawm a kim tur hi" an ti ber fo va.

An nupa chuan sakhaw ngaihsak mi tak an ni ve ve a, khawngaina leh hmangaihna te hi an nei em em mai a An hnam dana sakhaw ngaihsakna chu thil pakat mah an hmaih theih ngai reng reng lo va, an thenawm khaw-vengte pawh hian "He mite nupa hi chu an felin an tha mang em em e" tih huai huai an ni a An awm ngai leh an tih dan pangngai, thenawm khawveng mirethei zawkte chung a thatnate chu eng lai maha ning lovin an ti reng fo thin a

Hnathawh hun lai chuan an nupa hian lo lamah ni tin an feh dun thin a An lo chu luipui hnaih deuh, lui hian em em mang si lo kamah hian a ni a An lo chanve chu lui kam zawl a ni a, lei an let a, a chanve dang erawh chu vaukam awih pang, awih lutuk lo a ni a, lei let angin an siam tho va, chu chu an kumkhaw lo a ni a Buh chu anmahni hawp khawp ngawt chu an lo chanve aia te zawk mahah pawh chuan a thar thei em em a, tichuan a hmun zau zawkah chuan an duh ang ang, buh pawh, thil dang pawh hlawka an hriat apiang mai hi an ching thin a, an intodelh em em mai a

Ni khat chu an nupia an feh chu chawfak hun lai hian chaw fak turin thlamah an awm a, chaw ei hma chuan an han thu hah chawl a, a nupui chuan 'Ka beng chhe ri emaw ni le? nau tap ri ni awm tak ka hria e' i hre ve lo maw?" a han ti a, a pasal chu a han zawt a A pasal chuan "Kan lo ri-te leh kan rala mite sawn nau an hruai emaw chu ni le?" a ti mai a, a ngaihsak mang lo va A nupui chuan "Chu, ngaihlia tha teh, a lo hna deuh deuhvin ka hria e" a ti a. Chutia an sawi lai chuan nau tap ang chu

a reh leh ta a Anmahni chu thlam atang chuan lui lam hawi chuan an thu a Chaw ei an han tum veleleh chuan a nupui chuan, "En teh, saw, tuin em chhia emaw ni, tuin arawn len riau riau mai,"

"Engah emaw a tha awm e, va la teli," a ti a, a pasal chu a han tir a Mahse a pasal chuan, "A, ka la duh lo ve, eng atan mah hmanna a awm vak lo vang, ti rawh, chaw chu ei ıla a ni mai," a ti a Chaw chu an han ei dawn chauh va, nausen tap chu an hre leh ta a, lui mawng lam deuh ni chuan an hre ta thung a A nupui chuan, "Thingrem chhia emaw kan tih chhungah khan naute a awm a ni ang ti rawh, i um ang khai i en fiah ang," a ti a A pasal pawh chuan 'a ni mai awm mang tak e' tihna ilru a nei a, vau kamah chuan an um ta tauh tauh mai a, kawı khat lai an um a, a zawn an thlen chuan a pasal chuan tui chu a va hleuh va, thingrem chu a va hnuk chhuak a, nausen duhawm deuh mai, mipa hi a lo awm a, buhpawlah ngawt hian a lo mu a

An nupa chuan mak an ti em em mai a, an han ngaihtuah pawhin a ngaihna an hre thei lo va "Min an hmelmate fa an ru ang a, heti hian tui an len hotir a ni ang," an ti deuh ber a A cnang leh, "Ram-huai fa a ni ang e," an han ti mai mai thin a A nupui chuan "Pathianin kan fa atan min pek a ni ang e" ti hian tum'a hnena sawı lovin lo lamah hian i enkawl hian ang khai, a len deuh hunah 'fahrah kan chawm a nih hi' kan ti mai dawn nia" a ti a A pasal chuan "Ni lo ve, mi'n min hre lo chuang lo vang, nausen i duh em avangin chutiingin i rawt rawk a ni a, a dik lo a ni. Tunah hian ia lamah haw-pui thuai

ila, a neitu kan zawng ang a, kan zawt chhuak vek tur a ni, kan chhar dan te kan sawi vek ang a, fa hloh te an awm chuan an lawm dawn em asin A neitu ngei kan hmuh leh chuan kan pe leh tur a ni, Tumahin ka fa a ni an tih loh chuan Pathian min pekah kan ngai ang a, kan fa atan kan nei ang a, theihtawpin kan enkawl tur a ni" a ti a A nupui chuan "A ni e, i sawi ang chu a diki a tha a ni, nausen hi ka duh em avangin ka han ti mai a ni e. A neitu ngei chu zawh chhuah kan tum tur a ni, kan hmuh loh leh i sawi ang chuan kan nei mai ang chu a ti a

Tichuan nausen chu an hawn ta a An khua te zawng zawng chu nausen hloh an awm emaw tin an zawt chhuak ta vek a, an khaw thenawmte pawh an zawt chhuak vek baw a, mahse ka fa a ni ti chu tumah an awm ta lo va, hriattirna te pawh rei fe chu an chhuah baw si a. Chatia a lamru awm ta lo chu a tawp ah chuan an fa atan an nei ta a, an lawm em em mai a, an thenawmte pawh chuan an lawmpui em em theuh mai a An duzt em em mai a, an theihtawpin ngun takin an enkawl a, an hlimpui em em thin a. Tin, Pathian ruat ngei nia an rin avang leh mi tam tak aia la ropui tur nia an rin baw avangin a hming atan chuan 'Hluanchhinga' an sa a

A lo thang lian deuh deuh va, a lo fel em em zel a, lehka te an zirtir a, a thiam thei viau mai a, nau-pang fel leh fng tak mai a lo ni ta a. "Mite pawhin he nau hi chu eng ang takin la puitling ang maw" tih huai huai a ni a, an nupa chuan an chhuang em em mai a, tun hira lama an fa awb thinzia te leh an

tan fa nei h te a beiseiawm tawh lohzia te an ngaihtuah
chang chuan an lawm lutuk chuan chuh buaitu leh
chhuh leh maitu an lo awm leh mai ang tih te pawh
chu an hlau rum rum thin a

Zan khat chu an nupa chuan mumang in-ang tak
mai ah mang ve ve a, chu mi an mang chu hei hi a
ni a' Putar pui mai hian, "He in fa hi khi lai lui
hmar hla tak maia nupa rethei em em mai fa a ni a
An retheih avangin anmahni pawh an inchawm zo lo
hi a ni ngawt tawh mai a, chutih nak alai chuan la
hi an nei leh ta nghal si a Fa an han nei chuan an
lungngaihna leh manganna chu a tizual ta a An fa
hi an lainat si a, tin, a chawmna thla tawh nei dawnin
an inhre si lo va Ar fa chu nasa tak rual-awt leh
rethein a lo sei lian ang a, anmahni ang pherh hiep
chuan a lo la awm ang tih an hlau va Chutichuan
anni nupa chu thir-tumah an intawn belhbwam tlai
a, an fa hi thingremah an khung a, tui an lentu ta a
'Tihian Pathianin rem a tih leh thi horal mai sela,
tin, kan ram leh hnam rawngbawl tura ruat a nih
chuan tun emaw an chhar ang a, keini hnen aia ni-
hlawhna hmunah an dah ang chu' an ti a, anmahni
chu turah chuan an zuang thla dun a, an thi dun ta a
Tin, Pathianin nangni nupa rual-awhna hi a hira a,
Pathian mit hmuhah pawh in thaina leh in felna te
hriatin a awm bawh avangin in tan a ruat a, in kuta
sei lian turin a rawn pe ta che u a ni A hnenah
hian Pathianin malsawmna a pe dawn a, a finna leh
a felna te avangin in ram a lo la thawveng ang a,
nang ni nupa pawh hi in la nihlawh em en dawn a
ni," tun a lo hrilh ve ve a An mang chu mik an

tı dun hle mai a, chuta tang chuan an ngaih chu a
ngam ta a, an fapa a lo than len hian chu an nghak-
hlel em em mai a

Tichuan Hluanchhinga chu a lo thang hian a,
rawlthar zet chauh a la nih lain an ramah chuan
chuan manganna ropui tak a lo thleng ta a An ram
kianga lal ropui tak pakhat chuan Hluanchhinga te
awmna lal hnenah chuan heti hian a rawn ti a, — “Kan
ramah hian ruahtui a tlak tlem luattuk avangin kum
tin kan tam reng reng mai a, nangni ramah lem, ruahtui
in duh tawkin a tla bik si a, in ram anga kan
rama ruahtui tla tam ve deuh tura min sem ve loh
chuan kan rawn run ang che u a, in ram kan luah
vek ang a, kan hnawt chhuik vek ang che u,” a rawn
ti ta tlat mai a Lal leh upate chu an mangang em
em mai a, — “Engtinngan kan tih dawn ni le aw! Indo
mah ila, kan ngam dawn si lo va,” an ti a, an ukhap
thlu reng mai a “A tih ngaihna hria chu awm sela,
kan rama ni ropui pathumnaah kan dah ang,” tın
an sorkai chuan thu an puang ta a Chu chu Hluan-
chhinga chuan a lo hriat velel lal leh upateho hnenah
chuan a kal a, a va hrih a, “An ramah hmar thli,
thli ro a tam lutuk a, chhim lam tuisinriata chhum
lo chnuakin a thleng ve thei lo alawm Chuvangin,
an ram hmar lampang zawng zawnga thli-dal mel
nga leh a chanve-a sanga theu turin hrih ula, tichuan
ruahtui chu kan pe ve mai ang che u ti ta che u,” a
ti a Lal leh upahote chuan, “A ni dawn tak e,” an
ti a, an lawm em em mai a, an kianga lal ropui hnen-
ah chuan thu an thawn a, “In ram hmar lampangah
thli-dal mel nga leh a chanve-a sangin theu zet ula,

tichuan ruahui pe tur che uin chhum kan rawn ti ve ang Chuti lo zawng in ram hmar thlin a lo chhem let zel ang a, chhum a lo thleng thei lo vang," an ti ta a.

Chutichuan chu lal ropui leh a upate chu an dang ta hle mai a Thlidal mel nga leh a chanvea sang, an ram hmar lam pang zawng zawnga siam chu an zuam si lo va, indo lohvah a tlak ta a

Tin, a nakin kum li kum nga hnu laiah chuan chu lal ropui chuan indo theihna tur chhuanlam dang a rawn siam leh ta a "In ram hi thliarkar a ni a, in hnen ata hi pur engkim kan chaw fo mai si a, tuisinriat chunga pur rawn chaw fo mai hi a haisa lutuk a ni, (Tun lai angin lawng tha a la awm si lo va) chuangin kan inkai tuisinriat hi tikan chat vek rawh u, chuti lo chu in ram kan rawn chhuhsak ang che u a, kan rawn hnawt chhuak vek ang che u," a rawn ti leh ta a An lal upate chu an mangang leh ta em em mai a, an mangan tawpa tihngaihna an hriat tawh loh hnu chuan tlangval Hluanchhinga bawh ka an rawn leh ta a Ani chuan 'He tuisinriata lui luang lut zawng zawng hi a hnar chhu kang chat hmusa vek tuiin hrih ula, 'enu tichuan keini chuar he tuisinriat hi kan thal hul rul mai ang chu' tuiin hrih ta che u," a lo ti leh a, chutichuan lal leh upa te chuan 'a ni dawn tak e' an ti a, an lawm leh ta em em mai a Tichuan an kianga lal ropui tak hnenah chuan "Kan inkara tuisinriat tihkang hi kan hnial lo ve, amaherawhchu, he tuisinriat lui lo luang lut zawng zawng hi a hnar lo chhu kang chat hmusa vek zet ula, tichuan keini pawhin he tuisinriat hi kan

thal hul rul mal ang chu" tui an thawn let leh ta a
 Chu lai ropui leh a upate chuan chu tui finriata lui
 luang lut zawng zawng hnar han chhut kang chah
 vek mai chu tih rual nui an hre si lo va, an dang
 leh ta a, an indo thei leh ta lo va 'He mite hi an
 fang em a, indo mah ila ngam pawh kan ngain hial
 lo zawk mai thei asin" an ti a, an ngawi hlen ta a

Tin, Hluanchhinga kha chu a tlangval zet tih
 atang chuan an rama mi ropui pathumnaah an dah
 ta a, rorel pawl zingah chuan a tel ve ta a A fin
 avangin an ram leh hnam tan a tang kai em em mai
 a, Amah avangin an hnamin thil engkimah hma a
 lo sawn pnah em em mai a, an thawven phah ta em
 em mai a, a lo upat deuh hnu chuan lai bet tih loh-
 vah chuan hming ropui ber an pe ta a. A nu leh a
 pa pawh khan tarkunin an dampui a, an hlim em em
 zel a, an that ngain thenawm khawveng te chungah
 te chuan ah tha reng zel a ni an tia lawm.

(A tawp ta).

BUNG II

NULA LEH TLANGVAL INDUHNA THU

LALTHERI LEH CHALTHANGA

Laltheri hi Lalsavunga tanu a ni a, an nuti ipa ber chu
 Lalphunga a ni a. A pain a thihean a nuti te chu a in ding
 vek tawh a, tichuan an khua chu a na n a chauh chuan in awp a
 a. An knuath chuan pathlawi pathat Chalthanga a w m a chu
 chuan thian pakhat hla phuah thian tak Chawnthawm a ni a.
 Laltheri chuan Chalthanga chuan a nguzawng em em mai thin a
 a feh tui te hi a ipa hreuh a chelch a an in dm a awp leh dei
 mai thin a. Mahse Chalthanga chuan Lal a nu awng a ni a
 zawng ve ngam lo va, engam mah a tih nu lo va. Nuh a
 Laltheri'n chuti taka a a nu hawm em awng leh a hla hla hla
 duhzia a lantir fo awng chuan nikhua a lo lei de h chuan Chalt
 thanga pawh chu a lo insan zo ta bik lo va a tiwpih chuan in
 inngai ta a.

Tichuan, nakin deuhvah chuan an ungah chu a lo thant ne
 ta a, chu chu Laltheri nuti te chuan an lo hrit chuan in h
 ta em em mai a. An khua atang chuan Chalthanga chuan
 hnawtchhuak ta a, a nupui leh a fate nen chuan in chhu a
 a. Hnawhchhuah mu piwh chu in duh tawh te lo va thah in
 lo duh leh ta a. Chutichuan, mi an um zutir tui knaw a
 zu inpuia chuti that tur chuan a ti a. An va um ph a chu a
 an chelch ta a, "Khai Chalthang a pem dawn ta si a khawp h
 hian zu kan zuk rih ang che," an ti a, an chelch a ni a. An
 rilru leh an tum chu Chalthanga chuan a hre deuh va tih phang
 tak leh ngaih tha lo tak chung chuan khawperah chuan an lut ta
 a. Zu chu an han siam ta a, khawn turin in hia nuatsah dian
 a, "Khai le, nang kal turah han khawn hmasa riwh khai in ti
 a, an han khawntir ta a. A zu klawn lu chu Lal chhahluah,
 that tura an tirh, Pawi tlangval chuan a tukluah ah lung hian k
 in hreipuin a chek hlum ta a ni. An a vi dan chuan netir di it
 tura mi an um zutir leh hialna chuan hi chu Chalthanga khan
 a kal chhuah dawn khan a lunglen turzia leh a ngah enzia
 hlain a phuah a -

*"Chang-se-lia i hman hrualhrui an ban,
Lamsai an vel a, tinkim ka dawn,
(hawngpu ngaih lai ka bang thiam lo ve,"*

i han ti ta a Chu chu Lalheri nutate khon an hriattin an thui
ur a zual ta a ni an ti

An innzaih a lo puan hian chuan Lalthe i chuan nau a lo pa
tawh a, a tlangvalpa Chalthanga an hnawh chhuah atang khan lung
lengin awm ngaihna a hre tawh mang lo va, a za a za tan tawh a
Cher pawh a incher tawh lo va, a sam te pawh a lo thlah hnuang
tawh a, Lalheri hian a tirah chuan a tlangval pa an thah hi a
lo hre lo va, mahse, rei lo te hnuah chuan chhihhlawh nula
pakhat chuan Laltheri hnenah chuan "Chalthanga chanchin
i hre tawh em?" a ti a Laltheri chuan "Hre hleinem" a
ti a Chhihhlawh nula chuan "Khawperah khuan an that asin
i ti ti mai a Chuveleh chuan Laltheri chuan a puan te a paih
a, kawr pawh ha lovin ruak ngat mai chuan khawlah chuan i
tlan vel ta ruai mai a Mite chuan chutia Laltheri a awm ta mi
chu an hmuh chuan i a ta emaw an ti a, mak an ti em em mai a

Chu thil rapthlak tak leh khawngaihthlak tak a hriat atang
chuan chw a ei thei ta hek lo va, puan lah a sin duh ta bawh
hek lo va, ruak ngat mai chuan i khawsa ta a A nu chuan
'Chemte, i puan silh rawh khai, a mawi lo em mai" a han ti a,
Ani chuan

*"Ka nu, ka nemte puan ka chawi lo vang,
Ka di Thingdanga zalra mah,
Chhumhlel tual daiah,"*

a ti mai i, engmah tih zai a rel thei ta reng reng lo mai a ni
Tichuan khaw chhunga mihring zinga awm pawh chu nuam a ti
ta lo va, a tlanbo ta daih mai a, mahse nithum lai hnuah chuan
a riltam lutuk chu a chau ta a, chul thum thlam ramah a lo mu
reng mai a Khuja mite khan a ngaihna an hre lo va, khaw
tlangin a i zawng ta chiam a, chutia thlam rama a awm chu an
zuk hmu a, a lo chui tawh hle mai a, biak pawh a biak theih
tawh meah loh va a zawi reng mai a, tichuan artui te an pe a, an
paw haw ta a A tlangvalpa thianpa Darhmingtuala (Chhawn-

thanga an tih tak) inah chuan an paw lut ti a, tichuan zawi
zawin a lo harh chhuak leh ta a, mahse puan chu a li silh duh
ta chuang lo va, ruak chuana la khawsa ta fo mai a ni

A lunglong chuan engmah tih zai a rel tiwh lo va, chiw
pawh a ei duh lo va, zu ngawt mai hi chawah a ring ti a. Chalh-
thanga ringawt hi a sawi a sawi mai thin a. A thinte pawh a
lo chhe ta zawk a, engmahin a tihlungawi theih baw lo va, a
kawmngelh theih biwk hek loh, 'Chalthanga ringawt hiin a
rilru a tih-nawm thoeh a ni. Chhawnthanga pawh hna a thawh
tir thei lo va, nileng lengin a kiangah a awmtir i, min i huit
zawng an sawi palhte pawh ani chauh hian a tih-lungawi din a
thiam a ni. Chhawnthanga hian hla te a phuah sak a, hetingit
hian a phuah sak a,—

*"Kei ka zuapa lung a mawl e, doral ne i lo,
Chhaktiang ral hman tiandar ang chhai lovin,
Ka lungdi aw chawngsai ang sat e," tun*

Tin, heti te hian a ti baw a,—

*"An hril Rih li kamah zuk ngir ila,
Thangdang rauthla'n ralan min au ve,"*

te a ti a, tin, a tiangvalpa chu lo tho leh thei se a ti khawp a,
heti hian a ti baw a

*"Chalthang tho la, hmarah lenbuang a par va tlan u,
Chhum thli lengin a rawn chhem e, a tang vawr sauvin,
Tap tap tang e, Saikhaw nihlap, Ruallung zo daiah,"*

Tin — 'Hmarah lenbuang va tinrengin a par a tian

*Chalthang rauthla'n run in hlam sawm a vel ngam
A hraite chawi awih lai nuam ve maw," [lo ve*

a ti a. Hetih hian chuan a naupai chu a lo hing tiwh a, mipa tak
a ni a. Chalthanga khan hmu se a tih thu leh a thlarau pawh chuan
kan in chu a rawn tlawh ngam tawh awm si lo va, a tihna a ni

A fa chu a han en hian a khawngaih em em mai a a lung
tichhe zualtu chu a lo ni a, a tahpui a tahpui mai thin a, -

*"A ngur hraichawi tinkim in dawn lo ve,
Chhuahltang mawia Thangdang thlunglu,
Huwikten in ban e,"*

ti tein a tap thin a ni. A fa a neih chinah hian chuar hna te

pawh a thawh duh ta a puante a sinin kawrte pawh a lo ha duh ta
a Nakirah chuan thing phur turin a va chhuak a, a tlangvalpa lu
an tarna Sasaw thingah chuan Thereng hi a lo hram vang yang
mai a, a kal lai chu a ding chawt a, a lungleng chu a tap leh ta a,—

"Suanglung hmingthang thing Sasua lelepa'n,

Chhunrawl lovin Thangdang rauth'a,

Daite n a awi e,"

a ti a, a tap hawng leh ta ngawt mai a

Tin, Chalthanga kha a nutapa Lalphunga te thua thah kha
a ni a Tichuan Lalphunga pawh chu rei dam lovin a thi ve ta
thuai a A thih dawn chuan Lalphunga chuan Laltheri chu a chah
a, an fainu rei chhun a nih avangin a ngai deuh a ni awm a,
"Laltheri kha lo zin teh se, ka thi dawn e," a ti a Laltheri
chuan 'Enga mahni makpa te that nge a ni teh reng thir
pawh a thieng reng lo vang, kal pawh ka kal hek lo vang" a ti
a Chuthu chu an va hril leh a, chu mi a lo hriat chuan Lal-
phunga chuan thil tusual tih a inhria a, a inchhir em em mai a,
mahse engmah a tih theih tawh si loh va, a chhungteho chu
thu-ro a chhiah ta hial a, 'Kha thilah khin thil dik lo tak kan
lo ti ta a ni a, ka thi dawn ta a ni,— tun hnu zawng kan fiten
emaw, kan farnuten emaw tlangval ngain lo sual mah se kha-
tiang kha chuanrawn ti ngai suh ang che u,' a ti a, a thi ta a
ni an ti Chuta chin chu Sailo lalte pawhin chu ti em em a
tih chu an sim deuh ni awma sawi a ni

Tin, Laltheri hian a fapa chu lian thui thui se a ti em em
mai a, chu chu a pa thattute chung a phuba la atan a duh vang
a ni an ti a A lo len deuhva khawlai lung thei a nih tan vel
laite chuan Laltheri chuan, 'Taite, lo kal teh, i pa thattute lu i
zo ve dawn tawh em?" a ti a, maite hi a chawin a chawin
thim an ti A pa thattu tak kha Chhiahhlawh tlangval Pawi a ni
a, chuangin, an khuaa Pawi-ho chu Laltheri fa a lo len tak tak
hmam an khua ata chu an pem zo ta vek a ni an ti

LALTHERI Lalchawngpuin (Sailo)

CHHAWNTHANGA Darhmingtuala

CHALTHANGA Pawi

(A tawp ta)

TUALVUNGI LEH ZAWLPALA

Hman lai hian tlangval hmeltha tak mai leh nula hmeltha tak mai hi an inner a, a mipa hning chu Zawlpala a ni a, a hmel chhe hming chu Tualvungi a ni a. An induh em em mai a iei vak pawh an la inner lo va, luhkapiuah hui an inhuik en i in chutih lai chu Phunthi, vai lalpa zin veivak hui a va hnu a Tualvungi chu tha a ti ta viau mai a, a han zawi ta i 'chi i nupui nge i farnu?' a han ti a. Zawlpala chuan a chhurn alet ah, "Ka farnu a nih hi," a han ti ta a. Tah chuan Phunthi chuan "A nih leh, ka n i ang i a muthengzang i tih ang" a ti ta a. Zawlpala chuan nei zo tak tiki a rin loh avangin hiet hian a ti a. Sial—Ka bin leh ki thawnmaw! kima thiun tur. Thu—Ka thuamban uai thak. Chem—Ki bang kithkima thah tur, Puan—Ka tlangban uai thak a ti a. Chuhung chu thin zova a rin loh avangin a huing lu duima siwah i ung a. Mahse, Phunthi chuan "A nih leh ka rawn nei ang e" a ti mai a. A tirah pawh chuan "Ka tifi a ni ka nupui a ni e ti leh mai sela, tha tur a ni a, mahse a ti si lo va.

Tichuan, Phunthi chu a hawng , a va mawtsuh ti a ni si deuh man a khuate nen chuan a lo thawk ta a. K lha i ta taka an lo kal chu Tualvungi chuan a lo nmu i a thlaphang a

*"A saw rala changtui rala,
Changstal saw zawng rawn kai e
Tahpuan saw zawng ra va khat e,
A rai e lo ti ang che,
Ka di e Zawlpala e"*

a ti a. Zawlpala chuan eng maw ti tun fawng thlaphang a ni e tun a ngen a ni deuh ber a. Zawlpala lah chuan eng uai maw tihngaihna a hr tawn lo emaw ni daw a ni i thlaphang a ni si a, Tualvungi man tur chu an pe ta mawh mawh mawh si a sial lah chu a ban leh a thawnmaw! ziwiz ziwiz chuan a han thlung kim ta fur mai a. Chem chuan bang h chuan a ni thiat leh mawh mawh a, a bang kalm kim chuan an thut khat lah ta a. Puan chu tlangban h chuan a ni bang a ni bang a, a tawpah chuan langban pawh chu a thak la ta a. Tin thi pawh an thuamban uai bal khawp chu a han bang leh ti ni

a Zawlpala chuan tisuah leh tilaklawh a inti em em mai a
 A hnial ngam rawh si lova, Tualvungi chu an kal pui ta mai a,
 A thir reng r a t, "Ka va tisuah tak em" a ti vawng vawng mai a,
 a lunu chu a leng em em ta mai a Tualvungi lah chuan tan ngaiha-
 na a hre si lo va, lungleng tak bawh chuan a kal ta mai a

Chutichuan hun rei tak pawh a ral hmam Zawlpala chu a
 lunglen tuar lo chu Tualvungi te khaw lamah chuan a zin ta a,
 an inah a va thleng a, Tualvungi chuan Zawlpala chu fimkhur
 viau turin a hri'h a Engkim ei tur lam reng reng Phunthi'a'n a
 hranp'a eitir a tum che chuan ci hauh suh ang che, tum a hrih
 vek a Ni khat chu Tualvungi thing phurh hlanin Ba-hem leh
 zufang hi Phunthi'a chuan Zawlpala chu a lo eitir ta a chu chu
 Tualvungi'n ei loh tur a tih zingah khan a lo sawi nman hlahu
 avingin Zawlpala chuan a lo ei ta mai a ni Mahse Tualvungi
 thing phur lo haw chuan Zawlpala hnenah 'Vawunah eng
 nga in ei?' tun a han zawt a Ani chuan Ba'hen leh zufang'
 a ti a Tualvungi chuan 'E hei engahnge i lo ei kher kher le
 aw' in khua i thlen hman leh a tha a ni ang, ilan haw thuai
 mai rawh" a ti a a ilan haw ta vang vang a A thlen veleh
 chuan a pum a na vak mai a, a thi ta nghal a an phum a, a
 thlaichhihahna se lute chu a thlanah chuan an tar teuh mai a
 Nakinah chuan Tualvungi kha va koh tur a ni e, an ti a; Tual-
 vungi ko tur chu an zawng ti a Chakai hi a lo kil a, "Aia,
 Tualvungi koh i thiam angem" an ti a Ani chuan 'Thiam ang'
 a ti a, A nih leh engtinge i tih ang, an han ti a ani chuan "Ai,
 e, ki ti ang" a ti a, 'I thiam nnu loh chu' an ti a an rap per
 ta bawh mai a chuta chin chu a saisirin a kal ta a ni an ti

Tin, Choak hi a lo kal leh a "Aka, Tualvungi koh i thiam
 angem" an ti a, ani chuan "Thiam ang" a ti a "A nih leh
 engtinge i han tih ang?" an h n ti a Ani chuan, "Ak ak, ka
 ti ang," a ti a "I thiam nnu loh chu," an ti a, ting tui an loh
 puat a, chuta chin chu Choak hi a dum ta a ni an ti

Tin, Tlaiberh hi a lo kal leh a an lo zawt leh a 'Berhn,
 Tualvungi koh i thiam angem' an ti leh a, ani chuan "Thiam
 ang chu," a ti a 'A nih leh engtinge i tih ang' an ti a

Ani chuan, 'Berek' berek, kua kin lut, ka ti ang, 'a ti a I
thiam hrep loh chu' an ti a, a tai pal tlangah an dawt a, i thi
a, chuang chuan Tlaiberh hi a dawp a sen ta a ni in ti

A hnunung berah chuan Vahui hi a lo kal a, Hui, ning
Tualvungi koh i thiam ang em' an ti a Ani chuan Thiam ing
chu a ti a 'A nih leh engtinge i tih ang' an ti a, ani chuan
'Hui hui e, ka ti te hui hui e Tuanah Zawlpala a thi e Tual-
vungi va ral rawh se ka ti hui hui,' a ti ta hiah hiah mu a
E! Nang chuan i thiam dawn tak hi' an ti a, buh leh sain in
hrai puar teuh va, an kaltir ta a

Tichuan Vahui chu Tualvungi ko tur chu a kal ti a, a
thlawk ta vang vang a, Tualvungi-te in kiang thingih chu in i
va fu a, Tualvungi chuan summunah puan a lo tih a, a han
hram ta a

"Hui hui e, ka ti te hui hui e,

Tuanah Zawlpala a thi e,

Tualvungi'n va ral rawh se ka ti hui hui,"

a han ti a, Tualvungi chu in 'Kei mi ko i tih chu in kan lukka
pui tlangbanah hian lo fu la han hram leh rawh khai' i ti a Va
hui chu lukkapui tlangbanah chuan a zuk fu a, a hiam ngu te
chuan a han hram leh ta hiah hiah a Tah chu in Tualvungi
chuan "Ceimi ko i nih takzet chuan ka themtlangah hian lo fu la
han hram leh rawh khai" a ti leh a Vahui chu Tualvungi them
tlangah chuan a han fu leh a, a hram ngai te bawk chu in a
han hram leh ta hiah hiah a Tichuan Tualvungi chuan 'Nang,
khual ko hah —" a ti a, Vahui chu buh leh sain a hrai puar
teuh va, a thlawhtir leh ta a Tin, Tualvungi pawh chuan kal a
tum a, a insiam a, Phunthia chuan a phal lo va, a tukah chuan
Phunthia chu a kal bo dawn a, a awm loh hlana Tualvungi kal a
hlau va, a rah ngei turin kiwngka bulah chem hiam a zangthal-
in a dah a, Phunthia kal bo hlan chu in Tualvungi chu in kal
chu a tum ta ngu a, mahse chem chu a inrap at ta taktak a
Mahse thul chhunga a puanrin thar chu a phawrh a, a pawt
thlor a, a ke chu a tuam a, tin, a Zawlk nuan te leh a thawm-
hnaw pawimawh dangte chu a keng a, a kal ta reng reng a

Khaw pakhat hi a va thleng a, naupangho inkawibah hi a hmu a, heti hian a han zawt ta a

*"Kha ta naupang kawı kap a te u,
Zawlpala thlan in hmu maw,
Ka di Zawlpala e"* a han ti a

Naupangho chuan

*"Zawlpala thlan in tualah,
Tuangtuah par a vul bung e,
Se hran lu a tlar bung e,"*

an lo ti dial dial a An hmaah chuan kawı a han vawrh a, an inchuh leh dial dial a, ani chu a kal leh ta a Thui fe a kal hnu chuan naupang se enho hi a va hmu kh a, chung naupangho chu a han zawt leh a

*"Khata naupang se enu te u,
Zawlpala thlan in hmu maw,
Ka di e, Zawlpala e,"* a han ti leh a

Annibo pawh chuan

*"Zawlpala thlan in tuala,
Se hran lu u tlar bung e,
Tuangtuah par a vul bung e,"*

an lo ti leh a Chu mite zingah chuan se hrui tur hi a vawrh a, an inchuh leh ta nak nak a, ani chu a kal leh ta a, a tawpah chuan a va thleng ve ta a Zawlpala thlanah chuan a tap a tap mai a Pitar te hian a va thlem a Mahse Tualvungi chuan, "A, ka pi, mi thlum ve zawk mai la, ka thawmhnaw te zawng zawng hi nei vek ang che, ka dam zo chuang hlei lawng e," a ti a Pitar te chuan, "Ni ang hmiang," a ti a Zawlpala thlan chu an lai hawng a, ruh hli a lo ni tawh a, a kiangah chuan Tualvungi chu a han mu a, "Zawlpal, tawh rawh, Tualvungi mutna bo," a han ti a Zawlpala ruh rote chu an tawh khawm dial dial a Tichuan Pitar te chuan Tualvungi chu a thlum ve ta a ni

Phuntiha pawh khin Tualvungi a rawn um a, thinrim em
 emin a lo tlan a Mahse a lo thlen chuan Tualvungi chu i lo
 intihlum hman tawh a Aní pawh chu an sira muin a intihlum
 ve ta a Mahse Tualvungi leh Zawlpal chuan Phengphchlep-ah
 an chansan a, an thlawh chhuahsan leh ta a Chuveleh iní
 Phuntiha pawh chu Phengphchlep ah a chang leh ve a an hnung
 ah chuan a um leh ve ta a ní Chu chu a ní, tun thia ig pawha
 Phengphchlep nupa thlawk dun hnunga Phengphchlep dangin i
 um ve kan hmuh thin hi an tia lawm

(A tawp ta)

CHERTUALA LEH DARTHIANGI

Chertuala te hi mi neinung tak an ni a, Chawngvungi nu i a ni a An khuaah chuan nula hmeltha tak mai, Dardhiangi a awm a, chu nen chuan an innei a Numahsela, rei fe an inneih hnu pawhin fa an nei hauh lo mai a A tu zawk nge fa nei thei lo zawk pawh an inhre lo va, Dardhiangi vanduaiah an ruat mai thin a Chutia fa nei lova an awm reng avang chuan Chertuala pawh chu a lungngai em em mai baw a Chutih lai chuan an khuaah chuan hmeichhe naupang inkawibah rual hi hmeltha tak mai a awm a, chu chu Chertuala chuan a chhaih fiam duh viau va Chuvang chuan a ni ang chu Dardhiangi pawh chuan a thik rilru deuh va Dardhiangi chuan an kawta an inkawibahte chu a zahmawh te a lo hawlh sak a, a kaw te a lo pah bo sak thin a, Chutia Dardhiangi'n a tih chu hmeichhe naupang chuan a nu hnenah a sawi thin a Mahse a nuchuan, "I nulat hunah a pasal i neih sak hlauh dawn nia" a lo ti mai thin a, kaw dang te a lo pe leh mai thin a

Tih ang na ngei chuan chu hmeichhe naupang a lo nulat chuan Chertuala chuan neih a tum ta taktak a, Dardhiangi nen lah chuan fa an la nei lo fo mai baw si a Nimahsela Dardhiangi chu a duh em em in a ngai em em mai baw a, tin, Dardhiangi pawhin a ngai em em mai baw a A nupui thar hruai tura mi an kal tawh pawh chuan Chertuala chuan Dardhiangi chu a kal mai a phal lo va, a chel leh thin a Chertuala te chuan Darbu leh Darkhuang an ngah mai a, Darkhuang pakhat a duh ber chu kalpui a tum a, 'khaw nge ri tha ber' tun a tum lawr a tum lawr a, nakinah chuan mo hruate chu an lo hawng ta hial mai si a, a darkhuang tha ber pawh chu la hman lovin pakhat a tum lai chu a khum chhuak a, pawn lam pawha chhuak lovin kawmchar lamah a chhuak a, a kal pah chuan tlangbante chu a zut a zut a, hla a phuah a,

*"Chhunah chul i, pawnah chul chhuak i,
Fapa hlan chulin kan mawi lo ve,"*

a ti a, a kal ta a

Tin an in a va thlen chuan a nu leh pa leh a nutate chuan
"Hetiana awm che, i thla pawh a bar ang e, i thla i hual ang

u," an ti a Vawkpā līn tāk an talh a, zu an siam ၁, ummahni darkhuang leh Darthiangi rawn lak chu a pahnhin an khai a, an tum vut vut mai a An Darthiangi lah chu ၁ lungleng lutuk chu kawmcharah a mu reng mai a, engmah tih zai reng a rel thei lo va Nakinah chuan a nau pakhat chuan a va ko va

*"Tho rawh, tho rawh, ka u Darthiangi,
Zu ruim maw chham ang ၁ zal le?"*

a va ti a, ani chuan

*"Zu ruim chham ang ka zal lo ve,
Chera ngath chham ang kan zalpui e,"*

a lo ti mui a, a nau chuan, "Tih theih ၁ nih loh hi," ၁ ti ၁, ၁ kalsan leh ta a

A nuta dang pakhat chuan va koh thawh a tum leh ၁

*"Chawngi u keini cho rual an awm lo,
Chente, bungpui vul leh na ila,"*

a va ti a, ani Darthiangi chuan

*"Chente bungpui vul leh mah ila,
Chera ang lungdi kan tawng lo vang"*

a lo ti leh a, ani pawh chuan, "A, tih theih ၁ nih ngung tik loh hi maw' a ti a, a kalsan leh ta a

Nimahsela, a pa chuan chuti ngawta awm reng thu ၁ awm lo ve, a ti a, a va ko ve leh a, "Darthiang tho ta che, chaw te vi ei la, ၁ thiante pawh va kawmin va intihrh ve ta che' a va ti ve leh a Darthiangi chuan engdanga chhang lovin 'Ka pi, kan ina darkhuang ri vut vut ai chuan Chertuala ina tum um khuang ri chu ka bengah a lut zawk dah mai e,' a lo tihsin leh a a pa pawh chu a lo tibeidawng leh der mai a

Tichuan Darthiangi chu engmah tih zai rel lo chuan a khaw-sa ve mai mai a An chhung an khawsa thei bawk a ama lung len chu a awmpui mai mai a, a zai a zai thin a Mahse a hmel that avangin in-leng, betu chu a nei zut a, ani chuan "Chertuala ka sawi haw tur chu ka nei lovang" a ti mai thin a Nakinah tiangval pakhat chuan, "Chutia sawi mai mai na na chu ka haw lo vang," a ti a, a be ve a, chu nen chuan an innei ti a An innei veleh khawhran ah a pempui ta dah mai a

Nikhua a lo rei a, mikhuaah chuan fate pawh pahnih lai an lo nei ta a An khawsa thei viau va, khuangchawi an lo tum ta a Chertuala kha chu fa pawh a nei chuang lo va Chutia Darthiangi te'n khuangchawi an tum lai kher chuan Chertuala chuan an khuaah chuan bel a va zuar a Darthiangi chuan a fa pakhat a pua a, pakhat a kai a, mi inah zu chhim tur sawmin a leng lawr a Chutih lai tak chuan Chertuala bel zuar chu a hmu hlauh va, a banah a kai a, zu chhimah a sawm ve nghal a Chertuala chuan

"Tu fa hrai nge kawr puana i puak ?

Tu fa hrai nge chawnbana i kaih ?

a han ti a, Darthiangi chuan

Keima hraichawi kawr puana ka puak,

Keima hraichawi chawnbana ka kaih, a ti a

Chertuala chu in chhungah chuan a kai lut ta a, nula leh tlangval chu in chhung dung tluan mai chuan an thu tlar a, an ke leh an ke chu an lo inkhan thelh nulh mai a, Darthiangi chuan kawngka atang chuan

Zawl lo kian u, lamzawl lo kian u,

Sanghal hriama lamzawl lo kian u'

a han ti a, nula leh tlangval chuan an ke chu an la ta sung sung mai a, tah chuan Chertuala chu a lam a

"Lungdi Dari'n khuang thianga a la e,

Sanghal hriama zing ka zin sual e," a ti a

Darthiangi chuan zu khawn a lo siam a, khawn thiangan a siam a, Chertuala nen chuan an khawn dun ta rial mai a Darthiangi pasal chuan khumpui lam tap kil atang chuan "Chertual, a ngaih zawng min ngaih sak em suh ang che aw" a lo ti a

Nakinah chuan an tin zo ta a, Chertuala pawh chu a hawn a lo hun ta bawk a, a kal dawn chuan a bel zawrh chu a paih keh vek a, a haw ta vang vang a, in a va thlen chuan a sial te, a kel te, a vawk te, a ar te, a ui te— a ran zawng zawng chu a kharkhip vek a -

"Kan bawar hman latual leng lovin,

Kipte'n lungdi han ngai tlang ula'

a ti a, amah pawh in chhungah chuan a inkharkhung tlat a, tichuan a rante zawng zawng nen chuan an thi ta vek a ni an ti

(A tawp ta)

CHAWNGVUNGI LEH SAWNGKHARA

Hman lai hian nula hmeltha tak mai Chawn un thi a sawn a, amah chu mi tha fanu, veng nei fanu i ni a. Hman lai khat Sawngkhara an tih chuan a rim thin a. Chawngvungi chuan Sawngkhara chu hmelchhia a ti em em mai a. a lo len chawng pawh chuan en pawh a en duh mang lo va, in chhungah te hian a luhsan leh dair mu thin a. * miahsela Sawngkhara chuan Zawl ai-di a nei a, chutia Chawngvungi na chhia a tih em avang chuan anin a ngaizawng si a, a kawngvawhah chuan a zawl a di chu a tat ta a, tichuan leng lovin ni thum lai chu a riul ta a. Sawngkhara zawi-ai-di chu a kai ta si a, chutia ni thum va chiah a han rial chhung pawh chuan a lung chu a leng ta em chah mu a. Sawngkhara hmuh leh hlir chu a click ta a. Piantah zote pawh chu a rel peih ta lo va, tlangbinte chu a ni a ni ti mu thin a. A thianten tning phura an sawm te pawlan phir ve peih lo va, a nu manging chuan

Chawngi, i lenrualten thung an phur,

Tahpuan an khawng,

Tu ngaun nge chham ang i zal le?

a ti a Chawngvungi chuan

"Ka nu, ka lenrualten tuahthung an phur,

Tahpuan an khawng,

Sawnga ngaun tlanglan ka uat e,"

a lo ti ve ta ngawt mai a ni

Tichuan zan thim lai hnuah chuan Sawng' i ta chu a va leng tan leh ve ti a, kiwng hawn a hui ngan a

Chawngi, kawng mi va haw i rawh,

Keimah Sawngkhara kalo leng daw e aie chun ti i

Chawngvungi nu chuan "Bawzo fa chu tuu ni ri rawh se' a lo han ti a. Chu cau Sawngkhara chuan a han chah ga -

Ka pi, ka nu hi Bawmzo hman sela,

Ka pa van knua Hlauc rema a. e

a ti a Chawngi nu chuan "Chuti na na na chu Chawngi, va hwn tiche a ti a, a va hwn ta a Chawngi nu chuan "Chawngi, Cherchawn chhung kheh tih loh chu, mi namen chu an tam e' a ti ta taih a, Sawngkhara leng pawh chu a haw ve leh ta a

A tukah chuan Chawngvungi leh a nu chu an lo vah an feh ti a Sawngkhara chu sava teah a chang a, an fehna vau-ah cuan a lo hram i "Chawngler, Chawngler" a va ti a Chu chu Chawngvungi chuan a nu hnenah chuan

Ka nu, kan vauva sava te chuan

'Chawngler, Chawngler' a ti e

Haw rawh, i haw then ang ka nu, a ti a

A nu chuan "Chawngler, Chawngler" a ti lo, Di ngai, di ngai, a ti a nih chu a tihsan mai a Mahse, Chawngvungi hnathawk pawh lo lunoleng chuan haw a ngen tlut tlut a, an haw ta a Chu tiang hlii chuan ni thum chhung lai chu savate chuan a lo ti a, hnathawk lo bawh hian an haw leh thin a

Tin, an na Sawngkhara a va len dawn apiang chuan Chawngi nu chuan kawngka hi a lo leh kalh tlai thin a Vaw khut chu Sawngkhara minging chuan Chawngi nu hmun phiah lai chu a pawh thlaksak i, "Khawinge, heti lai hi ka han hawl fai teh ang," a ti a, a zawl-ai-di chu hmunphiah bul bawkah chuan a ti ta a Chuti chin chu Chawngi nu chuan a lo hak ve tan ta a, sumhmun a lo rik phawt chuan, 'Chawngi, kawng va hwn rawh' a lo ti vat thin i Chawngi lah chuan a lo chak em em a, a nu n 'Va hwn rawh,' a tih chuan kawngkhar chuan "Rik rawk" a ti nghal zel ta mu a ni

Nakinah chuan Sawngkhara te chu neih tumi an leng ta a Chawngi nu chuan va bu ta a ni Ani chuan a fanu chu a it-sik deuh emaw ni, Chawngvungi man atan chuan Sawngkhara te 'Dai hui' kher a ngen ta tlai mai a Anni chuan, 'Thi leh dar eng pawh ngai ula, pawh kan ti lo va kan dar-hui kher kher hi zawng mina pek a thieng lo a ni," an tih pawhin a sawt si lo va, Dir hui chu a ngen lu tlai mai a, a tawpa tawpah chuan an pe ta a Tichuan an mi ei ta a

An zawl inbiak lai chuan Chawngi nu chuan "Thingah eng thing nge in tuah ang?" a ti a Sawnga chuan 'Ki pi herhse thing tih loh chu thing namai chu kan duhin kan tuah,' a ti a "Tuah eng tui nge in chaw ang?" a ti a Sawngi chuan "Ki pi, Fiara tui tih loh chu tui namai chu kan duhin kan chiwi," a ti a An kal dawn tak tak ta a, Chawngvungi chuan a nu hnenah chuan thu a chah ta a "Ka nu, kan kiwa bungpui hi a lo uai sulh chuan 'ka Chawngvungi a hritlang a ni ti la tin, a zik a lo rova a tlih chuan 'ka Chawngvungi a thi ti ti li, tapin lo tlan ang che,'" a ti a Chawngvungi in hruu dawn chuan a nu pawh chuan, "Sawngkhara va sun la, i lo haw leh thuai dawn nia," tun thu a chah ve a Sawngkhara nu chuan, 'Chawng nu, Sawnga suna kan lak a ni lo, fanu chawia fapa chawia kin lak a ni," a lo ti a

Nakin deuhvah chuan Chawngvungi leh Sawngkhara chuan fapa pakhat an nei hman chauh tihin Chawngvungi chu a na tlut tlut a, a thi ta mai a Chawngvungi nu pawh chuan a kiwt bungpui chu chawngvungi sawi ang rgeia a lo awm iwingin Chawngvungi thih chu a hria a, tapin a tlan a a ruang va lik a tum ta a A ruang chu an inchuh a, an intih a ti a Chawngi nu chuan

*"Chawngi, Chawngi, Sawnga sunin,
Lo kir leh ang che, kan tih kha maw,
Chawngi, Chawngi,"*

a ti a, a tap a
Sawngkhara nu chuan

*Chawngi, Chawngvung man tam sumhluan,
Thi ka peka duh lova, dar ka peka duh lova,
I nun kan durhuai kher a ngen e,
Chawngvung man tam sumhluan,*

a ti a, a tap a
Sawngkhara farnute pawh chuan

*Ka pi, Sawnga suna kan lak a ni lo,
 Fanu chawia fapa chawia kan lak a nt,
 Chawngvung man tam sumhluani, an ti a, an tap
 chuah baw a Amah Sawngkhara chuan an fa chu a pawm a ,
 "Chawngi tho rawh, Lianta ril a rang" a ti a, a tap
 a tap mai a, bang hlei thei lovin a tap a A thiante chuan 'Hawh
 u, Sawnga hi i vah harhpui ang u, a tap hlum thei takngial dawn
 alawm" an ti a, ram chhuakin Lentlangah an kalpui ta a*

An ramchhuahna lamah chuan Chhawkhlei te hi a lo par a,
 Sawnga lunglen chu a zual ta deuh deuh mai a, Chhawkhlei par
 te chu a thliak a, a ipteah a ak a, a tap a

*Lenin tlangah tharsa kan hawl a,
 Chhawkhlei lo par Chawngi hmel lo ang,
 Chawngngovi hmel tehna zel ing e, a ti a a tap a tap
 leh ta mai a,*

Tin, an ramvak haw chu Chawngvungi nuin Chawngi ruang
 a la tih an lo hrilh a, a um zui ve leh ta a Kalkawngah chuan
 a nuin Chawngi ruing chu luah a bual a, abualnaah chuan a
 tinther a lo thlah va, chu chu Sawngkhara chuan a la a, a kir
 pui leh ta a, kuangah kum thum a ur an ti

Chu mi hnu chuan nupui dang a zawng leh a, Pangzawl
 Thuiliani an han en a, mahse, an hlawhchham a, nupui noi lo-
 vin a awm ta a ni an ti,

(A tawp ta)

TUANPUII LEH CHHAWRTUI-NEIHLALA

Tuanpuu hi nula hmel tha deh mai a ni a ni kout chi
Khawkhum a ni Hmar lam hla tik a ni a ni a ni a ni a ni
Chhawrtui khuaah an va raltlan a Chu mi khawrtui Nethhla
chuan nupuih a lo nei ti a Tuanpuu te chhah a ni a ni a ni
ni a, chu vang chuan thi hi tam tik wih a ni a ni a ni
mahse raltlan an nih avang chu a thi wih a ni a ni a ni
chu a dah bo vek a, a thi awrhna nghawng a ni a ni a ni
chu a chat uar hlawm a Chung chu Neth' a ni a ni a ni
a ni' tun a ten a, a haw ta ni a ni a ni a ni a ni a ni
tut anga thiang pawh ni sela, 'Vawkhua' tut a thi a ni a ni
dena a han thiah var sar pawh hui a hui a ni a ni a ni
a thing chang leh thing ta a ber ber a ni a ni a ni
phur mah se, 'Hingkhung thing ta a ni a ni a ni a ni a ni

Tuanpuu chuan a nguuhna a hre ti lo v. Nguuhna a chuan 'I nuu min duh ngang hek lo mui hle' thei kin an lo v n h hi, inthen leh mai ang. Turuh f u a, tui mui thei p u a chaw i la, vaw k bual tui min tihsak a, tui ngah a, thei tui n u a p u w phur i la, 'hlingkhang thing min tihsak a' thei s a t u a awch n a chat te pawh 'a phar' man ti e. nuu ten biak s a t u a ti a. Neihlala pawh chuan "Then leh kin inthen m u a m u ang chu, a tui ngahna a awm lo a nu h i. i t i a m u m u n u a

Ralte pawh a lo muang ti duh biwk a Tuanpuat a ti khaw lam haw leh tur chuan an in lam ta a. A thu duh chh a han awrh leh ti vek a, an kal ta ti. Nethla e k mthl r tak chu kawng a in a, chuta an kil lai chu. Nethla a nung in a lo hmu a, tha a t leh ta em em in nung a. Nethla e k mthl r kha a nih kha, i duh loh kna a ti ti. Nethla a su chuan a nih leh um leh rawh" a ti a. An chuan, i duh t hlo pawh, ka um duh tawh lo ve," a ti a.

Nimahsela a nu inchnur chuan uai tuin a ti i ur l h ti i
a, nakinah chuan Neshiala chuan t uai l h t a f m t u i i
lung an ti h, Ngopi leh Knawdungsei ink r l i m n n k h t b h u i
a v a u m p h a k t a a N e i n l a l c h a a h a h v i u v i f u i p a u c h u a n

a malchungah a chawí a, puanrin a lukhamtír a Neihlala chuan 'ka muthulh hlanin min lo kalsan ang' tih a hlau va, Tuanpuu thi chu a lauh a chelh tlat a, tichuan a muhil ta a Chuti chung chuan Tuanpuu chuan kalsan leh a tum a, zawí tein a mut riar riar a, puanrin chu a lukhamtír a a thi chu a chelhma chinah chuan a hlep hmawh a, a kalsan leh ta daih mai a

Nakin deuhvah chuan Neihlala chu a lo harh a, an lo kalsan daih tawh mai a A puanrin lukham kha a keng a, a um zui leh ve ta a Tuanpuu ten Tuila an thleng a, Tuila lui kawí an kan leh dawn lai takin Tuanpuu ngalah ngei chuan puanrin khan a rawn zem thlawrh mai a, chuvehleh Tuanpuu chuan "Ka Chhawrtui Neihlala a harh leh ta a, min rawn um leh ta a ni," a ti a, a nghak ta a Khi puanrin Tuanpuu ngal rawn zemtu kha Neihlala n lui i tlak vehleh khan Tuila kha a lentir a lo ni a

Tichuan Neihlala leh Tuanpuu chuan thu an sawí dun ta a Tuanpuu chu in, 'Tuneh zawng kan khua pawh a hnai tawh a, hir leh ziazang ka ni tiwh lo va, min duh taktak i nih leh lo la kal leh zavk ang che, a ti a Neihlala chuan, "A nih loh leh, chuti a nih chu in Ngaidi vawí thum a par hunah ka lo kal leh ang, chumí hmaa i na tlangvalte an lena Kivik te i lo khim leh chu in uir ka ti ang che a ti a Tichuan Tuanpuu chu a kal ti a, Neihlala piwh chu a kir leh ta a

Tuanpuu chuan in kani a va thlen vehleh chuan Ngaidi par thui thui nan phul chu a hal ta a, kum khat chhungin vawí thum lai Ngaidi chu a tipar ta a tichuan Kivik te chu a lo khim leh ta a, tlangvalte chu a inah chuan an lo leng ta a

Neihlala chukum thum hnu chuan Tuanpuu lam tur chuan a lo kal leh ve ta a Tuanpuu tui chawí hlanin an inah chuan a lo kal a, tlangval hote chu an lo awm a, "Khawiahnge Tuanpuu" a rawn ti a "Tui a chawí" an lo ti a "Tuanpuu lo haw hun chuan tuma n lo chhuah hlek suh u kema n ka chhuah ang e," a ti a. Nakinah chu in Tuanpuu chu a lo thleng a, 'Mi chhuah rawh u,' a han ti i tlangvalho chu an ngawí thap a, tah chuan Tuanpuu chuan "Aw, ka chhawrtui-Neihlala chu awm sela mi chhuah daih tawh tur" a han u a Chuvehleh Neihlala chuan

‘Pak chheih-khah keimah Chhawrtui Neihlala ka awm e’ a ti a,
 a va chhuah ta a A chhuah chhung chuan Tuanpuu chuan a
 Kivip khim chu a lo phel sawk sawk a, mahse a phelh zo him an
 ta lo va tah chuan Neihlala chuan a tlawh thlu ti a, “Thui
 nang kan mihurnu’ a ti a, chul a chhak khum tuar tuar a, thu
 dang a tram leh ta a “In kawmchara Kawkpui a par hunh
 ka lo kal leh ang e” a ti a, a kalsan ta a

Tuanpuu chuan pawl a ti em em mai a, tuk tin hian in
 kawmchara Kawkpui chu a en thin a, mahse par zat eng a rel
 lo va, tichuan Tuanpuu lungleng chuan hla a phuah a

*A thing an ti, thing uneng an par,
 Lena kawcha tuk tin ka er leh,
 Lena kawcha par ta lem naw ni,
 Thadang biahthu a khel ding a ni,
 Nawi e nawi e, kei chu Hring naw ni’*

a ti dei der mai thin a Tin, hla dang a phuah leh a

*Khawkhuma, min Tuani that an hrii,
 Chhawrtuia min Neihlala that an hrii,
 Hraichawi lo ualdi an then tamaw,
 Ka nawi e, kei chu Hring naw ni,* a ti a

Tichuan, Kawkpui chuan par ni a nei ta si lo va, anni pa
 hnih pawh chu an lo inthen hlen ta a ni an ti

(A tawp ta),

LIANCHHIARI LEH CHAWNGFIANGA

Lianchhiari hi Chuaubang mi a ni a, lal an ni nghe nghe a Tin, Chawngfianga hi Hnamte mi a ni a, hnamchawm a ni a, an khua chu Dungtlang a ni Lianchhiari hi an Chawngfianga hi a ngaizawng em em mai a, Chawngfianga erawh chuan lal nula a nih avangin a ngaizawng ve ngam mang lo va Lianchhiari hi a hmel a tha em em mai a, hmeltha mah se lal nula chu mun an rim ngam mang lo va, an ngaizawng ve ngam hlawm si lo va

Lianchhiari pa lo vah laiah chuan Bung lian tak mai taw deuh mai hi a awm a "He mi thlak ngam hi chu awm se Lianchhiari ka neihtir mai tur" a ti a Lianchhiari chuan a pa hnenah chuan "A thlak ngam tur chu zawng la, ka lawm dawn nia" a ti a An khuaa tiangvalho hnenah chuan Lianchhiari chuan "Ka pain kan lova bung thlak ngam tur a riwn zawn chuan tuma'n kan ngam lo vang, Chawngfianga chauhvinn a ngam ang lo ti zel ang che u" a ti a Chutichuan tuma'n ka thlak ngam ang ti lova Chawngfianga chauhvinn a thlak ngam ang in tih theuh tak avangin Lianchhiari chuan Chawngfianga chu a lawm ta a, a pa ho chuan an feh ta a

Chawngfianga chuan thing chu a lo thiam kher mai a, bung zar chu a han rawt thla ta a Vazai lengthla ang mai hian an tla thla zuag zung mai a, Lianchhiari pa chu a lungaw em em mai a, "Mi hetiang reng reng ka hre ngai lo ve, in tih tihin han inti rawh u" a ti a, a hawnsan ta a

Chawngfianga chuan bung chu a thlak zo ta thui a, a thlak zawh chuan a chhuk dawn ta a Chawngfianga chhukthlak a tur dal tak chuan Lianchhiari chu a lo awm a, "Kha, kiang rawh ka lo tum thla dawn e" a han tih pawhin a awm lui tlat a A tawp-ah chuan a kut leh ke a kham ta a, a sir deuhah chuan a han tum thla ta a, a kawr hma lam chuan a zap ve h a, Lianchhiari chu a tlu ta mai a Chawngfianga chuan "A khaih, ka tihpalh mi u, a na ta lawm ni?" tui a han kai tho leh ta mai a Nakinan chuan an chawfak zo an haw dawn chuan Lianchhiari chuan a pum a tuna der a, Chawngfianga puak chu a ngen ta a, a han

paw ta a, hmathlak a ngen leh a, a han hr athlak a Lianchhiari chuan "Hmathlak fual deuhvin" a la ti ta zel a Nimahsela lal nula a nih avangin a la ngai ngam ta lo va, in chu a pavhlang ti a

Tin, nakin deuhvah chuan Lianchhiari pa chu a sekhuang ta a An thingfar zan chuan nula leh tlangvalhovin chawng an chen a, zu te an in a, nuam an ti em em mai a Chu mi zan chuan Lianchhiari leh Chawngfianga pawh chu an lo inngai ta a Sum hmun chhak lama kel khumah an lo mu dun a, a nu thing va li tur chuan a va phawk ta a, Lianchhiari mal var chu kel no'e emaw a ti a, 'kel, kel, kel' a ti a, a han chhir a, mihse, Lianchhiari te an ni tih a hriat vleh 'E, nangni in ni maw' a ti a, a luhsan leh ta mai a

Chutia an inngaih chu a puang ta si a, miten an hre ta hui si a, an se chhun turte pawh chu an thulh ta hui a ni Anni kohte pawh an haw leh ta vek mai a Chu mi tum Lianchhiari hrihhai chuan hla a phuah a

*Kan va tih luattuk a,
Lengin ka zir sual e,
Ka pa van hnua i thang tur,
A than ni bang kir e,*

a ti a, hei hi a pa hining tichhe deuhva a inngaih fianga a phuah a ni a

Chu mi hnu nakin deuhvah chuan inneih an tum ti a Hlawng o thlahtu Thura hi an palatir a, Lianchhiari pate chu ti Chawngfianga hi an duh em a'angin manan chuan hreipui pawh silah kan piwm zel ang, in ti a Nimahsela, an palatir chuan a itsik vangin sawi pelhsawlnna riak a ziwng a, in tih leh an angin a letlingin thu a va sawi thin a chu achhapah "Zawhtelun i tum pe rawh se, an ti" te a va ti a Amah chuan irti laini fahr n in "Chawngfiang, kan unauvin, Lianchhiari pa te hian sum an pawmham deuh a nih hi, i la thih phah ang tih pawh ka hlawhpui hie mai che a" a ti vel a Lianchhiari palatir chuan "Eng a ti ngai nge ni le, hnia hreipui te piwhsari pawin duh zel ta, a palatir sual em ni tak ang" a ti ril u a, "A mih Chawngfianga chu lo kal tih se, kan lo inbia ang e tum an palatir chu a chah ta a An palatir Thura chuan Chawngfianga hnenan chuan "Kha

maw, ka hlah ang ngein thah an tum ta che a nih chu, Chhingzawl khuaah tlan rang mai rawh" a ti a, tichuan Chawngfianga chu a tlanir ta daih mai a Lianchhiarin Chawngfianga chu Chhingzawl khuaah a tlan a ni tih a hriat chuan paw a ti em em mai a, Chawngfianga te in ruakah chuan a va kal a, an inthawina arhmul banga an tar thin chu chhuatah a lo tla a, a phuah taa ,

Hmawng ang i pem hnu khan,

I run ram ang ka fan ,

Senhri puahmul ang thlau,

Lum lang an runah e,

a ti a, chhuatah chuan a han mu tap tap a An khaw chhak tlang Chhingzawl lan theihnaah chuan a kal a, a zuk thlir a zuk thir thin a Chhingzawl kawtlaia an inkawihnewh lai te chu a zuk hmu thei a, 'Isi, Chawngdangan a len leh ta' te a lo ti thin a Chawngfianga dartawnsuk tle zawk zawk te chu a zuk hmu thin a, a lung hi a leng thei em em mai a, hlate hi a phuah a

Tlangah zuk thlir ıla,

A lang lo zawl khawpui,

Chawng'angu hliahtu kha

Kiang teh aw thingrihnum,

a ti a Chutia a Jan zai chuan Hriangzau thing kung sang pui pui te hi a kur dult dult thin a, tichuan Chawngfianga khaw-lai leng chu a zuk hmu chiang thei thin, hla dang a phuah leh a

Tlangah zuk thlir ıla

Thle nghiala tuala tual a len,

Keini cho rual awm lo,

Len thiam mi za hril,

a ti a Ani Chawngfianga pawh chu a lung a leng thei em em mai baw a, Lianchhiari a nei thei lo chu paw a ti a, hlain a phuah a

A palai maw lei ang an sual e,

Lungruni buan ang kan pawm lo ve,

a ti a, Chu chu an Palai Thura khan a lo hriatin thiam inchan tir nan hla bawkin a phuah ve a .

A Palai maw lei ang kan sual lo ve

I neih sum—stalin a zo lo ve,

a lo ti ve leh baw k a

Tin, a nakin hnua huan Hauhnar mi pakat Tulera chuan Lianchhiari chu neih a duh ta a Nimahsela Lianchhiari chuan “Chawngfianga ka sawi haw tur chu ka nei duh lo ve” a ti a Lianchhiari chu a hmeltha si a, Tulera chuan “Ka haw lo vang e” a ti a, an innei ta a

Nikhua a lo rei ta a, Lianchhiari chuan fate pawh a lo nei tawh a, tin, Chawngfianga pawhin nupui te a lo nei tawh baw k a, fate pawh a nei ve tawh a Nimahsela an ingaih leh an lunglen chu a reh reng reng lo ve ve a

Vawi khat chu Lianchhiari te khuaah chuan Chawngfianga fate chu purphurin an han kal a, an pur chawknat tur chu hrei pui a ni a Lianchhiari chuan Chawngfianga fate an ni tih a lo hria a, “In hreipui chu keimahni’n kan lo lei ang e’ a ti a in mah a thlentir nghal a Ama fapa Vanpuia leh Chawngfianga fapa chu a inbuanir a, Vanpuia ke te chu a lo phet a “Pik-chheih-khah, keimah Chawngdanga fapa ti ta che” a ti a, Chawngfianga fapa chu a chaktir zawk a, ama fapa chu a keuhir zawk a, ama fa ai mah chuan a lo duhsak zawk a Tin, zingah chuan an buh phurh tur chu a tehsak a, an hreipui pawh chu a teh tel leh a, an hriat lohvin a phurh hawntir leh a

A nakin huan amah Chawngfianga chu bellam zuarin Lianchhiari te khuaah chuan a han zin ve leh a Chutih lai chuan Lianchhiari te chu an Chawn lai a lo ni a Lianchhiari te kawmthlang chu kawng a ni a, chuta Chawngfianga kal lai chu Lianchhiari pasal chuan a zuk hmu a, “A tu chu ni hlau hlau maw” a zuk ti a, Lianchhiari chuan a zuk en a “Keimah Chawngdanga ti ta che” a zuk ti a Lianchhiari chu pawnah a va chhuak a, “Engnge i lo tih dawn le?” a ti a, an chuan “Kan tam em a, bellam te karawn zuar a ni, pur chawknat” a ti a, tichuan zu in tur chuan a kai lut ve ta a

Zu chu an inho ta a, khuate chu a lo tlai lam ta a, mite chu an tin zo ta a Tu dang mah ngaihsak ta lo chuan an pahnih

chauh chuan zu chu khawnthiang chuan an khawn ta a Chawngfianga lahin thlen in lam pawh zawng bik tawh hek suh An pahnh chauh chuan an awm dun ta a Zu te chu an inpen per sek sek thin a Lianchhiari pasal Tulera khan a en reng a, a hmu ning chu pawnpuiah a han inzial rawk a, pawnpu chu a han keu dek dek a A han en a, anni lah chuan an pawisa si lo va 'Chawngfiang, hman lai in nulat tlangval lai hian ka chhung- nu nen in inhmel duh deuh awm maw?' a han ti a Chawngfianga chuan "Hnai lo ve a, anni lai an ni a, kei mi chhia ka ni a, an khuash erawh chuan ka awm ve a ni" a ti a Lianchhiari chuan "E ! Chawngdang, hlau elo ? Chhuah lam leh tlaklama u thi hruha ka hnuh hun hun hnu a nih hi ti ta che" a lo ti a Ti chuan an tlarvar dun ta a Chawngfianga kha leh-lan tuma kal a ni a, mahse chutia an awm tak avang chuan hla a phuah a

*Nilen ka tum lo ve,
Tlarvar ka tum lo va,
Thadang anka ka bia,
Nilen ka tum leh a,
Tlarvar ka tum leh a, a ti ta a*

A tukah pawh chuan Lianchhiari chuan a chelh leh ta a nileng in zu an in leh a, Tulera chuan Chawngfianga hnenah chuan "Thiana, a ngaih chu min ngaih sak em tawh suh ang che aw" a lo ti thin a

Tin, Lianchhiari pasal thih hnu tawhin an sepui a bo va an zawng an zawng a, an hmu zo ta lo va Lianchhiari chuan "A va paw em ve aw" a ti vawng vawng a, a fapa Vanpuia chuan "Ka nu, a paw lo ve chu aia paw zawk chu i nulat laia Chawngfianga i lo ngai hi a nih hi" a han ti a Ani Lianchhiari chuan "E e e chutiang tea i han tih vei chu le—nargmah mah hi Chawngdanga nena kan fa ni la tih nak alaiin" a tihsan ma. e an tih chu

(A tawp ta)

ZAWLTLINGI LEH NGAMBAWMA

Hman lai hian nu pahnih hi an inlawm a, an pahnih chuan fa sen te hi an pawm ve ve a Pakhat fa chu mipi a ni a, pakhat fa chu hmeichhia a ni a Mipa hming chu Ngambawma a ni a, hmeichhe hming chu Ziwltingi a ni a Chutia an inlawm chuan an fehna apiangah hian an fate chu in paw ve ve thin a, an bun dawn apiang hian an fate chu a hrung duh hian an muttir thin a Ngama nu chu a bung hnahnung zih thin a a fapa Ngama chu kawngka bulah hian a muttir thin a Tlingi chu kawmchar bang bulah a muttir thin a Manse thlama chiw-fak tura an han kal chang leh haw tura an kal apiang hian chu nausen chu an lo awm dun leh rial mai thin a A tawph enun Tlingi nu chuan "Ngama nu, engatinge maw, nausente hatianza i mut duntira i bunsan fo ni le?" a ti a Ngama nu chuan "A, ngawi teh Tlingi nu, bung hnahnung ve teh reng" a ti a Tichuan an feh leh chuan a bung hnahnung ve ta a, a bun dawn chuan Ngama chu thlam kawngka bulah a muttir a, Tlingi chu kawmcharah a muttir a, tichuan a bunsan ta a Chawfil chu a lo hun ta a, thlamah chuan an haw leh a an fate chu in awm dan pangai chuan an lo mu thiung leh rial mai a, a nguhna reng reng an hre ta lo va Tichuan an lo hian deuh va, naup ng duhawm em em an lo ni ve ve a, nikhua an hriat tih itaigun an inggaizawng tan ta a A lo rei deuhva nula leh tlangval an lo nih chuan an inggaizawng ve ve ti em em mai a in aliwa thin a, Ngama chuan nuih a tum thin a Miaseli Flinei nu te chuan an phal tlat lo mu a An pahnih chuan an in duh ve ve em em mai a, mahse an innet thei si lo va, a rei deuhva chuan an lo inggai ta a, inah pawh an awm ngim lo va ramhnunth an tlanbo ta daih mai a An tlanbo dawn chuan zing taka kawt-chhuah sawndlung bula inngah an itum a Tlingi chu sawndlung phen lehlam liam, mi hmuh lohia turah a nghak a Ngama chuan a lehlam liamah a nghak a, inimu lovin rei fe an inghak a, nu hriat an hlau va, an in-aw ngim lo va Nikinith chuan 'min kilsan ta a ni ang,' ti chuan mau-tiang enu an sawh phun a, mahui ni chuan an tum lam pan chuan an kal ve ve ti a, tuu thuhruon an nih avangin a tawpah chuan an inama a tho va

An mau tiang sawh phun kha chu an kal tawh tih hriat nan an ti ve ve a ni a An tiang sawh phun kha a nung ta a, (tun thleng hian khawchhak lamah khian mau chang letling a awm an ti)

An zawng an zawng mai a, mahse an hmu thei haub lo mni a, an tlanbo rei em tawh avangin an puante a lo chhe ta vek mai a, hnahthialte hi an sin thin a Ngama chuan hlaah a sa thin a

*Zawltlingi leh Ngambawma, riangvai lo aw,
Rama thialhnaah silhpuanah an nei e, a ti a*

Tichuan an tlanbo rei tawh em avang chuan fa an lo nei ta a, an awmna chu kham kar pukah hian a ni a, an fa chu a lo vek thei a, kham tlangah hian a vak liam dawn thin a, an va um chuan a liam ang tih an hlau va, koh kir nan Ravbur hi an vaw ri keuh keuh thin a Chutianga an tih thin avang chuan a zawngtute chuan bur khawn tik chu an hre ta a, an va kal chuan fapa duhawm tak mai hi an lo nei a, pukah chuan an lo awm reng mai a Tlingi nu leh pa chuan "Lo haw rawh u khai, heta in awm bo tho tho chuan tha takin inner ang che u" an ti a An-ni chuan "Ni tik ang hmiang, chu chu alawm kan duh ni" an ti a an haw ta a Nimahsela in an han hawn chuan an innerh chu an phal leh ta lo va Ngama chuan Tlingi chu hnathawkah a va sawm thin a Tlingi nu leh pate chuan an phal tlat lo mu a, a tawpah chuan Ngama mang chu a ang ta a, a kawm reng reng hian an inkawm thei ta haub lo mai a Tlingi hniak chu a fun n rapih a rep ta a Chuta chin chu Tlingi chu a na ta tlat tlat mai a, a thi lek lek thin a, Ngama chuan Tlingi damlo chu a zuk en dawn apiangin a hniak fun chu chhuatah a phelh dai thin a chuta a tih chang apiang chuan Tlingi damlo chu a dam deuh hui thin a, Ngama n a zuk en apiang chuan a lo dam deuh va a lo thu peih thin a Ina a haw leh hian a fun a, a rep leh thin a, chutia a fun veleh chuan Tlingi chu a thi leh lek lek thin a Zan khat chu chutia rapa a rep chu Inting kangin a tawna a lo kang chit ta a Zingah chuan a zawng a zawng a, a hmu ta lo va, a tawna kang bang chu a han hmu a, a kang a ni tili a briat chuan a mangang em em mai a, mahse tihngaih-na a hre tawh si lo va, chuta chin chu Tlingi chu rei pawh a dam ta lo va, a thi ta a.

Ngama chu a lung a long em em mai thin a lo vah te a lo hun a, lo chu a han vat a, Ngama chu thing hun tak a ni a Tlingi chuan nau nula a nei a, Tlingi te lo vah chuan thing thlak tur a lo awm ta a Tlingi nu chuan thing thlaktu tur chu tlangval zingah a han zawng a Tlangvalho chuan "Ngambawm lo chuan tuma'n an thlak ngam lo" an lo ti theuh va Tlingi nu chuan zak tak chung chuan tuk khat chu Ngama chu a zuk sawm ta a, "Ngama, ka mangang em mai, a tihngahna hre ta si hek lo ile, kan lova thin thlak tura tlangval ka sawm leh, 'Ngama lo chuan tuma'n kan thlak ngam lo vang' an ti zel mu si a, tukin chu min khawngah la, min zuk thlak sak thei lawm ni?" a han ti a Ngama chuan "Thei e a manganniah chuan inngam taka insawm zel tur alawm ka zuk thlak ang e' a lo ti a Tlingi nu chuan "A nih leh, Chemten nen zuk feh ula chaw pawh han fun suh ang che' a ti a Ngama chuan "Aw le a ti a An zuk feh ta a, Tlingi nau chuan a buluh a lo thir reng a, Ngama chuan a han thlak a, thingzar a han chah chu a tlak apiangin Ngama chuan a zuk en zui a

Vi vi, thih hnu zawl lawm,

Dam lai hmelmak, a zuk ti thin a

Nakinah chuan Ngama chuan "Chemte, lo haw ta mu tawh ka thlak zawh hunah ka lo haw ve mai ang e" a ti a Ani chuan "A nih leh chaw fun ka dah hirawn ei ang che a ti a, a haw ta a

In a han thlen chuan a nu hnenah 'Ngawi teh ka nu, Ngami chuan a thingthlak zawng apiangin

Vi vi, thih hnu zawl lawm,

Dam lai hmelmak,

zuk ti thina maw le, a ti a A nu chu a zak em em mai a Nakinah chuan Ngama chu a lo haw a, chaw fun chu ei hauh lohvin a rawn hawn leh a, kawngka atang hian "Hei, in chaw fun, chaw chhun pawh ka ei ta lo ve' a ti a, a han theh lut a Tlingi nu chuan 'Engahnge i rawn ei loh le aw" a ti a, a zuk ta em em mai a

Tichuan lo chu an han hal a, fur te a lo thleng a, Zamzo te a lo tiak a. Ngama chuan Tlingi thlanah chuan a phun a, chu a Zamzo phun chu zan tin hian a tiak sul thin a, (chu chu Safe nupa hi Tlingi chuan a rawn tir thin a, an thliak thin a ni a) Ngama chuan "Tu kher kher nge ni, ka Zamzo thliaktu hi, ka chang teh ang" a ti a

Zanah chuan a chang ta a Safe nupa chu an lo kal a an han thliak leh san san mai a, Ngama chuan a en reng a, an kal dawn chauh va, a man ta tlat mai a, "E, nangni hi in lo ni maw, ka Zamzo thliak fotu che u hi, in va thi dawn em!" a ti ta a Anni chuan "E, min thlah rawh, min thlah rawh" an ti a, ani chuan "Ka thlah lo vang che u, ka that reng reng ang che u" a ti a Anni chuan "Kan pi, Tlhogi min tirh kan ni e" an ti ta a

Chuveleh, ani chuan "In kalnaah ka kal ve ang e" a ti ta a Anni chuan "I kal thei lo vang, kham kar awih tak tak leh lung kar chep tak takah te kan kal a, i kal theihna tur a awm lo' an ti a Ani chuan "In meiah ka vuan tlat ang a, ka kal thei ang" a ti tlat a, a zui ta a Tichuan, an kalna apiangah chuan a zui ta a Mitthi khua chu an zuk thleng ta a Daiah hian Telhawng hi an lo ek chat chat a, Ngama chuan "Engahnge in tih le?" a han ti a, anni chuan "Kan pi, Tlingi chhuat tur" an ti a Ani chuan, "Khawinge, keima'n aw" a ti a, a han sik thler ta uak uak mai a — Tichuan, Tlingi hnen chu a va thleng a, an han inhmuh chu an lawm em em mai a Mahse zana an han mut te hian Tlingi chu khum mawng lam hawi hian a mu a, Ngama chu khum lu lam hawi hian a mu a, an awm dan chu a hrang hle mai a Vawi khat chu savawm hi an zim a, (an savawm chu Mitthi savawm kan tih pangang hi a ni a) "Kha lama kha a lo tlan e Hring Ngama hmaa kha a chhuak dawn?" an ti a Ngama chuan "khawiah maw?" a ti a, a ke bulah chuan pangang hi a lo tlan tur tur a, "Hei hi maw?" a ti a, a zuk rap per ta mai a "Hring Ngaman a rap per ta" an ti ta huai huai mai a A lu chu an cher a, Tlingi in chungah chuan an tar ta a Sangha vaw turin an kal leh a, lui an thlen chuan mitthiho chuan tui hnathel hi 'Sangha' an ti a, an la an la mai a, Ngama chuan tui chhunga hnathel te chu a han huah khawm

leh teuh mai thin a, mitthiho chuan "Hring Ngaman a ni man thei ber ni" an ti leh hat hat thin a Ngama chuan sangha a ni tih ngaihna reng reng a hre hauh lo mai a Khua chu a lo tlai ta a, hawn a lo hun ta a Ngama chuan sangha reng reng hawnin a inhre hauh lo mai a, mitthiho erawh chu blawhtling hlein an inhria a Kal an han siam dawn chauh va khua a thim ta mai a Mitthiho chuan "Khupsukin nge kan kal ang a, thopa zuanin" an ti a, Ngama chuan a ngaihna a hre ta lo tawp mai a, "Hring ngama thu thu ni rawh se" an ti lehngal a Ani lah chuan a hriat loh aleiah "Thopazuan pawhin le?" a han ti ta rawk a Anni chuan "Khai aw le" an ti a, an zuang ta suau mai a, thawkkhatah an bo ta duak mai a, Ngama chu amah chauh chuan thimtham hnuaiah a phar a phar ta mai a Mitthi-hovin in an han thlen chuan Tlingi chuan "Khawiahnge Ngama" a lo ti a Anni chuan Khupsukin nge kan kal ang Thopazuanin kan ti a, 'thopazuan pawhin le' a ti a, kan han kalsan ta" an ti a Tlingi chuan 'zuk lam leh tawh u' a ti a, an zuk lam leh a Dumdeah an chang a, an zuk thlawk sup sup a, Ngama chuan mi lamtute an ni tih pawh a hre hauh si lo va, tichuan in chu a lo thleng ve ta hram a, Tlingi chuan "I thianten an rawn lam che kha i lo hmu em?" a ti a, Ngama chuan hmu uk suh ei" a ti a, Tlingi chuan "Engemaw tal i hmu lo maw" a han ti a Ngama chuan "Vaw khat lai chu dumde an lo thlawh chuai chuai kha maw le?" a ti a, Tlingi chuan 'Chung chu i thiante an nih chu" a ti a, ani chuan "A nih tak chu maw le" a ti mai a

Tlingi chuan "Ngama in blawhtling em?" a ti a Ngama chuan "Hlawhtling uk suh ei, kha ka ipte kha han phawrh teh a ti a Tlingi chuan a ipte chu a han phawrh a, 'F, hlawhtling lo i ti a, in hlawhtlin nak alain, in sangha hawn that tehlu nen chuan e" a ti a An pahnih chuan an han rawh ta a, Ngaman a han rawh chuan a alh leh hlut thin a Tlingin a han rawh chuan a tlawrh leh siah siah thin a Tlingi chuan 'Nang zawng rawh ve suh, sangha i tihok mai mai e" a ti a Ngama rawh chu a phal ve ta lo va

Tlingi chuan "Khai le, Ngama, kan la awm dun thei ngang lo a nih hi, han haw leh ta la, han intihlum tawh rawh khai" a ti a Ngama chu hring khuaah chuan a han hawng a, a khum-ah hian a mu zangthal a, a kawlnamin a invit hlum ta a, mit thi khua chu a pan ve ta a Mitthi khua a zuk thlen chuan Tlingi khum te chhuat te chu thingphel hlir mai chu a lo ni a, Ngama chuan "Tlingi, i thingphel khum leh chhuat te chu a va tha teh khup ve le, eng laia i siam nge ni le?" a ti a, ani chuan "Hmana i lo kala i sih phel kha alawm" a ti a, Tlingi kawngka lu chung a savawm lu chu a han hmu a, "I kawngka lu chung a savawm lu chu khaw lam ata nge ni le?" a ti leh a Ani chuan "Hmana i rah perh kha a ni" a ti leh a Chaw an han ei dawn a, sangha rep chu a han phawrh leh ta teuh mai a, Ngama chuan "E, i sangha rep zozai chu khaw lama mi nge ni le?" a ti a Ani chuan "Hmana i lo kala i man kha a n" a ti leh a, Ngama chuan mak a ti em em mai a, chutiang chuan engkim mai chu a takin a hmu ve ta vek mai a An thu a rual em em mai a, nuam tak leh lawm takin an awm dun ta a ni

(A tawp ta)

THANGSIRA LEH THANGZAIA THAWNTHU

Thangsira leh Thangzaia hi unau an ni a, thangval hmelthi tak an ni ve ve a Tin, nula unau pahnih Lasiri leh Lasari, van chung lamah an awm bawk a, Tichuan Thangsira leh Thangzaia te unau chuan Lasiri leh Lasari te unau chu an han rim thin a, An kal dawn apiang hian hetiang hian an han au thin a

*Lasiri, Lasari i hrualhrui te rawn thlak la,
Kei lo uai chho ve nang e,*

an han ti thin a Tichuan anni chuan an hrualhrui chu an zuk thlak a, an uai chho thin a

Thangsira leh Thangzaia te unau tih dan chu Bakvawmpu hian a lo hre ve a, aw thum pui hian "Lasiri, Lasari i hrualhrui te rawn thlak la, kei lo uai chho ve nang e" a han ti hlut hlut a Lasiri leh Lasari chuan Thangsira leh Thangzaia aw a ni lo tih an lo hria a, an hrual hrui chu an thlak duh lo va Tichuan Bakvawmpu chu a mangang a, hmelthai pitar te hi a rawn a, Pitar te chuan "Thangsira leh Thangzaia ek hmaw ei la, in zun tlem te in bawk la, tichuan an aw ang i pu ang a, an hre lo vang che ' a lo ti a Tichuan Bakvawmpu chuan Thangsira leh Thangzaia zun leh ek them chu a ei ta a Chu mi hnuah chuan "Lasiri, Lasari, i hrualhrui te rawn thlak la, kei ka lo uai chho ve nang e" a va ti leh a Lasiri leh Lasari chuan an lo hui ta a Thangsira leh Thangzaia aw emaw an ti a, an hrualhrui chu an zuk thlak a, Bakvawmpu chu a lo uai a, an hnuk han chho chuan rit an ti ta hle mai a, "Thangsira leh Thangzaia an ni awm lo mang e, an va rit ta em'" ti chung zel chuan an han hnuk chhuak a. Bakvawmpu chu a lo ni ta ruau mai a Lasiri leh Lasari chu an mangang ta hle mai a, a tihthlak leh dan tur an ngaihtuah leh nghal ta a Tichuan zanah chuan an han mu a, Bakvawmpu chu a vausaah an muttir a Lasiri chuan "Ka pu, tawlh rawh, Lasari mutna bo" a han ti a Bakvawmpu chu a tawlh hrut a Nakin deuhvah chuan Lasiri chuan "Ka pu tawlh rawh, Lasari mutna bo" a han ti leh a Bakvawmpu chu a tawlh leh hrut a Tichuan a tawlh ham a, a tia leh ta daih mai a

Nakinah chuan Thangsira leh Thangzaia te unau chu an lo kal a, "Lasiri Lasari, i hrualhrui te rawn thlak la, kei lo uai chho ve nang e" an han ti leh a Mahsela anni chuan "Min tihder a ni thin e, Bakvawmpu a ni leh ang" an ti a, an thlak duh ta lo va Thangsira leh Thangzaia chuan Rawn thlak rawh u, Bakvawmpu kan ni lo ve, keimahni kan ni e" an tih pawhin "A, Bakvawmpu a ni leh dah ang e" an ti a, an hrualhrui chu an thlak thla duh ta tlat lo va Tichuan Thangsira leh Thangzaia chuan "A nih leh, mei kan han khuk ang a, Bakvawmpu mei khu chuan lui dung a zawh nguai nguai ang a, keini mei khu erawh chu van lamah a lo ding ngat ngat mai ang" an ti a Mei chu an han khuk ta a, an sawi ang ngei chuan an mei khu chuan van lam chu a kaw k a, a ding ngat ngat a Bakvawmpu mei chuan lui dung chu a zawh nguai nguai a Anni unau chu in lamah an haw ta daih mai a

Tin, Lasiri leh Lasari chuan Thangsira leh Thangzaia mei an zuk hmuh chuan an sawi ang ngei chu a lo ni ta si a, an in-chhir a, an lung chu a leng leh ta em em mai a, anmahni um tur chuan an chhuk thla ve ta thung a Tichuan an kalna kawng ah chuan an um zel a Lawmrual hi an va hmu a

*Khata lawmrual pali pangaa te u,
Thangsira hmu che maw
Thangzaia hmu che maw,*

an han ti a Anniho chuan

*A hmuh chu kan hmu na a,
Mual aw khum khum,
Thangsir aw lang lang,
Thangzaia aw lang lang,
A tawn ar chang phe ngeuh ngeuh,*

an lo ti a Mual sarih chu inzawn thlaih hian an han kawn ta a, an kal lam tur ar chang tawn phe ngeuh ngeuh chu an han hmu ta a an um ta zel a

Bakvawmpu chuan a chhak ah chuan anni chu a lo um ve zel bawk a, Thangsira leh Thangzaia chu in an thlen chuan pumah thir chher turin an kal a Lasiri leh Lasari pawh chu an lo thleng ve thui a

Lasiri leh Lasari chu an hmetha em em mai a, an inthua-
na te chu kawr tha tak tak an ha a, pakhatin Rangka a feng a
pakhatin Rangkachak thi a awrh a, ngunte an bun bawk a
“Thangsira leh Thangzaia kan rawn zawng a nia” an ti a Tnang
sira leh Thangzaia nu chu pitar mitdel a ni a Mitdel chung
chuan thing phurtu leh tui chawitu ber a ni a

Lasiri leh Lasari chuan a mit chu an rawn tihmen sak a
thing tlem te a neih chu a khatah an siam sak a Thangsira leh
Thangzaia puma an awm chu naupang an han kohtir a “Thang
sira leh Thangzaia kha lo haw rawh se, mikhual kan thleng e”
a han tihir a Anni chuan “Khuai chhia nge khuai tha, mi eng
ang nge an nih?” an lo ti a Naupang chuan “’huil chhia in
ni ang, pakhatin Ngansap a feng a, pakhatin Belval a awrh ,
khang te an bun a” a ti a Chu’iang mite chu taife leh bapil
kha lo eitur sela, hnawtchhuak leh mai rawh se’ an lo ti a Ti
chuan Lasiri leh Lasari chu taife leh bapilte an eitur a, an lo
hnawtchhuak leh ta a An thin chu a ur em em a, an kal leh ta
a An kal dawn chuan Thangsira leh Thangzaia nu mitdel an
tihvar sak pawh kha an tidel leh a, thingkhawn pawh chu a
pangngai angin fak thum lekah an chantir leh a

Nakin deuhvah chuan Thangsira leh Thangzaia tih chher zo
chu inah chuan an zuk haw a, an chhungte hnenah chuan Tute
nge kan mikhualte chu?” an ti a, an han zawt a Anni chu n
“Lasiri leh Lasari an ni a, in thu ang khan taife leh bapil kan
pe a kan hnawtchhuak leh ta mai” an lo ti a Thangsira leh
Thangzaia chuan pawl an ti ta em em mai a, an ngai a, an um
let ve leh ta thung a

An kalna kawng ni lo lamah an lo tlin khalh a Lasiri leh
Lasari kalna turah chuan an hmuh ngai turah hian Dartawnsuk
an lo chang a, an lo inphun su ngeuh ngeuh va, Lasiri nau
zawk chuan

Ai ka u-e ka u-e,

A he Dartawnsuk te hi

La ta mai tang ka ti,

a ti a A u chuan

*Ai ka nauvi, ka nauvi,
Thangsira leh Thangzaia an ni ang e,*

a ti a, la lovin an kalsan ta a

Thangsira leh Thangzaia chuan an lo tlan khaih leh a, Dar-
kawngchilh-ah an lo chang leh a Lasiri leh Lasari kalna turah
chuan an lo inbang leh a, a nau chuan

*Ai ka u-e, ka u e,
A he Darkawngchilh te hi
La ta mai mai tang ka ti,*

a han ti leh a, a u chuan

*Ai ka nauvi, ka nauvi,
Thangsira leh Thangzaia an ni ang e,*

a ti leh a, an kalsan leh ta a

Tichuan anni chuan an tlan khaih leh a Darbenvawn-ah an
chang leh a Lasiri leh Lasari kalna tur thing bulah hian an lo
inbang leh a, a nau baw chuan

*Ai ka u-e, ka u-e,
A he Darbenvawn te hi chu
La ta mai mai tang ka ti,*

a ti leh a, a u chuan

*Ai ka nauvi, ka nauvi,
Thansira leh Thangzaia an ni ang e,*

a ti leh a, la lo bawkin an kal pel leh ta a

Chutia an kal zel lai chuan ruahpui van-awn a lo sur a, La-
siri leh Lasari chu ruah chuan a nan huh hnep mai a, vawt ti
chuan an khur an khur ta mai a Tin, Thangsira leh Thangzaia
kha chu kham puk hul phiangah hian meiah an lo chang a, an lo
vam hiam mai e, a nau chuan

*Ai ka u-e, ka u-e,
A-he meipui a`tha ni
Ai ta mai mai tang ka ti,*

a han ti leh a, a u chuan "Ai, lo ve, Thangsira leh Thangzaia an ni ang e" a ti leh a Khur khur chung chuan an kal pel leh ta a Tin, an kalna turah chuan lui pakhat hi a lo awm a, tui chu a lo lian viau mai a, Phulraw leilawn rawp tawh chim lek lek hi a lo indawh a, chu mi thlangah chuan Thangsira leh Thangzaia chu dar leilawnah an chang a, an lo indawh kai zar mai a

Tichuan kalna dang a awm si lo va, chu dar leilawn chu zawh an tum ta a A nau chuan a va zawh zai zai a, a zawh kai mai a, a u chuan a han zawh ve a, a lai a thlen chuan a auh ta, tuar tuar a, a chim dawn ta a, a kir leh ta a A nau chuan a duh duhin a zawh kai a, mahse a u a kal chuan a lai a thlen hian a tliak dawn leh thin a, tihngaihna an hre lo va, a nau chuan a u chu a paw ta a An han zawh leh a, a lai an thlen chuan a tliak a, an tla ta a

A nau chu engemaw tun a vak chhuak thei hram a, a uchu a chhuak ve thei lo va, tui chuan a len a, a nau chuan vauk m atang chuan a um zel a, "Ka u, hleuh rawh, ka u, hleuh rawh" a ti zel a, a hleuh thei chuang si lo va Chutih lai tak chuan Thim a lo zing ta a, a nau chu Uleuh-ah a chang ta a ni "Ka u, hleuh rawh, ka u, hleuh rawh" a tui chu hram nan a hmang ta a, "Uleuh, Uleuh" a ti hlen ta a ni an ti

(A tawp ta).

DUHMANGA LEH DARDINI

Duhmanga hi a hnam hming tak chu Tjumang a ni a, a pa chu lal ropui tak a ni a, an khua chu khaw ropui tak a ni Mi-hring pawh an tam em em mai a, mikhual leh khawtual pawh an mbre hrang mang lo a ni Duhmanga chu Tlangval hmeltha tak mai leh fmg tak mai a ni a, a chak viau mai bawk a Chu-vang chuan a pa te leh an upate chuan an chhuang em em theuh mai a ni A hmel that em avang chuan nula lakah te hian a to em em mai a, lal fa a ni bawk si a, mahse, lal leh a upahote chuan a duh duha nula a rim chuan thain an ring lo va, tichuan nula dang a rim an phalsak lo va, a nupui atana an duhsak ngei nula pakhat Saikii chauh a rim an phal a Saikii inah chuan a leng thin a Saikii chuan a ngaizawng em em a, amah Duhmanga pawh chuan a ngaizawng ve viau tho bawk a

Chutih lai chuan tlangvalte hi an nula rimte mah hian an riak nghal mai thin a, chuvangin Duhmanga pawh chu Saikii te inah chuan a riak fo thin a, Vawikhat chu Saikii nu leh pa te chuan "Zanin chuan lo leng suh ang che, kan inthawi dawn a, kan thiang lo vang" an ti a Chumi zan chuan Duhmags chuan lenna a chavai deuh va, tlangvalho awmtual chhemnaah a va kal ve ngawt a, "Nangni khawiah nge in len thin? Zanin chu ka len thiona te an inthawi a, an thiang lo tlat mai a, lenna reng reng ka hre lo mai ka ti, in lennaah ka lo leng ve teh ang," a ti a Tlangvalho chuan, "Keini lenna chu hmeltha lo tak a ni, hmerthai fa a ni lehngal a, dai kilkarah a ni a, i len vena tlak a ni law, nula nung chang tha pawh a ni lo ve" an ti a An huphurch avanga chutianga ti chu an ni a, mahse, an thian pakhat chuan Mawina kan nula rim chu hmeltha deuh mai a nia a hming chu Dardini a ni a, a nungchang pawh tha deuh mai a ni, i duh chuan lo leng ve rawh" a ti a, a sawm ve ta zawk a A thiante chuan an haw viau mai a, mahse engmah a sawt tawh si lo va Chu mi zanah chuan Duhmanga chuan Dardini chu a rim ve ta a

Dardini hian chuan Duhmanga hi chu a lo hmu fo tawh a, mahse, lal fa a mih avangin a be ngam ngai lo va Ani Duhmanga hian chuan a lo la bre ve lem lo va An han inhu chu

an inggaizawng nghal ta viau mai a, mahse, Dardini kha tlang valho khan an thut hual tlat avangin Duhmanga chu hla takah kawngka bul lamah chuan a thu ve a, Dardini chuan "I lo leng ve a ni maw ? heti lamah hian lo thu ve ta che" a ti a thutni a pe a Dardini chuan Duhmanga lam deuh ngawt chu a hawi ta mai a, chutah tlangvalho chuan "Dardini hi kin hauh tlat a nia" an ti a, an dawhkilh an pawt a Dardini luah chuan an thiat ta fur mai a, Duhmanga pawhin a dawhkilh a pawt ve a

Dardin kan rak ham nan ti chu

Nan king tial nan maw nan bah lem

Kei khawm tawnhrukin ham ve lang

a ti a, a Rawchang dawhkilh chu Dardini luah chuan a han thiat ve ta va mai a, Dardini chuan tlangval dang Ngenchik dawhkilh chu a phawi a, bangah a thiat ta vek a, Duhmanga dawhkilh chauh chu Dardini luah chuan a inthiat va mai a, tichuan Duhmanga chuan he hla hmingthang tak mai hi a han phuah ta nghal a

Dardin lu put le samthlai rem

A nu hawi nih an iang lai lo

Kawl i zur ti an chhim bang

Dardin ham hlah u val ran nih

A man khau tuah nan sen lai lo

Neih lo mar chan lim sia hau hna tun

Tlangvalho chu an lungni thei ta lo va, a ran leh atangin Dardini inah an leng duh lo tau ta hlawn e, ani Duhmanga lah a lo leng leh rih baw si lo va, chu mi zan chuan tlangval uh tlak mang loh pathum chu an leng a, Dardini khawhar chu an hnem zo lo deuh a ni awm e, heti hian hla a phuah ta a

Tu zan zan hi zan zei thla maw

Pan ding deng nih ka tlawngti lovin

Puar pem pum lawng pathum ril hna

a ti a, an zinga pakhat chuan a run deuh a, heti hian a han chhang ve a

Puar pem pum chu kan kal ai lang

Pan ding deng nih in tlawng te seh

Kim ching cheng te run zau ai u a ti a

Tichuan puar pempum valho chu lungaw; lo chuan an chhuak tau ta a, Dardini chuan in leng a tlachham ta der mai a

Chutia tlangval hovin Dardini an do tak tlat avang chuan Duhmanga lawmah a tla a, a mal rim ta heuh heuh fo mai a ni Ni khat chu Duhmanga chu Dardini te inah chuan a lo muhil der mai a, tlangval ho an lo lut a Dardini hnenah chuan 'I tlangval hi kai tho rawh, kan buan dawn e' an ti a, Dardini chuan he hla hian a han kai tho va

Tho law, ni lung aw, zei man chi

Na hawi val e pa men zawng nih

Parh buan tang kan kham lai ti hna a han ti a

Duhmanga chu a lo tho va, an han inbuan ta a, a mal mal chuan tumahin an hneh si lo va, a hneh zo ta vek mai a, Dardini chuan heti hian hian a phuah zui ta a

Ni lin tang parh buan an serh ah

Hri hrual thum tlak kawng thai dirh bang

Chawl len ko law chhum tual chungah

Ni lin tang parh buan an serh ah

Val ran awn tluk lo khuang kil ta

Kamlo chhun chha bang dir leng lung tin

Dardini leh Duhmanga chu an lo induhin an lo innguna ta em em mai a, tumah dang reng reng an hawi dun ta lo a ni

Nakinah chuan h'o thlawh a lo hun ta a, ni tina fehin hna te an thawk ta a Dardini te lo chu hna; teah a ni a, Duhmanga te lo erawh chu a h'i, zawk i, chuvang chuan an haw hun chu a hrual thei mang lo va Tuk khat chu an feh kal lam chuan Duhmanga chuan heti hian a ti ta a "I haw dun thin tawh ang, in peng atang hian chang tumin ka han au thin ang chia, i hriat vleh i lo haw thin dawn ma' a ti a Chumi ni atang chuan Duhmanga chu hma deuhvin a haw ta a Dardini te pengah chuan chang chu a han tum raih a, he hla hi a han sa zui ta nghal a

Fikin hla tawiah kan ning law

Ka an thei thiam maw Ngunkil nih

Rutsa Khuang an tum te bangin

Thlawh pillo num vawn chul hriam mam a ti a.

Duhmanga thawm a hriat veleh chuan Dardini chuan a nu hnenah hawn a han ngen a, a nu chuan 'a la hun lo kin tul vei nen, i tlangval ngaihven vang mai a ni" a ti a, haw chu a phal ta awzawng lo mai a Mahse Dardini chuan hlain heti hin a han chhang ta a

Ka nu phun hlah law, vei nghal lo,

Kan pin tlangin mi kiu thei ing,

Vuaktha darlung anka lo au,

a ti a Tichuan Dardini chuan a tuthlawh chu a paih riwk a a tlan a, thlama a Em chu a la a, Duhmanga um chuan a haw lui ta mai a Mahse a nu khan a rawn um zui ve vat a a fanu chu a veng ta tlat a, hawn kawngah pawh chuan an kal dun a, an inchhawm pawh a phal lo va, an karah chuan a kil tlat a an duh thu engmah pawh sawi thei lovin in an thleng ta a ni

Zanah chuan Duhmanga chu dardini te inah chuan a leng a, lawmah a sawm ta a Ani pawh chuan a rilrua a lo chik em em a nih avangin a tuka inlawm nghal tur chuan an sawi tlu ta a Khua chu a lo var a, Dardini chu a nuin feh a phal ta tlat lo mai a Kawtchhuahah chuan Duhmanga chuan a lo nghak reng mai a, mahse, Dardini chu a lo chhuak thei ta reng reng lo mu a Dardini lo chhuak thei ta si lo chu Duhmanga chuan hlain

Dawn ro muallung in dir ai lang,

Chhuak lo aite kluanpar sirh serh,

Uai ai paute hnawm zam hning hnuang,

a ti a, a kir ve leh ta ngawt mai a Nilengin Dardini chu a rim ta zawk a heti hian hla a han sa ta a

Ka tum run ka tlawn changzawngah,

Thawh lai zung ka ai niangno tawn,

Cherhlian ni kir law kawlrannah, a tia

Heti Dardini ngawt mai a tih tak avang hian Duhmanga nu leh pa chu an mangang ta vjav mai a A nupui atana an hual sak Saikii kha an neihir ta ringawt mai a ni, Chuti pawhin ani Duhmanga chuan Dardini a rim a thulh chuang der lo

Duhmanga pa chuan Chawn (bawi) a tum ta a Chawng buh deng atan an khaw nulate chu a sawm chiam a Dardini erawh chu a sawn ve hauh lo mai a Chu chu Duhmanga n a hriat veleh

ama thuin Dardini chu a sawm ve leh ta tho va. Dardini hi a haupan tet atanga hmeltha lutuk a ni a, a nu leh a pa in a la to lutuk ang tih an hlau va, bawng ekin an chulh vak mai a, chuvang chuan Duhmanga nu leh pate hian an ten hlen ta a ni an ti Chuvangin, an chawng buh dennaah pawh chuan hung chhuogah an dentir phal lo va, amahin hung pawn lamah an dentir a ni Buh tak pawh an dentir lo va, Rurial an dentir a ni ('Rurial' an tih hi buh tak pawh ni lo, zu atana an hman ve baw, chang tak, chip hlei thei mang lo a ni an ti) Duhmanga chu nula-ho buh dennaah chuan a awm ve lo va, a leng bo daih a Mi dangten an den zawh vek hnu pawhin Dardini chuan a la deng zo ve ta lo va, amah chauh chuan tlawmngai takin a la deng ngat ngat a A lenna atang chuan buh deng ri chu a han hria a, "Tunge maw, tun thlenga buh la deng bik chu le?" tun a han zawt a, a lennate chuan "I ngaihawng nu a nih chu!" an ti a Chuveleh Duhmanga leng chu a haw ta thua a Dardini buh den tur zawng zawngte chu a pah baw vek a, amah chu in chbungah a hruai lut a A nu leh paten an Chawn ni-a an lam-puan atana an tih, puan thar fai tak tak an dah thatte chuan Dardini thlan-sate chu a hruk sak a, a mutpu ta daih mai a Mahse, engmah an sawi ngam bik tawh lo va Dardini chu nupuah a nei nget ta nghal mai a

He mi tuk lawk hian Duhmanga chu a thianten ramchhuakah an rawn sawm a, amah hi pasaltha a ni baw, a a lo hnial hlei lo va a kal leh ta a An ramchhuak hi an thang rei deuh va, Dardini chu a lung a teng em em mai a, chu-a-chhapah Duhmanga nu leh pa chuan an lo ma a, Saiki zawk kha an lo la lut lehngah a Dardini chu a mangang em em mai a ni A lungleng lutuk chuan he hla hmingthang tak mai hi a lo phuah chhuak ve ta a ni

Duhmang kawlah ram hian ngai ngai,

A rawl tam pei maw ni linah,

Ka zun chil le dairial kua lang, tih hi

Hei hi Duhmanga farnuin a lo hriat chuan a ngamawh deuh viar mai a, a tun deuh a ni ang chu, heti hian a let ve a

*Nang zun chul le dairial ser sur,
Ta khen kan dawt tluang che dangin,
Kan ban thlum hmauh ei tei ti le, a ti a ni*

Duhmanga ramchhuak lo hawngin a nupui duh loh zawk Saikii lal nihna hmuna a lo inlung leh ta a rawn hmu chu a lungni lo em em mai a, chuvangin Dardini te in lamah ngiwt chuan a chetla leh ta zawk mai a ni Aní Dardini lah khan ril-ru leh ngaihtuahna thar a lo nei a “Kan phu loh pui kan lo be-sei ve zawk hi a zahthlak a nih hi, kan michhe si a anni ang lal nupui tlak kan ni ngang lo a nih hi” tui Duhmanga pawh chu a ngaih sak tha a tho ta mang lo va Zan khat phei chu Duh manga lo haw chu kawng a lo hawn duh ta lo a ni awm e Mahse

*In khar e, ka hawn law vangzir zer
Na za tia thawnh leni in maw,
Narei pawnguh awiin lum lang,*

tia Duhmanga'n a han ngen meuh chuan Dari chuan tuar har a ti a ni ang

*In khar e hawng rang lai valpa aw
A tha val dang pei kei ti ah,*

tui Dardini chuan aranga rangin a hawn leh ta a ni

Chu mi zan chuan zankhuain an pahnih chuan an lunglen thinzia te inhrilhin an titi dun ta a Dardini pawhin ima vui thu te emaw chu chiang taka sawina a nei ngei ang An han in-biakna te reng reng chu hla a ni vek mai a, hla hi thu thi tak tak leh thlum tak tak hlir an ni Dardini chuan

*Nang chu e, lungthli tumkheng ai chi,
Kei bel tu vahham ngambawm bang,
Tah hram zei tik dai lai si maw*

a ti a Duhmanga chuan

*Hi ti e sei na hramh lai nghulh i,
Ka thai sung kha ka ti ngha lo,
Tik tiam thi le dar lam pamin
Tu zan e bu sik chu Ngunkil u
Puan i zawn sih law rem punin
Her ho thli nih kan chhem thla rgai,*

a ti a Dardini chuan

Zei che zak khen le puan thuai maw,

Kha hlan bang ti chu ti tung lo,

That fum leng dang rim kal ai chu a ti leh a ni

Duhmanga'n a nupui Saiki a ngaihsak tak tlat loh avangin a nu leh pa chu an mangang deuh viau mai a, Dardini nu hnenah chuan beti hian an ti ta ringawt a ni "I fanu hi Duhmanga lo rimtir tawh suh" an ti ta a ni Anni, mi chhiah pawh mi chhe sathiah ni lo, dai kil kara hmeithai lehngal tan chuan chu thupek chu a hlauhawm hle a ni Chuvangin, Dardini nu chuan tuma luh theih lohna turin an tual hungna kawngkhar chu khar ngheh tlat theihin a siam ta a Nimahsela, Duhmanga leh Dardini chu inhmui lo chuan an awm thei bawk si lo va, tichuan thenawm luhka atang tein an inral thir hram hram zel a

Duhmanga leh a thiante chu ramchhuak turin an insawm khawm a, an inbuatsaih ta a Tichuan a tuk leh zing tukthuan ei khamah chuan an chhuak ta a An kal ta chu Dardini chuan luhka tlangsang atangin a lo thir reng mai a, chu chu Duhmanga chuan a han hmui ve ta hlauh mai a, kal hlei thei lovin a thir ve ta veng veng mai a, a thiante chuan "Kal reng reng la a nih chu, Dardini i hmuh tawh lah hian engmah hi i hre ta thin hek lo, lo kal mai rawh, i thulh leh reu reu ang e" an ti a A thiante han tih dan vel chu a duh mang lo va, a elsen emaw ni, ti hian a han ti ta ngat a ni

I ouin kal hlah u val le hna

Ka phei zun rau chaw kho nganin

Kir ai lai e, Dardin hnenah a ti a,

a ram chhuak tur chu a thulh leh tak tak ta a, a kir leh ta luah luah mai a ni Dardini te in len chu a tum thin a, mahse a nun loh theih loh turin a siam tlat si a, tichuan pal hung pawn lamah Duhmanga a awm a, Dardini chu chhung lamah a awm a, chutiang chuan an inkawm thin a A chang chuan pal kar atangin an invuan reng thin a, an tap an tap thin a ni awm e

Duhmanga tah hla chu hetiang hi a ni awm e

Dardin, a nu nih kheng thla maw

Khen sual um ve law khua thawngin

Za vawm hlan rih lang kawm parah

Dardin a nu kheng thla ngai

Khen sual um seh law khua thawngin

Fapa sen chaw ti haw lai

Chuti reng renga awm chu a ngai thei ta lo va, a tawpa atawpah chuan Duhmanga chuan "Eng na vei nge, keimah Duhmang Sakeia ka ni lo vem ni?" a ti a, pal chu a zuan khum ta zawk mai a, tichuan Dardini nen chuan an inkuah ti veng veng mai a, an duh tawkin an inpawl leh ta a

Nimahsela, Duhmanga chu Pasaltha, mi ramvachal tak a nih avangin ina tawm reng hi a duh rei thin mang lo va, ramhnuai lam hian a lung a len ve bawk thin a Tichuan rei lo teah chuan a thiante nen ramchhuakin an kal leh ta a A awm loh hlin hlin chuan nula la ni ang reng bawk si chu tlangval dangte hian Dardini chu an lo rim ve bawk thin a, mahsela Dardini chuan tumah dang a hawi chuan reng reng lo Tlangval dang lo leng thinte hnenah chuan heti te hian a ti thin a

*Sang sang kai hlah u, val ran nih
Thlang kheng danh Ngun mang ka zau nak
Baw! al rim nam nau hlo lai lo maw*

An ramchhuak chu an lo haw dawn ta a, Duhmanga farnute chu Duhmanga hmuak turin an kal a, an aia hmaah chuan Dardini kha Duhmanga hmuak tur bawk chuan a kal a, chu chu a farnute khan an hmuh chuan an lawin lo yiau mai a, "Nang chu kir leh tawh, kan u hmuak ve tlak i ni lo ve, kan duh lo che" an ti a, hnar kir an tum a, Ani lah chuan a lo duh bik awzawng si lo va, (Dardini hi an michhiat em avangin Duhmanga chhung te reng reng reng hian an hmusit a, an duh lo theuh mai a ni) mahse a mah hian a duh tlal mai si a

Tichuan Duhmanga te chu an lo thleng a, a farnute chu in "Ta ta, ka zu in hmasa rawh" an lo ti a, an zu um chuan an lo nawr chhen a, mahse Duhmanga chuan a naute ai chuan Dardini chu a pan ngat mai a, an zu te chu a kal pel vek a, Dardini chu a pawm chawt a, a zu te chu a insak ta a Chu mi zawh chuan tumah dang pawisa lo chuan an pahnih chuan an kal ta mai a, Duhmanga chuan an inah bawk a hruai lut leh a, an inner chu a ni leh ta a

Duhmanga leh Dardini chu rei vak an la awm dun lo va, mahse kan sawi tawh angin Duhmanga hi pasaltha a ni si a, ti huan rei vak lo hnuah chuan a thiante nen ral run turin an rammu leh ta a An kal lam chauh tihah chuan Duhmanga

chhungte chuan a nupui Dardini' chu an maksak leh ta mai a, mak mai pawh chu tawk an ti lo va, an khua atang chuan an hnawt chhuak leh ta nghal a Dardini nu chuan 'Chuti em em fakau chu a zahthlakn hlauhawm pawh a hlauhawm e' tiin bla te khuaah Sunthla ramah a pempui ta daih mai a Duhmangan a briat hun chuan eng ang takin pawh ti ang maw? Nung-dam pawh chuan an ihmhu leh ngai dawn em'ni le?

Duhmanga te chu an thang rei hle a, an ral run te pawh an hmuinglin an hlawhtlung hle a ni. An lo haw, chuan Ral-lak sum leh pai, hmeichhe duhzawng tak tak te pawh "Dardini tan" tiin thahnemngai takin a rawn hawn teuh mai a, In an lo thlen chuan Duhmanga chuan a hmasa berin "Ka nu, khawmahnge Dardini?" a han ti a, a nu chuan inthiam mang lo tak chung hian zawi deuh sapin "Sunthla ramah ap pem ta" a han ti a, Chuveleh Duhmanga chuan

Ka nu rawl ka rawnh kim chiu cheu

Vang zir zelte mual tuan ai

Vawng dawn lange Zo tung rawn ah

a ti a, Dardini lam tus chuan thu dang pawh sawi set set lovin a kal leh ta nghal vang vang mai a ni

Chutia a kal ta chuan an kawtchhuah chu a han thleng a, Dardini nena an iqzuna thin te leh thing an phurh dunna thin zawng zawng chu a han hmu a, a han thlar vel chuan a lung a leng em em a, pelh hrawm a ti em em mai a Chung lai vela hnim leh thing tinreng mai, lungthil te leh kawng kam thing buk-te reng reng, tun hmaa eng a maha a ngaih ngai loh te khan awmia an lo nei zo ta a, "Duhmang, khawmahnge i kal dawn? Dardini i zawng dawn em ni?" tia lo zawi ni awn tak tak te hian a hmu a 'Hmu leh tak ang imaw, hmu lo tak ang imaw, tia a han suangtuaha, ngaih luat vanga hmu leh lo tur ang a han indah chahng phei chuan a mittuite hi a tia zurg zung mai thin a ni, mlawm an tumna ram lo chul rai tawh mai te a zuk thlen phei chuan a tuar zo ta nging lo va

Dink hmun chho chhuah le tlai tlan ah

Cherh lian ni chhun dir ai lung,

Ka tum tawng hlah ing kir ai lang,

tiin a tap chhuak ta nghe nghe a ni Thufe a thlen hnu chuan a han lehawt a, an khua chu a lang chiang hle mai a, anmah-

ni in te leh Dardini te in te chu a langfiah hle mai a Nimah-sela, a rilruah chuan an khua chu mi nung pawh awm lohna, khaw thi ni awm taka ngaihna a nei a, a hmu chul rup mai a, ram zawng zawng chu ngui ruain a hmu a, tichuan a kal zel a, Dardini nena an thing phurh dunna hmun pakhat, an inghahna Thingsepui bul a han thleng leh ta a

Khi maw kan meitlan far hlam nak

Nang hen vawn khurh um ti lovin

Sai aw ka tap ni chhun hlan

a ti a, a mittui chu a tla leh ta zung zung mai a

Tichuan a kal zel a, chhun zan zawmin a kal ta a, a tawp-ah chuan Dardini te pemna khua chu a thleng dawn ta a, an kawtchhuah a han thlen chuan a lo reh vung vung mai a, tumah vak chhuak reng an awm loh avang chuan enggemaw thil tha lo leh dik lo a awm a nih chu a ring ta hle mai a, a rilruah ngaih that lohnain a man ta a, a ngaihna hre lo chuan a awm reng a, nakin deuhah chuan nula tleirawl hmeltha fe hian tui a rawn chaw a Chu chu Duhmanga chuan rilrua titna nei deuh tak chung hian "Chemte, in khua hi a va reh em em ve, engtia nge?" a han ti a Nula chuan "Mitthi an awm a vawin hi a thlanthut ni a ni a, chuvangin tumah an vak chhuak lo a nih hi" a ti ta a Duhmanga chuan han zawh nawn leh chu a ngam mang lo va, hlauthawanna engin emaw a thau-vah a man a, mahse, a rilru chu a han intipachang a, a han zawt leh ta hram a, "Tunge ni thi chu?" a han ti a, chu zawhna nula a han chhang leh tur pawh chu ngaihthlak ngam har a ti hle mai a, nula pawh chuan sawi hrehawm ti awm tak hmel pu hian "Duhmanga nupui Dardini raichehin a thi a ni" a han ti a, chu veleh chuan Duhmanga chu a bung ta mup ma a engmah hre lovin a awm a, khawiahnge a awm tih pawh a inhre hauh lo mahse, mi chak tak leh Pasaltha a nih avangin a lo harh leh thuai a, engtia rei nge chutianga a awm pawh a inhre hauh lo A lo harh chuan nula kha chu hrilhai takin a lo la ding reng a, "Chemte, keimah hi Dardini pasal Duhmanga chu ka ni a, khawngaih takin a thlanah chuan min bruai nghal ang che aw" a ti a, nula pawh chuan hnial enah a en lo va, a um phurh chu a ngat a, Duhmanga chu Dardini thlan lamah chuan a hruai ta nghal a, Tichuan ngawi rengin an kal dun a, thlan an va thlen chuan Duhmanga chu a tap ta a, nula chuan a kalsan ta a

Dardini thlan atang chuan Duhmanga chu a kal sawn leh duh
 ta reng reng lo va, a tap a tap a, tiqhuan a tawpah chuan ril-
 tam in a lo chau ta a, a mitte a lo vai a, a tap hlum ta ringawt
 mai a ni A tan khawvel hmun dangah hlimna leh lawmna awmin
 a hre thei tawht o va, qhuti laja a nupui ruang awmna chu hmun
 hlu ber a ni ta, a awm hlen pan, a chatuan hmun a tan a lo thlang
 ve ta a nih chu

(A tawp ta).

CHALKUNGA LEH THANGHNIANGI

I CHALKUNGA A KHUR DEUH VA

Khawnglung khua chu khaw nuam tak mai an ni a, an thahnem tawk hle a, zathum zet an ni a An kawtchhuah leh an khaw-
tlangte chu a mawı hle mai a Khawchhak ram leh leilung awm
dan chu a mawı bik deuh reng a ni Tlang dungte leh mualte
hi a mawı bik deuh va, thingie hi hniam te te vek a ni a, an tawı
hi liai a, a theih hin hen a, Ramhnuaı hnim awm tam ber chu
Thang a ni a Chutiengin Khawnglung khaw dai leh an kawt-
chhuah velte chu nuam tak mai leh lunglenthlak tak mai a ni a
Hman lai khuaah chuan khaw tlem pawl a ni tak na a, mi chu
an hlim 'tham ve reng reng bawk a ni He Khawnglung khua
hi chu khaw nuam tak zawng a ni a Nula leh tlangvalte reng
reng pawh an hlim em emın, nuam an ti em em theuh mai a ni,
Tin, hman lai khaw nawm lohıa ber pakhat chu Rai hi an hlau
fo reng mai a ni Khawı lam atengin nge, engtikahnge ralin
min rawn run dawn tia hlauhthawn reng fo a ni thin Khaw in
unau deuh leh inthenawm deuh pawh hi engngeemaw vanga inrun
thut thut te a awm fo va Chutieng chu Pawı ram dep lamah
khian a tam bik a, a muanawm lo lehzual a Nimahsela chutieng
kawngah chuan Khawnglung khua chu an muang hle mai, an
khaw awm danın a zir deuh bawk avangin

Khawnglung khua chu tlang khat lian tak chhipa awm a ni a
Chu mi tlang lian tak mai chu khua atanga hla tawk feah chuan
khamın a chawı vel vek a, khan khat chauh a awm a, khanah
chuan kulh an siam a, kulh chu pasaltha tlangvalhoten an inven
chhawı thin a Pawı ram hnaih lam khua a ni na a, an tan a
muanawm hle fo a ni Heı vang tak pawh hian Khawnglung
khuaa mite chuan a zatpuı khaw danga mite ai cıuan nuam an
ti bik a ni Dan naranın nula leh tlangval hi khaw tinuamtu
ber an ni a Nula leh tlangvalın nuam an tih hle chuan khua a
nuam a ni ber a Tin, nula leh tlangvalte chuan hman lai chuan
Chawng leh lam a tam hian nuam an ti lehzual thin Zu a tam
a, sa a tam a, tin, Chawngchen tur leh Sathingzar a, nula leh
tlangvalın a ruala thiltih turte a lo tam hian a nuam em em thin

a ni. Chung thil chu he Khawnglung khuaah hian a tam tawk hle a ni Chuvangin chutih laia Khawnglung khua nula leh tiangvalte chuan nuam an tihzia mai chu sawi thiam theih pawh a ni zawk lo, sawi leh ngath ai hian nuam an ti zawk a ni

Tiangrumi chu hmeithai a ni a, fapa mal a nei a, veng hmawra awm an ni a. A fapa hming chu Chalkunga a ni a, Tiangval fel tak mai a ni a, Khawnglung khuaah chuan a chak pawl leh a hmeltha pawl tak a ni a, an in chu te tak te, nghet tak mai a ni a, a chhung te chu a ruak hle a, a tiang han mai bawh a. Chulkunga chu mi ti zawk zawk pawh a ni lo va, mi zak thei lam a ni zawk mah a ni. An hmeitha'na te leh an michhiatzia te chu a hre hle a, chuvangin Mual veng lamah te pawh a leng duh em em lo va. Amaherawhchu, mi rilru nghet tak leh mahnia khawsak theih tum mi tak a ni

Chutih lai chuan lai khawnbawli mitha pakhat Thanghula a awm a, chu chuan fapa panga leh fanu pakhat a nei a, an hming chu Tiangthuama, Thangdailova, Thangruma, Dengkhuma, Hrangvela leh Thanghniangi an ni a, Thanghniangi hi an tlum ber a ni. Chuua sal nga z nga tlum ber, hmeichhia lehngal chu an duat em em mai a, chu-a-chhapah chuan a hmel a tha em em mai bawh si a, hna te chu duh leh a thawk a, a duh loh leh a thawk lo mai thei a, an in leh lo te chu zahawm tak mai a ni

Tin, Chalkunga leh Thanghniangi chu nula leh tiangval an nih hma atang renga lo ingazawng tawh an ni a, nimahsela nula tiangval an lo nih hnu chuan Chalkunga chuan a rim tha ngam em em lo va. Ani mi-chhe bawr-lawk mai a ni a, veng mawng tawpa vaikhlenhlo nena inthenawm mai an ni a. Ani Thanghniangi lah chu Khawnbawli mitha fanu, nufa sal nga lai nei a lo ni si a, an inkar chu hla hlein a hria a ni. Ani Chalkunga chu sawi loh, tiangval dang reng reng pawh hian an rim ngam lo va, an in chhung taka rim ngam ngat chu tiem te chauh an ni awm e. A hmel lah chu a tha nasa mai si a, mi hian rim atan hian an it thei em em a, an ngazawng hle hlawm mai a ni

Thanghniangi te kawt hmai takah chuan nula pahnh an awm a, chu mite chu tiangvalho hian an rim thin a. A chang chang chuan chutah chuan Chalkunga pawh chu a leng ve thiri a, chu-

tih lai chuan Chalkunga leh Thanghniangi chu an ingaizawng em em a ni tih tumahin an la hre mang lo va Thanghniangi te kawt nula naupang zawk chu Thuamkungi a ni a, Thanghniangi nen bian an inkawm ngeih hle mai a, Thuamkungi te ina Chalkunga han leng ve thin te chuan anmahni chu rilru tak chuan a rim hauh lo va, chu in atanga a chang changa Thanghniangi a hmuh theih thin avangin a leng ve mai mai thin zawk a ni

Vawi khat chu Thuamkungi te inah Chalkunga a leng a ni tih Thanghniangi chuan a hria a, a hnathawh turte a keng a 'Thuamkungi ka kawm dawn e' a ti a, a pheir ta a, Thuamkungi te inah chuan Chalkunga te nen chuan an awmho va, nuam an ti ta em em mai a, ingaizawng ve ve tak ni mah sela, duh anga inkawmna leh inrimna hun remchang leh hmun a awm mang si thin lo va Hmuh pawh an inhmuzing tehchiam lo a ni Chutia nu leh pa dip lohva an han inhmuz thei a, an inrim leh an incheih vel chu an tan a hlu em em a, chuvangin Thuamkungi te in chu inrim nan tak an hmang ta a Thuamkungi te ina Chalkunga a len tawh phawt chuan Thanghniangi chu a pheir ve fo ta mai a ni Hetih lai hi chuan an thlathawh chhuak ziwt ve ve chauh a la ni a, Chalkunga chu a zak deuh thin a, mte mit mei kan kai lutuk ang tih a hlau deuh thin zawk a, a michhiat zia te a hre reng bawk a Thanghniangi lah chuan michhe ber mah ni sela, a michhiatna te chu a hriatin a hre chang tawh di lo mai si a, mi dang mitha fate aui a duh em em a, a ng izawng zawk tlai mai si a Chutia Thuamkungi te ina an lo inhmuh zeuh zeuh atang chuan Chalkunga leh Thanghniangi chu an ingaizawng hle a ni tih a leng ve thin te zinga mi chuan a lo hre ta a Tlangval rual khat leh an hotu deuh Thangvala te chuan an itsik hle mai a, an thik rilru hle mai thin a Chu chu tun hmaa Chalkungan a lo hluhthawn ang ngei chu a lo ni ta a ni Amah a michhe si a a thetvalte leh an khaw mitha tlangvalte chuan an thik rilru hle tih a hriat chuan nuam a ti lo hle mai a, chuvang chuan Thuamkungi te inah takngial pawh chuan a len a nuam ta mang lo va, a leng khat tulh tulh ta mai a, a lo leh khat tak deuh avang chuan Thanghniangi chu a rilru a lo nuam tawh mang lo bawk a Engatinge ni Chalkunga hi a lo len khat tak hle le aw, tun a ngaituah rilru thin a

Vaw khat chu Thuamkungi te inah baw chuan Chalkunga
 chu a han leng leh a, a lo leng tih a briatin Thanghniangi pawh
 chu a pheithuai a An inkawmho chu an hlm hle mai a, tah
 chuan Thanghniangi chuan "Tun lai Chalkunga chu i inchhuang
 teh e, kan veng lamah lah i lo leng chho duh hek lo" a han ti
 a. Chalkunga chuan "Hnai lo ve a, kei tehlul chu inchhuang lo
 ve, kan michhiat kan retheih avangin duh duhin kan leng ve
 thei lo a nih hi" a ti a, Thanghniangi leh Thuamkungi chuan
 inthural fahran hian "Ka awih lo, vuina i nei a ni ngei ngei
 ang' an han ti a Chalkunga chuan "A ni teuh lo em mai,
 mahni-lo-maha lo len fo hi ka chak nak alaiin, enga ruangah ngo
 ka han vui tehlul ang le, lo len fo te hi ka chak hle a, ka duh
 anga lo len fo te hi ka tan a rem si lo tih te hi min briatpui
 thei ula chuan min khawngaih hle zawk tur" a ti a, Thanghniangi
 chuan "Rem lohna khawiah va awm suh, i duh lo reng reng a
 nih chu, 'ka lo leng duh tawh lo,' ti tha law law la a nih mai
 chu" a ti a Thuamkungi pawh chuan "A ti mai mai a nih
 chu, mi kawmserh a tum a, chhuanlam a siam mai mai a ni,
 'Veng lehlahmah lenna a nei a ni' an tih kha" a ti a Chalkunga
 chu a mang-ang rilru hle mai a, a len khat takna chhan tak chu
 han brih mai lah chu rem a ti mang rih si lo va, "In va hre
 lo tak em ve aw" a ti a, Thanghniangi chuan "Hriat turin min
 brih duh hek lo che, keini te zawng engtikah mah thutak min
 brih duh lo reng a lawm" a ti a Thanghniangi tawngkamah
 chuan Chalkunga cau a ngaih a tha rilru hle a, a awm pawh a
 nuam deuh hle a, mahse ngaihawng tak te chu an vui ang tih
 hlaubna leh an lung a awi lo vang tih hlaubna te hi te tak te
 mai a ni si thin a, Chuvang chuan Chalkunga pawh chuan
 Thanghniangi chu a thin-ur leh a vui chu a hlaui rilru hle baw
 a Nimahsela thu dang an sawi leh hma chuan Thanghniangi
 chu a muten an han au ta a, an inthen ta rih a Thuamkungi
 hnenah chuan Chalkunga chuan "Khawngaih takin Thanghniangi
 hnenah pawh khan lo sawi leh la, a ngaih pawh kha a tha ta
 mang awm lo em mai a, engmah ngaih that lohna tur a awm tak
 tak lo a nia, amaherawhchu, remchang a awm bunah chuan in-
 biak leh ka duh ngawt mai a ti e, han ti ang che aw" a ti a.

Chalkunga chu a haw ta a, rei fe chu a leng leh ta lo va, Nimahsela, ni tin hian a rilruin Thanghniangi chu a ngaihtuah fo va, a suangtuah vel thin a ni

Amah Thanghniangi hi chuan min lo duh ve tak tak pawh ni ta ang reng mah sela, a chhungte leh s nuta teho hian min neih tir phal awm si lo va Chu lo rengah pawh, tlangval dangte leh mitha pui pui fate angte hian min iksikin, min thik hle si a, min la sawi hnawmin min la hek chhe thei mai awm si a, engtinngae ka tih ang aw, ti hian a inngaihtuah em em mai thin a A han len khat deuh hnute hi chuan Thanghniangi hmuh leh te chu a huphurch sawt thin a Mahse an han inhmuh meuh chuan chuti em chu ni lo hian a hria a, a ngaih hi a tha leh zawk thin a Thanghniangi pawhin chutiang lampang deuh bawh chuan a ngaihtuah a An ngaihtuahna chu in persan tak a ang a a inzawn hle ang reng bawh a Sakuh leh Sai inhlau ang deuh an ni a

Thanghniangin a rilrua a lo ngaihtuah ve dan chu Chalkunga hi chuan min duh ve tak sela chuan aw, engmah dang ka ngai lo tur, lai pawh ka awt lo vang, a hmel a thir si a, a chak bawh si a, michhe ber mah ni sela, ani anga ka duh hi chu van hnua khawvelah hian aa awm lo tih te hi hria sela ka va u em, ka chhungte ang te lah hi an rilru a dang hle awm si a, heng avang hian ani Chalkunga lah hian min lo huphurch deuh a ni awm phawt si a, a paw mang e, nimahsela remchang a la awm em ang chu maw" ti hian a ngaihtuah a, mut hmunah pawh, hna thawhnaah pawh, ngaihtuah lo hian a awm thei bik ngai lo a ni

Ni khat chu Thuamkungi leh Thanghniangi chuan thing an phur dun a, duhthu an sam dun ta a Thuamkungi chuan "Keichu pasal atan chuan (hmu dawn ngat ila chuan) mitha fa lo chu ka duh reng reng lo, chhungkaw zahawm tawh leh neinung tak mai a ni ka duh ni Mitha fa chu Sechhun Khuangchawi ni te angte chuan an awh-awm em mai Chutiang mitha fa chu neih tur awm sela chuan khualkhuaa kal pawh ka hreh hauh lo mai, ka um rul rul mai ang" a ti a Thanghniangi chuan "Kei chu chuti chu ka ni hauh lo mai Ka ngaihtuah ka ngaihtuah a, mi duh ve tak tak leh min hmangaih ngei tur ni awma ka hriat chu

mi engpawh ni se ka hnial lo, piangsualte em an nih loh chuan
 "Mi tha fa an ni e' tih vang maia khualkhuaa chin hriat loh
 neih te lek pheih chu ka hrehzawng tak mai a ni, ka chhungte
 pawhin chutiangah chuan min ti lui thei kher lo vang Chutiang
 a; chuan mi-chhe tak pawh ni sela, mahniina an chin kan hriat,
 min duh ve em em leh min hmangaih tak tak tur nia hriat te
 chu ka thlang zawk ang Mi mahin 'duh takte nen chuan bahra
 pawh lai ila, a nuam a ni' an ti a nia, chu chu a diin ka ring
 a ni" a ti a. Thuamkungi chuan "Nih zawng a ni baw ta ve
 ang Nimahsela, kei chu sechhun-khuangchawi nu an lo ni a,
 Thangchhuah puan nen, engngemaw nia mi-tha-nu an han in-
 chawih chhuak buai mai hi ropui ka tihzawng tak mai a ni a, ka
 awt ber mai a ni Chhungkaw awmzia tur lam pheih chu ka ngaih
 tuah phak em em lo ve" a ti a Thanghniangi chuan "Kawng
 khatah chuan i sawi ang chu a awh-awm e Nimahsela, kei ka
 rilru-ah chuan induhna hi a lian ber mai a ni Mihring nu leh
 pa lo ni tawh a, induhna pawh nei mang lo leh inngelh thei
 mang lova awmte hi hreawm awm ka tihzawng tak mai a ni
 Nupa thurual tak mai leh induh tak mai hi a ni ka awhzawng
 ni, veilh leh vuak te hi ka hlaubzawng tak mai a ni a, tuar pawh
 ka tpar peih lovang Zahthlak-awma ka ruatzawng tak a ni
 Pang a dam phawt chuan sechhun-khuangchawi nu te chu ni ta
 kher lo mah ila, pasal min hmangaih takte nen chuan hna eng-
 pawh thawk ila ka hnial lo" a ti a.

An ti ti chu an tur hle a, an thing phurhna tur hmun chu an
 thleng ta a Mi dang thing phur thawmte pawh chu an hre nual
 a. Thing chu an han fawm dun a, thing chu a lo vang deuh hle
 a; an thing zawng chu an lo inthen hret hret a, an lo inthen
 hla fe a. A tiangdungte lah chu a nuam nasa khawp si a

Chu mi ni ngei chuan Chalkunga chu a thian pakhat Thang-
 hrma nen sava vehin an ramvak a Anni pawh chu an uti dun
 zel a, Thanghrima chuan "Vawin chu nula thing phur pawh
 an tam hle awm e, thing chsak turte pawh an awm mai ang,
 chhin chhawng mual lamah i kal ang" a ti a Chalkunga chuan
 a rilru taka a hmuh duh zawk chu sawi chhuak ngam lovin a
 peihelzawng deuhvin "Thuamkungi te ang te kha lo awm sela,

kan han eksak tur, kan khaw nulaah chuan Thuamkung; hi a dubawm ber pawl a nün ka hria e' a ti a Thanghrima chuan "Kei pawh Thanghniangi leh Thuamkung; hi an thi berin ka hria Min duh dawn ngat ve ve sela chuan Thanghniangi hi ki thlang zawk awm a, mahsela an mitha em a, an huphurhawm mai pawh a, he mite pahni; hi a eng zawk emaw hi eng maw tün han ngai kawl-awh hlauh mai ila ka ti teh e Chuti ngawt lo chuan keini ang te ta; chuan han be rawk nah ila, an duh teuh awm si lo va" a ti a

Chalkunga chuan "A neitu te zawng an n;hlawh teh ang chu An mitha si a, an hmel a tha baw si a, anmahni reng reng pawh hi hmeichhe tha tak nün an lan hi maw' a ti a Chu tia mi ta tur awma han sawi pawh chu Chalkunga chuan nün a ti lo hle mai a An kar chu hla hlein lang mah sela, a rilru tak chuan a inbel ve hle si a, a hmeichhiaina lo ngai zawng ve ta napui chu Chu lo rengah pawh, dan naranin tleirawl laia ngai zawng ber te chu mahni neih tur ngei anga ngai hna hi a awm si thin a Mahni ngai zawng tak mai te chu mi tina bel hi a har viau reng mai a ni Chu chu a hmei a pa tin a har a ni Tichuan, an kal zel chu Bawng rual hi an hmu a, Chalkunga chuan a um ta a Thanghrima chuan Kawlrit rui a um baw a, an inthen ta a Chumi ni chuan an inthen hlen ta a, an inhm; leh ta reng reng lo va

Chalkunga chuan bawng rual chu a um zel a, thing phur thawm a han hria a, chumi thawm neitu chung zawn neei maiah chuan thing ler sang fe maiah hian bawngpa chu a fu lip mata Chalkunga chuan hla fe atang hian a han perh a, a suh ngei mai a, a tla van van hi a hmu a Muang takin a tlakna lam chu a pan ta a, chui laia thing phurtu chu Thanghniangi kha a lo ni reng mai a Chalkunga bawngpa perh thlak kha a thing ehna bul neei ah chuan a tla a, Thanghniangi chuan a chhar i, engtizia nge ni a ti a, a han en vel a, perh thiak ngei a lo ni a Tu perh nge ni ang aw, tün a han hawi vel a, hla deuhvah chuan Chalkunga chu a han hmu ta a Chuveleh bawngpa chu a kawr awm chhungah a khung ta then a Thing chu a ek leh ta a, Chalkunga chu a lo kal hnai deuh deuh va, Thanghniangi kiang

chu a lo thleng a, Chalkunga chuan, "Mi dang emaw ka ti che a, nang zuk lo ni reng che a le" a han ti a Thanghniangi chuan a chhang lo va, Chalkunga chu a hriihhai rilru hle mai a Sawi leh tur pawh chu a hre mang lo va, a ngawi rauh rauh va Chutia Thanghniangin a lo ohhan loh ohhung rei lo te-ah pawh chuan Chalkunga rilru chuan nasa takin thil a ngaituah hman a. Mani-loh-maha fianriala Thanghniangi a va hmu chu a lawm rilruk nak alai chuan, a han biaz a lo chhang si lo chu a thin a ur rilru hle mai a Tin, hman deuh tawha Thuamkungi te ina an inhmuhbo atang khan Thanghniangi chu a thiaur ta a ni ang, te a ti rilru bawk a A nih loh leh, tlangval dangte hian min hek anga, min haw ta a ni ang, te a ti rilru neuh neuh va A zah pawh a zak rilru hle mai a, a faifuk a, a ding a, a hawi mai mai a, a rilru te te chuan, ka sava chu hmu ila ka kal leh daih mai tur, a ti a, a hawi vel a, a melh a melh a Tin, Thanghniangi lah chuan hre lova chhang duh lo pawh a ni lo va A han intihuphurhawm mai mai a ni a, chuta Chalkunga a lo kal chu a rilru tak phei chuan a lawm em em mai a Engti pawhin Chalkunga chuan ti sela haw awm pawh hi a ni si lo va Engtingge a tih tehreng a ti rilru reng a Hmeichhe rilru chu chutiang kawngah chuan chak tak mai a ni si a

Thanghniangi chu a thing ek lai chu a han ding a, Chalkunga hnenah chuan, "Zawn nei i va ang ve, engnge ni i zawn?" a han ti a. Chalkunga chuan a chhang hroh hle tawh mai a, ngaih-zawngte lakah hian chuan nawrh rilruk hi awl tak mai a ni si a Inogahbeke hi awl tak mai a ni a, nimahsela, chhan chu a han chhang ta hram a "Hemi thing ata hi bawngpa ka perh thla a, he lai takah hian tla awm takin ka hmu a, ka rawn zawng a ni" a ti a Thanghniangi chuan, "Het i lai bawngpa lo tla chu hmuh awm tak ka ni a, nang hi i daw deuh a ni ang e Thiante hmuh lohvah mual letliama Tuklo hiam pawl i nih awm hi maw," a han ti a Chu chuan Chalkunga thin chu a tina leh ta em em mai a A hma pawha a lo thinur rilruk hle tawh nak alai chuan, chutia Thanghniangin a han ti leh chu tuar har a ti hle mai a, a sen ap ap mai a Thanghniangi a han hmuh tirha a bawngpa perh thiakte a lo hmu ngei ang tihte a rina a lawm rilruknate zawng zawng ehu a reh vek mai a, mi lo va hmuutin mi lo va

tham lo em, mi ngaihzawng ve emaw te ka lo ti rilru deuh vei a engahmah min lo ngai lo a nih hi, t'ihna rilru ngawt a pu tawh mai a Engemawtia han fiamthu ve deuh nial nuala tha mai awm tak hi a ni a Mahse, a ngaihzawngna a muk khawp a, engmah a fiamthu hlei thei tawh lo mai si a A mi chhiatna te chu a hre rum rum mai a

Tichuan, Chalkunga chu engmah dang sawi lo chuan a kal ta ngat ngat mai a Chalkunga chu a kal zel a, a kal hiam tak ngial dawn a, Thanghniangi chuan, "Chalkung, lo kir leh lawk teh, thu hrilh tur che ka nei e, thu pawimawh tak mai' a han ti a Chalkunga chu a kir leh duh lo lek lek a, a rilru chu in a inchhu ngeng ve deuh tawh a, nanga tihduhdah mai maiah ka awm lo vang, tihna rilru a pu deuh va Hreh deuh tak chuan a va kir leh a, Thanghniangi chuan, "I va inchhuang awm ngauh ngauh ve le, ka han fiam che kha i haw teh elo?" a ti a Chalkunga chuan, "I thu mi hrilh tur chu engnge ni, han sawi thuai teh" a ti a Thanghniangi chuan a kawr awm chhunga bawngpa chu a han tilang a, "Kei chu sava ka nei-ah" a han ti a, a khung leh ta mai a Ngaihzawng takte lakah chuan vuina leh lungawina te hi te tak te a ni a, rilru te hi inhmaw tak mai a ni a Khatia Chalkunga rilru a helna hle pawh kha a ngaihzawng vang vek a ni zawk a Chutia Thanghniangin a lo chhaih leh deuh chuan Chalkunga rilru chu thawi ang huain a tidam a Hmeichhia te hi hetiang kawngah chuan mipa ain an fong zawk a, an thiam zawk reng bawk a Tichuan, Chalkunga chuan, "Khawinge ka la va chu mi han pe teh" a ti a, kal leh mai tum awm takin a la awm a Thanghniangi chuan, "Thing mi han ehpu zet la le" a ti a Chu thlemna chu Chalkunga tan chuan do zawh a har ta em em mai a ni Do zo lo mah sela, a thiamawm bawk a ni lawm ni ? Chalkunga chu Khawnglung khuaa tiangval chak pawl tak a ni a, mi rilru nget tak pawh a ni kan ti bawk a Nimahsela, amah aia chak zawk leh amah aia rilru khauh zawk tam tak, hmei chhe tawngka leh hmelta aw nemin a lo phuar thlu tawh bawk a sin Chuvangin, Chalkunga hian a do zo lo chu dem tur a ni lo ve

Tichuan, thing chu a han ehsak ta a A ek thiam hle nghe nghe a, rei lo teah chuan a eh zawhsak ta a A thing ek lai chu Thanghniangi chuan a lo en reng a, a mit a tlung em em mai a A rilru te te chuan tunah ehuan ka hneh ta, a ti rilru a Engtin tak la rawn ti leh ang maw tun a lo ngsihtuah a, a ti rilah chuan a tha chu a khur deuh reng a Chalkunga han nuar leh titau deuh te kha a ti tak tak ang tih chu a rilru chuan a hlau ve em em mai bawk si a Tunah chuan an ngaih a tha dun ve ve ta a ni. Chalkunga thing ek zo chin, "Khawngce sava chu, a engahngce ka perh tih pawh ka hre duh viau a sin maw le" a ti a Thanghniangi ehuan, "La ta che" a ti a, a pe si lo va Sava lah chu a kawr awm chhungah a awm tlat si a, Chalkunga chuan, "Khawngce sava chu, i phur thawn pawh a hun tawh kha" a ti leh a Thanghniangi chuan, "Hawh-awi" a ti a, phawrh chuang lo ehuan Chalkunga hmaah chuan a han ding a Chalkunga chuan Thanghniangi kawr awm chhung chu a han zen ta a. Chalkunga chu a bing deuh chak chak a A thauvah a man a, khurh pawh a khur deuh va. Thanghniangi chu a nui a, "A za, a za" a ti a, Chalkunga kut chu a phawi leh hma chuan a awm velah chuan a kuah bot chuk chuk a A za tak tak pawh chu a si awm kher lo va Chalkunga pawhin a ngaihna a hai bik ta lo va. A mipa rilru a lo chhuak ta a, a khur te pawh a lo reh ta bawk a Tichuan an inpawt buai ta rih a Tlang-val chak tak e ti lo chuan Chalkunga chu a hah hlawi mai a An sava chu engemaw lai khan an lo thlah va Thanghniangi chuan a han chhar a, "Hawh-awi i sava" a ti a, a han theh a Chalkunga chuan, "I thin a ya ur awm ve" a ti a Thanghniangi chuan, "Khawngce, kuang teh, ka phur ka thawn dawn e. Mi ti tlai zo vek tang chu le" a ti a Chalkunga chuan, "A pawh hlei nem, pawh i ti bak em ni?" a ti a

Thanghniangi chuan a phur chu a thawn mawh mawh a Chalkunga chuan a kuanga tlangham thing awneh chuan a lo ngahak a, hmaah tumin hla te a lo sa a Thanghniangi chuan eng-tia rei ngo an awm tawh tih reng reng a hre lo A chang chuan rei tawh hle ni te hian a hria a, a chang leh rei lo te mai la ni te hian a hria a Thingphur d ng thawn te chu a reh hle tawh mai si a Chalkunga bawk chu a hau mawhchhiat leh ri rawk a,

"I saul em mai, nangmah vangin mi pawhin min hawn zawhsan vek tawh alawm," a ti a An lah chuan, "Keia sual em maw ni bik le" a ti tawh mai si a Thanghniangi chu a ngaih chu a tha mang lo hle a Thuamkungi pawh hian min hawnsan tawh a ni ang tih a hlau hle a A inthawn zo chuan Thuamkungi chu a han au va, hla fe ah chuan a lo ei a Thuamkungi a lo la awm avang chuan Thanghniangi chu a lawm hle a Thuamkungi lah chu Thanghniangin au lo sela chuan awm ni len pawh duh awm tak hian a lang a Chalkunga chu kawng dangah a haw ta a Thuamkungi leh Thanghniangi chu an han inhmua, "Kan tlai viau tawh a ni awm e, mi pawh an reh vek tawh mai" an ti a, an innuih a Thanghniangi chuan, "I va muang reng reng ve maw le, rawn au lo lo che ila, awm nilen pawh i ngam awm hi mawle" a han ti a Thuamkungi chuan "Ka ngahna chu nichinah khan a ni tawh a, rawn auh nachang che pawh ka lo hre tawh hleinem, ka lo theihngihl deuh tawh che asin' a ti a Thanghniangi chuan, "I va timak reng reng e, a eng fakau chu nge i hmuh ni le, mahni thian te pawh theihngihlna khawp hial chu le?" a ti a Thuamkungi chuan, "Eng hmu lem lo ve thingphurhnaah engnge hmu se mi tih bik?" a ti a Thanghniangi chuan "E le" a ti a, a ngawi leh ta a Nimahsula, Thuamkungi kha Chalkunga thian Thangbrima nen khan an lo inhmua tih chu a lo ni reng a, an lo inngai lo tawn hle awm e Thanghniangin hawihhawm deuh lo phei sela chuan, an mualpho thei hial awm e, ni a tawi duh hle awm mai

THU AN INTIAM TA A

Chumi nia an thingphur haw chu Chalkunga chu a ngai a tha em em tawh mai a, a lawm em em mui a An awm din zawng zawng te chu a han ngaituah let leh thin a, ka lo titui hlen ang tih a hlau hnahnawh em em mai a Chumi n ch an Chalkunga chuan tumah reng reng a awt lo, Sai pawh kips la, chu mi ni ang ain a lawm chuang lo vang Lal pawh a awt h k lo, tiangyal dangina an duhtusam fo thin, Thanghniangi hi chu ngai thei ila chuan, eng dang a ber pawhin ka duh za'k, Sai chal kap nih a pawhin ka duh zawk Nei thei dawn phei ila chuan, lai nih pawh ka awt chuang lo, an tih thin te a ire reng

si a. A lo ni ngei mai tak dawn e, a ti rilru neuh neuh mai a. An awmzia zawng zawng te chu sawi sawi leh a hmuh apiang mai, thung bul lung bul thlu lova a mihring a ran sawi lova hrlh zel mai hi a chak a Nimahsela, a ngaituahna tha zawk chuan, hetiangte hian a ti bawk a—tunah khatiangte khan lo awm tawh mah ila, neih takmeuh te pheh chu beisei phak rual a ni si lo va Ka pethai sei ting a ni mai awm teh e Mite lah hian min thik hie mai si a, kan awmziat pheh hi chu hria sela, mi khawn thluk mai duhte pawh hi an awm mai ang tih hlauhawm a ni si a A chhungte leh a nutateho chu sawi loh, tumah reng reng ka lama tang tur an awm si lo va Tlem tala kan lo mitha ve deuh lo hi chu a pawl mang tak e ay ! Tuin emaw chuan an la nei mai awm tak sr a Engpawh ni sela, kei ka tan ngawh reng leh fimkhur taka awm a ta a ni mai Amaherawhchu, theihtawp ka chhuah ang a, eng maw tua ka neih theih hlauh takin, a ni hlawhthiak dawn em mai A, eng-le-khaw-le ka nei reng reng ang, thih leh ka thi phah ang, ka neih lohva ka neih loh chuan, a ti a, a changin a inkhawngah avangin a mittui te a tla hial thin a A chang leh a han intipachang leh thin a A lawmna leh a lungngahna chu a inchen hie zel mai a Hlate hi a han sa a, ngahbel hla, a retheibzia leh, Thanghniangi a neih theih lohza lam thu ngawt mai a sa thin a, Chumi zan chuan nula rim pawhin a leng chhuak lo va, Zawlbuk bahzar kil khatah a thu a, a zai a —

*“Rai ka rah lei vanga Thangnemi,
Kumtluang run lum nuthai ka hel a rem lo”*

Chalkunga chu tiangvalho hian an mitmei tawh hie hlawn a, an sawi duh hie hlawn mai a Mi thenkhat chuan, “Thanghniangi mi e ni si lo Chalkunga te an retheih tehlu nen, a ngai teuh lo em mai” an ti a Aphen chuan, “Chuti a ni lo a nia, mi chhih leh mi that athu a ni lo vang, lo ngai reng mah ula Chalkunga hi nula bei huai chu ni sela, a ngai thei ngei ngei ang a ngai chuan a duh tih chu hriat reng a nia lawm, hah taw a awm hiei nem !” an ti a Midangte chuan, “Nga pawh ngei reng tawh mahna, kan hre lo mai pawh a ni lo em mai. Hamechhia chu an ngaitzawng tawh chu michhia leh mahna an en teuh lo em mai An mi chhiat leh an khaw-

ngaih deuh deuh mai a ni" an ti a, an sawi nak nak thin a Ljasthuama chuan, "A nih loh leh Chalkunga chu vuak thluk mai tur zuk nia maw," a han ti a Thangliana chuan, "Ngai mah sela, a nei bik hlei lo vang e" a ti a Sangkhuma chuan, "Engah maw?" a ti a Thangliana chuan, "Ani Chalkunga a michhe si a, Thanghniangi chhung'e leh a nutaten an phal thuai hlei nang mawle" a ti a Sangkhuma chuan, "A ngaih tawh chuan a duh leh a tlanpui daih mai anga sin ' a ti a Thangliana chuan, "Thanghniangi a duh hlei nang" a ti a Sangkhuma chuan, "A duh lo thei tawh nang mawle, kei ka ngaih chu ka tlanpui thei ngei ngei ang Duh tak mai, neih theih si lohte phe chu ngai ila, ka tlanpui ngei ngei ang," a ti a Thangliana chuan, "Hmeichhia an inang lo a nia, thenkhat chuan neih atana an duh loh te a ni an ngaih thin," a ti a Sangkhuma chuan, "Thanghniangi chu chutiang a ni lo vang," a ti a Thangliana chuan, "I hre chauh lo ve, hmeltha apiang hi a nia chutia tih hmang duh ni" a ti a

Chalkunga leh Thanghniangi chuan chutiangi mi'n min sawi duh hle tih chu an hre lo va, mahse, rin chu an ring hle reng a ni Mahse, mi sawi leh mi rel te chu Thanghniangi chuan a rilru tak chuan paw a ti vak lo va Chalkunga ka neih theih dawn phawt chuan, duh leh mi chuan eng ang pawhin min sawi mah sela, ka paw ti lo, a ti rilru reng mai si a An duhzawng tak takte lakah hmeichhiain zah an dawn ngai lo reng a ni, duh taka an ngaihte chu ngaiha chungah an zak si lo va, an ngaih loh leh ngaih lohva chungah an zak baw si lo, chu chu hmeichhe awm dan tlangpui chu a ni

Vaw khat chu Thanghniangi thing phurhna lamah sava veh pahin amahin a kal a, Thanghniangi chu a zawng chhuak a An inhmuh hma chuan Vahui hi Chalkunga chuan a perh tla a. Thanghniangi chuan Chalkunga a lo kal dawn tih chu a hre lawk lem lo va, mahse a thiante pawh kawp meuh lovin amahin a fai deuh hian thing a lo fawm a, zawi deuh hian a lo zai rat rat a Chalkunga chuan a va pawh ve ta a Thanghniangi chuan, "E, i lo kal ve a ni maw, tute nen nge in nih?" a lo ti thuai a Chalkunga chuan, "Keimah mai ka ni, thing in phur tih ka hria a, han zawn pah che u-in sava te ka han veh bawk ,," a ti a,

Thanghniangi chuan, "I perh thla em? Khawnge, kan en teh ang" a ti a, a Khungawi ipse chu a han zen sak thuai thuai a Chalkunga chuan, "Ka perh thla lo, sava a vatg em mar" a ti a, Mahse, Thanghniangi chuan vahui chu a han phawrh a, "Hei i perh thla reng alawm, i va han ti thei ve" a ti a Chalkunga chuan, "A, kha, palai ka perh thla tak a sin" a ti a Thanghniangi chuan, "I palai chu i tir dawn lawm ni, khawhange i tirh ang?" a ti a Chalkunga chuan, "Kei zawng, ka michhe em a, tirhaa tur pawh ka hre lo vang" a ti a Thanghniangi chuan, "Hria e a, i dghua takah i tir mai tur alawm, engnge i hlahv vang?" a ti a Mahse, Chalkunga chuan, tutak deuh fe hian, "Keini ang mi rethei tan chuan hlahv tur a tam asin, han tir mah ila, zah mai lo chu engmah min sawi chhuah sak awm si lo va, hnawn te hi hlahhawm tak asin Chutah mi nuizabur kan kai mai dawn vemen" a ti a Thanghniangi chuan, "Hnawn te chu hlahv tur em ni? Mipa tan chuan wawi hnih khat hnawn te chu mi tian dang alawm, tir ve phawt mai la a ni mai" a ti a

An riru chu a inhre tawn mai a, an innel talh talh a, an tiu zel a, an thu chu a inman hnai tial tial a, a tawpah chuan, Chalkunga chuan, "He ti hian nangmah hian chuan, min duh ve tak tak pawh nun ka hria a In mithain kan awm dan te hi a m-ang lo em mai si a, palai meuh han tirh chu ka ngam lo a ni ber mai, ka sawi tawh ang khan" a ti a Thanghniangi chuan, "Hian tir phawt la a ni mai, a nih nih a ni mai tur a ni" a ti a Chalkunga chuan, "A nih leh, engpawh lo ni ta sela nang leh kei chuan tumah dangtum lovah i ti ang hmiang, tichuan, khua leh vang a awm ang a, remchang a la awm em ang chu" a ti a Thanghniangi pawh chuan, "I ngam phawt chuan kei chu sawi sa ka ni mai, mipa mahina i ngam pawt chuan," a ti a Tichuan, tumah dang tum lo tur chuan thu an intiam ta a Thanghniangi chuan, "kan tial leh viau tawh awm e, khawnge, ka han inihawn teh ang" a ti a; tichuan, kai chu an han siam a, chutih lai tak chuan, Thanghniangi chu a thianmu pakhatin arawn au va, Chalkunga chuan, "A nih sava ka veh haw leh dawn e, chu, hawp tur pawh i la-neih chu" a ti a, a kai ta a, Thanghniangi chu a thianmu pakhatin chuan an hawng dun ta a An inhamu chu an

innuñ a, an sawi lo na a, an rilru chuan awmpui an nei ve ve tih chu an inñria a, Thanghniangi chuan, "Kan tlai tawh awm mang e aw," a han ti a A thiannu chuan, "A pawl hleinem, kei chu pawl ka ti chai lo mai, a nuam em a lawm," a ti ta a Thanghniangi chuan, "Tawn tui i tawng bik a va ni awm ve tui fiamthu hian a nuñ a, an hlim dun hle a

Khua a lo thal a, Sechhun tur leh Chawng tur hi an awm deuh thluah a, nula leh tlangval te chu an hlim hle hlawm thin Sa thing zara a ruala thing phurh dual dual te a lo awm tan a Chalkunga pawh hmeithai fa mah ni se, tlangval chak pawl leh tlawmgaiia taima pawl a ni a, a lar ve hle a nuam chu a ti ve em em a Thanghniangi nena thutiem an neih chinah phoi chuan ngaih thatna tak a neih avangin a rilru chu a engthawl ve em em a ni

Darpuian Khuang a chaw dawn a, chawng buhdengin nula rual leh tlangval rual chu zan tin an ri tlut tlut mai thin a, mite chu an hlim em em a Sa thing zara thing phurh te a awm a, nula leh tlangval chu an awl hman mang lo A ni a lo thleng a chawng an han chen leh a, sum deng zu te an in a, tlangval ho chuan nuam an ti em em mai a Sumdeng zu ina chawngchen-nahte chuan mahni ngaihzwawg te kher kha lampui theih a lo ni bik lo va, Chalkunga leh Thanghniangi pawh an intawng zeuh zeuh zel baw nachungin, hetih ni hian chuan, an duhtusam angin an awm thei bik thin lova ni

Darpuia khuangchawi hnu rei vak lovah chuan Khawnbawl mitha pakhat Lalkunga'n sial a chhun ve leh dawn a A khaw nawtin nula leh tlangvalho chawng thing phur turin an kal a Tlangval thenkhat Chalkunga thiktu an awm a, chumite chuan Thanghniangi an zui lui tlai a, chu mi ni chuan Chalkunga leh a thian Thanghrima pawh chuan, nula dang an zui ve ta a, nuam an ti baw hle nachungin an rilru duhtusam ang chu a ni ta lo a ni

A hun a lo thleng zel a, Lalkunga sechhun tuma nula leh tlangvalin sumdeng zu an in a, chawng an chen chu nuam an ti ngei mai Nula tlangval an lam a, chhuat thlangah an thu tlar put mai a tlangvalin nula an ngai a, mei an tieng tha duh mang lo va, an zai a Khuangbengin hla a hril zel a, a khat tawkin val

upain tlangvalho kha, "Inthlak tawh r'u" a ti a, an au zel a, ti-
chuan, an nula ngaih kha an inngaih chhawk zel a Mi induh sa
leh inngaina sa lem lo kha chu eng khaw kha han intih tehchuan
a awm lo va, mahse, nula khan a tlangval kha a ngenh duh loh
chuan, "Mi sakhi ngul e" tia tlangval kha a vui chhuah chuan,
nula tan khan a zahthlak ve baw k a Tin, nula duh lo chung
kha tlangvalin a nawr luat tuka engemawtia an awm chuan val
upa leh an thjante khan an inkarah khuang emaw kha an han
thlak a, an nuih a, an haw haw dur dur baw k thin Zan rei lam
deuhvah chuan Chalkunga leh Thanghniangi chu an intawng ve
ta a, an niru duhthusam an nghahhleih tak mei kha a ni si a,
an han intawng chu an lawm hle a ni

Chung thil chu a tam avangin, Khawnglung chuan an khaw
ven himna lam an ral ven an thlahdah deuh a ni ang An
chungah thil rapthlak tak a lo thleng ta a ni, chu chu titi himng-
thang tak, 'Khawnglung Run' an tih fo hi a ni Mizo rama
inrunna ropui ber a ni awm e

Chutiang chawng leh lama an awm lai chuan, Pawi ral, Vuta
mi rawihte an lo thawk a, a rukin zanah khaw chhungah an lo
lut khat ta teuh mai a, khawvar an nghak a Vartianah chuan,
Pawi ral ohuan Zawlbuk bawhbelah chuan silai kau sain an tin
khat thup mai a, "Khawnglung tlangvalin thawh in hai e," an ti
a, thingnawi telin an zuk vawm harh a, a tho hmasa apiang chu
an kap ta zawt zawt mai a Mahse, an inpaawnsual zui ta chiam
baw k a, kah chimit chu an ni lo, tlan chhuak thei chu an awm
nui Tual lai lamah pawh chuan nasa takin inbeihna chu a awm
baw k a ni Mi tam tak an that a, mi tam tak an man baw k a,
hmeichuate chu dan naranin sala man an ni bik a, mipa erawh
chu an that deuh ber a, a then then chu an man baw k

Veng kilkhawr lehlahmah chuan chawng chen an awm a,
chutah chuan Chalkunga kha a tel ve a, Thanghniangi erawh chu
a awm ve lo. Chutia an buai tak chiam chuan Chalkunga niru-
ah chuan, Thanghniangi a lo lang hmasa ber a, mahse, nutate
pawh ngah tak leh mual ve. g mi an ni a, an him ang chu maw,
tin veng lehtam tawpa a nu amah chauhvah thlaphang taka awm
tur chu ngaih uahin a tiao ta vat a A tlanna lamah chuan Pawi
pawh hian nula pakhat hi a lo man a chu nula chu a lo khur
awh a, tal pawh a tal ngam mang lo va, Chalkunga

chuan chu Pawi pa chu a hnung lam atangin a nghawngah a rawn kuah chawt a, a hrawkah a rek a, a theh tlu tawp a, a bawh zui a, a rek nawn leh a, a thi ta'ng, tui a thawhsan a, a nula chu tlan bo turin a hrilh a, daipawn lam a pantir a Ani chu an in lam pan chuan a tlan leh ta a A nu chu an in lang phak daipawnah a lo biru a Chalkunga chu a ngaihna hre lovin a hawi thui thui a, a nu chu ralin an man ta em ni ang aw, tui a ngaihtuah a, a reh vung vung mai si a An in chhung chu a va lut leh a, a hrilh chu a lo chhuak leh a tahchuan, a nu chuan a rawn au ta a "Taite, hetah ka awm e' a han ti a Chuveleh chuan, a va pan thui a, a nu chuan an veng chanchin chu a hrilh ta a, an thenawmte ralin an man thu te daipawn thlang lama an hnub thlaka an te chel chul thu te chu a sawi a Chalkunga chuan Thanghniangi te awm dan tur chu a ngaihtuah viau mai a, mual veng lama han tlan chhuah leh chu a tum a, mahse, a nuin a phal lo va, "Silai pawh i nei si lo va, ralin an lo that mai ang che," a ti tlat a

Mual veng lamah chuan, ral chu an che nasa hle a ni ang, an lal pawh an man a, Thanghniangi pawh an man a, a nutate pawh an that vek a, a nu leh a pate erawh chu daiah an tlan chhuak hram a ni, tichuan, thah bang leh man bang awm chhunte chu an lo chhuak khawm a, thil awmziate an sawi khawm a, tih tul ang ang chu an han thawk tan ta a Khua pawh chu an luah leh ngam lawk lo va, ramhnui lamahte an awm darh a, ni rei fe chu chutiang chuan an awm a, mi tam tak chuan khaw dang an pan nghal a ni

Ni khua a lo rei a, an awm ngai ang chuan an awm leh ta a, kum hnih lai a lo ral hnu chuan, Chalkunga chuan Thanghniangi zawn chhuah leh a tum ta a Silai te a lei ve ta a, silai nen chuan zan tam fe fe thang hian a rawl thin a, Tiau ral Pawi ho thlawhhma lamte a han fang ru thin a

A budawnthlakin a hlauhawm baw si a, a mantu khua tak pawh a hre si lo va, a ngaihna a hre lo viau mai thin a, mahse, a beidawng mai duh tlat si lo va Thawk khat chu a han thawk leh a, "Khawng, Thiantlang Pawiho am lam hi ka han fang teh thung ang' a ti a, a kal leh ta a Rei fe a thang hnu chuan, lo bing deuh a va hmu a, va atang chuan hmeichhe pakhat thlama

awm hi a han hmu a, a hmu chiang thei lo va Buh lak hun dawn dawn tawh karah chuan a rukin a va hnaih a, chu hmeichhia chuan pawfen tet hrip hrep leh kawr chhete tet hning hniang hi a ha a, nula a nih leh nu a nih pawh hriat theih a ni lo va, a bal bawk si a Enfiah a tum pawhin a hmu fiah phak meuh lo va A lan danah chuan sal ni ngeun a ring a, nakinah chuan a han zai ta a —

“Min la ngai maw, min la hawi ve maw ?

Ka lungdi khan, min la hawi ve maw,

Min la hawi ve maw ?” a han ti a

Chuvehl Chalkunga chuan Thanghniangi ni ngeun a hre ta a Hla vekin a han chhang a -

“Ka la ngai che, ka la hawi ve che,

Karawn zawng che, mi tuk ram lova,” a han ti a

Chumi Thanghniangin a han hria chu a mumang a nih leh a tak a nih pawh a inhre meuh lo va, a phawk hra mai s, blauih tur a nih leh nih loh pawh a hre thei lo Chalkunga chu a bihrukna atang chuan a lo chhuak a thlamah chuan a va lut a, an han in pawm chawt a, tuibur hmuam da lai mai chu engmah sawi lovin mittui tla zung zung ve ve chung chuan an inkuah a Tahchuan Chalkunga chuan a iptea puanthuah ken chu a han phawrh a, Thanghniangi a sintir a “Tirawh i kal thui thui ang, mi an lo kalin min hmu blauih a nge,” a ti a, vau lamah chuan an lut a, a chak thei ang berin an kal ta a Ramhnuarah zel an kal a, rawn um dawn mah sela, an kalna chin hriat loh turin an kal a

An kal pah chuan thil awmzia zawng zawng chu Chalkunga chuan a hriih vek a Thanghniangi nu leh pa kha la dam an ni a, an upa hle tawh a, rin loh takin, ‘Hnung lama sa barh’ an tih ang main, Chalkurga chuan Thanghniangi chu a nu leh a pa hnen chu a han thienpui ta mai a An lawm em em mai a, an lawm zia chu an sawi blei thei lo va, an tap an tap mai a

Tobuan, Thanghniangi leh Chalkunga chu a rang thei arg berin incheha an buatsaih ta a, hlim takin an awmho ta a ni an ti.

(A tawp ta)

Bung III

CHHURBURA CHANCHIN

Chhurbura portion in the Vol III of this book is dedicated to the memory of our dearly beloved son Thanthuama, who was born on 24th November 1939 and died on 30th September 1941.

BUNG III

CHHURBURA

CHHURA CHANCHIN

THUHMA

Mizo hian thawnthu ngaihnaawm tak tak leh tha fe fe kan ngah hle mai a, chung zingah chuan CHHURA thawnthu hi a ngaihnaawm pawl ber leh a chhuanawm pawl ber nün a lang Mizovin Chhura kan lo nei hi a vanneihthlakın a thawnthu lamah hian kan hausak phah hle a ni Naupan laia thawnthu hriat hma sak pawl ber a ni theuh va , tın, putlin hnu pawha sawi reh theih loh ber a ni bawk a ni Naupan lai atanga putlin hnu thleng pawha minti him theitu ber thawnthu chu Chhura chanchin hi a ni Sawi thiam leh ziak thiam chuan Chhura chanchin hi ziak ta sela, amah hian thu hran bik (Separate Literature) sei tak leh ngaihnaawm tak ding thei tur nün a lang a ni

Chuvangin, tun hma kum engemawzat chhunga Chhura chanchin ka lo chhut chhuah danah leh ngaih dan ka lo neih te tak te chu tar lan ka tum a ni Mi thiam zawk leh hmangchang hre zawkte tan pawh tangkaina a la awm mahna, tih pawh ka bei -sei bawk a Chutichuan ka zinnaah te ka zawt vel thin a, thu dik leh thutak Chhura chanchin atang hian hriat chhuah tur ka zawng thin a Nimahsela thu dik tak tak 'a ni ngei mai' tih tur chu hmuh leh chuan tur a vang viau mai A vang chu, leh-kha ziak a awmsa han lawrkhawma han phuah khawm tur awm chuang a ni lo va, naupang hnena nawmnaah taka hrilh thin ang mai kha mi zawng zawng hriat dan a lo ni vek mai

Mizo hi lehkhah nei lo hnam kan nih avangin, kan thawnthu te leh hman lai chanchin reng reng pawh tawngkaa inhrilh chhawn chauh ring kan ni a Chuvangin sawi dan leh hriat dan pawh a in-ang thei lo a ni Chuvang chuan a ni, "Unau thawnthu sawi pawh a dang" an lo tih ni Chhura thawnthu lek pheh hi chu phuachhawp leh tih belh mai mai tura phalrai pawh a ang hle bik a ni Chutiang chu a ni nachungin sawi dan tlangpui chu a in ang hle zawk nghe nghe mai

Engpawh ni sela, hman lai chanchin leh kan thawnthu te hi thutak anga sawi kan tum chuan a laihawlah kan la tur a ni a, ni thei awm lo pui pui leh mak tak takte chu chhawk tawk kan nei tur a ni tih hi kan hriat reng a tul a ni Chutianga kan ti chung pawhin thu rei lutuk leh hlui lutuk te kha chu ngaih dan leh rin danin a kal tho vang a, sawi dan chu a in-ang viau thei kher lo vang Chuvangin, tunah Chhura chanchin kan han sawi dan turah pawh hian mahni theuhvah kan ngaih dan tawk chu a awm leh theuh mai tur a ni. Amaherawhchu kan sawi tawh ang-in, keima ngaihna dan atanga ka hmuh chhuah dan leh ngaih dan angin tunah hian kan pu Chhurbura chanchin hi han tar lan ka tum a ni ber mai "Chhurbura" tih hi a hming pum chu ni in a lang ber a ni Chutuchuan, Pu Chhura chu (kan hriat danin) hetiang hi a nihna leh a mizia chu nun a lang, —

1 Chhura hi a awm tak tak a ni

2 Nahaia hi a unaupa, a u zawk a ni

3, Chhura hi a fang em em mai a, a fin zia chu mak tak a ni

1 Chhura hi a awm tak tak a nih a lanna thil pahnih te chu hengtse hi an ni —

(1) A thawnthu awmzia atangin

(2) A thlahte an la awm avangin

Tunah a pakhatna zawk khi han ngaihtuah ila, danglamna tak a awm a ni Thawnthu dang tam takte hi chuan a huam zim em em mai a, an thawnthu hlah hlah mai a. Anmahni hun lai theuhva thil awmzia leh mihring nun dan leh nitin khawsak dan te engmah mi a hriattir mang lo. Thawnthu reng rengah hian awiawh leh awihawm lo pui pui hi a inphum teuh teuh va, mah-sela, Chhura thawnthua 'thil awihawm' lo leh thawnthu danga thil awihawm lo, inphumte hi a mi khawih dan a danglam riau bik a ni,

Ngun taka ngaihtuah chuan thawnthu dang nen han tehkhun ila, Chhura thawnthu hi a nung bik a ni, thiltih hlirin a khat a ni Diik takin thawnthu pawh ni vein a lang mang lo, chanchin ni zawkin a lang a ni. Chuvang chuan a ni, kan thu bulah pawh "Chhura Thawnthu" tih aia, "Chhura Chanchin" kan tih zawk ni

a, Leilawn letling te an dawh thin a, chuvangin a ni ngei ang tih hi mi zawng zawng rin a ni

Thawnthu danga kan sawi thin, mi mak tak tak leh thilti-thei tam takte zingah hian tun thlenga an thlahte la awm zel ta chu kan hre tam lo hlein a rinawm a Chhura erawh hi chu 'a thlah ka ni' tiho hi an tam tawh hle a, chungho zawng zawng chu 'an daw a ni' kan tih theih si loh chuan Chhura hi zawng a awm tak tak a ni e

CHHURA LEH NAHAIA HI UNAU AN NI

Tunah Chhura leh Nahaia in-unauna hi han ngaituah leh ta ila, Unau an ni ngei tih chu fiahna chiang tak a awm Chhura chanchin intihre deuh pawhin "Unau an ni," an ti zel mai Engmah fiah lehzuaina leh an pian an murna taka rawn phawka rawn chhut chhuak thei chu awm lo mah se, a thawthu 4-na hi i chhiar chuan i ringhlel tawh kher lovang Unau an ni ngei tih nemnghet thei awm deuh apiang rawn tihlan tunah hian ka tum a ni

Nahaia hi Samdala tih loh vekah chuan thatchhe hmingthanga sawi a ni a Chhura nen hian in khata cheng dun reng an ni a, mahse nupui fanau an lo neih tak hnu khan in khata chen dun reng chu a lo rem ta lo va, tichuan aupa zawk Nahaia chu a in dang ta a ni Nimahsela, a thatchhiat em avangin in chu a sa tha ve peih lo ni ngei tur a ni A chungte pawh a awng nasa hle a ni ang Ruah a lo sur a, a luah hlei thei ta mang lo va, a mangang chu Chhura hnenah bawh a zuang lut leh ta niin a lang. Heta an thu sawi dun dan hi chu chiang taka hriat a awm lo va, mahse kan hriatdan tlangpuiah hi chuan Nahaia hian Chhura hi a va tibder a, in an inthleng ta niin sawi a ni Nimahsela, hei hi rin mai ngam a ni lo vang, a dan leh a vang dang a awm ngei ngei tur a ni, in erawh chu an inthleng ta ngei chuan rin theih a ni ang chu

Chutia u zawk manganga lo zuang lut leh ta ngawt mai chu a mualpho zuk mia tin Chhura hian tlawm a ngai a, a mualpho tam loh nan Nahaia sawi ang ang chu, aw a ti ta zel ni tur a ni Chhura hian lo hmial teh khu sela, an unauva mawi lohna zakhua chu a thleng dawn si a, naute tia ngam taka rawn ti chu anin a lo hlahkhuh a, tlawm a lo ngaih loh chuan a dik tawh

baw lo a ni An chhura chuan chu mi in han sam that mai chu a rilru takin huphurh si hek lo, chuvangin a u mualpho tam lohna apiang chu a remti ta a in chu an inthleng ni ngein a lang zawk a ni, an Nahara kha amah leh amah inhliahkhuh a tul ta tlat mai baw a, a inhliahkhuh nan a nau kha a hmang ta mai a ni chutilochuan a zia-awm ta si hek lo Tichuan, mite hnena a sawi dan chuan, Chhura kha a tihder ngei a, a in a thleng sak ta nia a sawi a ngai ta a ni Chutilochuan, a insawi mawi thei si lo va, a ngaihua a awm ta lo a ni ber mai Nau te ni na na chuan engtin min tih hlei ang, a ti ringawt mai a nih loh nakah

Hetia in pui leh in pui meuh a chhia leh a tha si, han inthleng leh ri h ta hi unau kar thu a ni ang tih chu a rinawm ta em em a ni An mizia te kan han chbut hian a rinawm ta deuh deuh va

Chutiang zelin a changin lo te an inthleng a, bahra te an lai dan a, sial te an intawmin an thawk dun a ni A thawk nasa zawk leh a chak zawk chu Chhura hi a ni fo va, Nahara hi chu a zelthel zawk a ni fo a ni Tin, mi hnena a sawi dan chuan Chhura hi a tihder a, a bum ni fovin a sawi a, chu chu insawi mawi nan a hmang mai a ni

Chhura hian he lo pawh a ni lo, mahse a u thiltih hi chu a tuar zovin a pawmzam lui ve hram hram a ni

Tunah chuan Chhura leh Nahara chu unau an ngei tih chu rinaleih rual min a lang ta lo, amaherawhchu, a u chawimawi a tum hram hramna leh a u a hliakhuh hram hramna hi Chhura hian kum khuain tun thlengin a hmang chhiat phah a, at a hlawh phah ta a nih hi Nahara a u tana a tuarna leh a tlawmng ihna a u hliakhuh a tumna leh a u laka a dawhtheihzia hi a fakawmin a zur tlak a, hei hian a tihmingthang zual biwk a ni

CHURA FINZIA LEH A U NAHARA CHUNGA A THATZIA

Chhura hian a u Nahara in chhia leh a in tha inthleng kha a hnial lo va Tin, Nahara kha a lo neih ngam loh khan Chhura lo a thleng mai thei baw tih kan hre theuh va Heng hi Chhura'n a u mangang a chhawmdawlina vek a ni a In hranga a awm chung pawh Chhura hian a u hi a enkawl reng a, a chhawmdawl hram hram a, a hliakhuh fan fan a ni tih kan hre thei a ni Nahara hian an pihoiha chanchin hi engmawti zawng zawng pawain mi hnenah sawi mah sela, Chhura hi a thinar duh reng

zawng zawng pawh hria a, a zir pawh han zir chhuak thei vek kha maw lo thei lova kan ngaih luh tlat dawn? Hetiang avang leh a chanchin dang tam tak avang hian Chhura hian tun lai mite pawh min la tihder zui reng zel a, kan rilru a duh duhin a kua her ta zel a ni tih a lang a ni Dik tak chuan Chhura hian chengkek kha a lo duh tak tak lo nun a rinawm ber mai, a thei duh loh zawng tak a nia niang Mahse, a u Nahara hming han tihlan mawira romchang atan khan a han hmang ta mai ni tur a ni

Heng ang te te atang hian Chhura finzia leh a u Nahara cnunga a that zia hi chiang takin lan hmu thei a ni

Tunlai pawh hian kan zingah mi fang fal tak mai chu lo awm ta sela, fang tawh hle a kan inbre chung hian a duh duhin min bum thei ang a, a duh duhin min tihder thei min thununin nun hruai kawi thei ngei baw ang Chuti khawpa min ti theitu lakah chuan mi dangte chu mi a vek kan ni lo thei lo vang, rahni chuan fang inbre fu hlawm mah ila Tin, chu mi fang fal chanchin sawina apiangah chuan mi dangte kan atzia kha a lang zel lo thei lo baw ang, chu chu eng hun lai pawh in bnam eng zingah pawh thil awm dan tur chu a ni

Chutiang bawkin Chhura chanchin tam tak mai hi kan ngaih-tuah dik duh chuan a finzia tihlanna kha a ni Sumdawn thua a hlawhtin theihzia leh a hmeimate laka inhumhina dan a hriaizia thuahte khan a fang bik em em a ni kan ti lo thei lo vang Mahse, tam tak chuan, "Chhura a fang a ni lo va, hman lai mite ama hun laia mite kha an a hlawm em a, chuvangin, Chhura khan a bum thei hlawn nai a ni e, tun lai hun angah te hi chuan lo awm ve mah sela, nun bum teuh lo em mai," tun an tang a ni thei a Chuti chu nun a rinawm lo, Chhura'n ama hun laia mite a bum thei ang tho khan tun lai mite min bum thei a rinawm a ni, a lo awm ve chuan ama hun laia mite kan ni dawn miau si a, engmah kan phen bikin rin thei a ni lo! Kan aia a fang miau dawn asin Amaherawhchu, in-tihder dan leh inbum dante zawng a hun a thu thuin a danglam deuh pawh a ni thei e, mahse thargth i leh zelte sawi atan chuan thil ho tak tak, t (in a ria min tlin theih dawn ni

Tun lai thangthar tam tak hian Chhura chanchin leh mite a tihder dan te an hru meuh hlawn lovin a lang a, chuvangin,

tlem tlem han sawi lan tel zel ngawin a lang a, i han sawi teh ang

A sumdawnzia thu kha chu a kipkawi tak chuan sawi lo mai ila,— Pawvawng a zuar a, sial a tlin a, Vaimim fang khat a zuar a sial a tlin tia sawi a ni bawk a, a thei hle a ni lawm ni? Pawvawng emaw vaimim fang khat emawte chu zawrh ngai a ni tih pawh hriat a ni lo va, mahse, Mizo thil neih ropui ber 'se rual' a tlin thei zuk nia! Heta Pawvawng a zuar tih leh, vaimim fang khat a zuar tih hi sawi danglam mai mai niin a lang, a tawp lam a inang tlat mai a Engpawh ni sela, a eng-maw zawk hi chu a zuar a, sial chu a tlin ngei mai ni chuan a lang a ni Hetiang bian sumdawn a thiamzia chu a lang a ni

Tin, a hmelmata te a tihder thiamzia leh, anmahni a hlauh tak ta\ lohzia chu hetiang hi a ni,— Vaw khat chu a hmelmaten an um a, a ni chu hmawng lerah a lawa ta a, an dang ta a, a bulah chuan an awm tiah mai a, tihngaihwa dang an hre ta lo va, "I kh khung ang," an ti ta a Tah chuan, Chhura chuan hmawng zar leh lam chu a va zawh awu awa va, "Saw mi ralah sawn ka va thlawk kai daih teh ang" a ti a, a puan ven chu a han zar duai mai a, a hmelmata chuan, "Tlan khalh r'u, tlan khalh r u," an inta a a then chuan an tlan khalh ta a Ani Chhura chuan a zar leh lam chu a va zawh leh awu awu va, "Saw mi lamah sawn ka va thlawk kai teh zawk ang," a ti a, a puan chu a han zar leh duai mai a, a hmelmata chuan, "Tlan khalh r'u, tlan khalh r u," an inta a, a then chuan an va tlan khalh leh ta a, a bula awm chu an tlem ta hle mai a "I kit tawh ang," an ti a, an han chek tan ta a, tah chuan Chhura chuan, "Lo ngawi r'u, ka lo chhuk ang a, ka hovin i kit ang u," a ti a, a chhuk a, a ho chuan an kit ta an ti a A hmelmata hi amah thah tuma um chu an ni ngei a, mahse, Chhura atn a hlau tehchiam lo niin a lang a ni A duh hun hunah a inmantir a, a inmantir apiangin tihder dan thar a hmang sel a, a tlan chhuak mai thin a ni Naupang chhawngchhawng angin a chhawngchhawng zel mai mai ngei a lang ber a ni

Tin, vaw khat chu a ni imat ho chu an inrawt khawm a, "Chhura hi kan tnat thei i wn tak tak lo 'awh u, a thlamah i lo awm khalh ang khai, ngawi rengin lo chang ila, a lo feh chu kau lo mai dawm ila," an ti a A thlamah chuan an lo chang ta-

in, zingah chuan Chhura chu feh turin a kal a, a lo lu a va thleng a, a lo lu atang chuan a thlam chu a han ko ta a, "Ka thlam, ka thlam" a han ti a, a reh thiap mai a, Uai ! engatinge mam, ni dang ka thlam ka kohya ei ziah thin, tukina min chhan hek loh chu le, ka han ko leh ang a, min chhan loh fo chuan ral an aym ang a, min chhang ngam lo a ni ngei ang" tun ring fe fan a jawng a, tahchuan, a han ko leh ta a, "Ka thlam, ka thlam," a han ti leh ta dum dum a A changtute khan tufuh inti aym takin pakhat chu thlam ei ngam loh aiah chuan a han kuk loh mai a ni, Chu veleh Chhura chuan, "Ral ral ral," a ti a, a tiansan ta hlah mai an tih chu Heia a hmelmate thil rawt leh tih dan hi awm lo em em pawhin a lang fahran lo a ni, mahse, Chhura hi a lo fikhurin a hmelmate fin han lehkhah dante hi a lo thiam em em leh zel a ni An fin dan leh an ngahthuana san dan ang zelin Chhura hian a hmelmate fin dan leh an ngahthuana lehthal dan a thiamin a hre zel a ni

Chuvangin, ka sawi nawn fo tawh angin, Chhura hi a fing tih loh rual a ni lo va Tin, eng hun pawh nise, a awm ve hun laia mite ai chuan a fing fal tho dawn nun a lang a ni

Chhura chanchin hi tam tak, mak tak tak a awm a, nimah-sela, a hpuhngung leh a hmasa indawt deuh taka sawi thei hi tumah an awm lo ni berin a lang. Chuvangin, a naupan lai emaw leh, a nu leh pa lam thu te phai chu engmah han sawi hranpa tur a awm lo a ni Nupui a nei a, fate pawh a nei tih erawh hriat theina a awm a, tin, a unaupa pawh Nahara hi a ni a, amah Chhura hi a naupang zawk a ni tih pawh a lang bawh Tin, Chhura chanchin leh a hun laia hian khaw hming pawh tun lai sawi dan ang chuan hriat tur a awm lo viau, amah hi chu zin zin thio ni awm taka sawi chu a ni, khaw pakhat malman thei deuhva sawi awm chhun chu, 'Mawngping khua' tra sawi a ni, a dang leh chu a thibna hmun na sawi ve Meihlangphai a ni leh mai

Tin, Chhura hun lai hian hnam chi hrang sawi kan hre tam lo hla, Mawngpingho hi eng hnam nge an pah, sawina chu a awm chhan lo ya, hente bakah hian chuan, Pawho hi a awm chhun an ni hena a lang, ni tuna a buak leh a thitipui herte nun a lang, Chuti ni sela, amah Chhura pawh chu cog hnam nge a nih

sawina a awm si lo va, Pawi ni ve mai ngeia rin theih a ni ta a ni Mi thenkhatin "Hmarho thenkhat hian 'Chhura thl h kan ni' an ti si a, chuvangin, Hmar ho hi an awm ve a ni ang," an ti deuh thin a, mahse, Chhura thlah atanga Hmar motite hi awm chauh an nih si chuan, amah Chhura chaw, a nu leh pa emaw te chu Hmar an ni lem lo tih chu a ling chhut vi u bawk a ni A vang chu Chhura chanchin h reng reng Fumar an awm tawh tihlanna a awm hauh, si lo a ni,

Chhura chanchin hi ngun taka kan ngaituh chuan Pa tha tak leh fang tak chanchin nun a lang bawk a ni Mak tak tak leh ni thei awm lo tak tak tam tak, kan sawi t lie hi chu a tingaihnaawm tura uarnate leh hun kal zela mun an sawi belh te nia rin theih a ni, tun lai tawng chuan, "a belihawm" an tih ang hi a ni ang

Chhura pa tha tak leh fang tak ni ang sawi hi mi thenkhat ngaih dan chuan ang lo an ti viau pawh a ni hei a mahse, an chhut ngun loh vang a ni Pa tha tak a nih a lanna chu a u Nahaia a chhawmdawl a, a enkawl danch hian a lung m em a ni Nahaia hi thatchhe lutuk, mahni peth hien wim zo lo a ni a, a in danna pawh a sa tha peih lo va, io a neih leh a thlo peth lo va Chhura in leh lo thlawh fusi kha a thlang leh a Heng hi Chhura'n a hai hauh io va, mahse a u tumuapho loh nan a phal zel mai nun a lang a ni Nahaia Chhura hian kan sawina zawng zawng hi Chhura hian a hai haun l vi amaherawhchu, a u a mualpho ai chuan bum ang lan pawh kha a hial lo zel nun a lang zawk a ni A u chaw maw a tum hram avanga a thuawina hi fak loh theih a ni lo va, a u chaw maw nana hmingenhiat a breh loh nian nian a tihmuth rg ta nun a lang bawk a ni

Tin, Chhura hi fang tak nia a lanna chu tui tam tak a awm a hma lamah khan kan sawi ru l tawh a, a lanna chu, Chhura hian a duh phawt chuan tumah buni theih loh a nei lo, a chang pheh chuan, a khawrawtin a bum a, a bum hlim em rum mu a ni A hul lama sawi tawh argin, wimim ferg klat (thenkhat sawi dan chuan Pawvawng) a zawh pawhin, se tak tak a tin mai a ni, awi te-in Chu chu tun lai thil chhut dan pheh chuan, "Multimillionair an tih ang hu a ni ang Amah Chhura hi chu tuman an bum ve rgar lo a ni A buntu ber nia sawi tha

chu a u Nahaia hi a ni mai, chu lah chu a hmaa kan sawi tawh angin, a u lakah hian chuan a inphal a ni ber mai, a bre lova a bum a ni lo A chang chang chuan a u Nahaia, n a tih luattuka a nin deuh chuan a thu a hnial ve zeuh thin a, chutiang hunah chuan Nahaia chuan, tih ngaihna a bre thin lo a ni Tin, Chhura fing tak nia a lanna pakhat dang chu a rilruin khawl engemaw minring tha ngai lova thiltitheh hi a ngaihtuah em em a, thil awm thei ni ngein a ngai tih pawh a lang bawk a ni Chuvang-in, Chhura a tha tih loh theih a ni lo va, a fing tih loh theih a ni bawk hek lo A thawnthu atang hian han chhut han chhut-in, Chhura hian ama hun laia mite hi a tham lo em em a, a naupang chhe chei vek a ni tih a lang chiang ngawt a ni Chhura ang hi tun lai hian mi nei ila, tha si, fing si chu Politics han khel ve sela, Russia te leh America te hi han bum kaw hun hun mai sela, Mizo fa chuan kan that phahin kan than phah ngei ang chu le !

Tin, Chhura hi eng hun laia awm nge tih hi sawi theih a ni lo, a chang chuan rei vak lo angin a lang thei, entir nan, Hmarho thenkhat hian a thlahte kan ni, an ti a, Hmarho lah hi mi tam tak pawh an ni si lo Tin, Pawiho pheh chu Chhura hian, nitina a tihnaawmnah te leh a thil tihpuite nun an lang a, mahse, Pawiho chu hnam upa lutuk pawh nun an lang bawk si lo Heng ang atang hian chuan Chhura hi hla vakin a lang lo a ni A leh lampanga sawi dan thenkhatah chuan, Champhai te leh Vanlaiphai te hi Chhura vuak zawl a ni an ti a, chutiang han ngaihtuah chuan hla hle leh upa hle chuan a lang bawk a ni Engpawh ni sela, hman lai hun hla tawh taka mi a ni tih chu rin theih a ni ang, sawi dan thenkhat ang em hian chuan upa lo mah se

Chhura hi fing tak angin kan han sawi tak na a, a chan-chin thenkhata a lan danah hian chuan a a tih loh theih lohna tam tak a awm tlal bawk a ni. Sawi dan tam takah hian chuan phawk ni anga ngaih theihna a awm a, mahse, khawimaw lai laiah hian phawk ang veka sawi theih loh lai a awm leh si thir a ni Chung chu tun khaw lauh hian sawi mar zawh rual pawh a ni tawh lo vang; mahse, a bma lama kan sawi tawh angin, mak tak tak, thil ni thei awm lo lutuk tak tak kan sawi tel teuh te hi chu a tingahawm tura uarna te leh hun kal zela a thiam pain an sawi a behbbah zel, a behbawm a ni ngei ang tih rin theih a ni,

Tin, thil pakhat mi tam takina kan ngaihtuah ngai mang loh chu Chhura hian hmeichhe thuhnuara awm a tum lohzia a ti-lang Chiang viau tih hi a ni bawh a ni Hmeichhe thu chu a tirah hnial mai lo mah se, a dik tawh lohzia emw, a fin tawh lohzia emaw, entirna a rawn nei leh deuh ziah a ni 'a sen apiang hlauh tur' a ni lem lo, tih te leh, 'Beng vawt apiang thi' nihna a ni lem lo tihte chu a rawn entir chhuak leh zel a ni Chu lo pawh 'Kawngka Niin a chhuna chaw chhum tur' tih leh, Niin Hmawng ler a thlena chaw chhum tur' tihte chu, thuchah fam-kim lo(Vague) tak a ni a, ngaihsual theih a nihzia a entir mai a ni A tirtu tan a zawngchhangtlak loh hle a ni Chuvangin, hmeichhia-ina an duh duha chhawr tui chuan a insiam lo va an thu zawm zel a atthlak turzia te a tilang a ni Heng kan hin sawi tak zawng zawng atanga han suangtuah hian eng le khawle, Chhura hi mi awm ngei a ni tih leh, mi dimduai lo, pa nasa tak a ni tih zawng kan hmu thei a ni

Tunah a thawnthu lam pang lo sawi tan tawh mai ila, kan hriat ang ang leh kan hriat lai lai kan sawi chawt chawt mai dawn a ni a, a hnuhnung leh a hmasa pawh hriat a ni lo, kin tih tawh kha Tin, tawngkam zahmawh ngialngan deuh takte chu pehhel kan tum hram ang a, amaherawhchu unau thawnthu sawi pawh a dang thin tih thudik tak hi hriat reng tur a ni ang chu Chhura thawnthu hi a tam em a, a hriat pawh kan hre beng lo vang a, ziaak pawh ziaak sen a ni lo vang

CHHURA'N AI-UM A HLOH

Vaw! khat chu Chhura hi a zina lamah Ai-um an lo hmei-pui a, chu chu tui a ti em em mai a, "Kan khua ka thlen hun chuan ka nupui ka siamtir ve phawt ang" a ti a, an chawhmech chu "Engnge ni?" tun a zawt a A thlen in te chuan 'Ai um a nih kha' an ti a Tichuan, a kal ta a kalkawngah chuan theihngihl a hlau va, "Ai-um, Ai-um" a ti zel a Nimahsela, sawntlung nalah a tawih-thlu zawt a, Ai um hming chu a theihngihl ta daih mai a A tlukna vel a a zawng a, a hai fai hun mai a Chutih lai chuan Pawi pakl hi a lo kal kher a, Chhura chuan, 'Pawia, ka englo hlauh min han zawnpui teh' a ti a chu Pawi chuan, "I thil hloh chu engnge ni?" a ti a Chhura chuan, "Ka

hriatin zawnpu ka ngai nang' a ti si a Tahchuan, Pawite chuan, "A thil eng kher chu i hloh ni maw' Nangmah lah chu Ai-um rim i nam ang vut vut a" a han ti a Chuveloh Chhura chuan, "Chu chu a nih chu" a ti a, theihngih leh a hlau va, "Ai-um, Ai-um" ti chung zel chuan a kal leh ta, an tia lawm.

CHHURAN FAIFUK A HLOH

Vawi khat chu Chhura hian faifuk a lei a, kalkawngah chuan a faifuk hlauh hlauh a, sawntlung nalah bawk chuan a tlu leh ta a, a faifuk thiam chu a hloh leh ta hlauh mai a, a zawn a zawn leh ta mai a Chutih lai chuan Pawi bawk hi a lo kal leh a, Chhura chuan "Pawite, ka englo bo min han zawnpu teh" a ti leh a, chu Pawi chuan "Eng bo maw" a ti a, ani chuan "Ka hriatin zawnpu ka ngai nang' Min han laihpu la a ni mai" a ti a Chu Pawi chuan eng khaw-kha hre lo chuan sawntlung chu a han lai ve ta a. Nakinah chuan a lo hah a, a thaw te a lo sa a, a thu a, thlufim koh nan a han faifuk ta vang vang a Chu veleh Chhura chuan, "Chu chu alawm ka zawn, i lo hmuam ruk zuk ni reuh va, han ang teh" a ti a, a han antir a, Pawi-pa dangmawn ohu "Khi ki zuk nia le" a ti a, a pawh chhuahsak ta hlauh mai a ni an tia lawm

CHURA LEH A PI CHAKAI KHAWRH

Vawi khat chu Chhura leh a pi (a nupua nu a ni awm e) hi Chakai khawrhin an kal a Chhura chuan Chakai kua chu a han zen a, "Ka pi, Chakai-in min chep tlat mai, a na em mai, ka phawi thei lo Saw lai lungpu hui saw va zawt teh, engtia tih tur nge ni a hria ang e" a ti a, a pi chu a kaltir ta a Chu veleh Chhura chu a pi hmuh lohna lama a tlan a, lungpu phen ah chuan a lo va awm a, a pi chuan "Lungpu huaitu, Chhura kut Chakain a chep tlat mai a, a phawi thei lo va, engtia tih tur nge ni ang?" a va ti a Lungpu phen atang chuan amah Chhura chuan a lo chhang a, "Pi te mutpua dam" a lo ti roh va, a pi hmuh lohva a tlan let leh a, a pi lo thl n hmain Chakai kua chu a lo zen leh run a A pi chu a lo kal a, Chhura chuan a lo zawt a. "Lungpu hui chuan entnge a lo tih?" a ti a, a lo zawt a. A pi chuan a sawi tha duh lo va, "Engtin-

nge maw a tih kha ni le, hriat pawh ka hre leh ta meih lo ve' a ti a
 a "Va zawt leh teh ta, a hre ngai tur a ni' a ti a, a pi chu a tir
 leh ta a, hreh tak chung chuan a pi chu a kal leh ta a. A hma
 ang bawh khan Chhura chuan a lo tlan khalh leh a a chhan
 agai bawkin "Pi te mutpuia dam' tun a lo chhang leh a. Ani
 chu a tlan a, Chakai kua chu a lo zen leh ran a a pi lo haw
 chu a lo zawt leh a, a pi chuan a la sawi tha duh chuang lo va

Vaw! thum a zawhtir a, chuti pawhin a pi chu in a li hrih
 tha duh lo va, mahse, Chhura chuan a tuar ta ti lo va. Pite
 mutpuia dam" a ti a nih kha, ' a ti a, a pi chu a mutpuia ti
 an tia lawm

NAHAIA A THI DER

Vaw! khat chu Nahai hian "Mite hian eng ngaih nge min
 ngaih tehreng hriat ka duh e" a ti a, mi vantling leh kawh
 Kawtchhuahah hian a thi der ta a. Mite an chui chu in
 kal zung zung a, "He laia hi Nahai a thi reng mai in ti a
 a then chuan, "A ni tak a" an ti a, mahse tumih nge ngaih-
 sak reng reng lo mai a, an kal liamsan zel mai a. Nikaichuan
 Chhura chu a lo kal ve a, Nahai chu a hin hmu ve a. Ehei'
 ka u a thi reng mai a, engtizia nge ni le' a ti a, a tip ti chuan
 a, a tah hla chu hetiang hi a ni a

Ka u e, Hai-finga,

Ningru hai sa i fak ni ne, mi phung aw

I thla han fum ni ne, kei phung aw,

Ka u e, Hui-fing,

i ti a

Chutichuan a paw haw ta a a kuite a thlen v leh chuan
 Nahai chuan "Chhura, i hah tawh ang e, a tawh tawh e," a ti
 a a mahin a kal ta a. Tah chuan Nahai chuan, 'Mahni uniu
 te nge nge, tumih laina ding ka lo nei hauh lo a nih hi, a tih
 phah ta e an ti a ni

CHHUPA CHENGKEK LO

Vaw! khat chu Chhura hian Chengkek hmin a hmu a a
 kungah a lawn thei si loh avangin a lo thei lo va, 'Nahai chu
 ni sela heti hian a ti tur, a ti a, a kung chu a kuai kur a, a
 hmin te chu a khawih a khawih a mahse a thlah leh ta mai a
 ni an tia lawm

CHHURA LEH NAHAIA IN INTHLENG

Chhura leh Nahaia hian mahni in tur an sa ve ve a, Chhura chuan tha takin a sa a, Nahaia erawh chuan a sa tha ve peih lo va, a chung te chu awng suar hian a luah ve ta mai a Nakin deuhvah chuan ruah te chu a lo sur a, a hul ta lo va, Nahaia chuan Chhura chu in inthlengpui atan a sawm ta a "Tirawh Chhura, in inthleng ang," a ti a, Chhura chuan "Nanga in chung awng siar suar ka duh lo ve," a ti ve bawk a, mahse Nahaia chuan, "A chung awng te chu a thatzia ' Khumlaizawla nupaa mu chung te hian arsate kan chhiar thei mai asin," a ti a, an inthleng ta an tia lawm

CHHURA BELLAM ZUAR TUR

Waw! khat chu, Chhura hi Bellam zuarin a kal a, a bel zawrh tur chu a kawt teuh mai a, a chhuak ta a Thui vak a la kal lo tihah chuan, "Ka ko a kham em mai, ko ka thlak teh ang" a ti a, a let ta nghut a A kal lama a ding lam kawng sir kha a vei lamah a awm ta a, chu chu ko thlakah a inngai a, An-mahni khuaah chuan a lut leh ta a, an kawmthlang te inah chuan a thleng a A fate chuan "Ka pa a ni' an lo ti lat lat a, ani lah chuan, "Mi fate hi chu in kamtha liam liam mange," a tihsan mai a A nupui chuan a zuk ko va, "Engti tih tiha mi inah te innghat mai nge inih, lo haw ta che," a zuk ti a Ani lah chuan "Chu nu chu mi ngaizawng deuh a ni awm mang e," a lo ti lek fang e an tia lawm

CHHURA LEH NAHAIA'N LO AN INTHLENG

Waw! khat chu Nahaia lo mawnga thing lian tak kawrawng chhungah chuan Phungnu nau ne' hi a awm a ni awm a, Nahaia Vaki vawm hian chu thing chu a zuk vawm a, Phungnu chu "Hawng lang maw" tun a lo te ta hlut mai a Nahaia chuan a hlau ta em em mai a Tah chuan Chhura bawk chu lo inthlengpui atan a sawm leh ta a Tichuan Chhura chuan Nahaia chu lo a thlengpui leh ta a Nahaia chuan ' Chhura, ka lo mawnga thing lian pui kawrawng kha zuk vawm la, Vaki an lo chhuak chum chum mai ang," tun a tibder a

Chhura chu a feh ta a Nahaia sawi ang chuan lo mawnga thing kawrawng chu a zuk vawm ta a Phungnu chuan, "Hawng

lang maw? a han ti a Chhura chuan "Hawng lang la, sepui tia tian hawng lang rawh," a ti a, a zuk vawm leh ta vak mai a Tah chaun Phungnu chuan "Nauva lu lu, khuai lai chi," a lo han ti leh a, an Chhura chuan, "Khuai la khuai keh rem rum rawh," a ti a, a vawm sek sek a, a vawm rau ta a Phungpui chu a awm ngam ta lo va, a chhuak a, lui mawng lamih chuan a tian ta a Chuveleh Chhura chuan thing kawrawnga Phungnu naute chu a man a, thlamah a la a, rapah chuan a rep ta thluah mai a, (Chu chu a nia hman lai upin an lo phuah a -

Chhura leh Naa nun chan,

Phungpui run thang deng dai e

Hawng lang maw lang maw, lang lo maw, an lo tih ni

Tichuan, Phungpui kha a lo haw leh a, a fate chu Chhura n a lo rep zo ta vek si a, a tap hluam hluam a

Lui chhuk Tumbu ka veh hlan a,

Ka cha rial bang lo dai e,

Tumbu huk-ka nau an rep e, a ti a ni

CHHURA SEKIBUHCHHUAK NEIH DAN

Chhura khan Phungnu fate a rep sak a vang khan Phungnu khan Chhura chu a hlau ta viau mai a, Tin, Chhura khan Phungnu kha engtin emaw a man hram theihna a ngaihtuah ve baw a Chhura chuan thlam hnuaih pipu a suh a, a uri nuil nuil thin a Chu chu vau atangin Phungnu chuan a lo hmu ru reng a Nakinah chuan Chhura chu a haw der a, a rukin thlam chhungah chuan a lut leh a Phungnu khan Chhura kha a haw ta emaw a ti a, thlam hnuaih pipu-ah chuan a han uai ta a "Chhura a awm ta lo ve" a ti a, a uai duai duai a Chuveleh Chhura chuan thlam chhuat a keu va, Phungnu samah chuan a zuk tham ta tlat mai a, thlamah chuan a hnuk lut ta a, a phuor ta a "Ti hian ka hawn anga, naupanghovin an chaih lui lui mai ang che le, arpui kawhte an limtir awrh awr mai ang che le" a ti a, Tah chuan Phungnu thlaphang chuan, "Chhura, tian lang" a ti a Chhura chuan 'Engin?' a ti a Phungnu chuan, "Hrupui khuai tu thein" a ti a Chhura chuan "Amahin a tu thei em ni?" a ti a, Phungnu chuan 'Tha nen lo chuan a ti a, Chhura chuan, "A nei ve baw" a ti a Phungnu chuan, "Chhura, tian lang" a ti leh a, Chhura chuan, "Engin?" a ti leh a

Phungnu chuan, "Tuthlawh hlo thlo thein" a ti leh a, Chhura chuan, "Ka nei ve bawh" a ti leh a Nakinah chuan, Phungnu chuan, "Chhura tlan lang" a ti leh ta a, Chhura chuan, "Engin" a ti leh a, tahchuan, Phungnu chuan, "Sekibuhchhuakin," a ti ta a, Chhura chuan, "Engtia tih tur nge ni ang?" a ti a, Phungnu chuan, "Sekibuhchhuak buhchhuak e, a lu lamah chhuak ang maw, a mawng lamah chhuak ang maw, Sekibuhchhuak buhchhuak e, i ti ang a, buh leh sa hminsa a lo chhuak a lo chhuak mai ang" a ti a Chhura chuan, "Ni ang hmiang, han la rawh le," a ti ta a Phungnu chuan, Chhura chu tihder a tum a, a lem hi a rawn la a, mahse, a tihdan tur a tih ang khan an han ti a, Vawk ek tumtual hlir a lo chhuak a, chu chu a duh lo va, a tak tak ngei chu a ngen chhuak ta a ni

NAHAIA'N CHHURA SEKIBUHCHHUAK A NEIH SAK DAN

Chhura Sekibuhchhuak chu Nahaia hian a awt ta em em mai a, neihsak theih dan a ngaihtuah ta a Tichuan Nahaia chuan, Chhura hnenah chuan, "Chhura, nakinah pawh 'Chhura, i in a kang e' an tih chuan i Sekibuhchhuak mawh kha chuh la, tlan chhuak vat la a ni ngai e aw," a ti a Chhura chuan "Aw le" a ti a Nahaia chuan, Chhura luhka chu a rukin a hnua lam a lo rek a, Chhura kawmchhakah chuan pareng chhia hi a va hal ta hlut mai a Nahaia chuan, "Chhura, i in a kang e, i Sekibuhchhuak mawh kha," a ti a Chhura kawtah chuan a au ta chul mai a Chhura chuan a Sekibuhchhuak chu a keng a, a lo tlan chhuak a, a luhka reh chu a rap thak a, a tlu a, a tluk pah chuan a Sekibuhchhuak chu Nahaia ke bul lawkah chuan a pah ta a, chuveleh Nahaia chuan, "Chhura duh loh Naa'n nei nangin" a ti a, a chhar ta hlauh mai a, a neih sak chu a ni ta mai a Chhura lah chuan a dil leh ngam tawh si lo va, a chan ta reng mai a ni

CHHURA'N SEKIBUHCHHUAK NEIH LEH A TUM DAN

Chutia a Sekibuhchhuak Nahaia'n a neih sak tak avang chuan Chhura chu a hrihah hle mai a, a neih let leh dan a ngaihtuah ve ta a Nahaia hnenah chuan, "Naa, nakinah pawh, Naa, i in a kang e' an tih chuan, i sekibuhchhuak kha la la lo tlan chhuak thuai ang che aw," a ti a Nahaia chuan, "Aw le," a ti a

Tichuan, Chhura chuan Nahaia tih ang zel khan Naa luhka chu a rek ve a, Naa kawmchhakah chuan pareng chhua chu a va hal ta hlut a Chhura chuan, "Naa, i in a kang e, i sek buh-chhuak mawlh kha, a ti a, Nahaia kawtah chuan i su chul a Naa chu a lo tlan cl huak a, sek buh chhuak keng levin Chrawtlung a rawn hum chhuak a, luhkaah chuan a tlu der a, a chi rawtlung ken chuan Chhura ngalcharah a vawm fawk mu a, Chhura chuan tap tuau chung chuan, "Naa duh loh Chhura n nei nanging," a ti ve e an tia lawm (Hei vang hian tiwnekim pakhat "Chhura ti ve ang' tih hi a lo awm ta a ni)

CHHURA LEH NAHAIA BAHRA LAI

Vawikhat chu Chhura leh Nahaia hian bahra in lai i Nahaia chuan a lai tha ve peih lo va, a lu hru n sen te hlu i la a Chhura chuan a mawng var tha tak tak hi a Chhura chuan mai a An hawn kawng lui pikhetah chuan Nahaia chuan "Chhura, haw rawh, kan bahra hi i su far ang' a ti a Chhura chuan, "Su ang hmiang," a ti a, an su duh ta a Nahaia n li chhak zawkah a su a, Chhura chuan li thlang zawkah a su a Nahaia chuan, "Chhura ka bahra mawng var tum a rawn len kha!" a ti a, Chhura'n a bahra sil tura a chhih teuh zing a ni chu a duh duh a zuk lak sak a "Kha, a rawn len len te' a ti thin a, a zuk lak sak leh thin a Naa chuan buh a mawng var hlu chu a nei ta a Chhura chuan Nahaia bahra lu hru n sen te te chu a nei tel ta teuh mai a ni an ti A ni an hui chuan Nahaia chuan, "Chhura, bahra i lai leh ang hmiang' tum a sawm leh a, chu mi tum zawngin Chhura n a duh te lo va "A ha, ka duh tawh lo ve nang nena bahra tath zawng ka su sen leh d h ang e,' tun a lo hual a Nahaia chu a hui hui hui an tia lawm

CHHURA LEH NAHAIA SE INTAWM

Vawikhat chu Chhura leh Nahaia hian Sial an intawm a a lai tak atangin chan an insem a Chhura n a mawng lam a chang a Naa'n a lu lam a chang a A huangih an dah a tuk tin hian Naa chuan "Chhura, i se ek hi thian rawh khai, a ti ziah mai a nakinah chuan a ning ta a, "Naa, a mawng lam chang ve tawh rawh a lu lam ka chang ve tawh dawn a ni, a ti ta a Tichuan Chhura chuan a lu lam a chang a, Nahaia n a mawng

lam a chang ve ta a Chhura chuan "Naa, i se ek thian rawh khai?" a han ti ve a Nahara chuan "E, Sialte chu a zun a ek tam se kan tia lawm le," a ti a, a thian duh ta si lo va Nahara chuan "Chhura, i se chaw pu rawh khai, ci tur a nei lo ve," a ti thin a, ni tin hian se chaw pua kal a tum ta fo zawk mai a Rei deuhvah chuan an Sial chuan no a han nei a, Nahara chuan, "A no hi chu ka chan tur a ni a mawng lama lo chhuak a ni si a," a ti a Chhura chuan tihngaihna a hre lo va Nakin rei deuh hnuah chuan no dang a rawn nei leh a, a puin a no a liah fai lai chu Chhura chuan a hmu hlahv va, "Hei chu a ka lama mi a ni ngei mai, ka chan tur a ni tawh ang," a ti a, a hlim viau mai a, mahse. Nahara chuan sialin a ka lamah no a nei ngai lo ve, ka ta tur bawh a nih hi," a ti leh ta a Tah chuan, Chhura chu a thinur ta a, "A kaa chhuak a ni a, a liak lai ngei ka hmuh pawhin min pe ve phal si lo va, se intawm ka duh tawh lo, ka ve lu ka la dawn a ni," a ti ta a Chutah zawng Nahara a tih ngaihna a hre ta lo va, a pe ve ta an ti a ni

CHHURA MAWNGPING KHAW ZIN

Tum khat chu Chhura hi Mawngping khuah a zin a, zingah hian luhka thlang lamah a daileng a, a e ta zut zut a Mte chuan chu chu an hmuhin mak an ti a, "Engtiziaa e thei nge a nih bik?" tih an zawt ta a Ani chuan, "Mi na chu le, kan nausen lain kan nu leh pa ten tulthir lingin kan mawng an verh a, papui chhungah min khung khawm a, tuk thum tukah min en leh a, ti hian kan dub duhin kan e thei ta mai alawm," a ti a Anniho chuan "Ka nau min verh sak ve rawh," an ti a, an fate chu an rawn la khawm ta hui hui a. Tichuan tulthir hian deuh chu Chhura chuan a rawh ling ta a, an fate mawng chu a vih pawh sak ta zung zung mai a papui chhungah chuan an khung khawm ta ruuh mai a Tuk thum tuk chuan an han en leh a, an lo thi vek mai a, pakhat te hi a lo la dam tek tek a, chu lah chu "Kai ka fa a ni," an ti a, an in chuh a, an pawt hlim leh ta mai si a Tichuan khuaa nite chu an thin a ur ta a, 'Chhura'n min tihder a ni, hawh u, i um ang khai, i tihlum ve ang u," an ti a, an um ta a

Chhura chuan min um a ni tih a hria a, thing-tuluang hian tak kawrawng chhungah hian a lo buu a A umtute chuan chu

thingtuluang chu an va thleng ၁ an bei dawng ta ၁, an thu khawm a, an zinga pakhat chuan "He thing tuluang hi Chhura ni sela chuan heti hian ka ti tur" a ti ၁, a han khawh chat ၁, Chhura chuan, "Mi khawh fuh tik tak ang e" a lo ti ta a tah chuan an man ta a Chhura chuan "A nih loh leh, hman lai pi leh pute ral man dan angin, ka kiu ah hian han chulh tel tel rawh u le," a ti a, a kiuvah chuan a dawmtir ta hlawm a Tah chuan, Chhura chu a han tal a a vai ta vak ၁, an hmuith te, an hnarah te a chum thi sak ta hlawm a, a tlan chhuak leh ta daih mai a ni

CHHURA HMAWNG LERAH AN DANG

Chhura umtute Khan an man hlen ta si lo va in inrawt khawm leh a, an um leh ta a ni Chumi tum chuan tum tawh tak an inpun a tichuan, Chhura chu an va um phak hmi in hmaung lera a lawn ta a Hmaung bulah chuan in iwm khawm ta a, engtingge kan tih ang tih in rel ti mar mir mai a Ani chhura chuan a zar pakhat chu a va zawh zaw zawi a, "Saw mi ralah sawn ka thlawk kai daih mai teh ang" a ti a, a puan chu a han zar duai mai a Tah chuan, "Tlan khulh r'u, tlan khulh r'u" an inti a, thahnem tawh tak chu thlawh lu ၁ tumna lamah chuan an intir ta a Chhura chuan a zar leh lam zawh chu a zawn leh zawi zawi a, 'Chui chu saw mi mualah sawn ka thlawk kai zawk teh ang'" a ti a a puan chu a han zar leh duai mai a Anniho chuan, "Tlan khulh r'u, tlan khulh r'u," an inti a, thahnem tawh tak bawh chu an intir leh ta ၁

A bula la awnte chuan, "Ti rawh u, kan chang kim tawh bawh alawm, ၁ kih khung mai ang u," an ti ta a 'An kit dawn a, an han chek an han chek a, an kit thlu dawn ta maw tih h chuan, Chhura chuan, 'Ngawi r'u, ngawi r'u, ka lo chhuk zet ang a, ka hovin ၁ kit ang u" a ti a, a lo chhuk a, a ho chuan an kii ta a An kih zawh chuan Chhura chu an man leh ta a Chhura chuan, "A nih leh, hman lai pi pute inman danin, ka hnaphthlengah hian dawm hiam hiam rawh u le, a ti ၁ an han dawm leh hiam hiam a Chhura chuan vaw' leh-khatah a hnap a han sut thla ta vak mai a, an thlah leh ta phiar mai a, tichuan, a tlan chhuak leh ta a ni

CHHURA A THLAMAH AN CHANG

Chhura chu a hmelmate khan man ngei chu an la tum a ro an rei leh ta a, "Hawh u, a thlamah i lo chang ang u khai, a feh a lo thlen veleh kan man dawn nia," an ti leh ta a ni Mahse, Chhura chuan an rorel rukte chu a lo hre vek mai si a Tichuan, Chhura thlamah chuan a ralte chu an lo awm thap mai a, zingah feh hun pangngaiyah hian Chhura chu a lovah chuan a feh ta a, lo lu a thlen chuan ring fe hian, "Ka thlam," a ti a, a zuk au ta a A changtute chuan an chhang ngam si lo va a reh thiap mai a Chhura chu ring tak hian a tawng a "Engatunge ni chu le, ka auh apianga min chhang ziah 'hin tukin taka ka thlamin min chhan hlek loh mai chu le? Ka han au leh ang a, min chhan loh fo chuan ral an awm ang a, min chhang ngam lo a ni ngei ang, 'ati a, "Ka thlam" tui a han au leh ta a A changtute chuan an chhan loh chuan an awm kha a hre zawk dawn niin an ring ta a, an awm avanga thlam khan chhang ngam lo a ni ang tih kha an ring ta chek a ni ang chu, thlam aiawh chuan an han kuk ta ruh a, chuveleh Chhura chuan, "Ral, ral, ral," a ti a, a tlan haw san leh ta si a Tichuan, man lo bawk chuan an haw ve leh ta a

CHHURA LIPUI CHUNCAH AN KHAI

A tawp a tawpah chuan Chhura chu a hmelmate khan an man leh ta a, bawmrang hian tak an tah a, chu mi chhungah chuan an khung a, an chilh bet a, Leilawn hnua lamah lipui chungah an khai ta tlat mai a Nakinah chuan Pawi sumdawng hi, chu leilawnah chuan a lo kal a, Chhura chuan a lo au va, "Pawia, mi han phelh teh mi phelh loh chuan ka chemte hian ka vit hlum mai tur che nia," a ti a, a chemte chu bawmrang awngah a han hawh lawr ziau ziau thin a Pawi pa chuan a hlau va, a phelh ta a, Chhura chuan, "A nawmzia mai, zuk awm ve mah teh," a ti a, a awmtir a, a khai ve ta a Nakinah chuan Chhura chuan a khaina kha a sat chat a, Pawi pa chu tuih chuan a tla hlum ta a, a sum zawng zawng chu a nei ta vek mai a

Tichuan sum tam tak phur chuan a mah khaitute khuahh khan a han lut leh ta a. Anriho chuan an lo hmuh chuan mak an ti em em mai a, "Engtizaa heng sum te hi i hmuh nge ni, lipui chungah bawmrangin kan khai tlat si che a," an ti a, an

Tlahah chuan, a nupui chu a lo haw a, Chhura chuan thnir
 teh hian a nupui chu a lo hau va, "Hmawng lerah buh deng la,
 Chaw chhum ang che i tih avanin ka bei a, a tih theih si lo va,"
 a lo ti a. A nupui chuan "I va a tak em ve aw' khawiah nge i
 nau pawh chu?" a han ti a. Chhura chuan, "Kha ta kha a mut
 kha, a lun hna i la a, a tap a tap mai a, kha ka khei sak chinah
 chuan a mu ta siai siai mai," a ti a. A nupui chuan a han'en a,
 a ludip chu a khei a, a thluak a bun vek chu a lo ni a, "Aw, i va
 a tak em' A ludip atangin a thluak i bun vek a nih hi, bei a thi a
 nih hi, a bengte pawh a vawt thler tawh alawm le, pukah va rawlh
 tawh," a ti a. Tichuan, an fa ruang chu zampherin a khawr a,
 puka rawlh tur chuan a kalpui ta a, a fa chu zampher khawr chhunga
 awm kha a tawlh chhuak a, anmahni kawtkaiah khan a tla a, a hre
 si lo va, zampher ruak ringawt chu pukah chuan a va rawlh a. A lo
 haw lam chuan an kawta a fa ruang chu a han hmu a, a fa tih a hre
 si lo va, "Tu fa ar-ah loh nge ni chu le, mi lahin kan fate pukah
 kan rawlh tak thin then," a ti a, a rap hrual hrep mai a ni an ti
 Chu chu a ni, tun thlenga Chhura fa hai ang" an tih thin ni

Nakin deuhah chuan a beng chu a han dek ve vung vung a,
 a lo vawt ve ta si a, "E khai, kei pawh ka thi a nih hi pukah
 ka va inrawh ve teh ang," a ti a, akal ta a

Tichuan pukah chuan a va tawm ve kek kuk a, chutih lai tak
 chuan hmeithai pitar lungleng hi puk kiangah chuan a va kal a,
 "Mitthi a te u, in awm ni nge in feh ni?" a va ti dek dek a,
 Chhura chuan a lo chhang a, "Kan awm ni pawh, kan feh ni pawh"
 a lo ti a, chuveleh, pitar te chuan a hlau va "Ai ai ai," tun
 a tlan chhe ta a. Chutia pitar tlan chhe ta chu Chhura chuan a
 um ve ta a, "Ka pi, mi lo nghak rawh, engnge ni i hlauh?" a ti
 a, Pitar te lah chuan a hlau deuh deuh si a. Chhura chu kehme
 hmunah chuan a tlan ta chiam a, kehme chu a kai ta luk mai a
 ni. Nakinah chuan thing awnah a lawn a, a kehme kai chu a
 tilah te chuan a bat tlat hlawm a, tlahthi nen a thran mual mual
 a, chutih lai tak chuan a kiang lawkah chuan Sakhi a lo huk
 thawt mai a, a phu zuk a, a hlep ta hlawk mai a, a tlan chhe ta a.
 Nakin deuhah chuan "Nichina sakhi huk khan a thin a hlauh ngei
 ang" a ti a, a va en leh a, a ta a hlep hlawk kha a va hmu a, "Hei
 le a ti a, a hmawm ta mai a, "m a nam hman a" a ti an tih chu!

CHHURA THIHNA

Chhura hi Vanlaiphai vel hi a chenna ber a ni a Vaw khat chu a zin ta a, hmar lam panin a kal a Thinglianah te, Ngentiang ramah te, Rullam-ah, Khawbel-ah, chuta tangin Maite ah, Tawizo-ah, Ruallung-ah te a kal zel a Saitual atangin Khandaih-ah, chuta tangin Khawlian tlangah a kai phe a, Parvachawmah te a kal zel a Tlanchhipah te nen, tichuan a tawp a tawpah chuan Meihlangphai a va thleng ta a Chu khua chu khaw lian tak leh nuam tak mai a ni a Chhura a va thlen lai tak chuan Nghengtawh an lo tlawh mup mup mai a, thlen in tur pawh zawng hmasa lem lo chuan Chhura chu a tel ve ta mai a Nuam a tih zawng tak mai a ni a, thlen in zawn nachang pawh hre lo chuan a tel zel a Mite chu chaw te an ei a, an chaw ei khamte chu an lo tel leh zel a ni a Tichuan, chhura chu chaw pawh ei si lo, nilenga lo kal, tel ve ta nghal mai kha a ni a, a lo tamchhawh ta a Tuma'n an ngaisak lo va, an ngheng lang an ngheng lang a, a thi tih pawh an hre lem lo va Nakinah an han tin darh hnu chuan Chhura chu a lo thi reng mai a ni an ti A thih dan hi a hreawm lem lo viau a ni, nuam tawla thi tih theih a ni

A thih thu hi sawi dan danglam hret a awm a, hetiangin Lal pakhat Vaipachawnmanga thi man tam a bo va, a rutu an hre thei lo va, a hria chu lala siam ve a tiam a Chu chu Chhura chuan hriat a tum a, a ngaituah lai tak chuan a pum a lo ri ta rawk rawk a, a pum ri chuan, "Kirh kirh, karh karh," ti hian a hria a Tichuan, "Vaipachawnmanga thi chu Kirh leh Karha ruk a ni," a ti ta mai a An han zawt vel a Kirha leh Karha ruk chu a lo ni tak tak a, an chhuh leh ta a Chhura chu lalah an siam ta a ni Chutia a lal ta chu, "I duhtusam ber engnge ni?" an ti a, an chuan, "Nghengtawh tawh hi nuam ka tih zawng ber a ni," a ti a, tichuan, a khuate nen chuan nghengtawh chu an tlawh ta chiam mai, Chaw ei tura tin lawk ve nachang pawh a hre lo va, a tawp a tawpah an ngen hlum tak a ni an ti

— OXO —

Printed at the Murlen Printing Press, Aizawl Ramhlua S'